

ȘTEFAN COJOCARU

coordonator

PARENTINGUL: PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Ghid de bune practici

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org

ȘTEFAN COJOCARU
(coordonator)

**PARENTINGUL
PROVOCĂRI
ȘI
PERSPECTIVE
(ghid de bune practici)**

PROSPEXI 2022

Colectivul de redacție:

Prof. Univ.Dr. Ștefan Cojocaru- coordonator

Prof. Gabriela Nedelcu - consultant științific

Cătălin Constantin Condrea - consultant științific Andrei Barbir

Andrei Barbir- consultant științific

Liviu Vasile - redactor șef

Verginica Mocanu- supervizor

Alina Mihaela Tătaru- designer

Anca Ionela Vasile-secretar

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Parentingul : provocări și perspective : ghid de bune practici / coord.:

Ștefan Cojocaru. - Dorohoi : Prospexi, 2022

Conține Bibliografie

ISBN 978-606-95353-3-2

I. Cojocaru, Ștefan (coord.)

159.9

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org

În perioada septembrie 2021 - mai 2022, Asociația Go Care România a derulat proiectul „Împreună în coala viitorului”, în parteneriat cu coala Gimnazială Specială Pa cani, cu sprijinul Inspectoratului colar Județean Ia i.

Proiectul, finanțat prin programul Active Citizens Fund Romania, a derulat următoarele activități principale:

- un curs de parenting coordonat de Asociația HOLTIS, adresat atât cadrelor didactice cât i părinților elevilor colii partenerere ;
- un curs de formare i workshop în domeniul IT pentru inițierea profesorilor i părinților în folosirea mijloacelor specifice predării-învățării la distanță, coordonat de EDU-APPS;
- o conferință având ca teme principale:
 - relația profesor-părinte-elev - condiție esențială în demersul educativ-terapeutic;
 - importanța folosirii mijloacelor IT în procesul educativ;
 - rolul societății civile în implementarea unor programe adresate instituțiilor din domeniul educației.

Toate aceste demersuri au fost evidențiate in prezentul „Ghid de bune practici”, care cuprinde articole de specialitate scrise de profesori din întreaga țară. Lucrarea a fost coordonată de prof. univ. dr. tefan Cojocaru de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Ia i.

Cuprins

INTRODUCERE	7
Cum comunicăm cu elevii?	9
Reziliența la copiii cu cerințe educative speciale	13
Educația și rolul de părinte	15
Nevoia de parenting	15
Eficientizarea parteneriatelor școală- familie	17
Tulburarea de spectru autist.Dimensiuni ale funcționalității familiei	20
Parteneriatul școală-familie, comunitate. Provocări și perspective	23
Rolul familiei în recuperarea copiilor cu autism.....	25
Educația timpurie	28
Ce mult înseamnă încrederea.....	29
Stilurile parentale	30
Parentingul-colaborarea familie - școală pentru asigurarea reușitei școlare	34
Importanța stabilirii și implementării parteneriatului educațional școală-familie.....	37
Cum să creștem copilul?.....	39
Despre “meseria de părinte”	40
Importanța cititului împreună în consolidarea relației dintre părinți și copii	42
Importanța activităților de consiliere parentală	44
Punctul și foaia de hârtie.....	45
Educația- oportunitate și responsabilitate socială	45
Școala-familia-comunitatea. Provocări și perspective	49
Parentingul copiilor speciali.....	51
Atragerea părinților în viața școlii	54
Coordonate ale dezvoltării personale a cadrelor didactice, care corespund exigențelor societății informaționale	55
Stilurile parentale și influența lor asupra dezvoltării tânărului cu tulburări din spectrul autist	59
Integrarea copiilor cu forme ușoare de autism în grădinițele de copii	65
Modalități de intervenție psihopedagogice asupra dezvoltării comportamentului adaptativ la tinerii cu tulburări din spectrul autist.....	68
Joaca în familie	71

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Frații neurotipici – temerarii autismului	74
Abordarea parentală în recuperarea copilului cu autism	78
Școala –familia-comunitatea –forțe dinamice esențiale în organizarea clasei de elevi.....	80
Poveștile sociale, metodă aplicabilă la orele de limba și literatura română pentru copiii cu autism	87
Parteneriatul cu familia – condiție esențială a unei educații de calitate a preșcolarilor	89
Parentingul și educația mână în mână	94
Copii fericiți, părinți implicați	96
Rolul unei comunicări eficiente, părinte- copil- în educația școlarului mic	98
Școala-familia-comunitatea: provocări și perspective	101
Aplicarea procesului educativ prin parteneriatul școală-familie-comunitate.....	103
Importanța colaborării între părinți și profesori	106
Importanța cititului împreună în consolidarea relației dintre părinți și copii.....	112
Rolul atmosferei familiale în vederea dezvoltării armonioase a educabilului.....	114
Contribuția familiei și a școlii în educația copiilor	117
Abilități și dificultăți asociate autismului	118
Școala și familia	121
Copiii soarelui – mesageri ai fericirii și iubirii	123
Societatea informațională în învățământul special.....	125
Parteneriat pentru viitor- școală- familie	129
Importanța și rolul Tehnologiei Informației și comunicației în învățământul special.	
Schimbarea sistemului de învățământ special în era informațională	131
Avantajele predării în echipă.....	140
Autismul.....	142
Copilul autist.....	145
Dă-mi o mână de ajutor!	146
Școală-Familie-Comunitate – un parteneriat de multe ori inegal.....	149
Stiluri parentale	151
Rolurile parentale	153
Relația părinți profesori în contextul educației permanente.....	154
Relația de colaborare școală - familie – comunitate	156
Parteneriatul școală – familie – comunitate	160
Calitățile cadrului didactic în relația cu copilul cu nevoi speciale	162

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Familia, școala și comunitatea.....	163
Stimularea abilității de comunicare la preșcolari prin colaborarea cu familia.....	165
Parfumul copilăriei	167
Relația părinte – copil, cheia unei personalități armonioase.....	169
Stilurile parentale și influența lor în dezvoltarea copilului autist	171
Implicarea familiei în procesul instructiv – educativ	176
Familia – partener în educația copiilor.....	177
Cum educăm inteligența emoțională a copiilor?	183
Rolul parteneriatului “familie – școală” în educația incluzivă.....	185
Aspecte din activitățile desfășurate în cadrul proiectului „Împreună în școala viitorului” (foto).....	187

INTRODUCERE

Prezentul volum reprezintă o colecție de articole și reflecții asupra parentingului, asupra relației dintre părinți și copii, dar și variante în care parentingul este ancorat în cultura școlară și în cea comunitară. Modificarea așteptărilor sociale față de comportamentele părinților în raport cu copiii lor pune o presiune suplimentară asupra părinților, care de cele mai multe ori sunt prinși între exigențele adesea contradictorii ale mediului profesional și cel familial. Vorbim, de exemplu despre participarea copilului la luarea deciziilor care-l privesc, dar practicile sociale încă nu au încorporat valorile care pot modifica comportamentele adulților față de copii, în sensul încurajării participării acestora din urmă. Pentru aceasta este nevoie de o restructurare inclusiv a practicilor instituționale care să ofere modele de exercitare a acestui drept, de pregătire a profesioniștilor care lucrează cu copii în diverse servicii sociale, educaționale și medicale etc. Discuțiile, temele abordate în prezentul volum și punctele de vedere ale diversilor specialiști din domeniul educației arată, din ce în ce mai mult, atenția pe care aceștia o acordă mediului familial, rolurilor și implicării părinților în creșterea, îngrijirea, educația și dezvoltarea copilului.

Volumul poate fi asemănat cu un *caleidoscop*, fiecare dintre materialele propuse de autori reliefând experiențele cu părinții, nevoile identificate, așteptări ale acestora față de comportamentele părinților, modalități de implicare a cadrelor didactice, a comunității acestora etc. De aceea, puteți găsi în paginile care urmează abordări care pun în centru relația părinte-copil și modalitățile prin care părintele poate contribui la atingerea propriului potențial pe care îl are copilul, stilurile parentale și influențe ale acestora asupra copilului; totodată, sunt puse în evidență și relațiile care funcționează între părinți, școală și comunitate. Trecerea de la relația diadică părinte-copil la una la nivelul comunității și al școlii subliniază importanța culturilor locale (școlare și comunitare) care promovează, crează și consolidează anumite caracteristici ale parentalității. Revenim la *caleidoscop*, fiecare articol în parte reprezintă o rotire a *caleidoscopului*, care oferă o altă imagine ale aceleași realități. Multitudinea de perspective în care este abordată parentalitatea reprezintă o resursă importantă pentru înțelegerea complexității și a provocărilor actuale în care se găsește părintele; societatea se schimbă rapid, între generații apar diferențe ușor de sesizat (chiar între frați cu vârste apropiate), contextele în care familiile trăiesc sunt extreme

de diferite, răspunsurile comunității sunt deseori întârziate etc. Părinții dar și viitorii părinți sunt, din nou, aceia care au nevoie de cât mai multă flexibilitate, dinamism și adaptabilitate a sistemului de educație la cerințele și nevoile lor, generate de contextele imediate, dar și de cele globale, în care trăiesc și cărora trebuie să le facă față. Noțiunea de „parentalitate” reprezintă exercitarea atribuțiilor de părinte și îndeplinirea acțiunilor necesare acestei funcții, și se transformă și ea, odată cu societatea, care îi determină atât conținutul cât și sfera.

În ultimele decenii, *statutul și rolul de părinte*, cuprinzând atribuții de natură fizică, psihică, socială, culturală și economică, au evoluat rapid, sub influența dezvoltării tehnologice și informationale a întregii lumi și a diversificării modelelor familiale și educaționale, adăugând mereu, noi competențe și abilități. Cu toate acestea, reușita educației nu depinde numai de părinți și de capacitatea acestora de a exersa aceste competențe multiple, ci și de voința instituțiilor chemate să valideze și să valorizeze *responsabilitățile și autoritatea parentală*, de a fi alături de părinți și de a-i susține în misiunea lor educativă în contextul învățării permanente, al învățării de-a lungul întregii vieți.

Veți găsi în paginile care urmează numeroase și diverse abordări și perspective asupra parentingului, asupra modalităților în care cunoștințele specialiștilor pot fi transferate către părinți, ale posibilităților de implicare a părinților în viața și cultura școlară, fiind o resursă valoroasă izvorâtă din practica specialiștilor și din modurile în care aceștia valorizează și preîntâmpină propriile experiențe. Lucrarea are un pronunțat caracter pragmatic ce poate fi folosit deopotrivă de specialiști și de către părinți.

Prof.univ.dr. ȘTEFAN COJOCARU

E-mail: contact@stefancojocar.ro

Cum comunicăm cu elevii?

GABRIELA RAUS,

inspector pentru învățământ special și special integrat,
Inspectoratul Școlar Județean Iași

Motto

„Felul în care vorbesc părinții și profesorii îi arată copilului părerea lor despre el. Afirmatiile lor influențează încrederea și prețuirea pe care acesta o acordă propriei persoane. Într-o mare măsură, limbajul celor mari determină destinul acelui copil.”

Haim Ginott

Primul și nelipsitul dascăl din viața oricărui copil este părintele. Tot ceea ce se petrece în școală este profund influențat de ceea ce se întâmplă înainte și după aceea. Părinții și profesorii trebuie să-și unească forțele și să formeze parteneriate de lucru. Și unii și ceilalți trebuie să învețe, să conștientizeze care este diferența dintre cuvintele care demoralizează și cele care dau curaj, dintre cuvintele care incită la confruntare și cele care invită la cooperare, dintre cuvintele care îl pun pe copil în imposibilitatea de a gândi și cuvintele care descătușează dorința firească de a învăța.

Trăim într-o lume în care copiii, elevii noștri sunt expuși unui mediu în care sunt martorii unor demonstrații de rezolvare agresivă a problemelor. Școala întâmpină probleme – manifestarea unor comportamente inadecvate în rândul elevilor, absentism, lipsa respectului de sine și față de ceilalți, dezinteres și motivație scăzută pentru învățare. Sunt profesori care adoptă practici coercitive și punitive pentru a-i determina pe elevi să fie cuminiți. Soluția rezolvării acestor probleme o constituie o *comunicare mai bună cu elevii noștri*.

Împreună, școala și familia, avem o responsabilitate față de generația copiilor din zilele noastre: să oferim copiilor noștri un model pozitiv al felului în care divergențele se pot soluționa printr-o comunicare deschisă și respectuoasă. Aceasta este cea mai bună protecție pe care le-o putem da împotriva propriilor lor impulsuri violente. Când intervin momentele inevitabile de frustrare și furie, în loc să uzeze de violență, agresivitate pot recurge la *cuvinte pe care le-au auzit de la persoane importante din viața lor*.

Strategii de intervenție psihopedagogică la elevi

Acceptarea sentimentelor elevilor

Când sentimentele elevului sunt negate, acesta se poate descuraja repede. Când sentimentele negative ale elevului sunt identificate și acceptate acesta se simte încurajat să continue să își dea silința. În loc să critici și să dai sfaturi – acceptă sentimentele printr-un cuvânt sau un sunet: „Înteleg!”, „Aha!” – acestea vădesc înțelegere, arată elevilor că ne pasă, că îi înțelegem, că suntem aproape de ei.

Copiilor le este mai ușor să-și schimbe comportamentul atunci când sentimentele lor sunt acceptate.

Când să ne mai găsim timp și să îi ajutăm pe elevii să-și rezolve stările emoționale? Cândva, între planificarea lecțiilor, corectarea lucrărilor, pregătirea pentru simpozioane, pregătirea pentru lecție, predarea la clasă, trebuie să-ți mai faci griji întrebându-te oare ce simt copiii.

E mult pentru profesori, dar e foarte important pentru copii, să se simtă înțeleși. Atunci când sunt supărați, elevii nu se pot concentra. Și în mod cert elevii nu își pot însuși noi cunoștințe. Dacă vrem să le lăsăm mintea liberă pentru a gândi și a învăța, trebuie să tratăm cu respect toate emoțiile și sentimentele lor. Și nu numai la școală, ci și acasă.

Concluzia este că există o legătură directă între ceea ce simt copiii și felul în care se comportă. Când ceea ce simt e corect, se poartă corect. Cum să îi ajutăm să simtă corect? Acceptându-le, în primul rand sentimentele.

Utilizați disciplina pozitivă

În sistemul educațional românesc disciplina este văzută ca un lung șir de interdicții; educația este bazată pe interdicții și de cele mai multe ori lipsește explicația. Acest tip de disciplină duce la anihilarea personalității copilului.

De altfel, observând copilul și atrăgându-ne atenția doar atunci când acesta are un comportament negativ, noi întărim acel comportament, fără să ne dăm seama.

Cum vedem disciplina pozitivă?

Disciplina pozitivă este o dezvoltare afectivă și mentală, o comunicare empatică, dragoste, răbdare, respect reciproc. Lista rămâne deschisă și completați-o cu tot ce se poate înscrie în categoria pozitiv.

Construiți o relație afectivă cu elevii

Învățați să vă apropiați elevul, să-l înțelegeți, să-l acceptați, să-i spuneți pe nume, să-l respectați.

Corectați un comportament negativ al elevilor prin:

- ✓ tăcere – întrerupere bruscă a predării;
- ✓ privire îndreptată spre acel elev – și focalizarea pe elevul respectiv;
- ✓ îl solicităm să ne spună dacă are vreo problemă și care este problema lui;
- ✓ îl implicăm în predare.

Nu insistați prea mult asupra comportamentelor negative

Nu insistați/ cicăliți elevul, nu-i faceți morală, nimănui nu-i place să-i faci morală.

Recompensați elevul

Recompensele materiale sunt total neindicate. Utilizați următoarele tipuri de recompense:

Aprecierea și admirația – sădesc în suflet sentimentul valorii personale, îi arată elevului că este prețuit, respectat. Deoarece gândirea copilului nu are un grad de abstractizare suficient de complex, aprecierea este eficientă dacă îi dai o formă grafică: o inimioară, o steluță, o floare desenată. Desenează o floare, în mijloc cu chipul copilului, iar petalele să includă comportamentele ce se doresc a fi corectate: „ascultare”, „politețe”, „respect”, „ajutor”. În fiecare zi, floarea copilului se va completa cu încă o petală. Veți fi surprinși să constatați dorința mare a elevilor de a avea o floare completă.

Alt exercițiu potrivit care se poate face cu elevii se numește „barometrul încrederii”. Veți desena un termometru cu gradație de la 10 și în fiecare zi veți marca gradele la care a urcat încrederea pe care le-o acordați elevilor.

Remarcați aspectele pozitive ale comportării printr-un *ton blând, optimist, o expresie a feței zâmbitoare*.

Nu folosiți pedeapsa fizică

Copilul bătut:

- ✓ se simte vinovat, e temător, anxios, deprimat, nesigur.
- ✓ neîncrezător în propria persoană, are gesturi de apărare la cea mai mică mișcare a cuiva aflat în apropierea sa.

- ✓ are spaime, coșmaruri, urinează în pat;
- ✓ la vederea persoanei care îl abuzează devine neliniștit;
- ✓ un astfel de copil dezvoltă, pe măsură ce va crește, agresivitate;
- ✓ nu are încredere în oameni;
- ✓ are dificultăți de relaționare și de adaptare în societate;
- ✓ are tendința de a se izola;
- ✓ se transformă într-un adult impulsiv, violent, mânios.

Nu prin pedeapsă devii o autoritate, ci prin cunoaștere și puterea exemplului.

Învățați pe copil ce este respectul

Vrei respect de la copilul tău? Arată-i mai întâi ce este respectul ca să învețe de la tine.

Criticați fapta copilului, comportamentul lui, nu copilul

- expresia de mândrie și admirație pe chipul tău.

Consecințe ale reproșurilor

- ✓ îl fac pe copil să se simtă prost, umil;
- ✓ îi distrug încrederea în sine, simțul valorii personale;
- ✓ îi fac pe copii timizi, temători;
- ✓ se tem să se afirme;
- ✓ îi fac vulnerabili la abuzurile celorlalți;
- ✓ ca adulții nu se vor afirma profesional, vor accepta roluri umilitoare, vor fi suferinzi, vor avea o părere proastă despre sine.

Criticați-l pe copil între “patru ochi” ca să nu-l umiliți

Există modalități de pedeapsă – „camera ducerii aminte”, „pătrățul de pedeapsă”(un loc 5 min), „zidul tăcerii” (tăcere mahnită, nu glacială, fără surâs, zâmbet).

Implicați-l pe copil în activități gospodărești – îl responsabilizează

Construiți încrederea în sine la copilul

- ✓ critică-l mai puțin;
- ✓ accentuează punctele lui tari și nu defectele;
- ✓ **nu-l mai compara cu alții;**
- ✓ dezvoltă aprecierea colegilor și acceptarea lui - mențin respectul de sine la cote ridicate, este mai motivat, mai încrezător în forțele proprii;
- ✓ transmite elevilor ideea că ești mândru de ceea ce devin și de ceea ce realizează;
- ✓ fii un model pentru elevi în modul în care faci față crizelor, dezamăgirilor și frustrărilor;
- ✓ insistă asupra respectului față de adulți;
- ✓ arată întodeauna politețe și respect față de copil;
- ✓ concentrează-te pe ascultarea activă;
- ✓ nu-i umili pe elevii tăi și nu folosi sarcasmul în activitatea educațională;
- ✓ propune-ți în fiecare zi să ai mai degrabă interacțiuni pozitive decât negative cu elevii tăi;
- ✓ ajută-i pe elevi să ia decizii și să-și asume consecințele propriilor decizii;
- ✓ lasați copilul să suporte consecințele opțiunilor lui;
- ✓ căutați să înțelegeți motivația comportamentului negativ al copilului.
- ✓ atitudine instructivă și ton prietenos;
- ✓ pedeapsa îl imilește, îl faci pe copil să vă deteste. Tratați-i pe copii cu același respect cu care ați dori să fiți tratați și dumneavoastră;
- ✓ încurajarea – sporirea respectului de sine. Încurajarea îi face pe copii să aibă sentimente pozitive față de ei înșiși(chiar și atunci când au făcut o greșală), în vreme ce descurajarea le dă impresia că, oricum ar proceda, niciodată nu vor fi destul de buni;

- ✓ învățați-i pe copii că soluția cea mai bună la o problemă se găsește prin discuție și cooperare, nu apelând la forță.
- ✓ dați-le tot timpul exemplul personal.

Utilizați tehnici de ascultare activă

Pentru a încuraja copii să vorbească trebuie să fiți buni ascultători:

- ✓ tăceți și ascultați ce are de spus copilul;
- ✓ priviți-l direct în ochi;
- ✓ faceți gesturi de încurajare: „da-ți din cap”, „hm”, „aha”, „da”.
- ✓ învățați să sintetizați tot timpul ce v-a spus.

Valorizați elevii

- ✓ fiecare din voi se pricepe cel puțin la un lucru – depinde de dumneavoastră să descoperiți punctul forte al copilului cu C.E.S. și să-i canalizați eforturile în acea direcție. De exemplu dacă are talent la desen – încurajați-l să facă tablouri pentru expoziția școlii.
- ✓ dacă e în clasa a III a și citește bine trimiteți-l să citească elevilor din clasa I;
- ✓ puneți-l să își noteze progresele zilnice într-un carnet.

Treziți motivația învățării – interesul elevilor pentru învățatură

- ✓ arătați-i copilului că învățatura poate fi o plăcere. spuneți-i ce vă place să citiți, ce vă uimește cu adevărat în viață.
- ✓ puneți accent pe efortul elevului și nu pe rezultate ;
- ✓ nu faceți mare caz de notă;
- ✓ dacă vă înfuriați și o să vă arătați frustrarea, copilul se va descuraja;
- ✓ fiți optimiști, dați-i de înțeles copilului că n-o să vă pierdeți încrederea în el;
- ✓ treziți-i copilului interes față de ideea de a învăța; De exemplu dacă are înclinație spre o anumită materie, de pildă științele naturii, ajutați-l să o cultive cu excursii în natură, lecturi sau activități speciale.
- ✓ arătați-i copilului care sunt punctele lui tari.

Dezvoltați la elevii calități/ abilități care determină succesul/ reușita în viață

- ✓ afecțiune;
- ✓ caracter;
- ✓ cinste;
- ✓ încredere în sine;
- ✓ implicare;
- ✓ responsabilitate;
- ✓ organizare;
- ✓ perseverență;
- ✓ responsabilizare;
- ✓ bună părere de sine;
- ✓ prietenie;
- ✓ atitudine mentală pozitivă.

Comunicând cu elevii noștri, trebuie să-i facem să știe că-i înțelegem, că suntem alături de ei, că-i iubim și că-i susținem.

Când există comunicare pozitivă avem un rezultat pozitiv, când există comunicare negativă, avem un rezultat negativ.

Bibliografie

1. Adele Faber, Elaine Mazlish, „Comunicarea eficientă cu copiii acasă și la școală”, Ed. Curtea veche, București, 2002.
2. Romiță B. Iucu, „Managementul și gestiunea clasei de elevi – fundamente teoretico-metodologică”, Ed. Polirom, 2000.
3. Stanley Sapiro, „Cum devenim părinți mai buni – ghid practic”, Ed. Humanitas, 1999.
4. Irina Petrea, „Si tu poți fi supernany”.
5. Andre de Peretti, Jean Andre Legrand, „Tehnici de comunicare”, Ed. Polirom, Iasi, 2001.

Reziliența la copiii cu cerințe educative speciale

profesor GABRIELA NEDELCU
profesor OANA MONICA PLAIU
profesor OANA ELENA HOGAȘ
Școala Gimnazială Specială Pașcani

Reziliența este definită ca o funcție de dezvoltare a abilităților psihologice de adaptare rapidă la diverse situații traumatizante și în același timp de a se recupera după astfel de situații. Reziliența este un proces complex care implică interacțiune între subiect și mediul său, un proces care implică factori de protecție individuali, familiali și de mediu, precum și moderarea riscului de adversitate.

În accepțiunea psihologului american Al Siebert, cel care a introdus conceptul de reziliență ca abilitate umană, acest concept explicat în termenii foarte simpli prezintă capacitatea unei persoane de a-și reveni în urma unor experiențe de viață copleșitoare. Reziliența sau a fi rezilient înseamnă: a face față cu succes unor schimbări continue și majore, capacitatea de a-ți păstra sănătatea și energia când te afli sub presiune constantă, capacitatea de a-ți reveni rapid după o secură, capacitatea de a depăși adversitățile, capacitatea de a face toate acestea fără a acționa într-o manieră distructivă sau disfuncțională.

Școala Gimnazială Specială Pașcani oferă servicii educaționale și terapeutice elevilor ce prezintă deficiență mintală, de toate gradele. În ultima perioadă, cazurile de elevi care prezintă deficiențe severe și asociate sunt într-o creștere alarmantă, cazuistica fiind diversă și complexă. Acest lucru a determinat adaptarea și diversificarea metodelor de intervenție terapeutică și recuperatorie, dezvoltarea de modele de intervenție pozitivă pentru elevii cu deficiență mintală, bazat pe susținerea rezilienței acestora, ce poate favoriza o mai bună incluziune școlară și în societate. Profilul psihologic și social al elevilor cu deficiență mintală este dominat de un număr mare de factori de risc, care pot afecta grav integrarea socială a acestora (marea majoritate provin din familii cu risc social ridicat, imaginea de sine este una scăzută, abilitățile de comunicare sunt în general limitate, etc.). Nivelul de reziliență la acești copii este unul scăzut, ceea ce ne-a determinat să alegem diferite metode practice pentru sprijinirea și îmbunătățirea dezvoltării rezilienței copilului cu dizabilități, am derulat proiecte de educație parentală în vederea creșterii abilităților de gestionare a diferitelor situații, urmărind să facilităm incluziunea socială a acestora.

Reziliența copilului este determinată de relații bune cu familia, prietenii, colegii, de o imagine de sine pozitivă, de abilitățile de comunicare, precum și de toleranța la

frustrare. Familia, părinții au un rol fundamental în creșterea nivelului de reziliență a propriilor copii. În cazul copiilor cu nevoi speciale este necesar ca părinții să știe cum să se comporte, este necesar ca familia să își cunoască foarte bine copilul, care sunt particularitățile psihoindividuale și potențialul de dezvoltare. Metodele de intervenție în acest caz trebuie să fie adaptate nivelului înțelegere a acestora, iar colaborarea școală-familie joacă un rol esențial. Copiii trebuie să înțeleagă faptul că este un lucru firesc să întâmpine unele dificultăți în viață, dar care nu trebuie să îi afecteze foarte mult, că pot trece peste aceste obstacole, mai ales având familia, profesorii alături de ei. Părinții, cadrele didactice trebuie să manifeste un grad mare de empatie cu nevoile copiilor să le asigure suport necondiționat, să utilizeze propriul exemplu personal de a depăși diferite greutăți, astfel încât să dezvolte reziliența copiilor.

Potrivit psihoterapeutului Amy Morin, există cel puțin 8 metode prin care părinții pot crește gradul de reziliență a copiilor: părinții trebuie să își lase copiii să lupte și singuri, doar să le ofere modele, copiii trebuie să experimenteze și respingerea, iar părinții ar trebui să îi învețe că ”eșecul nu este sfârșitul drumului, ești suficient de puternic pentru a face față eșecului, și atunci când eșuezi, ai multe alte opțiuni”. De asemenea, familia nu trebuie să încurajeze ”mentalitatea de victimă”. Majoritatea părinților au tendința să pledeze pentru copiii lor, să le țină partea, doar că, astfel, nu fac decât să-i susțină în rolul de victime. Iar acest lucru conduce, cu timpul, la o ”neputință învățată”. Atunci când copilul trăiește momentele dificile, este foarte important ca părinții să le fie aproape, să empatizeze cu emoțiile lor să le fie alături, să le valideze emoțiile și să îi înțeleagă. Copilul trebuie învățat cum să-și recunoască sentimentele și emoțiile. ”Atunci când copiii își pot numi emoțiile, există o probabilitate mai redusă ca ei să reacționeze impulsiv”, spune Morin. ”Dacă puștiul tău poate spune ”Sunt supărat”, este mai puțin probabil că va lovi sau va distruge ceva pentru a-ți arăta că e supărat.” În schimb, copiii care nu pot vorbi despre emoțiile și sentimentele lor, tind să se exteriorizeze impulsiv, ceea ce îi pune în încurcătură pe adulți. De asemenea este important ca părinții să își recunoască greșelile și, apoi să le corecteze. ”Greșelile părinților sunt oportunități pentru ca aceștia să le arate copiilor cum să reacționeze la erori, precum și să le transmită mesajul că orice om este supus greșelii. Chiar și cei mai bine pregătiți părinți gafează din când în când – se înfurie pe cei din jur, sau strigă la soț/soție, sau uită de vreo urgență”. Este important, totuși, ca părinții să-și asume propriile greșeli în fața copiilor lor și apoi să le remedieze. Acest lucru le arată copiilor că, indiferent de gravitatea greșelii, dacă sunt sinceri și autentici în încercarea de a o repara, lucrurile se pot îmbunătăți.

Prin proiectul ”Împreună în școala viitorului ” derulat în parteneriat cu Asociația GO CARE România și finanțat de Active citizens fund părinții copiilor din școala noastră au fost învățați prin cursurile de educație parentală urmate cum să își cunoască mai bine propriul copil, care sunt cele mai bune metode de a crește gradul de reziliență a acestora, deoarece ” reziliența psihologică, clădită încă din copilărie, devine astfel un cadou fără de preț pentru toată viața”.

Educația și rolul de părinte

SIMONA MUREȘAN

Știm cu toții că la baza unei vieți de calitate stă educația.

Consider că este foarte important ca părinte să înțeleagă responsabilitățile care îți revin în ceea ce privește educația copiilor. Rolul de părinte în educația, dezvoltarea și formarea copilului este decisiv, deoarece are cea mai mare influență în ceea ce privește atitudinea, personalitatea, comportamentul și alegerile copilului, în special în prima parte a vieții acestuia. De asemenea, este foarte important ca părintele să se implice activ în educația copilului, să îl sfătuiască, să îl îndrume.

Un alt factor important în educația copilului este școala. Ajutându-l la teme, la diferite proiecte vei simți că ești aproape de el, că îl susții. Observ că atunci când mă implic în viața școlară a copiilor mei, aceștia beneficiază de sprijin și cunoștințe și astfel se creează un mediu de învățare pozitiv. Adevărul dureros este că elevii, în marea lor majoritate, nu reușesc performanțe fără ajutorul susținut și zilnic al părinților.

Cei drept îmi doresc foarte mult să evoluăm spre o educație mai atractivă, fără reguli formale, bazată pe învățare mecanică și să mai scăpăm de temele pentru acasă, care nu de puține ori sunt istovitoare. Cu toate acestea să nu uităm că noi, părinții, suntem modele supreme pentru copiii noștri. Să veghem asupra lor să nu li se piardă zâmbetul și inocența. Așadar, să investim în copiii noștri, să punem la dispoziția lor timpul și resursele noastre, ca mai apoi ei să devină adulți de succes, cu un caracter deosebit.

În concluzie educația trebuie să prezinte o prioritate în viață deoarece beneficiile aduse de aceasta sunt nemăsurabile.

Nevoia de parenting

prof. MOCANU VERGINICA,
Școala Gimnazială Specială Pașcani

Ce este *parenting-ul*? La prima vedere, mulți avem impresia că știm, că înțelegem ce înseamnă. În primul rând ne gândim la etimologia cuvântului *parenting* care vine de la *parent=părinte* în limba engleză, + terminația *-ing* a verbului la prezent continuous. Dar cum se traduce exact? Are sinonim în limba română? O primă explicație *parenting* înseamnă să înveți să fii *bun părinte*. Te întrebi: Să fii părinte înveți sau vine de la sine? Conștientizăm acest lucru? Dacă înveți, reușești să pui în practică sau depinde de moment și de alți factori care intervin atunci când ne exercităm rolul de

părinte? Pentru că sunt multe întrebări, cred că o parcurgere a unor studii de specialitate sau discutarea acestor probleme în grupuri de **parenting** nu sunt greșite, poate sunt chiar necesare.

În ultimii ani, s-a conturat tot mai mult un curent de educație familială, de creștere a copiilor asumat, conștient și informat, cu scopul de a crea o relație părinte-copil benefică ambelor părți. Se participă la cursuri de parenting, unii înainte de a fi părinți, alții după ce devin. Unii caută sprijin când traversează o perioadă mai grea cu copilul, alții lasă totul în voia sorții, negând problemele. Ceea ce este foarte sigur este faptul că comunicarea, discutarea de păreri despre copii, copilărie, relația părinte-copil, educație nu face rău, este benefică. Exprimarea, exteriorizarea, prezentarea a ceea ce framântă familia pentru copilul său are rol terapeutic. Ascultarea și sprijinul pe care îl poate primi un părinte la aceste întâlniri pot avea un rol important în viitorul unui copil sau al unei familii.

Să fii părinte este frumos, este un dar divin, care îți umple inima de bucurie. Devii părinte atunci când în familia pe care ai întemeiat-o apare un copil și din acel moment îți exerciți rolul de părinte instinctual aproape, folosindu-te de ceea ce ai văzut în familia ta și de ceea ce ai aflat din diferite surse. Uneori să fii părinte este cel mai greu lucru. Tu, ca părinte, îi poți dărua copilului încredere în sine, compasiune, siguranță, iubire și multe altele, dar ai și puterea de a-l priva de toate acestea prin felul în care comunici cu el și îl educi. De aceea **parenting-ul** este important.

Considerăm că familia este baza societății, nucleul în care copilul primește darurile cu care va porni în viață. În aceste vremuri familiei trebuie acordată foarte multă atenție. Familia are nevoie de sprijin, dar nu de un sprijin prin care să o încurci, ci să îi vii înainte cu soluții. Cine este cel care protejează familia? Se spune că **statul** ocrotește familia. Prevederi importante din Codul civil, art. 258, punctele 1,2,3 arată următoarele:

- *Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți, pe egalitatea acestora, precum și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea și educarea copiilor lor.*
- *Familia are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.*
- *Statul este obligat să sprijine, prin măsuri economice și sociale, încheierea căsătoriei, precum și dezvoltarea și consolidarea familiei.*

Și în Codul Familiei din 1953, republicat și reactualizat până la data de 31 august 2008, se spune: „În România statul ocrotește căsătoria și familia; el sprijină, prin măsuri economice și sociale, dezvoltarea și consolidarea familiei. Statul apară interesele mamei și copilului și manifestă deosebită grijă pentru creșterea și educarea tinerei generații. Familia are la bază căsătoria liber consimțită între soți. În relațiile dintre soți, precum și în exercitarea drepturilor față de copii, barbatul și femeia au drepturi egale. Drepturile părintești se exercită numai în interesul copiilor.” (Codul familiei, art. 16,19,26,28,35,36,42,43,63,97-112,113,114).

Putem spune că părinții sunt făuritori de oameni. De aceea, să porți o astfel de responsabilitate nu este deloc ușor, indiferent dacă statul te ajută sau nu. Să fii părinte înseamnă grijă, înseamnă nopți nedormite, zile care seamănă cu noaptea și nopți care seamănă cu ziua. Să fii părinte înseamnă să ai multă răbdare, încredere în tine și încredere în copilul tău.

Bibliografie :

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/123082>

Eanes, Rebecca - **Parenting pozitiv-ghid esențial**, Editura Curtea Veche, 2018

Eficientizarea parteneriatelor școală- familie

Prof. LUNGU ZINICA

Școala Gimnazială Specială Pașcani

Motto: „Prezența părinților poate transforma cultura școlii.”

S. L. Lightfoot

În această lume în permanentă schimbare, aflată sub presiunea competițiilor de orice fel, părinții, educatorii, oamenii de afaceri, comunitățile locale, statele și guvernele naționale se străduiesc împreună să încurajeze sistemele de îmbunătățire a educației, pentru a-i ajuta pe copii să se dezvolte. Unul dintre mijloacele de îndeplinire a acestui scop, implicarea familiei în educație, a existat de generații.

Familiiile trebuie să fie implicate în îmbunătățirea învățării acasă, precum și în școală, dacă avem copii care vor să devină persoane instruite. Familiile pot întări învățarea acasă, prin implicarea în școlile în care studiază copiii lor, încurajându-i pe aceștia să participe la lecții și susținându-le interesul pentru discipline incitante și lărgindu-și propriile abilități parentale.

Toate acestea sunt utile, pentru că familiile în societatea modernă se confruntă cu solicitări ridicate, cu o competiție crescută pentru obținerea atenției din partea copiilor lor, precum și cu poveri economice, care fortează tot mai mulți părinți să lucreze în afara căminului și limitează serios timpul pe care aceștia îl petrec cu copiii lor. Se știe că nu de puține ori se înregistrează o lipsă de comunicare între școală și familie și că adesea practicile școlare esuează în a veni în întâmpinarea nevoilor multor familii de elevi.

Școlile pot, și chiar joacă un rol important în întărirea acestor interdependente. Părinții se întorc către școală pentru a fi îndrumați. Când cadrele didactice și conducerea școlii sunt dornici să-i atragă pe părinți, atunci rezultatele copiilor se îmbunătățesc.

Familiiile trimit copiii la școală, acolo unde speră ca ei să-și dobândească instrumentele necesare pentru a reuși în viață. Școlile preiau copiii și-i trimit înapoi în familiile lor, acolo unde presupun că le va fi furnizat sprijinul de care aceștia au nevoie pentru a crește și a învăța. Cercul acesta în care casa și școala își împart acțiunea asupra capacității copiilor, este unul ce a fost considerat centrul dezvoltării, al dezbaterilor și al obținerii informațiilor de orice natură. Majoritatea instituțiilor educationale au un grup formal de legătură școală-familie, fie că este comitetul de părinți, consiliul școlii sau „camera părinților”. Relațiile sunt denumite diferit: „implicare parentală”, „parteneriat”, „relație școală-familie”, dar toate reprezintă convingerea că dacă adulții –în cadrul celor două instituții-comunică și colaborează, atunci cei care vor avea de câștigat sunt numai și numai copiii.

Termenul de „parteneriat școală-familie” este folosit pentru a sublinia faptul că școlile, familiile și comunitățile împart responsabilitățile care vizează copiii, prin suprapunerea sferelor de influență. Ele pot fi separate, în cazul în care instituțiile respective își alocă foarte puțin în ceea ce privește resursele, scopurile sau responsabilitățile sau se pot suprapune creând un spațiu pentru activitățile de parteneriat.

Realitatea de zi cu zi a familiei este diferită azi de cea a generațiilor anterioare. Părintii și copiii își petrec mult mai puțin timp împreună și aproape toți adulții se confruntă cu o permanentă dorință de a echilibra cererile vieții de familie, cu cele ale slujbei. Într-o vreme în care părintii se află sub presiuni fantastice, care-i fac mai puțin capabili să participe la viața copiilor lor, există o nevoie și mai mare de a se implica, mai ales în educație.

Școlile trebuie să răspundă nevoilor părinților și să le ofere acestora sprijinul necesar pentru ca ei să se poată implica în procesul de învățare al copilului. În același timp, părintii trebuie să încetinească ritmul vieții cotidiene, acordând mai multă importanță detinerii de către urmașii lor a unei educații. E util ca ei să servească drept model pentru copiii lor.

Cercetările arată că, indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părintii sunt parteneri în educația copiilor lor, rezultatele determină performanța elevilor, o mai bună frecvență a școlii, reducerea ratei de abandon școlar și scăderea fenomenului delictivității.

Iată și câteva **acțiuni concrete** pe care părintii, școala și comunitățile le pot întreprinde pentru a-i ajuta pe copii să învețe:

Să elaboreze un program zilnic pentru teme. Să existe un loc liniștit de studiu, fără TV sau radio. Să se descurajeze convorbirile telefonice din timpul lucrului. Părintii să încurajeze eforturile copilului și să fie disponibili să le răspundă la întrebări, precum și să discute cu ei ceea ce și-au însușit;

Să citească împreună cu copilul. Să-l ducă pe acesta la bibliotecă și să-l ajute să-și găsească cărțile potrivite. Studiile arată că atunci când părintii le citesc copiilor sau îi ascultă cum citesc, în mod frecvent, performanțele acestora se îmbunătățesc.

Să folosească televizorul cu înțelepciune. Să stabilească anumite ore pentru privit la TV și să-l ajute pe copil să-și aleagă programele potrivite. Să selecteze programele, pe care să le urmărească și să discute împreună subiectele respective;

Să păstreze legătura cu școala. Nu trebuie să lase școala să fie cea care-i anunță cum se descurcă copilul. Să știe ce învață copilul, care-i sunt temele și cum și le rezolvă;

Să-l laude pe copii, să-l aprecieze efortul. Să-l încurajeze să persevereze. Să cultive acasă o atmosferă caldă și suportivă, dar în același timp să stabilească și standarde referitoare la modul de elaborare a temelor;

Să-l vorbească adolescentilor. Să-l cunoască prietenii și locurile în care își petrec timpul liber. Să-l sprijine în activitățile extracurriculare. Să-l implice în activitățile familiei.

Copiii și părintii pot învăța multe unul de la altii doar printr-o simplă acțiune de comunicare. Adulții ar trebui să le prezinte deschis acestora valorile lor. Discutând despre importanța unora, precum: onestitatea, încrederea de sine, responsabilitatea, părintii își ajută copiii să decidă singuri și să adopte cele mai bune soluții.

^acolile ar trebui:

Să încurajeze familiile și profesorii să stabilească acorduri de învățare. Acestea ar trebui să definească scopurile, expectațiile și responsabilitățile împărțite ale școlilor și părinților, ca parteneri egali la succesul elevilor;

Să instruiască pe cei din conducerea școlii. Școlile bune valorizează implicare parentală și îi caută pe părinți. Cel mai adesea, școlile îi contactează pe aceștia doar când sunt probleme. În dezvoltarea unui parteneriat va fi necesară instruirea directorilor, cadrelor didactice și a altor membri din conducerea școlii, precum și a părinților, în scopul de a-i ajuta pe toți colaboratorii să obțină abilitățile necesare;

Să ofere teme, care să-i atragă pe părinți. Cele pe termen lung i-ar implica pe acestia în procesul de învățare, astfel încât i-ar putea ajuta, de pildă, să-și construiască arborele genealogic, reconstruindu-și istoria familiei;

Să existe programul de lucru din școală. Rămânând deschise după-amează, seara și la sfârșitul săptămânii, școlile permit elevilor și familiilor să se angajeze în activități de învățare și recreative și oferă programe de educație a adulților și de instruire a părinților;

Să acorde părinților dreptul de a decide. Ar putea să se implice în hotărâri care privesc școlarizarea copiilor. Școlile pot prezenta opțiuni, pentru ca părinții să se angajeze individual sau colectiv în luarea de decizii referitoare la scopurile și standardele copiilor și cele ale instituției de învățământ;

Să creeze un centru de resurse pentru părinți. Să desemneze o zonă în școală unde să invite părinții să împărtășească experiențele celorlalți și să lucreze cu profesorii și conducerea școlii în activitățile specifice instituției respective de învățământ.

Iată și câteva principii fundamentale ale colaborării familie-școală:

Copiii să se implice ca participanți activi în interacțiunile familie-școală, centrate pe învățare;

Să ofere tuturor părinților oportunități de a participa activ la experiențele educaționale ale copiilor, chiar dacă vin sau nu la școală;

Colaborarea familie-școală să fie folosită pentru rezolvarea problemelor dificile și drept cadru de sărbătorire a realizărilor, a performanțelor deosebite;

Relația dintre cele două instituții atât de importante să constituie fundamentul restructurării educaționale și a reînnoirii comunității;

Eficiența profesională a cadrelor didactice, a administratorilor și a întregului personal al școlii să fie maximizată prin dezvoltarea unor abilități concrete, esențiale conexiunii cu părinții și comunitatea.

Îmbunătățirea relației școală-familie-comunitate este un obiectiv prioritar la nivelul învățământului românesc. În condițiile în care școala reprezintă pionul principal al educației tinerei generații, dar nu suficient, educația de tip familial devine necesară cu atât mai mult cu cât bazele formării personalității se pun în mediul familial. Familia se poate constitui într-un factor de risc sau în unul de protecție în funcție de abilitățile pe care le dezvoltă, climatul educațional și afectiv existent la nivel familial.

Acordul familiei cu școala înseamnă găsirea în comun a unei soluții care să corespundă atât intereselor copilului și familiei cât și școlii și societății. Modul în care sunt prezentate, comentate, argumentate informațiile de către părinți, influențează opiniile și atitudinile copiilor.

Bibliografie :

Adina Băran-Pescaru - „Parteneriat în educație familie-școală-comunitate”, Editura Aramis, București, 2004;

Ioan Nicola - „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003.

Tulburarea de spectru autist. Dimensiuni ale funcționalității familiei

Prof. psihopedagog dr. NICOLETA-MIHAELA CRAMARUC

Școala Profesională Specială Trinitas Tg.Frumos, Iași

Teoria sistemelor familiale

Majoritatea studiilor pe tulburarea de spectru autist se focusează pe relația mamă-copil și fie exclud orice analiză a implicării tatălui și a fraților, fie analizează prezența fraților, însă nu și a tatălui, fie includ doar mama sau doar tatăl în demersul investigativ, însă nu pe amândoi simultan. Într-adevăr, mamele dețin informații utile despre efectele asupra celorlalți membri ai familiei, dar fiecare membru al familiei are un punct de vedere diferit, pe care mama poate să nu îl înțeleagă complet.

În acest context, influența tatălui în dinamica familiei cu un copil cu tulburare de spectru autist poate fi explorată datorită perspectivei oferite de *Teoria sistemelor familiale*, care a atras atenția cercetătorilor în ultimele decenii. Cercetătorii sistemelor familiale consideră și evaluează, așadar, opiniile și acțiunile întregii familii. Prin urmare, fiecare membru al familiei este o parte la fel de importantă din întregul sistem. Dacă un eveniment semnificativ i se întâmplă unui membru al familiei, acesta afectează întreaga familie.

Potrivit Ewei Pisula și Annei Porebowicz-Dörsmann (2017), „*una dintre variabilele cheie ale adaptării parentale este funcționarea familiei, numărată printre resursele care facilitează adaptarea*” (p.2). Factori precum „*angajamentul familiei, provocarea, coeziunea, exprimarea și sprijinul conjugal sunt recunoscuți ca predictori ai calității vieții familiei*” (p.2). Potrivit autoarelor menționate, majoritatea studiilor privind relația dintre funcționarea familiei și nivelul de adaptare al părinților care cresc copii cu tulburare de spectru autist sunt efectuate pe mame. Acesta este motivul pentru care luarea în considerare a genului părinților și implicarea acestora în îngrijire este și nu doar pare imperativă.

Funcționalitatea unei familii este dată de echilibrul dintre *coeziune* definită ca „*legătura emoțională pe care membrii familiei o au unul față de celălalt*” (Olson, Portner și Lavee, 1985, p.4) și *adaptabilitate* explicată prin „*abilitatea familiei de a se schimba ca răspuns la o situație stresantă*” (Olson, Russell și Sprenkle, 1980). Fiecare din cei doi factori menționați variază între două extreme.

În cazul coeziunii, familiile care manifestă un nivel de *coeziune* „*nesănătoasă*” sunt prea implicate și protejează exagerat viața copiilor lor. Asemenea familii excesiv de protectoare pot avea efecte dăunătoare asupra dezvoltării unui copil cu tulburare de spectru autist, deoarece este posibil să nu promoveze creșterea și independența acestuia. La capătul opus, regăsim *famiile detașate*, cu granițe rigide între rolurile familiale. Aceste familii pot să fie implicate la un nivel extrem de scăzut, pentru că implicarea provoacă anxietate. Copilul cu dizabilități din acest tip de familie ar fi liber să-și dezvolte independența, dar s-ar putea să nu se simtă iubit și protejat.

În cazul adaptabilității, comportamentul membrilor familiei poate varia de la *atitudinea rigidă* și probabilitatea ridicată ca tatăl să plaseze toată responsabilitatea pe umerii mamei la *atitudinea haotică* și instabilitatea schimbărilor. Așadar, există cinci niveluri de flexibilitate precum cel mai scăzut nivel (rigiditate), trei niveluri centrale denumite echilibrate și care reflectă niveluri funcționale mai sănătoase și cel mai înalt nivel (haos). *Sistemul familial flexibil* este, fără îndoială, cea mai eficientă organizație pentru îngrijirea unui copil cu dizabilități.

Burnout-ul parental

Epuizarea fizică și emoțională a părinților cu un copil cu tulburare de spectru autist conduce către instalarea unui sindrom cunoscut sub denumirea de *burnout* ca urmare a unui dezechilibru prelungit și semnificativ al semnificării explicite a nevoii de resurse pentru gestionarea situației.

Doi factori importanți, care favorizează sindromul de burnout al părinților, sunt *conștiinciozitatea* și *caracteristicile specifice* ale copilului. Primul factor implică ideea de autodisciplină, ordine și planificare, astfel încât persoanele cu niveluri mai ridicate de conștiinciozitate raportează mai puține efecte negative, în speță vinovăție, și sunt mai capabile să reducă efectele negative în mod automat. Caracteristicile specifice ale copilului corelează cu intensitatea solicitărilor față de părinți, riscul de burnout fiind iminent.

Caracteristicile familiilor care au copii cu tulburare de spectru autist au fost studiate și în corelație cu o serie de competențe deținute de către copii. Prezența sau absența deficienței intelectuale asociate cu tulburarea de spectru autist poate influența dinamica familiei.

Santo di Nuovo și Giovanna Azzara (2011) au derulat un studiu în acest sens, demonstrând faptul că unele elemente esențiale pentru funcționarea sistemului familial precum coeziunea, comunicarea și satisfacția înregistrează scoruri mai ridicate atunci când deficiența mintală nu este asociată cu tulburarea de spectru autist a copilului. Cei doi cercetători au observat că abilitățile cognitive superioare ale copilului sunt asociate cu flexibilitatea, coeziunea și un nivel de comunicare mult mai eficient al familiei și dificultățile notabile în planul limbajului expresiv și receptiv și expresia afectivă sunt asociate cu acele dimensiuni mai puțin funcționale și echilibrate ale familiei.

În situația în care capacitatea de comunicare a copilului este afectată considerabil, părinții acestuia se confruntă cu provocarea de a nu ști ce gândește propriul copil (Gorlin, Peden McAlpine, Garwick și Wieling, 2016) și de a simți că nu-i pot satisface nevoile de bază. Faptul că un copil cu tulburare de spectru autist nu poate semnaliza o durere de dinți sau de urechi din cauza comunicării profund alterate, afectează funcționalitatea familiei care alunecă, astfel, spre o deconectare de copil și de nevoile acestuia.

Cercetările realizate de Moïra Mikolajczak și Isabelle Roskam (2018) în cadrul familiilor care funcționează sub amenințarea burnout-ului parental sugerează că acesta rezultă dintr-un dezechilibru cronic între solicitări (*factori de risc*) și resurse (*factori de protecție*). Factorii care cresc stresul includ „*perfecționismul parental, inteligența emoțională scăzută, practicile ineficiente de creștere a copiilor, nenumărate îndatoriri și treburi parentale, lipsa sprijinului din partea celuilalt părinte, lipsa sprijinului extern*” (apud Sekulowicz et al., 2022, p.1189). Cele două cercetătoare concluzionează că prezența unei coeziuni și flexibilități scăzute ale sistemului familial poate activa burnout-ul parental.

Niveluri mai scăzute de funcționare a sistemului familial au raportat și părinții copiilor cu tulburare de spectru autist, mame cât și tați, incluși în studiul realizat de Ewa Pisula și Anna Porebowicz-Dörsmann (2017). Dacă în ceea ce privește percepția ambilor părinți asupra funcționalității familiale nu există diferențe semnificative, totuși, mamele au avut scoruri mai mari la categoria stres parental decât tații. Astfel de rezultate pot fi decodificate prin prisma implicării mai mari a mamelor în îngrijirea copilului, educație și sprijin pentru dezvoltare. Anumite poveri personale asociate cu creșterea unui copil cu tulburare de spectru autist, semnalate de nivelurile de stres personal la mame, ar putea fi explicate prin modul în care rolul lor parental și îndatoririle asociate sunt definite în micro-societate.

Relația frați neurotipici – frate atipic

Majoritatea copiilor și adolescenților nu înțeleg complexitatea tulburării de spectru autist. Unii părinți vor încerca să-și educe copiii sau „să scuze”, în mod eronat, comportamentele indezirabile ale copilului cu această tulburare, invocând simptomele (Chan și Goh, 2014). Acest comportament al părinților poate activa resentimente ale fraților față de copilul cu tulburare de spectru autist, pentru că acesta primește mai multă atenție de la părinți sau diferite lucruri și/ sau obiecte.

Încă din 1989, Susan McHale și Wendy Gamble (1989) sugerează că educarea și informarea fraților despre tulburarea de spectru autist îi pot ajuta pe aceștia să decodifice mai bine intervențiile părinților acasă. De asemenea, îi poate ajuta să învețe să identifice strategiile interpersonale sănătoase ale părinților lor, atât direct în relația cu fratele lor cu această tulburare, cât și în contexte sociale în care alți copii interacționează cu fratele lor.

Implicarea fraților în abordarea copiilor diagnosticați cu tulburare de spectru autist reprezintă o strategie benefică pentru creșterea suportului social în cadrul relațiilor din sistemul familial. În plus, poate favoriza creșterea interacțiunilor pozitive între frați și poate diminua frecvența celor negative (Pollard et al., 2013). O relație mai apropiată dintre frați poate fi, de asemenea, o componentă cheie pentru procesul de îmbunătățire a sănătății familiei ca întreg.

Frații oferă copiilor cu tulburare de spectru autist o oportunitate unică de a-și exersa abilitățile sociale adecvate, în condiții optime de suport (Rivers și Stoneman, 2008). În acest context, amintim un studiu relevant realizat de către Marissa Diener și colaboratorii săi (2015) pe un grup de mame și de surori ale copiilor cu tulburare de spectru autist. Una dintre descoperirile importante se referă la faptul că surorile au perceput relația fraternă în mod diferit față de mame. Mai specific, surorile au identificat cu ușurință aspectele pozitive ale relațiilor lor cu frații, în timp ce mamele s-au concentrat pe aspectele mai dificile ale relației.

De asemenea, surorile au discutat despre activitățile desfășurate cu plăcere împreună cu frații lor și au descris modul în care au avut grijă de aceștia, ajutându-i la sarcini mai dificile. În fond, surorile au considerat relația lor cu acești frați ca fiind una tipică. Când mamele au discutat, însă, despre relația fraternă în contextul cotidian, s-au concentrat mai mult pe provocările pe care copilul lor cu tulburare le-a adus la nivel relațional și au făcut, adesea, comparații sociale între copiii lor.

Concluzii

În timp, în literatura de specialitate, s-au scris nenumărate rânduri despre relația părinților cu proprii copii cu tulburare de spectru autist, precum și despre specificul acesteia. Cu toate acestea, fiecare nou studiu realizat aduce descoperiri care permit o înțelegere complexă a dinamicii sistemului familial și a provocărilor la nivel din ce în ce mai subtil.

Deși diada aflată în centrul cercetărilor a fost mama - copil cu tulburare de spectru autist, atât tații (Pisula și Anna Porebowicz-Dörsmann, 2017), cât și frații, respectiv surorile (Diener et al., 2015) au fost reconsiderați drept factori cu influență majoră asupra funcționalității sistemului familial.

Bibliografie :

Altieri, M.J.; von Kluge, S. (2009). *Family functioning and coping behaviors in parents of children with autism*, *Journal of Child and Family Studies*, 18(1), p.83-92

- Chan, G.W.L.; Goh, E.C.L. (2014). *My parents told us that they will always treat my brother different because he is Autistic – Are siblings of autistic children the forgotten one?*, *Journal of Social Work Practice*, 28(2), p.155-171
- Di Nuovo, S.; Azzara, G. (2011). *Families with autistic children*, *Revista di studi familiari*, 2, p.25-37
- Diener, M.L.; Anderson, L.; Wright, C.A.; Dunn, M.L. (2015). *Siblings relationships of children with autism spectrum disorder in the context of everyday life and a strength-based program*, *Journal of Child and Family Studies*, 24, p.1060-1072
- Faraji-Khiavi, F.; Zahiri, M.; Amiri, E.; Dindamal, B.; Pirani, N. (2021). *The experiences of families raising autistic children: A phenomenological study*, *Journal of Education and Health Promotion*, 10(1), p.78 -86
- Gorlin, J.B.; Peden McAlpine, C.; Garwick, A.; Wieling, E. (2016). *Severe childhood autism: The family lived experience*, *Journal of Pediatric Nursing*, 31, p.580-597
- Mikolajczak, M.; Roskam, I. (2018). *A theoretical and clinical framework for parental burnout: The balance between risks and resources*, *Frontiers in Psychology*, 9, p.886
- McHale, S.M.; Gamble, W.C. (1989). *Siblings relationships of children with disabled and nondisabled brothers and sisters*, *Developmental Psychology*, 25(3), p.421-429
- Olson, D.H.; Portner, J.; Lavee, Y. (1985). *Faces III: Family adaptability and cohesion evaluation scale*, *Family Social Science, University of Minnesota*
- Ozerova, T.; Vorobyova, E. (2019). *The investigation of environmental specifics of an autistic child's family system*, *SHS web of Conferences*, 70, p.1-6
- Pisula, E.; Porebowicz-Dörsmann, A. (2017). *A family functioning, parenting stress and quality of life in mothers and fathers of Polish children with high functioning autism or Asperger Syndrome*, *Plos One*, 12
- Pollard, C.A.; McNamara-Barry, C.; Freedman, B.H.; Kotchick, B.A. (2013). *Relationship quality as a moderator of anxiety in siblings of children diagnosed with autism spectrum disorders or Down syndrome*, *Journal of Child and Family Studies*, 22(5), p.647–657
- Rivers, J.W.; Stoneman, Z. (2008). *Child temperaments, differential parenting, and the siblings relationships of children with autism spectrum disorder*, *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 38(9), p.1740-1750
- Sekulowicz, M.; Kwiatkowski P.; Manor-Binyamini, I.; Boron-Krupinska, K.; Cieslik, B. (2022). *The effect of personality, disability, and family functioning on burnout among mothers of children with autism: A path analysis*, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19, p.1187- 1201

Parteneriatul școală-familie, comunitate. Provocări și perspective

Prof. înv. prim. CAMER RAMONA ELENA
Școala Gimnazială Gâșteti, Pașcani

Principalul factor instituțional al educației este instituția școlară, la care se adaugă influențe educative sistematice ale altor factori instituționali precum familia, comunitatea, mass-media, instituțiile educației non-școlare.

Familia este partener de bază în educație. Parteneriatul școală-familie-comunitate are la bază un fundament stabilit pe finalități primordiale (realizarea unei personalități armonioase, integrare socială, fericire individuală) și pe obiective comune

(cunoașterea/autocunoașterea copilului în vederea alegerii carierei și pentru optimizarea demersurilor educative, formarea și exersarea unor convingeri privind munca, în special învățătura, formarea și menținerea valorilor morale deziderabile, socializare deplină, dezvoltarea personală și mai târziu profesională a elevului.

Contactul familiei permanent cu școala, implicarea sinceră, atât a părinților cât și a cadrelor didactice în eficientizarea procesului de învățământ, stimularea morală a copilului, respectiv efortul de a crea o imagine de sine pozitivă a acestuia, pot constitui o parte din premisele care să asigure succesul școlar al unui copil, dovadă a unei educații de calitate.

Comunitatea factor important, reprezintă cadrul cultural, spiritual și geografic de dezvoltare al elevului. Fiecare școală devine o comunitate a celor care învață unde, părinții alături de elevi sunt considerați parteneri principali și beneficiari ai procesului de învățământ. Astfel că, *Parteneriatul educațional* reprezintă cea mai clară formă de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educativ. *O provocare dar și o perspectivă* de care trebuie să ținem seama este aceea că, *parteneriatul educațional se desfășoară* numai împreună cu *actul educațional*. De aceea pentru realizarea unui parteneriat trebuie să se aibă în vedere ca, proiectarea, acțiunea și decizia se va realiza cu acordul tuturor factorilor implicați, și anume *școală-familie, comunitate*.

Teoria dar și practica afirmă că, elevii învață și sunt mult mai implicați în actul educațional, contribuie deci la propria formare atunci când părinții și educatorii și alte persoane din comunitate își împărtășesc scopurile și responsabilitățile pentru învățarea elevilor și nu acționează individual.

Triada *școală-familie-comunitate* reprezintă de fapt, viitorul copilului, temelia educației și al societății din care face parte. Atunci când aceste elemente majore din viața unui copil își dau mâna și formează un *parteneriat solid*, rezultatele nu pot fi decât *benefice* pentru toți cei implicați.

Școala este direct influențată de nivelul de dezvoltare comunitară. În esență dezvoltarea comunității vizează evoluția acesteia. Astfel că, dezvoltarea comunității urmărește promovarea *binelui comun* încurajând sentimentul de apartenență a individului la aceasta și-l face responsabil la propria dezvoltare.

Concluzionând, pentru eficientizarea *parteneriatului școală-familie-comunitate, a calității învățării și a imaginii școlii în comunitate, de desprind următoarele idei:*

- Elevii trebuie implicați în diferite activități organizate în parteneriat cu diferite structuri precum și implicarea unor agenți educaționali comunitari,
- Definirea unor roluri comune ale cadrelor didactice și ale părinților,
- Participarea elevilor, părinților, comunității locale în procesul decizional al unității școlare,
- Crearea unui climat stimulat în interiorul unității școlare,
- Monitorizarea permanentă a elevilor,
- Aplicarea diferitelor strategii didactice incluzive.

Asadar, Parteneriatul școală-familie –comunitate reprezintă puntea de legătură între cele trei forme de educație formală, nonformală și informală.

Bibliografie

1. Baran-Pescaru, Adina., 2004, Parteneriat în educație: familie-școală- comunitate, București, Ed. Aramis Print, pg.5, 83, 110, 124,125
2. Parteneriatul educațional școală-familie-comunitate, Suport de curs
<https://ro.scribd.com/document/451225214/Parteneriat-Scoala-Familie-Comunitate>

Rolul familiei în recuperarea copiilor cu autism

Prof. PAULA OBREJA,

Grădinița cu Program Prelungit, nr. 2, Târgu-Neamț;

Autismul este o tulburare în dezvoltarea creierului, care se manifestă, în mod tipic, în decursul primilor trei ani din viața unui copil. Este un sindrom ce afectează în mod negativ deprinderile sociale, comunicarea verbală și non-verbală, folosirea propriilor resurse, comportamentul și jocul constructiv.

Copiii cu autism manifestă particularități comportamentale similare, cum ar fi: evitarea contactului vizual, mișcarea dezordonată a mâinilor, toleranță atipică la durere, obsesia pentru obiecte sau jucării, comportamente repetitive, evitarea sau lipsa vorbirii, incapacitatea de a zâmbi sau de a răspunde la auzul propriului nume.

Date fiind toate diferențele în percepție și stiluri de gândire în autism, este foarte greu pentru aceste persoane să răspundă lumii așa cum noi, non-autiști ne așteptăm să o facă. Îi putem învăța să privească lumea în felul nostru și să își monitorizeze comportamentele conform acestuia. Va fi nevoie de timp și efort pentru a-i ajuta să învețe lucruri pentru care nu au echipamentul necesar de a le achiziționa spontan și intuitiv. Însă sunt capabili să realizeze acțiuni și lucruri dacă le sunt date indiciile și referințele corecte. Dar, pentru a le facilita acest proces, trebuie să începem prin a înțelege lucrurile din perspectiva lor (chir dacă pare foarte neconvențională – numită adesea „idiosincronică”).

Profesia de părinte se învață. Atunci când ai în familie un copil bolnav, înveți să-i faci „injecție”...și în funcție de boală, te informezi, înveți să faci ...terapie.

Părinții care au un copil cu autism trebuie să aibă o abordare proactivă pentru a învăța despre această tulburare și intervenția în autism, în timp ce colaborează îndeaproape cu persoanele implicate în recuperarea copilului. De asemenea, este necesar ca părinții să aibă grijă de ei înșiși, astfel încât să poată face față încercărilor la care sunt supuși având un copil cu autism.

Părinții trebuie să se informeze de la specialiști pentru a învăța metodele de intervenție și cum să gestioneze manifestările copilului. În timp, prin exercițiu, gestionarea corectă duce la reducerea stresului membrilor familiei și îmbunătățește comportamentele copilului.

Înțelegerea tulburărilor din spectrul autist și cunoașterea metodelor corecte de intervenție, a potențialului real al copilului, este o parte importantă în ajutarea copilului să devină independent.

Este indicat ca părinții să se informeze în legătură cu drepturile educaționale ale copilului. Legile asigură anumite drepturi pentru copiii cu handicap, inclusiv al celor cu autism.

Intervențiile de succes în autism sunt cu precădere intervenții educaționale, iar părintele trebuie învățat de către specialiști să educe în acest sens. Părintele își cunoaște cel mai bine copilul deci este cel mai în măsură să îl condiționeze comportamental.

Rolul familiei este fundamental, atât în ceea ce privește recuperarea medical – psihologică cât și în ceea ce privește integrarea și educația pentru societate. Un copil poate fi abandonat într-un colț de pat, ajungând să se lege compulsiv sau, dimpotrivă, poate fi înscris la școală, dus la psiholog, logoped, medic, integrat social. Varianta a doua oferă oportunitatea normalizării prin recuperare în timp ce prima condamnă

copilul la izolare și nedezvoltare. Este foarte important și climatul moral, social din familie, calitatea relațiilor dintre părinți precum și condițiile materiale (spațiu, aerisirea, prezența jucăriilor și facilităților de joc).

În concluzie: este recomandat ca părinții să-l trateze pe copilul cu dizabilități, în cadrul relației de comunicare și interacțiune cotidiană, ca pe orice copil normal dar, totodată, să întreprindă toate demersurile instituționale, sanitare și educaționale pentru a-l recupera și integra social.

Bibliografie :

1. Bogdashina, Olga, *Comunicarea în autism și sindromul Asperger. Vorbim aceeași limbă?*, Editura Dianușa, Târgu – Neamț, 2012.
2. Gherguț, Alois, *Psihologia persoanelor cu cerințe speciale: strategii diferențiate și inclusive în educație*, Editura Polirom, 2006.
3. Shapiro, E. Lawrence, *Inteligența emoțională a copiilor*.
4. *Jocuri și recomandări pentru un EQ ridicat*, Editura Poliron, Iași, 2012.

Relația familie-școala – element de bază în educația copilului

As.Soc. MIHAELA HOBINCĂ
Școala Gimnazială Specială Pașcani

Procesul de educație este un proces care nu poate fi delimitat în timp. El începe încă din prima zi de viață și are un caracter continuu. Familia, școala și comunitatea sunt mediile în care ne dezvoltăm ca oameni. Relația școală-familie este o verigă importantă în procesul de educație. Nu este posibil ca doar una din instituțiile familie-școală-comunitate să preia în totalitate responsabilitățile formării și educării tinerei generații. Între acestea trebuie stabilite relații de comunicare, de sprijin reciproc, de complementaritate.

Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor. Primele noțiuni educative pe care copilul le primește sunt cele din familie. În familie se conturează caractere. Atât părinții cât și educatorii în timpul procesului de învățământ trebuie să intervină în numeroase situații pentru a corecta comportamentul copilului. Odată copilul ajuns la vârsta preșcolară familia imparte într-o bună măsură sarcina educării lui cu dascăli și pedagogii din școală; cei din urmă vor fi chemați să șlefuiască ceea ce a realizat familia, să completeze golurile din procesul instructiv-educativ care au scăpat până la această vârstă și să-l ajute pe copil, în înțelegerea și lămurirea unor probleme așa-zis „delicate”. Îmbinarea eforturilor educative din familie și din școală este nu numai recomandabilă ci și obligatorie, pentru că de multe ori pe măsură ce copiii evoluează, părinții au de înfruntat alte și alte probleme care se ivesc la o altă categorie de vârstă și care se repetă la generațiile următoare.

În mediul familial și în comunitate copilul beneficiază cel mai mult de educație nonformală, în mediul școlar predomină educația formală, aici îi este întărit sau se dezvoltă sistemul de valori cu care el vine din mediul familial și din cel social. Pentru ca acest lucru să aibă efectul așteptat este foarte important ca între aceste medii să existe legături foarte bine definite și realiste.

Colaborarea și cooperarea părinților cu școala trebuie să fie sinceră, bazată pe respect și pe valorificarea potențialului fiecărei părți și în același timp trebuie să se țină cont de particularitățile fiecărui pol al colaborării, particularități ce țin cont de :

- calitatea acestora
- percepțiile fiecăruia
- atitudinile ce îi caracterizează
- caracteristicile familiei dar și ale instituției școlare
- modul de comunicare

Oricare ar fi așteptările, esențială este încrederea. Părinții trebuie să aibă încredere în cadrele didactice, dar și să aibă grijă să nu proiecteze asupra copiilor propriile amintiri neplăcute pe care le-ar putea avea din perioada școlii. Ei trebuie să le recunoască cadrelor didactice un profesionalism pe care ei nu îl au, pedagogia fiind o adevărată meserie, nu doar o simplă ocupație. Este bine de știut că fiecare din părți detin cunoștințe despre copil pe care cealaltă parte nu le cunoaște. Părinții își cunosc copilul de acasă, îi cunosc comportamentul de copil și nu vor afla niciodată informații despre copilul-elev dacă nu vor stabili legături strânse cu școala. În cazul elevilor cu cerințe educative speciale această comunicare este poate cel mai important element pentru a avea rezultatele așteptate. Fiecare detaliu din viața copilului poate fi un element esențial în educarea acestuia, în acordarea terapiilor necesare pentru recuperarea și reabilitarea acestuia.

În relația școală- familie pot apărea dificultăți de ordin comportamental (întâlnite atât la părinți, dar și la cadrele didactice) sau de ordin material (se cere un surplus de efort din punct de vedere material sau de timp). Aceste dificultăți pot apărea din păreri diferite privind responsabilitatea statului și a familiei cu referire la educația copiilor, impactul familial asupra rezultatelor școlare ale copilului, participarea la gestionarea și procesul decizional din școală, dar și randamentul pedagogic al cadrelor didactice sau lipsa de timp a părinților.

Pentru a nu se ajunge la asemenea dificultăți, este de preferat ca părinții să ia legătura cu școala nu doar atunci când sunt chemați la ședințele cu părinții sau atunci când copiii se confruntă cu anumite dificultăți. Ei trebuie să participe la toate evenimentele importante ale școlii (serbări, festivități, concursuri, spectacole, etc.), să ușureze misiunea educativă a școlii prin continuarea educației în cadrul familiei, dar și să manifeste disponibilitate pentru participarea la cursuri cu caracter educativ realizate pentru părinți.

Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune. În ceea ce privește relația școală-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc. O bună colaborare între familie și școală se poate realiza prin parteneriate. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice. Parteneriatele dintre școli, familii și comunitate pot:

- ajuta profesorii în munca lor; perfecționa abilitățile școlare ale elevilor;
- îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar;
- îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților;
- dezvolta abilitățile de lideri ale părinților;
- conecta familiile cu membrii școlii și ai comunității;
- stimula serviciul comunității în folosul școlilor;

- oferi servicii și suport familiilor și crea un mediu mai sigur în școli.

Dacă cele două medii educaționale – școala și familia – se completează și se susțin, ele asigură într-o mare măsură bună integrare a copilului în activitatea școlară și pe plan general în viața socială. Binefacerile sunt numeroase, începând cu o mai bună cunoaștere reciprocă și depășirea stereotipurilor și continuând cu identificarea intereselor comune în beneficiul copiilor. Cercetările confirmă că indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părinții sunt parteneri cu școala în educația copiilor lor, rezultatele determină performanța elevilor, o mai bună frecvență a școlii, reducerea ratei de abandon școlar și scăderea fenomenului delinvenței.

Iată câteva principii ale colaborării familie școală:

- Copiii să se implice ca participanți activi în interacțiunile familie școală, centrată pe învățare;
- Să ofere tuturor părinților oportunități de a participa activ la experiențele educaționale ale copiilor lor, chiar dacă vin sau nu la școală,
- Colaborarea familie școală să fie folosită pentru rezolvarea problemelor dificile și, drept cadru de sărbătorire a realizărilor, a performanțelor deosebite,
- Relația dintre cele două instituții atât de importante să constituie fundamentul restructurării educaționale și al reinnoirii comunității;
- Eficiența profesională a cadrelor didactice, și a întregului personal al școlii să fie maximizată prin dezvoltarea unor abilități concrete, esențiale, conexiuni cu părinții și comunitatea.

Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității devin și se consideră parteneri în educație, în jurul elevilor se formează o comuniune de suport, care poate funcționa ca un angrenaj bine pus la punct. Parteneriatele reprezintă o componentă esențială în organizarea și desfășurarea activității în școală și în clasele de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate opțională sau o problemă de natura relațiilor publice.

Educația răspunde atât cererii sociale cât și nevoilor și aspirațiilor individuale. Presupune eliberare a energiilor lăuntrice, prin împlinirea armonioasă și creatoare, a insecurității, inferiorității și dependenței pe care le poate simți ființa umană într-o societate aflată într-o schimbare rapidă.

Educația timpurie

prof. MOCANU VERGINICA,
Școala Gimnazială Specială Pașcani

Copilăria mică este un stadiu esențial în devenirea umană și socială a persoanelor. Ea este cuprinsă între 0 și 8 ani. În această perioadă are loc procesul educației timpurii. Aceasta cuprinde toate formele de sprijin necesare copilului foarte mic, pentru a-și dezvolta dreptul la supraviețuire, protecție și adaptare socială. Părinții tineri, mai ales cei ce sunt la primul copil, au nevoie de sprijin pentru asigurarea îngrijirii, dezvoltării și educației optime a copilului. Acest sprijin poate veni din partea restului familiei, medicilor, asistenților sociali, consilierilor parentali.

De ce de la 0 la 8 ani? În termeni legați de teoria învățării, putem spune că de la naștere la 8 ani este o perioadă din viață în care copilul învață predominant făcând, observând, ascultând. De aceea, copilul trebuie să aibă în jurul său obiecte pe care să

le manipuleze, exploreze, să trăiască experiențe atrăgătoare, iar mediul să fie sigur, sănătos și stimulat.

Etape ale educației timpurii:

- ° 0-3 ani—**perioada anteprescolară**, când are loc cea mai rapidă dezvoltare a creierului, determinând în mod deosebit structurile intelectuale, emoționale, fizico-imunologice și funcțiile sociale ;
- ° 3-6 ani—**perioada preșcolară**, perioadă în care, prin experiențele trăite, se pun bazele învățării viitoare și se inițiază deprinderi de ordin social;
- ° 6-8 ani—**perioada micii școlarități**, în care copilul fructifică cele învățate în perioada anterioară, învață deprinderi noi și-și consolidează cunoștințe.

Conceptele cheie în educația timpurie:

- ° Îngrijire (îngrijirea depinde de cultura familiei, de ceea ce este capabilă să ofere);
- ° Nutriție (ține de modul de hrănire, care determină o creștere și o dezvoltare armonioasă și o capacitate mai bună de învățare);
- ° Mediu (format în primul rând de familie, care trebuie să asigure interacțiuni adecvate, modele potrivite, stimulare directă și indirectă; mediul apoi extins la grupurile de joacă, grădiniță, etc.);
- ° Stimulare (este foarte importantă pentru învățare și dezvoltare; creierul se dezvoltă datorită stimulării; depinde cum stimulăm și cât stimulăm);
- ° Învățare (învățarea determină dezvoltarea și cuprinde asimilarea de cunoștințe, deprinderi, obiceiuri, abilități);
- ° Dezvoltare (este determinată de învățare și de calitatea îngrijirii pe care o primește copilul și cuprinde formarea de capacități de a gândi, observa, simți, reacționa, interacționa, realiza);

Să nu uităm că, la o simplă stimulare, copilul poate găsi o cascadă de răspunsuri, iar la o clasă vom avea în mod cert foarte multe răspunsuri, deci mai multe cascade de răspunsuri. Unicitate prin diversitate. Toți copiii au nevoi determinate de mediu, creștere, învățare, identitate, afirmare. Aceste nevoi sunt unice, în funcție de zestrea ereditară, de mediul social apropiat, de experiențele timpurii, iar aceste nevoi devin pentru părinți, cerințe.

În perioada educației timpurii, adulții din viața copiilor să încurajeze zilnic copilul să exploreze, să se miște, să își folosească simțurile pentru a-și dezvolta capacitățile intelectuale și manuale, dar și să respecte regulile mediului social din care fac parte.

Bibliografie :

Stan, Liliana-*Dezvoltarea copilului și educația timpurie*, Editura Polirom, 2016
Vrasmaș, Ecaterina - *Educația timpurie*, Editura Arlequin, 2014
Stan, Liliana-*Pedagogia preșcolarității și școlarității mici*, Editura Polirom, 2014

Ce mult înseamnă încrederea...

Se spune că un circar din SUA, mergător pe sârmă, s-a gândit să treacă pe sârmă de partea cealaltă a cascadei Niagara. Circarul i-a întrebat pe oamenii aflați într-un număr foarte mare acolo:

-Credeți voi că eu pot să fac asta?

Cam 10% au zis da, ceilalți nu.

Omul a început să meargă pe sârmă și a trecut de cealaltă parte a Niagarei. Ajuns pe partea cealaltă, i-a întrebat din nou:

-Credeți că pot eu să trec iarăși pe malul celălalt?

50% au zis da, 50% nu.

Omul era profesionist și a ajuns pe sârmă înapoi, pe celălalt mal. Circarul a plusat:

-Credeti că pot să trec cu o roabă în mână pe malul celălalt?

Oamenii erau din ce în ce mai entuziasmați, așa că 80% au zis:

-Da, credem.

Trece omul pe sârmă ducând în mâini o roaba. Acum însă vine o noua provocare:

-Credeți că pot să trec de pe un mal pe celălalt pe sârmă cu un om pe roabă?

Multimea fremăta și tot ziceau: sigur ca poți face și asta! Atunci circarul a întrebat:

-Cine vrea să urce în roabă?

Toată mulțimea a rămas mută. Toți spuneau că se încred, dar când a venit timpul să își demonstreze credința, nu voia nimeni să își pună viața în pericol. Dar, din mulțime, a ieșit un copil care a acceptat să fie dus pe sârmă în roabă. Omul l-a pus în roabă și a trecut pe sârmă cu el pe malul celălalt al Niagarei, în uralele publicului.

Un reporter a întrebat copilul:

-Bine, dar nu ți-a fost frică?

Acesta a răspuns:

-Cum să-mi fie frică? Echilibrul este tata.

În concluzie : când spunem că avem încredere în ceva, în cineva, ar fi bine să fie și adevărat, altfel ne furăm singuri căciula.

(text preluat de prof. Verginica Mocanu, sursa google)

Stilurile parentale

prof. învă. primar LAURA MARIA GURGU

Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Roman, județul Neamț

Parentalitatea se referă la un ansamblu complex de activități, incluzând numeroase comportamente specifice care acționează separat sau împreună în direcția influențării rezultatelor copilului. Cuvintele lui A. Berge (1972) întăresc aceasta idee “și dacă din întâmplare, semănăm cu o găină care a clocit un ou de rață, se cuvine să facem din puiul ieșit, cea mai izbutită rață din lume și nicidecum o rață care să lase impresia că este un pui de găină nereușit”.

Oricare ar fi importanța și ponderea factorilor ereditari, omul depinde într-o măsură mai mare de condițiile în care trăiește și în care s-a petrecut dezvoltarea lui. Echipamentul ereditar nu înseamnă totul. Ultima formă a personalității individului depinde de experiențele pe care el le trăiește în mediul său și, mai ales, de adaptarea lui la acest mediu.

Rolul cel mai important al familiei constă în educarea și formarea tinerilor în vederea integrării în viața și activitatea socială, iar Nicolae Mitrofan în “Dragostea și căsătoria” (1984, p. 144) precizează: “cuplul conjugal, prin întregul său sistem de acte comportamentale, constituie un veritabil model social care, fiind de altfel primul în ordinea influențelor din partea modelelor sociale existente, are o influență hotărâtoare asupra copiilor privind formarea concepției lor despre viață, a modului de comportare și relaționare în raport cu diferite norme și valori sociale.”

Conceptul de stil parental a fost dezvoltat de Diana Baumrind și reprezintă “structurarea specifică a anumitor valori, practici și comportamente, ce se caracterizează printr-un anumit raport stabilit între controlul și afecțiunea parentală”.(D. Baumrind, 1991, apud.N. M. Turliuc, 2004, p. 228).

Stilurile educaționale utilizate de părinți au o mare pondere în formarea și structurarea personalității viitorului adult și în modelarea unui comportament adaptativ. Metodele parentale nu duc întotdeauna la crearea unui optim educațional și unele dintre aceste strategii pot conduce la o serie de consecințe negative asupra unor componente ale personalității. Fiecare familie relaționează și participă în mod unic la educarea și socializarea copiilor astfel s-au conturat patru tipuri de stiluri parentale (apud. M. N. Turliuc, 2004, pp. 228- 232):

1. Stilul autoritar (autoritar subiectiv) este stilul parental în care predomină severitatea excesivă, cu rigidități și interdicții, părinții aplică un tip de dominare cu comenzi ferme nelipsite uneori de brutalități. Copilul este lipsit de inițiativă, iar relația cu părinții nu are caracterul unui dialog, părinții iau decizii și impun totul fără a accepta discuții. Copiii sunt solicitați să finalizeze corect și repede un volum de sarcini, care corespund aspirațiilor părinților și recurg deseori la pedepse, care știrbesc demnitatea viitorului adult. Deși atașați afectiv de copii, părinții își manifestă foarte rar afecțiunea.

Dezavantaje: Părinții autoritari nu au o intenție rea în educarea copiilor, dar maniera în care procedează își lasă puternic amprenta asupra formării personalității copilului. Acest regim educativ limitează bucuriile copiilor, instalându-se deseori oboseala ca urmare a epuizării neraționale a energiei și scăderea factorilor motivaționali. Stilul sever modifică o dimensiune a personalității, cea atitudinal-relațională producând stări de apatie, indiferență față de activități și relații sociale, protest, revoltă ca urmare a frustrațiilor acumulate în timp. Crește agresivitatea și ostilitatea producând tensiuni și conflicte, iar imitarea modelului parental predomină la copii, atitudinea aspră a părinților produce un comportament inacceptabil social. Personalitatea tânărului este înnăbușită, renunță la idealuri, nevoi și dorințe și se revoltă împotriva părinților, în special în adolescență, aceasta fiind etapa când copilul se simte puternic și are curajul de a riposta, iar în acest caz, datorită condițiilor de educație revolta este considerată ca fiind normală. Esențial ar fi ca acești copii să învețe prin măsurile educaționale să se autostăpânească și să nu răspundă la frustrare prin agresiune.

2. Stilul permisiv, este în antiteză cu părinții autoritari, în această categorie se află părinții indulgenți, care controlează adecvat activitatea copilului, dar prezintă un grad ridicat de afectivitate. Copilul face ceea ce dorește, neexistând din partea sa respect pentru norme, ordine și disciplină, îngăduința părinților nu reprezintă o resursă pentru copil, acesta modelându-și mai mult singur conduita.

Dezavantaje: Ca rezultat al lipsei de autoritate copilul prezintă întârzieri și rezultate școlare mai scăzute pentru că în etapele de dezvoltare cognitivă și disciplină s-a manifestat indulgență, slăbiciune, lipsă de fermitate. Controlul parental lipsit de autoritate poate conduce la tendințe de agresivitate cu două tipuri de manifestări majore: criza de mânie și negativismul (C. Ciofu, 1998, pp. 130):

Crizele de mânie sunt tulburări de comportament apărute ca urmare a conflictului dintre personalitatea copilului în plină afirmare și atitudinea permisivă a părinților. Factorii de manifestare a crizei sunt opoziția, gelozia, intoleranța la frustrare, incapacitatea de a obține ce își dorește, copilul folosind această armă pentru beneficii materiale sau morale. Neobișnuit cu interdicția utilizează criza de mânie pentru a-și atinge obiectivele și este mai evidentă la adolescenți, care sunt mai temperali, dificili și intoleranți la frustrare. Ea exprimă și lipsa unei atitudini ferme în inducerea unui comportament disciplinat și previzibil.

Opoziționismul (negativismul) se exprimă prin atitudinea nejustificată de rezistență și ostilitate față de o anumită ofertă, evidențiază aspectul clinic al sindromului acut de separare părinți-copii. Negativismul este exprimat mai bine în caz de boală,

oboseală, insecuritate sau frică și apare în special la copii cu particularități comportamentale.

3. Stilul neglijent este o metodă practică de părinți în scopul formării libere, influența și controlul educativ este limitat uneori până la neglijare totală. Implicați în probleme profesionale și specifice vieții de adult, părinții reușesc foarte puțin să se ocupe de activitățile copiilor, tinerii au libertate deplină în organizarea programului școlar și extrașcolar. Lipsa de interes sau timp față de implicarea în educația copilului determină o înstrăinare a relației părinte-copil, însă doar în cazurile extreme, de respingere și neglijare totală, acest stil parental influențează mai mult negativ personalitatea copilului.

Dezavantajele acestui stil de îndrumare parentală îndepărtează copiii, care caută influențe educative exercitate din alte direcții, deseori fiind necontrolate și cu efecte negative asupra lor, apare o slabă socializare și o idee confuză despre regulile familiale. Performanțele și stima de sine ale adolescenților vor fi cele mai scăzute și au o distanță afectivă față de părinți și o capacitate redusă de conformare la normele și valorile sociale.

4. Stilul autorizat este specific părinților care adoptă un stil optim de interacțiune cu copilul, combină autoritatea și fermitatea în luarea deciziilor cu o modalitate de relație care îi dă tânărului posibilitatea de a-și cultiva independența și recunoașterea drepturilor, reușind să-și modeleze prin educația acordată o conduită matură, specifică vârstei. Copilul nu are numai datorii, ci și drepturi, iar acești părinți răspund pozitiv și satisfac cererile rezonabile, oferă un grad optim de libertate deși limitele sunt prestabilite și regulile impuse de grupul familial trebuie respectate. Se impune responsabilitate, stimă reciprocă, se utilizează mijloace raționale în disciplinarea copilului și nu restrictive și se resping măsurile coercitive și violența. Activitățile disciplinare mizează pe soluționarea problemelor și se încurajează responsabilitatea.

Stilul supraprotector este o variantă a stilului autorizat și apare în cazurile unui contact excesiv între părinți și copii la vârsta când ar fi necesară o relativă independență. Părinții depun eforturi pentru a-l proteja într-o manieră exagerată, iar grija și afectivitatea profundă determină o incapacitate de a confrunta realitatea, de a realiza o imagine de sine corespunzătoare. Părinții sunt restrictivi și limitează tendințele de autonomie ale copilului.

Dezavantaje: Copilul supraprotejat este de obicei anxios și influența supraprotectoare îi creează o detașare între imaginea de sine și posibilitățile reale. Se pot contura atitudini de îngâmfare, de supraevaluare cu tendința de impunere a propriilor valori în mod dominator. Un program riguros și plin de activități instalează oboseală, neliniște, insatisfacție și incapacitatea de implicare în finalizarea sarcinilor.

Carmen Ciofu în "Interacțiunea părinți-copii" prezintă 5 factori care conduc la hiperprotecția familială:

a) *Factori legați de copil.* Copilul hiperprețios este cel mai des victima hiperprotecției materne, în special cel care s-a născut în urma unor tratamente de menținere a sarcinii, cel care este unic la părinții cu o vârstă înaintată, copilul bolnăvicios etc.

b) *Factori legați de mamă.* Mamele superprotectoare de obicei nu sunt antrenate în activități sociale, adesea lipsite de afecțiunea soțului, iar singura satisfacție rămâne copilul.

c) *Factori legați de căsătoria părinților.* Cuplul conjugal suferă de lipsa de comunicare, absența tatălui, relațiile simbolice dintre părinți și insatisfacțiile conjugale sunt compensate prin creșterea excesivă a relației cu copilul.

d) *Răspunsul la sentimentele de ostilitate ale mamei* apare când aceasta își respinge copilul care nu corespunde exigențelor sau are o deficiență, ea își deghizează sentimentele printr-o atitudine acceptată social.

e) *Tulburări emoționale ale părinților* generează hiperprotecția copilului, iar deseori mamele cu tulburări imaginează o boală a copilului.

Stilul autorizat propriu-zis (autoritar-obiectiv) este cel mai adecvat, combinând controlul cu afecțiune, direcționează activitatea copilului prin stabilirea unor limite raționale, restricțiile sunt utile și realiste stabilind importanța rolului parental. Consecințele sunt pozitive oferind copilului posibilitatea de afirmare, independența specifică vârstei, responsabilitate, imagine reală a propriei persoane și o conduită rațională etc.

Bibliografie

1. *Bergé, A. (1967), Defectele părinților, Editura Didactică și Pedagogică, București, p.124;*
2. *Ciofu, C. (1998), Interacțiunea părinți-copii, Editura Medicală Amaltea, București, pp. 130-132;*
3. *Mitrofan, N. (1984), Dragostea și căsătoria, Editura Științifică și Enciclopedică, București p. 154;*
4. *Mitrofan, I., Vasile, D. (2001), Terapii de familie, Editura Sper, București, p.144;*
5. *Turliuc, N. (2004), Psihologia cuplului și a familiei, Editura Performantica, Iași, pp. 228- 232.*

Parentingul-colaborarea familie - școală pentru asigurarea reușitei școlare

prof. MARIANA MIHAELA ROȘCA

Școala Gimnazială Specială Pașcani

A fi părinte și a educa este o artă care a existat dintotdeauna, nu este nimic nou. Ce este, totuși diferit, este felul în care alegem să ne educăm copiii.

Scopul parentingului constă în faptul ca îi ajută pe părinți în explorarea problemelor lor și pentru a-i ghida spre soluții care să îi învețe cum să ia decizii corecte, cum să crești și să educi un copil cu o personalitate puternică, îi ajută să descopere tainile care să-l facă pe copil fericit, pregătește copilul pentru ziua de mâine.

Mediul familial este primul mediu educativ și socializator pe care îl cunoaște copilul și a cărui influență îi marchează esențial dezvoltarea ca individ, ținând cont de aceste aspecte parentingul joacă un rol foarte important în informarea părinților cu privire la educația copilului și modul în care relaționează cu acesta.

Poate nu rareori ne-am întrebarea dacă stim cum să empatizăm cu copilul nostru, dacă oferim iubire necondiționată, dacă punem accent pe unicitate fără a face comparații, dacă ținem cont de părerea lui sau dacă îl implicăm în sarcinile familiei fără a-i da comenzi, ci pur și simplu întreaba-l dacă-si dorește, toate aceste răspunsuri sunt descoperite și rezolvate în cadrul sesiunilor de terapie.

Sesiunile de consiliere parentală au un impact pozitiv asupra părinților ajutându-i să înțeleagă că ei sunt cele mai importante persoane care exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor, aceștia fiind modelul după care copilul se ghidează în mare parte din viața sa. O mare parte din cunoștințele despre natură, societate, deprinderile igienice, obișnuințele de comportament, elevul le datorează educației primite în familie. Părinții știu că rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral estetic, ș.a.. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiectelor casnice), familia este cea care ar trebuie să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor, familia este cea trebuie să-l încurajeze pe copil, să-i demonstreze că este capabil să rezolve sarcini independent. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare. Părinții trebuie să asigure copilului cele necesare studiului, trebuie să-și ajute copilul la învățătură. Acest ajutor trebuie însă limitat la o îndrumare sau sprijin, nefiind indicat să se efectueze tema copilului. Cu timpul părinții se vor limita la controlarea temei de acasă și a carnetului de note. Deci, atitudinea părinților trebuie să fie una de mijloc: să nu-l ajute prea mult pe copil, dar nici să ajungă să nu se intereseze deloc de rezultatele acestuia.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudini, ordinea, cumpătarea, grija față de unele lucruri încredințate. Toate acestea reprezintă de fapt ilustrarea cunoscutei expresii „a avea cei șapte ani de-acasă”. Un elev fără „cei șapte ani de-acasă” va crea mereu probleme chiar și ca viitor adult. Aici este reamintit că, în general, elevii nu primesc în cadrul școlii nici un exemplu sau sfat negativ, toate acestea influențându-l în afara școlii. Din cele 24 de ore ale unei zile, elevul este la școală 5 – 6 ore, de restul timpului fiind responsabilă familia elevului. Uneori părinții uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece și unii și alții nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea și îmbogățirea cunoștințelor acestuia. Una dintre cele mai importante preocupări ale familiei și un punct comun pe care îl are aceasta

cu școala este orientarea școlară și profesională. Cei mai mulți părinți sunt bine intenționați în alegerea unei școli sau unei profesii pentru fiul sau fiica lor. Dar, de multe ori, buna intenție și buna credință sunt tocmai sursele greșelilor lor deoarece acestea nu țin loc de competență și de pricepere. Greșelile părinților decurg uneori și din prea marea dragoste pe care o poartă copiilor.

De aceea între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce, ședințe și lectorate cu părinții.

Un parteneriat familie-școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru.

Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și-l pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să-l susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze și să-l ajute.

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viață, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Procesul de educație din cadrul școlii este îndrumat și condus de persoane pregătite în mod special pentru acest lucru.

Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Școala a rămas punctul de pornire al orientării școlare și profesionale prin acțiuni de informare asupra posibilităților de continuare a studiilor, de detectare a intereselor profesionale și a aptitudinilor, de discutare a criteriilor după care elevii își decid viitorul și ponderii de implicare a părinților în alegerea școlii și a profesiei pe care copiii lor o vor urma, dacă profesia aleasă este cea dorită de copil și dacă aceasta din urmă are disponibilități intelectuale.

În viață nimic nu este garantat sută la sută. În cele din urmă, fiecare copil va trebui să aleagă singur calea pe care vrea să meargă. Șansele de a influența un copil în mod pozitiv pot fi semnificativ crescute dacă, prin aceste dezbateri, lectorate, activități de consiliere părinții ar dedica câteva ore în plus pentru a afla lucruri noi despre dezvoltarea și comportamentul tipic al copilului.

Până la cuprinderea într-o unitate de învățământ, rolul primordial în educație îl are familia. Odată cu înscrierea într-o unitate de învățământ ponderea se schimbă, rolul mai mare îl are școala, dar nici acțiunea educativă a familiei nu este de neglijat. Între acțiunile educative ale celor doi factori există mai degrabă un raport de complementaritate decât de rivalitate, acțiunea fiecăruia venind să o completeze pe a celuilalt.

Parteneriatele dintre școală și familie pot:

- a. ajuta profesorii în munca lor;
- b. perfecționa abilitățile școlare ale elevilor;
- c. îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar;
- d. îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților;
- e. dezvolta abilitățile de lideri ale părinților;
- f. conecta familiile cu membrii școlii;

Un studiu realizat în ceea ce privește necesitatea colaborării școală-familie enumeră câteva motive pentru care școala și familia se străduiesc să stabilească legături între ele:

- a. părinții sunt juridic responsabili de educația copiilor lor;
- b. învățământul nu este decât o parte din educația copilului; o bună parte a educației se petrece în afara școlii;

c. cercetările pun în evidență influența atitudinii parentale asupra rezultatelor școlare ale elevilor, în special asupra motivațiilor învățării, precum și faptul că unele comportamente ale părinților pot fi favorizate datorită dialogului cu școala;

În general, toată lumea apreciază efectele benefice ale unei participări foarte active a părinților la activitățile școlare.

Această recunoaștere a importanței părinților în favorizarea succesului școlar al tinerilor a determinat autoritățile educative să susțină necesitatea întăririi legăturilor dintre părinți și școală. Dealtfel, în contextul actual, aceste legături par a fi mai necesare ca niciodată. Într-adevăr, misiunea socială a școlii depășește tot mai mult simpla atingere a obiectivelor pedagogice ale curriculum-ului școlar având în vedere și faptul că mulți părinți sunt prea preocupați de problemele familiale, profesionale sau sociale pentru a putea urmări evoluția copiilor lor sau coerența dintre educația pe care copilul o primește în familie și cea școlară.

Atât părinții cât și cadrele didactice beneficiază de avantajele unei astfel de colaborări. Binefacerile sunt numeroase, începând cu o mai bună cunoaștere reciprocă și depășirea stereotipurilor, și continuând cu identificarea unor interese comune în beneficiul copiilor. În sfârșit, colaborarea este benefică și pentru școală, părinții aducând deseori resurse suplimentare ce pot susține rolul educativ al școlii dar oferă și un cadru pentru o continuă reevaluare.

Educația, sub toate formele ei, e chemată să găsească soluții prin care copilul să se adapteze rapid și eficient la societatea în care trăiește. Educația școlarilor în școală nu are sorți de izbândă fără o colaborare strânsă cu alți factori activi implicați în procesul instructiv-educativ. Între aceștia, familia, considerată dintotdeauna celula de bază a societății și "un soi de personalitate colectivă" de a cărei armonie generală depinde dezvoltarea personalității copilului, are un rol foarte important în ajutorul pe care trebuie să îl dea școlii. Oricine lucrează în învățământ observă cum familia nu mai poate realiza astfel de temelie șubredă, școala nu poate construi certitudini. Formarea cetățean se află sub influența societății și în special a familiei.

Colaborarea cu familia trebuie să se concretizeze într-un program comun de activități ale școlii cu aceasta (consiliere parentală, ședințe, consultații, vizite la domiciliul elevului, serbări școlare etc). Părinții trebuie să vadă în profesor un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta. Așadar e o sarcină a școlii să identifice situațiile problemă din familiile copiilor, să dirijeze pe cât este posibil strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare școala-familie este determinantă în educarea copiilor. Educația în familie devine astfel un proces de pregătire pentru viață, prin întâmpinarea și rezolvarea problemelor de viață.

În concluzie, trebuie spus că cei doi factori educativi, familia și școala, trebuie să aibă același scop – *formarea personalității umane integrale și armonioase*.

Bibliografie :

1. Cerghit, I.; Radu, I.T.; Popescu, E.; Vlăsceanu, L., „ Didactica”, manual pentru clasa a X-a, școli normale, E.D.P., R.A., 1997;
2. Kant, Im., *Tratat de pedagogie*. Iași, Editura Agora, 1992.
3. Nica, I, Țopa, L., *Colaborarea școlii cu familia elevilor de clasa I*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974;
4. Nicola, I., „ Pedagogie”, E.D.P., R.A., București, 1992;
5. *** - „ Tribuna învățământului”, 2000.
6. Revista *Învățământului preșcolar*, 3-4/ 2005.

Importanța stabilirii și implementării parteneriatului educațional școală-familie

prof. MOCANU VERGINICA,
Școala Gimnazială Specială Pașcani

„Educația este îmblânzirea unei flăcări, nu umplerea unui vas.”
Socrate

În abordarea curriculară a educației se identifică nevoia cunoașterii, respectării și valorizării diversității. Este vorba de o diversitate care presupune unicitatea fiecărei ființe umane și multiculturalitatea. Copiii **nu** sunt normali sau anormali, ci unici, cu particularități diferite, determinate de caracteristicile lor individuale și de apartenența lor la un spațiu și o identitate socio-culturală. Unicitatea vine din ecuația subiectivă a fiecăruia, dar și din stilurile de învățare, ritmurile dezvoltării, trăsăturile personale, capacitățile și comportamentele fiecăruia. Amprenta culturală este importantă pentru că determină bogăția diversității la nivelul grupului social.

Parteneriatul educațional este un concept relativ nou, o atitudine nouă în câmpul educației. El tinde să devină unul dintre cuvintele cheie ale pedagogiei contemporane, un concept central pentru o abordare flexibilă și deschisă a problemelor educative. Aceasta presupune nevoia unei comuniuni în ceea ce privește obiectivele propuse în realizarea actului educativ. Ca atitudine, parteneriatul presupune: acceptarea diferențelor și tolerarea opțiunilor diferite, egalizarea șanselor de participare la o acțiune educativă comună, interacțiuni acceptate de toți partenerii, comunicare eficientă între participanți, colaborare, cooperare, unitate de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni educative între factorii educaționali. Parteneriatul educațional se desfășoară în actul educațional propriu-zis, ca parte a acestuia, și se realizează între factorii-cheie ale educației: familie, școală și comunitate. Agenții educaționali sunt: părinții, profesorii, specialiști—psihologi, consilieri psiho-pedagogi, terapeuți, copilul însuși, membrii ai comunității cu influență asupra creșterii, educării și dezvoltării copilului (semeni ai copiilor, medici, factori de decizie, reprezentanți ai bisericii, ai poliției, reprezentanți ai ONG-urilor, etc.).

Parteneriatul cu familia se referă la acțiunea în același sens a celor 2 factori. Ceea ce hotărăște familia trebuie să fie în acord cu măsurile școlare, iar ceea ce face școala să nu fie negat de familie și ceea ce face părintele să nu fie negat de școală. Multă vreme s-a considerat că școala joacă rolul central și că forme diferite de acțiuni organizate ar putea înlocui familia. De multe ori se spune că familia nu are aspirațiile sau resursele culturale pentru ceea ce propune societatea. În rezolvarea multiplelor probleme de dezvoltare și învățare, școala trebuie să dezvolte o serie de structuri de sprijin în favoarea copilului și a familiei, care să deschidă orizonturi noi acesteia, să creeze consens în ceea ce privește actul educațional și dezvoltarea copilului.

Angajarea și responsabilizarea familiei în educația copiilor este fundamentală pentru reușita școlară. La orice copil, în mod deosebit la copiii cu cerințe educative speciale, gradul de interes și de colaborare a părinților cu școala este cel mai adesea direct proporțional cu rezultatele școlare obținute de copii. Psihopedagogia modernă, centrată pe copil, se bazează pe convingerea că familia este primul educator și cu cel mai mare potențial de educare. Familiile copiilor cu CES sunt adesea responsabile de copiii lor tot restul vieții. Școala are un rol foarte important în acest context: de a sprijini

famiiliile să aibă încredere în resursele proprii, pentru a face față greutăților cu care se confruntă. Ca și în cazul copiilor, famiiliile sunt foarte diferite. Necesitățile lor de a fi sprijinite sau posibilitățile de a oferi sprijin propriilor copii sunt extrem de diverse. Fiecare familie are potențialul și nevoile sale unice, care trebuie valorizate corespunzător de către școală. Comunicarea și colaborarea eficientă dintre cadrele didactice și părinți se bazează pe câteva elemente:

- ° **respectul reciproc**, care poate fi modelat adesea de către cadrele didactice; respectul și tactul dovedit de cadrul didactic față de complexitatea unor probleme induce respectul reciproc;
- ° **atitudinea imparțială a profesorilor** care solicită gândirea pozitivă și deschisă despre famiili, evitarea judecăților evaluative și dezaprobatore; atitudinea imparțială însemnând încurajarea famiiliilor de către cadrele didactice să-și evalueze propriile decizii fără a influența cu propria lor părere;
- ° **empatia față de părinte** poate fi ușor sesizată de acesta prin deschidere la dialog și comunicare sinceră.

Există un continuum al activităților colaborative influențat de următoarele elemente: **timpul** disponibil în care aceste activități pot fi făcute de către ambele părți; **gradul de implicare** a famiilei; **calitatea sprijinului** din partea personalului școlii .

Implicarea famiiliilor în educația copiilor cu CES a condus la multe schimbări. În România, famiiliile și asociațiile de părinți ai copiilor cu dizabilități au contribuit la adoptarea unor măsuri de ameliorare a calității școlarizării copiilor cu CES. Donellan și Mirrenda (1984, apud Shea și Bauer, 1994) propun câteva **standarde fundamentale pentru programele de colaborare a părinților în educația specială**: toate intervențiile ar putea pleca de la presupunerea că nu părinții sunt cauza dizabilităților copiilor lor; cadrele didactice pot să aplice criteriul celei mai puțin periculoase presupuneri; o explicație completă a dificultăților copilului la școală este esențială pentru părinți; niciun specialist sau cadru didactic nu ar trebui să le spună părinților că nu mai este nimic de făcut pentru copilul lor; programele de intervenție și sprijin ar trebui să implice și famiiliile. Ele ar trebui să fie construite astfel încât să satisfacă nevoile copilului în contextual larg al nevoilor famiilei. Părinții pot să fie recunoscuți ca fiind cei mai potriviți în relatarea trecutului/anamnezei, comportamentului și nevoilor copilului și trebuie să aibă acces total la informațiile educaționale.

Formele de colaborare și sprijin reciproc între școală și familia copilului cu CES pot fi: **activitățile de cunoaștere/prezentare/oferire** a informațiilor legate de copil și familie; **activitățile de împărtășire a experienței** în grupul clasei sau grupul de sprijin; **sprijinul colaborativ** pentru adaptarea curriculum-ului școlar; **proiectarea, aplicarea și evaluarea/feed-back** în urma aplicării acestuia. Toate acestea presupun sprijinirea, pregătirea și consilierea părinților. Sensibilizarea părinților pentru obiectivele, țintele, abilitățile programelor este esențială. În acest punct profesorul poate fi întâlni obstacole în munca sa. Tactul, răbdarea și perseverența ambelor părți vor duce la reușita copilului.

Bibliografie

Școala românească – școală incluzivă, în „Analele Institutului de Istorie G. Barițiu din Cluj-Napoca, Seria Humanistica”, V, 2007,
 Gherguț, A., *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Iași, Editura Polirom, 2005. Goffman, E., *Viața cotidiană ca spectacol București*, Editura Comunicare, 2007
 Vrășmaș, Traian, *Școala și educația pentru toți*, Editura Miniped, București, 2004
 Favley, Mary, *Curriculum bazat pe comunitate*, Editura Reninco, 2001

Cum să creștem copilul?

prof. MATEȘ IONELA CRISTINA

Liceul Tehnologic Moga Voievod, Hălmagiu, județul Arad

Puterea părinților împreună cu cea a profesorilor și a comunității este secretul reușitei în educația și creșterea unui copil.

Lucy Jo Palladino prezintă o fabulă despre o pasăre și o vulpe: într-o bună zi, vulpea îi oferă păsării un vierme, în schimbul unei singure pene. Gândindu-se că va fi în favorul ei de a rămâne fără o pană, îi dăte vulpii pana și își luă zborul, însă vulpea și a doua zi făcu același gest, pasărea iar a fost de acord, chiar și a treia zi, tot la fel se întâmplă, chiar mai multe zile. Astfel nemaiputând zbura, pasărea a fost mâncată de vulpe.

Fabula prezentată în *Viitorul copilului dumneavoastră*, partea a III-a a cărții despre dependența copiilor de tehnologie, explică de ce părinții sunt primul profesor al copilului, și așa cum vor asculta de ei, așa vor asculta și de profesori, sfatul fiind aceea de a nu se lăsa intimidată de priceperea cu care utilizează copilul media digitală.

Când copiii noștri cedează atracției ecranelor electronice pentru a se distra doar astăzi, efectele sunt neglijabile, la fel ca și în cazul păsării care nu va simți lipsa unei singure pene.

Chiar și pentru adulți, uneori este greu de a ieși din zona ecranelor, dar ... acum că am scăpat temporar de mască și de restricții, ar fi recomandat ca părinții să iasă cu cei mici la plimbare, să realizeze activități în aer liber, chiar și jocuri de mișcare.

De la Edward M. Hallowell aflăm cum putem clădi încrederea copiilor noștri, cum îi pregătim să devină adulți. Aflăm că există cinci pași de realizat pentru formarea stimei de sine: lauda, comportamentul moral, abilitatea de a face față provocărilor, abilitatea de a crea și de a susține bucuria, chiar și abilitatea de a fi motivat din interior. Cheia pentru starea de bine este o copilărie bazată pe conectare. O copilărie bazată pe conectare duce la sănătate emoțională, dar și la performanțe școlare. Atunci când copiii primesc iubire - în cazul multor copii - poate fi de ajuns atât pentru a-i salva, cât și pentru a-i propulsa către o viață minunată și fericită.

Ceea ce nu trebuie să spunem este că dacă sunt un om de succes, trebuie să fie la fel și fiul meu. Competiția afectează relațiile dintre copii, iar parentingul competitiv dăunează prietenilor și relațiilor dintre adulți.

Tot ceea ce-și doresc copii este să vedem noi valoarea din ei, atât acasă, cât și la școală, apoi la serviciu, în familie, în societate, iar pentru a - i vedea așa, cu darul primit de la Dumnezeu, cu acel talant ascuns, noi, profesorii, va trebui să descoperim mentalitatea deschisă și să o aplicăm întotdeauna.

Nimic nu-l poate împiedica pe cel cu o atitudine mentală adecvată să-și atingă scopul: nimic pe lumea asta nu-l poate ajuta pe cel care are o atitudine mentală greșită.
Thomas Jefferson

Bibliografie

1. Carey, Tanith, *Riscurile parentingului competitiv: cum să-ți ajuți copilul să-și realizeze potențialul fără a-l suprasolicita*, Polirom, Iași, 2015
2. Hallowell, Edward M, *Copil fericit - adult fericit. Cinci pași pentru a-i ajuta pe cei mici să-și conserve bucuria pe tot parcursul vieți*, Editura Trei, București, 2016

3. Palladino, Lucy Jo, *Copiii în epoca dependenței de tehnologie: noile dispozitive digitale și riscurile utilizării lor excesive*, Polirom, Iași, 2015

Despre “meseria de părinte”

Prof. LUCA CRISTINA

Școala Gimnazială Specială Pașcani

Să fii părinte înseamnă nu doar a satisface nevoile de bază ale copiilor, ci înseamnă asumarea răspunderii pentru formarea lor ca întreg. Să fii părinte, pe lângă bucuria și mândria pe care le resimte fiecare, înseamnă și cea mai mare responsabilitate pe care o va avea cineva. Copilul, mai ales la început, este complet dependent de părinte. Să fii părinte înseamnă, în egală măsură, să te simți obosit (oricât de mult îți iubești copilul și oricât de mult ți l-ai fi dorit), epuizat uneori, cu nervii întinși la maxim. Pentru mine, a fi părinte însemna să fii de gardă 24/24, 7 zile din 7. Nu poți să-ți dai demisia „din funcție”, pentru că e pe viață. De aceea, ca orice muncă, presupune, pe lângă transpirație multă, și oboseală, și tristeți, și...uneori, și dezamăgiri.

Să fii părinte ar putea însemna să te schimbi. De ce să te schimbi? Pentru că dacă vrei să crești un copil sănătos din toate punctele de vedere, atunci tu ești cel care-i oferă această scenă pe care el să joace. Tu ești cel care îi asigură sentimentul securității și al identității de sine, tu îi modelezi încrederea în sine și în ceilalți, tu ești reperul copilului tău, tu ești cel impune regulile și formează copilului respectul de sine și respectul față de celălalt; tu reprezinți autoritatea. Și, totuși, de ce să te schimbi? Dacă vrei ca puiul tău să zâmbească, va trebui ca tu să zâmbești primul; dacă vrei ca el să respecte regulile, va trebui ca tu să o faci primul; dacă vrei să vorbească frumos, va trebui ca tu să o faci primul; dacă vrei ca el să nu mănânce cartofi prăjiți, sau junk food, va trebui ca tu să fii modelul și să eviți să mănânci astfel de lucruri. Toate obiceiurile se învață în familie, iar asta înseamnă că familia este cea care are rolul fundamental în educarea copilului, și nimeni altcineva. Nicio instituție nu este mai importantă în formarea copilului decât instituția FAMILIEI! Iar copilul nu este altceva decât oglinda părintelui, de cele mai multe ori. Astfel că, atunci când ceva nu ne place la puiul nostru, în loc să căutăm „țapi ispășitori” în alte locuri (gradiniță, școală...etc), cel mai indicat este să ne uităm la noi înșine, ca părinți.

Toți părinții își doresc anumite lucruri pentru copiii lor. De obicei, doar lucruri bune. Dar și generale. Își doresc lucruri și în legătură cu relația lor cu copiii, nu doar pentru ei, cum ar fi:

- O mai bună înțelegere a nevoilor emoționale ale copiilor;
- Mai puține conflicte cu copiii;
- O mai bună înțelegere a relației cu copilul;
- Identificarea emoțiilor copiilor și sprijinirea lor în a le recunoaște și învăța să le regleze, în timp;
- Înțelegerea comportamentelor copiilor ca semnale despre ce se întâmplă în relații;
- Un viitor mai bun pentru copii;
- O viață mai ușoară.

Este normal să îți dorești pentru copilul tău tot ce e mai bun. Doar ca nimeni nu se naște învățat. Pentru a avea tot ce e mai bun pentru copii, este necesar să te arăți dispus să înveți. Deci, în momentul în care crezi că nu știi ceva suficient de bine, poți cere informații de la ceilalți. De asemenea, poți fi tu însuși o sursă de informații pentru ceilalți părinți. De obicei într-o familie sunt doi părinți. Fiecare dintre ei vine cu o anumită experiență de viață, acumulată până în momentul în care apar copiii proprii.

Toți părinții sunt diferiți, iar copiii beneficiază de aceste diferențe cu privire la modul în care părinții îi cresc, îi stimulează, se joacă și interacționează cu ei. Un bun parenting nu presupune ca părinții să se înțeleagă mereu; conflictul este o parte naturală a parentingului și diferențele de opinie promovează dezvoltarea și creșterea. Lucrul cel mai important este modul în care negociază și își rezolvă diferențele de opinie. Un bun parenting cere o comunicare în mod regulat (zilnic oricând e posibil, cel puțin săptămânal) despre ceea ce funcționează și ceea ce nu funcționează în parentingul copilului. Și mult mai important este ca fiecare părinte să încerce de fiecare dată să privească din perspectiva celuilalt părinte și să înțeleagă ce vrea părintele să realizeze în ceea ce privește creșterea copilului.

Într-o astfel de relație sunt necesare câteva caracteristici:

- *Comunicarea.* Fără îndoială, comunicarea este cheia pentru construirea unei alianțe solide, pentru construirea unei relații de cuplu. Părinții trebuie să își facă timp pentru comunicare și să învețe cum să discute eficient punctele lor de vedere despre parenting.
- *Găsirea aspectelor pozitive.* Identificarea și respectarea contribuției partenerului la creșterea copilului este un pas important către o relație de parenting bună. Părinții ar trebui să se uite la interacțiunile partenerului cu copiii, cu intenția de a identifica nu doar ceea ce îi face rău copilului, dar și de ce anume beneficiază acesta. Scoatem în evidență ce face celălalt părinte bine.
- *Compromis.* Părinții au nevoie să își dorească să renunțe la satisfacția de “a avea dreptate” tot timpul, și să realizeze că, în multe cazuri, ambii părinți pot avea puncte de vedere diferite, dar bune, despre cum să crească copilul. Este necesar ca părinții să încerce să ajungă la o concluzie, la o soluție bună pentru toți.
- *Nu subestima sau critica tipul de parenting al celuilalt părinte.* Este ușor să subminezi (verbal sau non-verbal) celălalt părinte în fața copilului, precum “Tata este iarăși furios astăzi” sau “Mama nu te lasă niciodată să faci nimic, nu-i așa?” Încercăm să găsim soluții împreună. Fără critică.
- *Coeziune.* Părinții pot conlucra la dezvoltarea unității în familiile lor și la întărirea rolului celuilalt părinte ca și co-echipier pentru copil. Efortul de a include celălalt părinte în interacțiunile distractive cu copilul și cererea cu regularitate a părerii celuilalt părinte în luarea de decizii vor fi în principal, în beneficiul copilului.
- *Nu este bătut în cuie.* Nu uitați că acesta este un proces continuu. Planurile de parenting trebuie revizuite de-a lungul timpului de câte ori va fi nevoie.
- Câteodată, oricât de mult ai încerca să lucrezi împreună cu celălalt părinte, este dificil să îmbunătățești relația. Dacă acesta este cazul tău, ar fi de ajutor să ai o perspectivă din exterior (poate fi cineva din familia extinsă sau un profesionist).

Parentingul este despre creșterea conștientă a copiilor în contextul dezvoltării lor psihologice sănătoase, adică despre faptul că întotdeauna comportamentele noastre au consecințe asupra lor și lucrurile se întâmplă într-un fel sau altul pentru că se poate. Avem mult mai multe repere decât în trecut despre educație, despre ce funcționează, și ce nu. Știm multe lucruri despre creștere, nevoile copilului, despre

creier, despre psihologia copilului. Din acest motiv realizăm cât sunt de bune grupurile în care împărtășim informații cu alți părinți ,aflați în situații similare.

Din experiența cu părinții, din diversele momente din sesiunile de consiliere, pot spune ca aceștia au momente în care au nevoie să se destăinuie, să povestească diverse evenimente din viața lor, în condițiile în care respectivele informații rămân confidențiale. Simt nevoia să le fie validate experiențele de către alți părinți (în mod special, părinții care cresc copii speciali). Această validare se referă la emoțiile resimțite în diverse situații, la reacțiile lor în relațiile cu copiii, dar și cu ceilalți adulți din familie. Se caută un teren comun, experiențe comune, pe care apoi să se găsească cea mai bună variantă. Cum ar fi mai bine să reacționeze în anumite situații. Spre astfel de rezultate se tinde. Și de aici vine creșterea lor, ca părinți. Și creșterea celui care realizează intermedierea, a consilierului.

O altă evoluție în relația cu copilul apare în momentul în care părintele lucrează împreună cu copilul la o activitate oarecare, prin care se realizează ceva (o felicitare, un colaj...). Când părintele admiră împreună cu copilul un anumit obiect, câteodată apare uimirea: “Ce mult am putut realiza împreună! Ce mare e copilul meu!”. Concluzii însoțite întotdeauna de mândrie. Aceasta mândrie aduce speranța în viața părintelui, aduce zâmbet, aduce creștere sănătoasă pentru ambii. Și chiar pentru întreaga familie. Părinții de copii speciali ar trebui apreciați mai mult, pentru că depun eforturi extraordinare pentru a asigura copiilor lor o creștere frumoasă!

Parentingul este lecția de dezvoltare personală „obligatorie” a părinților. Când vorbim despre dezvoltare personală ne putem referi la foarte multe aspecte, de aceea ar trebui ca ceea ce gândim să fie în armonie cu ceea ce spunem și cu ceea ce facem, pentru a fi cu adevărat în postura de a oferi copilului un model corect de viață. Oricât de mult ne iubim copiii, nu le putem oferi decât ceea ce suntem noi cu adevărat, doar atât.

Să fii părinte reprezintă, poate, cea mai grea „meserie” din lume, fără posibilitatea unei pregătiri prealabile; formarea este „la locul de muncă”. Reprezintă cea mai grea „meserie” pentru că ea implică responsabilitate deosebită, corectitudine, flexibilitate, adaptare, preocupare pentru tine, copil și familie ca întreg, pentru că nu există rețete și pentru că nimeni și nimic nu poate „garanta” rezultatul.

Importanța cititului împreună în consolidarea relației dintre părinți și copii

TIMOFTE ELENA

Școala Gimnazială Specială Pașcani

Există deja studii de specialitate realizate de cercetătorii în neuroștiințele cognitive, care ne arată că în primele săptămâni de viață, atunci când adulții îi citesc bebelușului, acesta recunoaște vocea părinților și astfel i se transmite convingerea că lumea este un mediu sigur. Se consolidează astfel atașamentul părinte-copil, despre care știm că influențează semnificativ procesul de dezvoltare și funcționare a creierului.

Lectura în orice moment al zilei dar mai ales seara este un mijloc benefic pentru realizarea unui tip de atașament solid în relația părinte-copil, care funcționează și ca remediu natural împotriva stresului și a anxietății. Până și cerința copilului de a i se citi în mod repetat aceeași poveste are un sens bine conturat – astfel, cel mic privește logic desfășurarea evenimentelor, dar în același timp se formează sentimentul de siguranță în preajma părintelui și a evenimentelor din jur.

Cititul timpuriu ajută la dezvoltarea creierului, a competențelor lingvistice, stimulează creativitatea și consolidează relația dintre părinte și copil. Cărțile oferă o oportunitate excelentă de a vorbi, de a povesti, de a inventa și de a ne conecta cu cei mici.

Bebelusi și copiii mici sunt ca niște bureți care absorb practic tot ce se afla în jurul lor – de la emoții, stări de spirit și până la limbajul verbal și non-verbal. Iar în timp ce le citim povești, mintea lor funcționează, le dă frau liber imaginației, ascultă activ și învață din lecțiile pe care le învață și personajele.

S-au observat o serie de beneficii ale cititului în familie, în primul rând întărește relația părinte – copil deoarece lectura oferă o oportunitate minunată de conectare și este un mod frumos de a petrece timp împreună, de a încheia o zi agitată, copiii se simt în siguranță când părinții le citesc. S-a observat de asemenea că se dezvoltă abilitățile de ascultare ale copilului deoarece ascultarea unei povești citite cu voce tare implică un anumit nivel de înțelegere din partea copilului, iar acest nivel de înțelegere depinde de capacitatea copilului de a acorda atenția necesară cititului, adică de abilitățile sale de ascultare. Unii experți consideră că ascultarea este o abilitate pe care copiii trebuie să o dobândească dinainte de vârsta școlară. Cititul susține dezvoltarea cognitivă și a limbajului și a demonstrat că bebelușii cărora părinții le citesc și le vorbesc mult au un scor mai mare în ceea ce privește abilitățile lingvistice și dezvoltarea cognitivă, precum și capacitatea de rezolvare a problemelor. Copiii care au fost expuși lecturii au un vocabular mult mai bogat și variază deoarece prin intermediul cărții au posibilitatea de a face cunoștință cu variate cuvinte comparativ cu vorbirea cotidiană,...

Lectura ajută copiii să și dezvolte progresiv capacitatea de concentrare și autodisciplină, în timp, aceștia vor deveni mai liniștiți în încercarea de a asculta și a înțelege povestea.

Cărțile și poveștile deschid copilului o lume cu totul nouă. Adesea, poveștile folosesc elemente fantastice care îi ajută pe copii să gândească neconvențional. Copiii au oricum o imaginație bogată, iar lectura le hrănește creativitatea, care este importantă pentru dezvoltarea intereselor și ideilor, precum și pentru încurajarea sănătății emoționale.

Oferă lecții de viață.

Cărțile oferă o oportunitate de a vorbi despre situații din lumea reală în moduri adecvate vârstei. Copiii preferă în special cărțile în care personajele sunt de vârsta lor și fac lucruri pe care și ei le fac în viața de zi cu zi. Prin urmare, copiii pot găsi în cărți soluții la diferite situații reale, cum ar fi jocul colectiv, schimbul de jucării, dar și diferite experiențe cum ar fi mersul la grădiniță sau mersul la dentist.

Lectura îi învață și îi ajută pe copii cum să facă față „experiențelor dificile sau stresante”. Cărțile în care sunt prezentate emoțiile sau situațiile cu o puternică încărcătură emoțională pot ajuta la începerea unei conversații despre sentimentele copiilor și le pot arăta acestora că sentimentele lor sunt normale.

În experiența avută cu părinții care au fost invitați să se implice în lectura la clasă, au citit atât propriului copil cât și celorlalți copii. Au avut posibilitatea să vadă reacțiile propriului copil atunci când i se citește și au învățat alături de ei. Această experiență a avut un impact pozitiv deoarece mulți dintre copii au continuat lectura și acasă, au cerut recomandări de cărți potrivite și au confirmat că s-a îmbunătățit relația cu propriul copil.

Părinții au fost îndumăți să vorbească, să se joace cu copiii și să discute despre preocupările zilnice ale copilului. S-a stabilit o rutină în ceea ce privește stabilirea timpului pentru lectura în familie, de obicei seara cel puțin zece minute înainte de culcare. Copiii și părinții au ales împreună cărțile ce au urmat a fi citite. S-au creat

minibiblioteci la domiciliu și momentul de lectură a fost asociat cu petrecerea unui timp de calitate alături de propriul copil.

Importanța activităților de consiliere parentală

prof. PALADE DUMITRIȚA-DELIA
Școala Gimnazială Specială Pașcani

Activitatea de consiliere parentală constituie una dintre cele mai importante activități desfășurate cu părinții, aceasta deoarece printre multiplele obiective pe care și le propune, un obiectiv important este înțelegerea din partea părinților a faptului că fiecare copil este unic, având un ritm propriu de dezvoltare. Înțelegerea procesului de dezvoltare a copilului îi ajută pe părinți să-și aprecieze mai bine copilul, având totodată așteptări realiste de la acesta, fapt ce va îmbunătăți semnificativ comunicarea părinte-copil, iar nu în cele din urmă va oferi părintelui un motiv de a cere sprijin specialiștilor atunci când sunt observate dezechilibre în evoluția copilului.

În cadrul ședințelor de consiliere părinții au posibilitatea de a-și forma abilități de lucru cu propriul copil continuând multe din activitățile pe care acesta le desfășoară la școală, vor înțelege mult mai bine rolul școlii, dezvoltându-se astfel o relație părinte-școală mult mai armonioasă. Este foarte important ca părintele să înțeleagă faptul că starea lui de sănătate fizică și psihică contează semnificativ în evoluția copilului lor, deoarece astfel își vor putea sprijini copilul în demersul lui de a deveni adolescent și mai apoi adult. Se pune un accent major pe ideea potrivit căreia întreaga familie este avantajată atunci când părinții găsesc metode potrivite de a se îngriji pe ei înșiși în fiecare zi.

Ședințele de consiliere se desfășoară atât individual, cât și prin intermediul întâlnirilor de grup, astfel că părinții au ocazia să descopere un cadru securizant, în care pot resimți starea de bine, având posibilitatea de a-și împărtăși din experiențele avute în calitatea de părinte. Părinții au ocazia de a se cunoaște între ei, construind un mediu al încrederii și sprijinului reciproc, totodată vor descoperi noi modalități de îngrijire personală. Consilierea parentală favorizează dezvoltarea unor tehnici eficiente de comunicare părinte-copil și nu numai. Părinții vor deveni mai conștienți de propriul lor stil de comunicare, vor înțelege faptul că mesajul transmis copilului lor prin intermediul comunicării nonverbale este important să fie în acord cu ceea ce transmit prin comunicarea verbală. Dezvoltarea abilității de ascultarea eficientă a propriului copil va favoriza evoluția acestuia, astfel că părintele devine un partener de încredere în dezvoltarea copilului său. A fi un părinte bun nu este o calitate pe care părinții o dobândesc odată cu nașterea copilului, ci una care se formează și se dezvoltă în timp, cu alte cuvinte procesul de învățare este unul continuu și ține în mare măsura de dezvoltarea personală a părintelui.

În cadrul ședințelor de grup părinții au ocazia să interacționeze unii cu alții prin intermediul jocurilor de autocunoaștere și nu numai, propuse de consilierul parental. Cunoașterea și managementul propriilor emoții ajută părinții în oferirea de modele pentru copiii lor, dar și în recunoașterea și gestionarea emoțiilor propriilor copii. Părinții dobândesc strategii de coping al stresului, astfel că ei vor înțelege faptul că stresul este o componentă normală a vieții, vor identifica posibili stresori și vor exersa unele abilități pentru controlul stresului. Învățarea unor tehnici de reducere a stresului îi va

determina pe părinți să aibă mai multă încredere în ei înșiși, totodată climatul familial va fi unul mai pozitiv.

Consilierea parentală este o activitate la care este important să adere un număr cât mai mare de părinți, rezultatele obținute de-a lungul timpului de către aceștia fiind de necontestat.

Bibliografie :

- *Georgescu, M., (2009), Introducere în consilierea psihologică, Editura Fundației „România de Măine”, București;*
- *Rizeanu, S., Haica, C., (2020), Consiliere psihologică, Editura Universitară, București;*
- *Tsabary, S., (2015), Parintele conștient. Cum să ne transformăm pe noi pentru a avea copii puternici, București, Editura Trei*

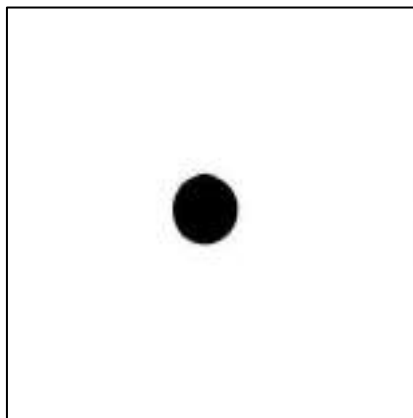
Punctul și foaia de hârtie

Un profesor a arătat studenților săi o foaie albă de hârtie în mijlocul căreia se afla un punct negru și i-a întrebat:

- **Ce vedeți?**
- **Un punct, a răspuns primul student.**
- **O pată neagră, a zis al doilea.**
- **Un punct negru foarte gros, a răspuns al treilea student.**

După ce profesorul le-a ascultat părerile, le-a spus:

- **Ați văzut toți doar un punct, dar nimeni nu a observat foaia albă de hârtie! Acesta este modul foarte greșit în care și noi judecăm un om: după defectele sale. Nu vedem și partea frumoasă a persoanei.**

(text preluat si propus de prof. VERGINICA MOCANU, sursa google)

Educația- oportunitate și responsabilitate socială

DROBOTĂ MARIANA MILINA

Școala Gimnazială Specială "Constantin Păunescu" Iași

Educația are ca orizont pregătirea pentru viitor.

Ce putem ști astăzi despre viitor? Putem prevedea viitorul? Putem doar încerca să anticipăm analizând evoluția economică și socio-culturală a societăților și impactul asupra educației de-a lungul existenței noastre. Așadar, educația îi pregătește pe tineri pentru un viitor despre care putem doar anticipa câteva lucruri: schimbările privind redefinirea contextelor de învățare, adaptarea umanității la tehnologie, schimbările ce privesc modul în care este privită relaționarea umană, dispariția unor joburi, apariția unor joburi noi determinate de tehnologizarea vieții, ș.a. Educația are trei roluri interconectate: cel individualist care vizează dezvoltarea talentelor și sensibilității individuale, cel cultural care să ofere înțelegerea profundă a lumii, cât și cel economic

care să ofere abilitățile necesare pentru ca individual să-și poată câștiga experiența, să fie productive din punct de vedere economic. Un lucru este foarte evident: structurarea economică a vieții noastre a determinat schimbarea naturii muncii generație după generație, astfel, accentul s-a deplasat dinspre formele de muncă tradiționale, către activități bazate pe tehnologia informației și oferirea de servicii. Viitorul educației este clar legat de tehnologie. Indiferent cum va arăta viitorul, educația e responsabilă de pregătirea unor tineri informați, abilitați, adaptabili, flexibili, creativi, cooperanți.

Este de necontestat puterea educației în lumea și în societatea în care trăim. Însă educația capătă în zilele noastre forme și dimensiuni variate ce implică adaptarea profesorului ca model care inspiră și formează. Profesorii pot schimba lumea, dacă înțeleg că fac parte din schimbare și lucrează zilnic la acest proiect, ghidați de devenirea lor profesională.

Realitatea este că am ajuns să trăim într-o stare permanentă de urgență, de dezechilibru, de competiție. Educația, la fel ca și conviețuirea socială (din păcate) încă se bazează pe separare, pe competiție și pe conflict. Fiecare învață pentru sine să acționeze singur, să obțină singur, să câștige singur, pentru sine acționând pentru a fi primul, deasupra tuturor. Oare educația sau viața adevărată este doar pentru/despre cei care ocupă primele locuri în competiții? Competiția dăunează într-o oarecare măsură tuturor și fiecăruia în parte, indiferent de locul pe care îl ocupă în ierarhie. Să fii competitiv cu tine prin raportare la idealurile și proiectele tale este un sens al autoeducației care pare să atragă în sfârșit atenția și să valideze valoarea rezultatului obținut. Astfel, valoarea lui împreună poate fi accesată în beneficiul coeziunii de grup și al construcției *stima de sine*; învățarea este procesul care te implică responsabil eliminând stresul comparației, ierarhizărilor și al judecăților.

Elevi, părinți, profesori -oameni care se însoțesc elevii în drumul către succes.

Alterarea ideilor: de familie, de educație, de credință, de relații umane acoperă riscant de mult (pentru sănătatea unei generații) autenticitatea comportamentului uman. Empatia, compasiunea, generozitatea, implicarea, iubire, recunoștințanu mai au loc în lumea pe care le-o construim copiilor noștri. Copiii au nevoie de modele și de autentic în viața lor pentru a învăța singur (pe cât posibil) prin încercare-eroare ce este bine și ce nu, pentru sine și pentru ceilalți. Orice relație are la bază reciprocitatea; în relația părinte- copil mesajul corect este: nevoile mele sunt la fel de importante ca nevoile tale, altfel se pierde experiența empatiei, apar dificultăți de autocontrol și de asumare a responsabilității. Și apoi, nu este de dorit un comportament cu modelul sacrificiului preluat: este mai bine să renunț la nevoile mele pentru ceilalți!?

Autenticitatea este despre mama împlinită, cea care nu se sacrifică și nu renunță la visurile ei în favoarea căsniciei punând pe umerii copilului povara renunțării sale sau a responsabilizării pentru visurile sale neîmplinite. Într-o familie sănătoasă nu este vorba numai despre copii. Este vorba despre fiecare în parte, despre cuplu, despre feminitatea, fragilitatea și frumusețea mamei, despre implicarea și responsabilitatea tatălui. ”Copiii învață ceea ce trăiesc,, de aceea emoțiile lor trebuie înțelese și respectate. Un copil are dreptul să fie furios, e necesar să experimenteze frica, rușinea, mândria, umilința pentru a ști când apar, ce efecte au aceste emoții în organism și cum pot fi ele gestionate. Toate dezechilibrele cauzate de traumele emoționale din copilărie se furișează în subconștient și cauzează mai târziu comportamente și stări neașteptate afectând relații, sănătatea mintală și socială a individului.

Oglinda cuplului se reflectă în copii, în sănătatea lor emoțională, în valorile, motivațiile și relațiile lor, prin felul în care se definesc părinții-fiecare, iubirea și relația lor. Dacă cel mai valoros factor de sănătate mintală și socială a copilului este relația cu

părinții și timpul petrecut cu ei, atunci fiecare dintre noi conștientizăm în ce mare pericol se află sănătatea emoțională a generației actuale. Totodată e de la sine înțeles că *nu există copilărie perfectă, nu există părinți și rețete de părinți perfecți. Există părinți care ascultă, acordă suport și sprijin necondiționat, iubesc autentic și înțeleg să fie deschiși, să ofere respect, onestitate, siguranță.*

Fiecare om crede în propria măreție. Doar că în aceste vremuri e la modă să acționezi ca și cum doar acest lucru contează. Competiția din educație și din viața reală ne spune să fim cei mai buni. Dacă nu suntem cei mai buni, nu suntem validați emoțional, social?! Mai important decât *a fi bun*, pentru sănătatea mea emoțională, este a fi autentic, a trăi în armonie cu credințele și valorile mele, nu după ideea de bine a altcuiva. *Măreția unui om constă în puterea și dorința de a fi el însuși și de a-i ajuta pe ceilalți.* Câți oameni din această lume au avut acea întâlnire ”profetică” între darurile pe care le-a primit la naștere și valorizarea fericită a acestora în viața de zi cu zi? Ideea de bine a altora este reper în alegerile copiilor noștri; trecând peste faptul că nu este despre ei, nu dețin informații, nu au abilități, opțiunile au ceva mai presus de toate aceste: ”modelul de bunăstare socială preluat ca un print screen”. Rolul educației este vital în formarea individului conform potențialului și aptitudinilor sale. Cum educația nu se oprește la poarta școlii, responsabilitatea educării sănătoase a unei generații cuprinde concentric parteneriatul cu familia și implicarea comunității.

Un sistem de educație nu poate fi mai bun decât profesorii săi.

A fi profesor nu este despre o profesie oarecare. Profesorii lucrează cu cea mai valoroasă resursă, iar profesia în sine este o experiență metacognitivă cu două sensuri. Profesorul trăiește învățarea ca un proces interior de transmitere, de formare, și de autoformare; starea de învățare este un construct reușit atunci când se oglindește în starea sa de învățare, de entuziasm ”al profesiei care se autoîndeplinește”.

Profesorul nu este proprietar pe niște conținuturi. Fie că își propun sau nu asta, ei formează caractere, schimbă destine, slefuiesc personalități, luminează minți și inimi. Profesorul informează, influențează, inspiră! Ca să poți fi autentic în educație e nevoie de autocunoaștere și de conectare emoțională, cognitivă la cine ești tu și la elevii tăi. Nu poți fi aproape de copil dacă tu ești la distanță de tine.

Din experiență știm că: *Elevii cred că sunt cine și ce le spui tu (ca dascăl) că sunt.* Cuvintele negative ce induc copilului teama, furia, vinovăția, umilința, influențează la fel de mult ca acele cuvinte generatoare de emoții pozitive, ce aduc armonie între minte, corp și inimă. Un profesor este înainte de toate OM și simte când contextual educațional nu are rezultate benefice. Pentru optimizarea învățării este nevoie să setăm starea de bine care schimbă energia, știut fiind faptul, că buna dispoziție stimulează atenția, memoria copiilor noștri.

Maniera de comunicare și de conectare cu copiii afectează modul lor de dezvoltare mai mult decât suntem noi dispuși să credem. Formarea atitudinilor este la fel de importantă ca și formarea abilităților și a cunoașterii, împreună conturând competențe necesare înțelegerii și adaptării la lumea în care trăim: *Ce fac cu ceea ce știu?* Ceea ce pierdem de multe ori din vedere ca dascăl este rolul atitudinii în învățare, atitudine care împreună cu gândirea dezvoltă și dau formă personalității copilului.

Educația este un act de relaționare. Ce înseamnă o relație sănătoasă în educație? ”Înseamnă o relație bazată pe încredere, pe suport, pe disponibilitate, pe respect, pe onestitate și curaj”. Gyorgghi Gaspar, Copilul invizibil. Din păcate, în țara noastră încă se cultivă indiferența, și mai sunt elevi educați în spiritul insuficienței pentru protejarea ”autosuficienței profesorilor”, regăsindu-se în stare de eșec pentru că nu răspund așteptărilor ”academice”.

Mulți dintre noi dascălii, am absolvit școala în perioada în care educația era dominată de limitare, de sărăcie, de conformism. Astfel, cunoștințele formate atunci necesită upgradare permanentă, abilitățile noastre trebuie diversificate și formate periodic, dar ce facem cu atitudinea bazată pe convingerile limitative care ne definește caracterul? *Avem o paradigmă aici: formarea din școala de ieri, se ocupă de copilul de azi, pentru lumea de mâine.* Educația nu mai încapă în tipare vechi, educația cere inovare, creativitate și viziune. Prea multă vreme educația a purtat o luptă pentru putere, pentru deținerea autorității, prea multă vreme educația s-a făcut pe minus, pe frică, pe neîncredere. Astăzi, educația are nevoie de libertatea de exprimare și de manifestare pentru a trece de la "a ști" la "a fi" și "a deveni". Dimensiunea practică a competențelor noastre definesc profesionalismul nostru. Nu mai putem face educație unidirecțional, prin umilire și impunere a autorității, pe bază de supunere, așteptând obediență, utilizând frica ca motor în educație; Ce modelezi în copil prin aceste atitudini? Ce fel de societate pregătești prin astfel de educație?

Performanțele elevilor sunt strâns legate de așteptările adulților și atitudinea acestora.

Suntem manageri de transfer ai cunoașterii către copii, dar în egală măsură și modele de atitudine. Atitudinea responsabilă a cadrelor didactice este un **imperativ social** generat de **dinamica schimbării, dinamică ce cere o altă abordare în educație**. Este vorba de un model de abordare a educației centrat pe competențe, în acord cu societatea de cunoașterii, activând mentalitatea de creștere. E important ce am eu de spus și ce face eu ca dascăl, dar la fel de relevant este ce te interesează pe tine ca elev, ce te preocupă, ce te pasionează, pentru ca învățarea pe care o definim împreună, să aibă sens și semnificație. Accentul cade astăzi, astfel pe: atitudinea pozitivă față de ei sine, față de învățare, pe nevoia de a experimenta, dreptul de a greși ca oportunitatea de creștere, ca și pe valoarea formativă a eșecului. *Nu există experiență școlară perfectă, cum nu există profesori și rețete de profesori perfecți. Există însă profesori care ascultă, acordă suport și sprijin necondiționat, iubesc autentic profesia/elevii și înțeleg să fie deschiși, onești, responsabili.*

Pentru fiecare dintre noi este important să facem parte dintr-o comunitate interconectată. Atitudinea pozitivă față de noi și față de cei din jur creează ambient propice pentru familii de emoții sănătoase; emoțiile sănătoase determină atitudini sănătoase pentru tine și cei din jurul tău, care atrag atitudini asemenea, iar motivația câștigă teren în atragerea imaginației și a energiilor creatoare.

"Fiecare copil este un soft nou conectat la un hard bruiat" așa cum spunea părintele Necula. Elevii noștri au crescut dependenți de stimuli, de oferte generoase de acțiuni și obiecte propuse din exterior care le ocupă mintea și timpul. Ei au nevoie de stimuli puternici, de experimentare, de mișcare în învățare. Noi ca dascăli înțelegem provocarea schimbărilor și adaptăm strategiile la nevoile, la stilul și posibilitățile de învățare ale elevilor, dezvoltăm sisteme de referință ale valorilor autentice, descoperim și dezvoltăm potențialul fiecărui copil, propunem activități de învățare variate/aplicate pentru formarea gândirii superioare.

• Bibliografie :

- Augusto Cury, *Păarinți străluciți, profesori fascinanți*, Editura For you, 2007, București;
- Dorothy Law Nolte, Rachel Harris, *Copiii învață ceea ce trăiesc, Educația care insuflă valori*, Editura Humanitas, 2017, București;
- Gaspar Gyorgy, *Copilul invizibil*, Editura Curtea Veche, 2016, București;
- Ken Robinson, *O lume iese din minți*, Editura Publică, 2011, București;

Școala-familia-comunitatea. Provocări și perspective

CETINĂ ANGELA ADRIANA

Școala Gimnazială nr.27/Grădinița PP 3, Timișoara

Putem defini educația în familie este o parte integrantă a educației. Factorii care exercită cea mai mare influență asupra copiilor, este familia. Educația părinților ca și educație în general, este extrem de necesară; atât pentru creșterea și educarea copiilor, cât și ca o cale de emancipare spirituală și socială, în democratizarea educației și societății. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze foarte bine.

Formele de organizare a educației cunosc unele forme importante de organizare a educației părinților, dar și a colaborării școală-familie.

Totodată există și neînțelegeri între școală și familie și asta datorită reproșurilor care li se fac părinților privind colaborarea cu școala, și anume că aceștia nu se prezintă la reuniuni anunțate, au o lipsă de responsabilitate (așteptând inițiativa profesorului), rolul parental este rău definit deoarece aceștia nu înțeleg corect funcțiile și rolurile în educația copilului, etc.

Un adevărat **parteneriat** între **școală** și **familie** nu este cel înscris pe o coală de hârtie semnat de părinte și director, ci este relația activă, de implicare și de o parte și de cealaltă, este bucuria și tristețea, este succesul și eșecul, este zbaterea și rezultatul din care beneficiarul este **copilul**.

Informarea și formarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască: obligațiile legale privind educația copilului; drepturile de care dispune pentru educația copilului; importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului; metodele de colaborare cu școala. În acest scop este necesar un dialog între profesori și părinți; profesorii trebuie să primească o pregătire în materie de relație cu părinții iar competența lor în această materie trebuie considerată ca o aptitudine profesională; părinții trebuie să fie pregătiți pentru a juca rolul lor educativ în cooperare cu profesorii; școlile trebuie să asigure (asociațiilor) părinților asistența necesară.

Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Evoluțiile rapide din viața socială generează o cerere de continuare a proceselor de reînnoire a cunoștințelor, deprinderilor și valorilor pe durata vieții. Din perspectiva unei analize sistematice, educația părinților apare ca o dimensiune a educației permanente și Școala este un mediu social organizatoric în care universul copilului se extinde depășind constrângerea dependenței materne. Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educație pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate.

Relația școală-familie-comunitate este una în care fiecare factor interrelaționează cu ceilalți.

Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune.

Pentru consolidarea unui set de valori stabil și coerent care sprijină școala în formarea la copii a conduitei favorabile, a unui stil de viață sănătos mintal, emoțional, fizic și socio-moral am urmărit implicarea familiei și a comunității printr-un parteneriat. Familia reprezintă elementul cheie în socializarea copilului cu ceilalți copii din clasă fiind consultată cu privire la activitățile educative(extracurriculare) și cu privire la activitățile opționale pe care doresc să le desfășoare copiii (literatură pentru copii).

Parentingul copiilor speciali

Prof. MONICA SIMONA LIPCIUC

Școala Gimnazială Specială Pașcani

Să fii în rolul de parinte este o mare provocare uneori pentru ca exista multe momente în care nu știi cum să reacționeze, ce decizii să ia, ce e mai bine pentru copil, care sunt prioritățile.

A fi părintele unui copil cu nevoi speciale este dificil și puțin diferit pentru ca pe lângă cele enumerate e nevoie de mai multă înțelegere, dar și de mai multă disciplină, are nevoie de un echilibru între programul educativ și cu cel de recuperare – lucru greu de obținut.

Părinții trebuie să se lupte cu limitările, frustrările, crizele de furie ale copilului care nu poate face ce face un copil tipic: e posibil să nu poată merge sau vorbi, să se frustreze enorm din cauza acestor limitări, să nu fie acceptați în colectivitate, să nu aibă prieteni, să fie respinși. Și, da, este un consum uriaș și emoțional, dar și de resurse de timp și bani.

Din momentul în care parintii se confrunta cu realitatea și afla diagnosticul propriului copil exista urmatoarele reactii:

- fie neaga problema și apelează la mecanisme de coping maladaptative și aleg să amâne un consult de specialitate la psiholog sau la medicul psihiatru;
- fie unul dintre părinți înțelege și accepta noua situație, iar celălalt părinte se afla în faza de negare și refuza să accepte diagnosticul copilului;
- fie ambii părinți fac echipa și aleg să nu amâne investigarea și implicit un consult de specialitate.

În toate situațiile menționate mai sus viața familială și socială este afectată în întregime de afecțiunea copilului, motiv pentru care nu de puține ori părinții se confruntă cu stări de anxietate, depresie sau izolare socială.

Provocarea merge până acolo unde însuși nucleul familiei este afectat. Din cauza nivelului ridicat de stres părinții experimentează uneori burnout-ul.

Burnout-ul familial se referă la dizarmonia între membrii familiei și la renunțarea de a mai lupta împreună, rezultată din situații de criză și evenimentele traumatice ce produc epuizarea membrilor familiei (Figley 1998).

Prelungirea excesivă a stării de negare (negarea fiind un mecanism psihic inconștient de adaptare care ne acordă timpul necesar acomodării cu o situație stresantă) atrage

dupa sine numeroase dezavantaje printre care cel mai important este amanarea diagnosticului si inceperea terapiei.

Este cunoscut faptul ca simptomatologia problemelor de dezvoltare a copiilor speciali este ameliorata printr-o interventie timpurie si prin implicarea directa a parintilor in procesul terapeutic.

Din acest punct de vedere, consilierea familiei are un rol foarte important si nu poate incepe decat din momentul in care cel puțin unul din parinti constientizeaza si accepta realitatea.

Asadar implicarea parintilor copiilor cu cerinte educative speciale, in procesul de recuperare al propriului copil, este cruciala. de aceea este util sa fie ajutati in descoperirea resurselor pentru a deveni co-terapeuti iar specialistii pot veni in intampinarea acestor nevoi.

Iată câteva idei de lucruri pe care este bine să le audă orice părinte de copil special pentru a-și păstra o stare de spirit bună

1) Nu ești singur! Este posibil să nu existe altcineva cu exact aceleași tipuri de simptome ca și copilul dvs., dar, sigur există persoane cu probleme similare. Găsește-i pe acei oameni! Poate nu ai întâlnit niciodată pe nimeni cu toate aceleași provocări ca și copilul tău, dar fii sigur că există o rețea puternică de părinți creată în spatele copiilor speciali. Ai grijă să nu iei totul personal, fiecare copil este totuși unic, ia ce te ajută și lasă în urmă ce nu-ți trebuie, mai ales ce te deranjează!

2) Și tu meriți să fii îngrijit. Suntem plasați într-o poziție care ne solicită să îngrijim aproape constant pe alții. Cu toate acestea, tot ai nevoie și meriți să fii îngrijit. Aceasta presupune să le cereți prietenilor sau familiei să aducă o masă din când în când, sau să mergeți la o pedichiură, la o petrecere sau orice altceva vă place să faceți. Fă-ți timp pentru orice te face să te simți special și îngrijit vei vedea că meriți!

3) Nu ești perfect – și asta e ok! Nimeni nu este perfect. Cu toții facem greșeli. Putem alege să plângem sau să mergem mai departe! Încercați să vă schimbați gândirea, poate că a existat un motiv bun pentru care ați făcut un lucru pe care apoi îl regretați, dar atunci, în momentul acela, a fost ce ai gândit tu mai bine. Acum că ți-ai dat seama schimbă dar nu te bociu, e firesc să mai și greșim iar tu, părinte special ai motive suplimentare care te pot face să mai ratezi uneori, dar e ok!

4) Ești un supererou, știi nu? Nu puteți sări peste munți sau să alergați mai repede decât sunetul, dar sunteți totuși un super-erou. În fiecare zi, tu, părinte special, gestionezi situații pe care un părinte obișnuit le-ar crede imposibil de gestionat. Țineți copiii hiperactivi și/sau agresivi în timpul unor proceduri medicale, aveți de-a face zilnic cu crize de tantrum și agresivitate. Și, de cele mai multe ori reușești să-i calmezi, tu rămânând calmă și stăpână pe situație. Zilnic îți încurajezi copilul să facă lucruri pe

care poate unii medici ți-au spus că nu vor face niciodată, dar tu nu ai renunțat niciodată la speranță și urci. Ești terapeut, asistent medical, medic, prieten și confident. Nu ești un părinte obișnuit, tu ești un supererou!

5) Jocul este terapie. Da, acest lucru este diferit de terapia prin joacă. După terminarea ședințelor de la terapie, caută pentru copilul tău, activități extra-curriculare care să ofere beneficii terapeutice. Să înoate, să alerge într-o echipă pe pistă, să joace paintball, dans, karate etc. Nu uita, toate acestea sunt terapie pentru copilul tău. Învăță, se distrează și devine mai cooperant, mai integrat, mai puternic.

6) Fă-ți timp să te bucuri de copii Super părinții tindem să fim destul de ocupați și deseori peste program. Cu toate acestea, deși totul din calendarul dvs. este important, este de asemenea important să vă faceți timp să vă jucați, să râdeți, să fiți proști și să vă bucurați doar de copiii voștri. Citiți-le, îmbrățișați-vă cu ei, interacționați cu ei cu ceea ce este important în lumile lor. Faceți amintiri în afara zidurilor casei și asta e o formă de terapie.

7) Veți fi obligat să luați decizii de inimă. Va trebui să luați decizii dureroase care vă rănesc inima și vă lasă să vă puneți la îndoială tot ce credeți că știți sau ați înțeles. Dar nu uitați niciodată că faceți tot posibilul! Dacă vă pedepsiți, că sunteți vinovați că ați luat aceste tipuri de decizii, ele pot deveni cu adevărat copleșitoare pentru dvs. la un moment dat. Vorbește despre secretele tale, dar alegeți oamenii, ai grijă să nu te rănească! Faceți copilul să meargă mai departe oricum! Pare ușor de spus și greu de făcut dar merită!

8) Nu o vei face întotdeauna bine. Multe dintre alegerile pe care ești forțat să le faci nu au un răspuns corect, ci doar cea mai mică dintre alegerile greșite dure și dureroase. Vei face tot posibilul, dar nu o vei înțelege întotdeauna, indiferent de câte nopți nedormite petreci agonizând în legătură cu modul de gestionare a unei situații.

9) Învăță să te ierți. Da, vei înșela uneori așteptările tale sau ale celor dragi, în ciuda celor mai bune intenții. Niciun fel de tortură nu te va face să te simți mai bine și nici nu te va ajuta să faci alegeri mai bune. Amintiți-vă că multe dintre cele mai dure decizii din viața aceasta nu au un răspuns corect.

10) A fi părinte este o misiune grea. A fi părinte pentru un copil cu nevoi suplimentare este cumplit de greu. Munca unui părinte special nu este doar grea, poate fi, de asemenea, extrem de plină de satisfacții. Părinții speciali pun mai multă pasiune în tot ce fac și aproape întotdeauna asta le face viața mai interesantă.

Cum dincolo de furtună apare soarele, odată cu provocările vin și recompensele, și atunci tu știi să te bucuri de fiecare pas! Uneori poți fi dezamăgit, trebuie să îți cauți recompensele în inimă, ele vor fi mereu acolo dacă le cauți.

11) Creșterea copilului cu nevoi speciale este ca un adevărat maraton. Este știut principiul conform căruia pentru cei care încearcă să câștige un maraton, nu există pauze! Dacă vrei să rămâi în cursă, mănânci, bei și chiar îți faci nevoile în timp ce alergi. Din păcate un maraton are stabilit clar un moment de finis, maratonul părinților speciali va continua pentru viitorul previzibil și nu numai. Așa că amintiți-vă, nu este nevoie să câștigați, ci ajungeți până la capătul maratonului!

12) Nu vă pierdeți. Suntem multe lucruri, a fi părintele unui copil cu nevoi speciale face parte din identitatea noastră. Dar nu ar trebui să fie doar identitatea noastră. Când vă concentrați toată viața, toate contactele, tot ce vă aflați în jurul copilului și nevoile lor, cine sunteți, vă puteți pierde. Găsiți lucruri din viața dvs. pe care le faceți plăcere, un pahar de vin, un hobby, cumpărături pentru dvs., bârfă dacă asta vă face bine.

13) Păstrează-ți simțul umorului. Umorul te poate salva, auto-umorul te poate salva. Anumite probleme ale tale pot împovăra oamenii, îi pot dezechilibra pentru că nu sunt pregătiți și nu uita că și ei au probleme. Dacă nu ești atent, poți deveni prea sensibil la atât de multe lucruri, poți vorbi mereu de problemele tale încât oamenii încep să evite compania ta. Multe expresii „hai că mă sună cineva; mă grăbesc; mai vorbim etc.” sau colocvii precum „Aproape că am avut un accident vascular cerebral” sau „Aproape că am avut un atac de cord” pot fi semne că oamenii deși vă iubesc aleg să se protejeze fără să vă jignească!

14) Sărbătoriți lucrurile mărunte! Lăudați-vă de acele realizări care ar putea părea mici, ne semnificative pentru alții, dar care sunt imense pentru copiii noștri! Copiii noștri se dezvoltă în propriul ritm, învață multe abilități mult mai diferit, poate mai târziu, iar pe unele nu le stăpânesc niciodată. Fă pa, arătatul cu degetul, săritul într-un picior sau mersul pe tricicletă, un cuvânt, o propoziție, un zâmbet, o îmbrățișare, oricare din aceste mici victorii merită sărbătorite, împărtășește-le cu cei care te iubesc și cu copilul tău.

15) Nu lăsați părinții tipici să vă dărâme. Știu cât de greu este să auzi de la părinți că copilul lor cu șase luni mai mic decât al tău merge și al tău nu. Uneori te simți rănit când străinul bine intenționat care întreabă de ce copilul tău de 2 ani nu vorbește, flutură mâinile învârtindu-se mai degrabă decât să se alerge cu ceilalți copii. Încercați să vă amintiți că acestor oameni le lipsește contextul în care părinții speciali trăiesc în

mod constant. Explicați, învățați, aveți răbdare, creșteți conștientizarea celor care pur și simplu nu-l înțeleg. Și amintiți-vă, părinții tipici merită dreptul de a se lăuda și ei, iar mândria lor față de realizările copilului lor nu este menită să fie o lovitură pentru copilul tău uimitor!

16) Nu comparați. Aceasta este o altă provocare, oameni frumoși, dar merită munca! Toți copiii sunt diferiți, tipici sau speciali și vor crește și se vor dezvolta fiecare în ritmul lui. Dacă o etapă de dezvoltare nu este îndeplinită așa cum credeți că ar trebui să fie, discutați cu siguranță cu terapeutul, coordonatorul copilului dumneavoastră. Compararea, frații, verii, copiii din clasa, sau chiar compararea copiilor din același tip de handicap rareori vă ajută să vă simțiți mai bine. Nu uitați copilul dvs. este unic și va avea propriile sale puncte forte și provocări!

17) Nu uita să-ți faci timp pentru căsătoria ta. Căsătoria este un drum greu, dar când ești părinte special el devine și mai greu. Creșterea unui copil este o muncă grea dar, creșterea unui copil cu nevoi speciale este o muncă titanică, punct! Pentru cei dintre voi care sunt căsătoriți sau într-o relație, faceți-vă timp pentru relația voastră, luați-vă uneori (deși vă puteți simți vinovați) pauze doar pentru a vă hrăni relația, faceți o pauză pur și simplu departe de copiii voștri după ce v-ați asigurat că sunt în siguranță.

20) Instinctele tale nu te mint, ai încredere în ele. În jurul tău, de la familie, prieteni, vecini, cunoscuți sau necunoscuți, toți îți pot spune la un moment dat ce e mai bine pentru copilul tău. Dar tu îți cunoști cel mai bine copilul tău! Familia, medicii, profesorii, terapeuții sunt resurse minunate, dar dacă nu simți că ești auzit sau dacă nu sunt satisfăcute nevoile copilului tău, este foarte rezonabil să renunți politicos la părerile lor. Nu vă fie frică să luptați pentru copilul dvs. și pentru nevoile lui. Toți cei ce fac parte din mediul tău, ce te ajută pot fi bine intenționați sau experți în domeniile lor, tu ești expertul copilului tău.

Atragerea părinților în viața școlii

Prof.inv.primar TANASE MIHAELA-DRAGA
Scoala Gimnazială „Iordache Cantacuzino”Pașcani

Inițiativele școlii ar avea mai mult succes dacă gradul de implicare al părinților ar spori. Un prim pas ar fi o mini-cercetare proprie la nivelul fiecărei clase, cu date sintetizate pe unitatea școlară, care să surprindă cât mai real posibil situația disponibilității părinților.

Cele mai dificile cazuri le reprezintă părinții ce își exprimă vădit reticenta de a se implica, fără a furniza și o motivație pentru această alegere. Pentru a schimba, cel puțin în parte, aceste opinii și atitudini adverse, e necesar să se construiască un mesaj coerent și personalizat cu privire la avantajele dezvoltării unei relații de parteneriat cu instituția școlară: o mai bună valorificare a potențialului fiecărui copil, creșterea nivelului de responsabilitate și transparența ambilor actori (părinte/școală), identificarea diferitelor probleme cu care se confruntă copiii la școală, recunoașterea rolului complementar al părinților/școlii în educația acestora etc. Școala trebuie să aibă o politică în întregime coerentă și pozitivă față de părinți, sancționarea unor situații în care aceștia au un comportament inadecvat să fie strict individuală, fără a afecta un întreg grup de părinți.

Dezvoltarea și aplicarea unor strategii de atragere a unui număr cât mai mare de părinți depinde în mod direct de competențele echipei manageriale a școlii. Implicarea părinților trebuie solicitată punctual și să fie cât mai ușor de cuantificat. Trebuie să fie consultați cu privire la resursele necesare (umane, financiare, materiale, de timp) pentru realizarea activităților și să fie implicați activ încă din faza de proiectare.

Părintele are un rol crucial în motivarea copilului pentru învățare, pentru educație, atitudinea familiei fiind factorul determinant pentru succesul școlar.

Bibliografie :

- *Motivație pentru învățare, Ștefan Popenci, Ciprian Fartusnic, editura DPH, București, 2009*
- *Revista Didactica, nr.2, noiembrie 2008, DPH, București*

Coordonate ale dezvoltării personale a cadrelor didactice, care corespund exigențelor societății informaționale

Prof. CRISTINA AURELIA ACHIREI

Școala Gimnazială Specială Pașcani

„Fiecare om ar trebui să asculte puțină muzică ,să citească puțină poezie și să privească o pictură frumoasă în fiecare zi din viața sa ,astfel încât îngrijorările lumesti să nu-i oblitereze simțul frumosului pe care Dumnezeu l-a implantat în sufletul uman ...,(Goethe)

Mare dreptate există în aceste rânduri !

Și toate aceste lucruri vin din educație, educație care se pretinde a fi cheia magică a lacătului numit „viață,,. Încă din cele mai vechi timpuri, rolul școlii și implicit al educației a fost unul primordial, acest lucru fiind clar dovedit de numeroasele studii științifice din domeniu. Fără educație am fi goi, nu am cunoaște esența vieții, rezolvarea diverselor probleme cu care ne confruntă, înțelegerea și aplanarea conflictelor, cunoașterea și susținerea valorilor, cunoașterea lui Dumnezeu și, nu în cele din urmă, cunoașterea noastră , a sinelui nostru divin.

Întâlnim educația pe tot parcursul vieții , dar, mai ales în perioada școlară ,când ne formăm diferite opinii despre școală, colegi, profesori, mediu creat special pentru acest demers. De-a lungul anilor, forma educației s-a modificat din ce în ce mai mult ,prinzând contur sub diverse sintagme ,unele mai atractive sau mai puțin atractive , depinde aici de fiecare dintre noi cum le evaluăm .Nu este ușor să faci educație de

calitate ,acest fapt implicând talent nativ ,multă pregătire si implicare ,responsabilitate ,asumare ,încredere ,motivație .

Locul cel mai potrivit pentru educație pare a fi școala și asta din varii motive ,în primul rând există un coordonator și colaborator cu care elevii au o relație specială ,se pot baza pe el ,pot avea o relație bazată pe respect și încredere ,pot vedea un model demn de urmat, și nu în ultimul rând ,se pot forma ca oameni de calitate. Pe tot parcursul vieții învățăm și iar învățăm ,ne formăm pentru a fi buni specialiști ,pentru a fi în trend cu alți colegi ,pentru a ne demonstra nouă ,înșine, că putem fi mai buni ,mai performanți , mai obiectivi.

Din punctul meu de vedere ,a învăța ,a evolua ,a performa este o problemă esențială întrucât ne confruntăm zi de zi cu progresul noilor tehnologii informaționale si nu numai ,cu progresul științei ,al tehnicii și de aici apare și nevoia asiduă de a ști mai mult ,mai bine ,într-un cuvânt de a excela într-un anumit domeniu de activitate.

Personal ,am luat în calcul toate variantele ,prin care pot crește profesional,personal,familial. Am fost la diverse formări și cursuri de dezvoltare personală ,am realizat diferite proiecte ,m-am implicat în activități care au în prim plan omul ca ființă socială ,am căutat să culeg și să aleg roadele unei fructuoase colaborări cu alte școli din țară și nu numai ,m-am definit prin diferite forme de manifestare a bucuriei atunci când ,am văzut rezultatele muncii mele .

Este plăcut să te simți util și sa știi că de tine depinde destinul unor copii,care au pe deasupra și probleme de sănătate ,copiii cu CES , să-i respecti ,să-i îndrumi cum știi tu mai bine ,să le dai aripi pentru a zbura în vârtoarea vieții. Copiii cu CES cu care eu lucrez ,sunt speciali din toate punctele de vedere , pentru că te învață să privești lucrurile în față ,te învață să zâmbești ,să treci cu ușurință peste problemele zilnice ,să fii uman ,să știi să îmbrățișezi și să primești îmbrățișări ,să te exprimi liber și necondiționat.

Școala în care profesez este o școală minunată ,care îți dă libertatea de care ai nevoie pentru a te dezvolta ,a te confrunta cu noi provocări care apar , a face ce simți fără să fii constrâns , fără a-ți fi îngădite drepturile.

Consider că ,este foarte important locul de muncă, școala în cazul de față ,fiind a doua familie ,unde înveți o infinitate de metode cu care vei putea trece mai ușor prin viață ,îți formezi o cultură generală și personală ,înveți să gestionezi situațiile conflictuale ,cunoști și îți faci mulți prieteni ,te pregătești pentru carieră ,ești admirat ,dar,și odiat, ești lider pentru unii ,model pentru alții. Școala este locul unde îți dezvolti viziuni , te stimulezi intelectual ,îți formezi aptitudini și competențe pentru a da societății și semenilor tot ce ai acumulat și practicat. În urma nenumăratelor cursuri ,formări ,cadrul didactic se specializează pe un anumit domeniu de activitate , poate influența și modela caracterele noilor elevi de pa băncile școlii ,în așa fel încât aceștia să-și aducă aminte cu mare dor ,bucurie ,împlinire de anii de școală.

Profesorul, a fost și este un model de viață pentru elevii săi ,mai ales la clasele mici și în învățământul special atât cât poate permite inteligența acestor copii să înțeleagă.

În opinia mea profesorul, este nu numai un model demn de urmat dar ,un om plin de încredere ,de optimism ,de responsabilitate pentru ceilalți care are puterea si viziunea de a îndruma și consilia ,care știe când să fie prieten, coleg ,părinte ,astfel încât elevul, să poată simți siguranță și încredere pe deplin . Școala este o implicare a tuturor ; elevi-părinți –profesori ,o uniune de forțe care poate schimba optici și mentalități închise ,transformându-le în deschise, poate oferi garantarea și calitatea actului educațional ,poate veni în întâmpinarea diferitelor probleme personale și ale vieții de familie.

Din punct de vedere social ,școala are o importanță desăvârșită pregatind noi generații care vor duce mai departe cultura și cunoașterea unei întregi nații, va fi mereu o pasăre Phoenix care va produce talente vii care să poată demonstra că ceea ce s-a făcut prin sacrificiu are acum un impact maxim asupra lumii.

Prin școală , ne transformăm de la an la an ,devenind actorii vieților noastre și înțelegând că numai noi suntem responsabili de rezultatele noastre și de acțiunile pe care le întreprindem. Prin școală învățăm ce este bine / rău ,cum să ajutăm /să fim ajutați ,cum să ne formăm pentru viitor ,cum să privim natura și animalele ,cum să dezlegăm misterul științei , cum să devenim persoane oneste și competente.

Prin școală ,putem să cunoaștem alte lumi ,alte orizonturi ,să jucăm într-o scenă pregătită pentru noi cu multe roluri pe care să le putem onora și gratifica.Școala și locul de formare într-o ramură anume înseamnă acea oază de lumină unde îți întâlnești colegii, locul unde te simți bine ,ești înțeles și apreciat ,locul unde îți dezvolți noi deprinderi și aptitudini care te pregătesc pentru viață.

A frecvența și a te interesa de cursuri noi ,înseamnă viitor ,privire cu entuziasm înainte ,pozitivism ,alegerea unor opțiuni care te pregătesc pentru ce va urma ,oportunități /șanse pe care nu le poți avea dacă nu știi să le apreciezi și să profiți la timp de ele. Dacă nu te implici ,nu cauți ai să rămâi în urmă ,alții vor merge înainte cu gândul că poate într-o zi vor descoperi o lume total nouă , o lume în care există doar bunătate ,lumină, frumos. Este adevărat că ,uneori poți să visezi cu ochii deschiși la o măreață și invincibilă idee ,aceea de a schimba lumea ,de a făuri o lume ireal de armonioasă , de a plănuși cum să reușești să realizezi acest lucru. Toate acestea se pot întâmpla cu ajutorul educației și al școlii ,pot deveni reale ,pot deveni realizabile numai dacă persoana în cauză își dorește și depune efort intelectual ,fizic ,mental ,afectiv pentru a-și atinge obiectivele. Trebuie să fim conștienți și să distingem între a vrea ,a putea , a fi necesar pentru ca obiectivele propuse să poată fi duse la bun sfârșit.

Școala este acea instituție unde te formezi ca adult responsabil, care își asumă greșelile și învață din ele ,este poate locul primei iubiri ,este un amalgam de cărți ,obiecte ,materii ,care fac din tine un om fericit.

Școala înseamnă integritate ,incluziune ,empatie ,altruism ,tovărașie ,legarea unor prietenii pe viață. Din punct de vedere social ,școala ,are un rol covârșitor ,fiind prima care oferă un statut fiecăruia dintre noi ,elev-adolescent –student –adult cu viață profesională care caută mereu să-și îmbunătățească cunoștințele și să se ridice la niveluri cât mai înalte . În zilele pe care noi le trăim ,există o multitudine de modalități de a te înscrie și de a frecvența o școală ,la diferite etape ale vieții , ceea ce este un lucru grozav ,fiecare putând învăța și dezvolta după bunul plac. Toată viața o poți oferi studiului individual ,pentru a ști cât mai mult ,pentru a-ți depăși condiția , pentru a fi cea mai bună variantă a ta. Pentru mine școala a fost și va rămâne o sursă de educație ,evoluție și inspirație ,a fost o cale cu ajutorul căreia m-am dezvoltat și integrat pe toate planurile vieții .Îmi amintesc cu drag că ,în fiecare ciclu școlar am avut ca model cel puțin un cadru didactic care m-a ghidat în evoluția personală și profesională.

Perioada școlară cred că este cea mai frumoasă și ne vom aduce aminte cu drag de ea. Școala sporește încrederea ,ne învață să legăm prietenii ,ne ajută să lucrăm în echipă ,ne aduce speranța și solidaritatea ,dreptatea și recunoștința ,dărnicia și hărnicia ,sfînțenia vieții și valoarea eternă a ființei umane.

Cred că actul didactic nu e un simplu act pentru o simplă meserie ci ,un mod de a schimba lumea pentru bine ,frumos ,în slujba tuturor.

Școala de azi ar trebui să ne pregătească pentru viață , atâta pe noi cât și pe elevii noștri ,astfel încât ei să poată activa și să se adapteze într-o lume în continuă schimbare .În contextul epidemiologic actual ,foarte multe state au adoptat măsuri restrictive

privind funcționarea școlilor ,iar unele au optat pentru menținerea deschisă a acestor unități de învățământ. România a optat pentru închiderea precoce a acestor instituții dar, rămâne în spate un mare dezavantaj ; izolarea elevilor de comunitate și petrecerea unui timp mult prea mare în mediul online cu potențiale repercursiuni pe termen mediu și lung în ceea ce privește capacitatea lor de interacțiune și conviețuire în interiorul societății. Pentru toți trecerea la învățarea online a fost o surpriză și a constituit o provocare, chiar și pentru cei mai adaptabili profesori și elevi .În tot acest proces ,protagoniști au fost profesorii și elevii ,părinții ,care au fost incluși în procesul educațional mai mult decât și-ar fi dorit . Nu ne rămâne decât să sperăm că această perioadă va trece și vom reveni la ceea ce a fost ,dar ,mai înțelegători și recunoscători pentru ceea ce avem ,tuturor ne este dor de normalitate!

Acum ,nu are rost să stăm să ne plângem de milă pentru situația în care ne aflăm ci ,să ne îndreptăm cu mult curaj ,perseverență ,dârzenie , înainte ,să învățăm ceva din toate aceste lucruri ,să ne prețuim mai mult ,să punem accent pe ceea ce suntem și pe ceea ce vrem să fim sau devenim. Lumea în care trăim poate fi în același timp ostilă și plăcută ,depinde de noi cum o percepem ,cum o transformăm ,cum ne ancorăm în ea.

Cert este că educația ,școala ,au un cuvânt greu de spus în formarea unei persoane ,prin simplu fapt că o carte te poate schimba ,îți poate modifica modul și optica asupra a tot ce te înconjoară ,un model îți poate dăruia o a doua șansa pe care crezi că ai pierdut-o ,o clasă te poate stimula emoțional ,intelectual să ajungi să-ți depășești limitele până crezi că ai atins rezultatul dorit.

Dau un exemplu elocvent din literatura noastră , în care întâlnim astfel de cazuri ; Nicolae , din romanul „Moromeții „ de Marin Preda , este copilul inteligent și capabil ,oprit însă din a-și urma visul din cauza săraciei. Aici apare , modelul ,personalitatea marcantă a învățatorului Teodorescu ,care și-a pus amprenta asupra vieții satului ,luptând pentru dreptul la educație al copiilor .În nuvela „Budulea Taichii,, scrisă de Ioan Slavici ,avem mai multe figuri de dascăli ,de la dascălul Clăiță din sat ,pînă la profesorul Wondracek ,de la școala latinească din oraș .Aceștia îl influențează pe Huțu ,personajul principal și îi susțin decizia de a urma o carieră academică și de a-și croi un drum în viață .

Și exemplele pot continua ,întâlnim destul de multe în literatura noastră ,ceea ce dovedește că încă din cele mai vechi timpuri educația a avut un rol bine determinat în viețile oamenilor, influențându-le alegerile în mod pozitiv .

Nu pot să spun decât că școala ,educația ,cursurile de formare sunt lumea mea ,lumea în care mă invârt cu plăcere ,lumea nouă pe care o descopăr zi de zi , lumea care îmi oferă șansa de a evolua ,de a crește profesional ,de a simți un impuls că am ajuns la acel moment în care construiesc ceva măreț ,care îmi aparține în totalitate prin munca depusă , prin dragostea și efortul consecvent .

Cred că ,dacă nu am mai realiza nici o activitate intelectuală ne-am plafona ca niște mobilier plin de praf ,uitat într-un colț al camerei, ne-am dezintegra sufletește ,am fi pierduți într-o lume anostă ,plină de neprevăzut .

Ca și o concluzie ,pot să spun că educația te duce pe culmi înalte ,realizabile ,sustenabile ,pline de mister și vrajă ,totul fiind o nebuloasă feerică ,plină de basm și poezie ,care vine în întâmpinarea ta .

Stilurile parentale și influența lor asupra dezvoltării tânărului cu tulburări din spectrul autist

Prof. ANDREI IONUȚ BARBIR
Școala Gimnazială Specială Pașcani

Motto „ Sarcina unui profesor este să stimuleze oameni aparent obișnuiți , să facă un efort neobișnuit. Marea problemă nu constă în a identifica învingători , ci a îi transforma pe oamenii obișnuiți în învingători .”, K.Patricia Cross

În prezentul articol, dorim să abordăm rolul pe care îl joacă stilurile parentale în vederea recuperării și educării copilului cu tulburări din spectrul autist. Prima încercare de clasificare a stilurilor parentale a fost făcută de Baumrind care recunoaște două dimensiuni de comportament parental care influențează semnificativ tiparele de comportament ale copilului: acceptare și control parental. Combinând aceste două dimensiuni, Baumrind definește trei stiluri parentale: stilul autoritar (control ridicat și părinte emoțional-rece sau exigent-rece), stilul permisiv (control coborât și părinte emoțional-cald sau permisiv-cald) și stilul autoritativ sau democrat

Mai târziu, Maccoby și Martin apud Nissia Kanan¹, au propus o altă interpretare a primei clasificări a stilurilor parentale făcută de Baumrind adăugând încă un stil, rezultând astfel patru stiluri parentale: autoritar-autocratic, indulgent-permisiv, autoritar-reciproc și indiferent-neimplicat.

Aceștia au încercat o reinterpretare a dimensiunilor de bază propuse de Baumrind și au împărțit stilurile parentale în funcție de două aspecte:

(a) control, exigență, reprezentând presiunea sau revendicările pe care părinții le exercită asupra copiilor în vederea atingerii anumitor anumite obiective sau ținte;
(b) afecțiune, sensibilitate și căldură, reprezentând gradul de sensibilitate și capacitatea cu care părintele răspunde la nevoile emoționale ale copilului. Siera A. Perez V².

E. Stănculescu³ propune interpretarea diferitelor stiluri parentale având în vedere gruparea acestora pe două axe: (a) axa autoritate (constrângere)/ liberalism (permisivitate), care vizează regulile și limitele impuse copiilor, modalitățile prin care părinții își exercită controlul asupra activității și asupra respectării normelor; și (b) axa dragoste (atașament)/ostilitate (respingere), care vizează nivelul implicării părinților în activitatea copiilor, timpul petrecut cu aceștia, modul în care părinții recunosc și îndeplinesc nevoile de ordin fizic, emoțional, financiar, etc.

Alți autori propun un alt sistem de clasificare a categoriilor de părinți pornind de la „analiza reacțiilor părinților în fața unui copil cu deficiență” A. Gherguț⁴. Apariția unui copil cu nevoi speciale este o grea lovitură pentru orice familie indiferent de nivelul de educație și pregătire, statutul social, afectând toți membri familiei restrânse cât și pe cei din familia lărgită. Părinții pot adopta diferite reacții când se confruntă cu

¹ NissiaKanan, Lawrence Arokiasamy and Mohd Roslan bin Ismail, A study on Parenting Styles and Parental Attachment in Overcoming Internet, Addiction among Children, 2017, p.3

²Sierra, A. V. și Pérez Vega, M. G. (2014). El papel de los esquemas cognitivos y estilos parentales en la relación entre prácticas de crianza y problemas de comportamiento infantil. Avances en Psicología Latinoamericana, 32(3), 389- 402. doi:10.12804/apl32.03.2014.04

³Stănculescu Elisabeta, Sociologia educației familiale, vol. I, Editura Polirom, Iași, 1997, p. 143

⁴A. Gherguț, Sinteze de psihopedagogie specială, Polirom, 2013, p.358

o asemenea situație de negare, supraprotecție, respingere fiind împărțiți după cum urmează (Albu și Albu, 2000 apud. A. Alois, 2013):

- părinți echilibrați
- părinți indiferenți,
- părinți exagerați,
- părinți autoritari/rigizi,
- părinți inconsecvenți

Cercetarea lui Maccoby și Martin citată mai sus referitoare la stilurile parentale este cea mai folosită în lucrările de specialitate drept pentru care o vom analiza mai jos:

1. Stilul democrat sau autoritativ comunicativ al părinților este cunoscut a fi foarte receptiv, dar foarte exigent, aceștia oferă îngrijire și căldură copilului. Acest tip de parenting este considerat cel mai potrivit deoarece este asociat cu reușita copilului. Copii crescuți de părinți care adoptă un astfel de stil au mai multe șanse să dezvolte competențe psihosociale bune, să ajungă fericiți și generoși. Părinții ce adoptă acest stil dau dovadă de afecțiune, atenție, oferă autonomie, trasează limite și pretenții rezonabile, implică copilul în discuțiile de familie, acceptând și ideile lui și corectează comportamentele neadecvate ale copilului prin discuții și oferirea de alternative. Smetana, Crean și Campione-Barr⁵ au descoperit în mod similar că stilul parental autoritativ este caracterizat prin nivel ridicat de suport și control, constând în educarea copiilor prin explicarea tuturor regulilor și acțiunilor, fiind asociat cu mai puțin devianță și depresie în adolescența târzie.

2. Stilul parental autoritar se caracterizează prin reguli rigide și cerințe ridicate ale părinților. Din partea copiilor se așteaptă să respecte regulile, fără loc de negociere sau excepții având parte de limitarea independenței. Părinții formulează cereri care nu răspund neapărat nevoilor copilului, ei fixează limite înalte, dorind conformitate și supunere. Cei ce aplică acest stil în educația copiilor lor nu sunt sensibili la nevoile copiilor, descurajând, astfel independența și individualitatea. Se exercită un control dur, reguli rigide, care dacă nu sunt respectate cu strictețe sunt urmate de pedepse fizice și umilire, iar comunicarea este aproape inexistentă. Efectele acestui stil parental se referă pe de o parte la faptul că unii copii ar putea intra în situații conflictuale cu părinții lor și să părăsească familia mai devreme. Ajung să fie mai retrași, cu un grad scăzut de spontaneitate, curiozitate, fiind în general pasivi în relațiile cu ceilalți. Copiii unor astfel de părinți devin limitați din punct de vedere al creativității, curiozității și spontaneității și au rareori inițiative alegând să fie mai retrași din punct de vedere social, ajungând să fie dependenți de alții pentru a lua anumite decizii. Studiul lui Donath și colab.⁶ a examinat relația dintre diferite stiluri parentale și riscul de suicid având ca grup țintă tinerii care au beneficiat de un stil parental autoritar. Concluzia autorilor este că tinerii care au avut un astfel de stil au un risc mai crescut de sinucidere față de tinerii care au beneficiat de stilul parental autoritativ.

3. Stilurile parentale permissive și indulgente, se remarcă prin gradul crescut de iubire, afecțiune și receptivitate, totuși părinții nu au așteptări prea mari referitoare la copiii lor și nu oferă prea multe sfaturi sau recomandări. Autorii mai atrag atenția că copii care beneficiază de un astfel de stil parental au o slabă capacitate de autocontrol, fiind șanse mari să se dezvolte în adulți imaturi din punct de vedere afectiv. Aceștia

⁵Smetana, J. G., Crean, H. F., & Campione-Barr, N. V. Adolescents and parents' changing conceptions of parental authority. In J. G. Smetana (ed). „New directions for child and adolescent development, V.108 changing boundaries of parental authority during adolescence”, San Francisco: Wiley Periodicals, 2005, pp. 31–46.

⁶Donath, C., Graessel, E., Baier, D., Bleich, S. și Hillemacher, T, Is parenting style a predictor of suicide attempts in a representative sample of adolescents? 2014, p.113

tind să rămână aproape de locul unde au crescut în relații pozitive cu membrii familiei. Acest stil parental este caracterizat printr-un nivel scăzut de control și nivel relativ crescut de suport, este stilul în care părinții oferă fără a cere nimic în schimb, ei nu impun limite, nu-și impun controlul lăsând la atitudine a copiilor să-și reglementeze comportamentul și să ia singuri decizii. Copiii acestora devin imaturi, impulsivi, inconsecvenți în atingerea scopurilor, rebeli și cu stima de sine scăzută, au dificultăți în a-și controla impulsurile. Manifestă o dependență exagerată față de adulți și mai puțină implicare în sarcinile școlare decât copiii ai căror părinți exercită mai mult control. În urma unor studii realizate de Berk⁷, s-a concluzionat că parentingul autoritar și neglijabil este asociat cu prezența simptomelor de internalizare la copii având ca cauză probabilă lipsa de acceptare / implicare care caracterizează aceste stiluri parentale.

4. Stilul parental permisiv-neglijent este caracterizat de părinții care aleg să aibă o implicare cât mai limitată în viața copilului lor, având așteptări ca ei să se descurce singuri. Copiii care beneficiază de un astfel de stil parental vor avea șanse mari ca pe viitor să dezvolte resentimente împotriva părinților ajungând în cele din urmă să se îndepărteze emoțional de aceștia. Caracteristica principală a acestui stil parental o reprezintă așa cum o remarcă Sigelman⁸ nivelul scăzut de suport și nivel scăzut de control pe care părinții o exercită în viața copiilor, fiind considerat de unele cercetări ca fiind stilul parental cu cele mai grave implicații asupra dezvoltării copiilor. Aceștia sunt mai predispuși să dezvolte probleme comportamentale precum, agresivitate, crize de nervi și accese de furie înainte de vârsta de trei ani, ducând la o stimă de sine scăzută cu o tendință accentuată de a deveni ostili și antisociali spre adolescență.

A fi părinte este un lucru complex care include multe comportamente specifice care împreună și separat influențează dezvoltarea copilului. Vorbim despre sprijin fizic și emoțional, dragoste și ghidarea acestui în vederea dezvoltării sale ca adult independent și capabil⁹.

Există o multitudine de factori care pot influența stilurile parentale adoptate de părinți, diferențele de gen, vârsta, cultura din care face parte familia, structura familială a acesteia dar și o serie de factori extrinseci. Familia și stilul parental poate fi influențată de (cf. Farran, 1990 apud Făinaru, 2017)¹⁰:

- prezența unui singur părinte (familia monoparentală);
- proveniența dintr-un mediu socio-economic defavorizat,
- apartenență la o minoritate etnoculturală,
- prezența unuia sau mai mulți copii aflați în dificultate (delincvenți, deficienți mintal sau fizic, toxicomani),
- prezența unui stil de viață negativ (conflicte conjugale, șomaj cronic, alcoolism, toxicomanie), toate având un impact mai mare sau mai mic asupra construirii relației din cadrul familiei.

Acasă este locul unde se clădește dezvoltarea emoțională, dar de cele mai multe ori problemele întâlnite la nivel de societate reduc eficiența educației și a sprijinului oferit copilului în vederea dezvoltării sale sănătoase pe toate palierele. O parte din

⁷Berk, E., L. Development through the lifespan în „Allyn and Bacon”, Boston, 1998, p. 266)

⁸Sigelman, C., K. Lifespan Human Development, Third Edition, Brooks/Cole Publishing Company, 1999, p.401

⁹Hamner, T. J. &Turner, P. H. (2001). Parenting in A Contemporary Society (2nded.). New Jersey: Prentice-Hall.

¹⁰Irina Cristina Făinaru, Influența climatului familial în consumul de droguri al adolescenților, Acta Universitatis George Bacovia. Juridica - Volume 6. Issue 1/2017, p.4

aceste probleme sunt provocate așa cum spune Kibera¹¹ de factori sociali, educaționali și economici.

Alte cercetări¹² au dorit să arate relația dintre folosirea conținutului media și a tehnologiei și stilul parental adoptat. Se consideră că tehnologia modernă și expunerea la facilitățile media, cum ar fi televiziunea, radio, calculatoarele, internetul și telefoanele mobile disponibile în case, fac parte din viața cotidiană a fiecărei familii. Copiii petrec din ce în ce mai mult timp împreună cu acestea, influența lor fiind de cele mai multe ori una negativă atât din perspectiva conținutului la care sunt expuși cât și din perspectiva timpului petrecut. Copii care beneficiază mai mult de conținutul media și a tehnologiei prezintă părinții care întâmpină dificultăți în controlarea informațiilor pe care copiii le citesc, le văd sau le descarcă din spațiul cibernetic, acest lucru putând fiind asociat cu un stil parental mai degrabă permisiv-neglijent. Abuzul de tehnologie în rândul copiilor care beneficiază de un stil parental permisiv-neglijent nu poate astfel decât să dăuneze dezvoltării armonioase a acestora

Statutul socio-economic joacă și el un rol important în definirea stilului parental. Unii cercetători, Ezeobele C.C., D Oko and Anyakoha¹³, consideră că statutul socio-economic este un indice care combină anii de educație, prestigiu și abilități cerute de un loc de muncă și venituri. Sa observat că, pe măsură ce statutul socio-economic al familiei crește sau scade, părinții și copiii se confruntă cu circumstanțe în schimbare care afectează funcționalitatea familiei. Berk¹⁴, mai remarcă faptul că părinții cu un statut socio-economic superior folosesc mai multă căldură, explicații, disciplină și laudă verbală, în timp ce părinții cu un statut socio-economic inferior folosesc comenzi, critici și pedeapsa fizică. Unii copii sunt supuși neglijării, în principal din cauza sărăciei, a schimbărilor sociale rapide și a defecțiunilor familiale, în special în zonele urbane.

Conflictele familiale și divorțul sunt semne ale unei familii deficitare. Conflictele în familie și divorțul afectează negativ copiii și prin urmare, performanțele lor academice Berk (2003) observă că, atunci când relația maritală a părinților este una caldă și grijulie, mamele și tații își laudă și stimulează copii mai mult și îi certa mai puțin. Atunci când căsătoria este tensionată și ostilă, părinții tind să fie mai puțin receptivi la nevoile copiilor lor, sunt mai critici și au tendința de a-și vărsa mai ușor furia pe aceștia.

Într-o altă analiză care a avut în vedere prezența conflictelor familiale și divorțul s-a concluzionat cf. Stănciulescu E¹⁵ „copiii de vârstă mică (sub șapte ani) sunt cel mai puternic afectați; ei par a fi mai dependenți, mai neascultători, mai agresivi, mai puțin afectuoși decât cei care rămân în familii complete, dezvoltarea lor generală fiind bulversată.” Așadar cu cât vârsta copilului este mai fragedă fiind însoțită de o nevoie acută de dragoste, căldură și suport din partea familiei cu atât impactul va fi unul mai profund. Santrock, 2005 apud Kayla Cripps & Brett Zyromski, 2009¹⁶, au arătat că copiii din familiile divorțate au mai multe șanse ca copiii din familiile intacte să aibă

¹¹Kibera, C. W. (1998). An Investigation of the Disciplinary Styles and Problems of Nairobi Parents with Children in Standard Eight. (MEd Thesis Kenyatta University)

¹²Caitlin Elsaessera,*, Beth Russellb, Christine McCauley Ohannessianc, Desmond Pattond, Parenting in a digital age: A review of parents' role in preventing adolescent cyberbullying Aggression and Violent Behavior 35 (2017) 62–72

¹³Ezeobele C.C., D Oko and Anyakoha, Strategies for Enhancing Family Relationship Skills Utilization of Expanding Families in Anambra State, JHER Vol. 13, December, 2010, pp. 110-119

¹⁴Berk, L. E. (2003). Child Development. (6th ed.). Boston: Allyn and Bacon

¹⁵Stănciulescu Elisabeta, Sociologia educației familiale, vol. I, Editura Polirom, Iași, 1997, p. 121

¹⁶Kayla Cripps & Brett Zyromski (2009) Adolescents' Psychological Well-Being and Perceived Parental Involvement: Implications for Parental Involvement in Middle Schools, p. 1-13

probleme academice, anxietate, depresie, mai puțină responsabilitate socială, abuz de droguri și să dezvolte un comportament antisocial ulterior.

Efectele diferitelor stiluri parentale asupra copiilor au fost remarcate de-a lungul timpului în diferite cercetări. Aileen S. Garcia, Maria Rosario T. de Guzman¹⁷ au constatat că între stilurile parentale adoptate de părinți există o relație strânsă, în sensul că stilul parental adoptat de un părinte influențează stilul parental adoptat de celălalt. Astfel adoptarea unui stil autoritar îl poate determina pe celălalt părinte să se orienteze spre a fi mai degrabă indulgent sau chiar neglijent în relația pe care o adoptă cu copilul tocmai din dorința de a compensa autoritatea excesivă arătată sau prezența regulilor prea exigente. Considerăm că această relație de codependență între adoptarea unor stiluri parentale complementare poate să inducă în eroare copilul care nu va beneficia astfel de niște reguli și norme de comportament clare.

Aceiași autori Aileen S. Garcia, Maria Rosario T. de Guzman¹⁸ au dorit să evidențieze dacă există diferențe de gen în ceea ce privește alegerea unui stil parental. S-a mers pe premisa că femeile vor adopta un stil mai protector, democrat, datorită educației primite și a rolului social, pe când bărbații vor fi mai orientați spre a fi autoritari sau chiar neglijenți cu o slabă implicare în creșterea și educarea copiilor. Totuși se pare că studiile empirice din diferite culturi nu au dus la întărirea acestei premise, spre exemplu din cercetările efectuate reiese că mamele din Australia au o predispoziție mai ridicată spre adoptarea stilului autoritar și permisiv decât o au bărbații din aceeași cultură ceea ce contravine pe de o parte așteptărilor sociale.

Făcând parte dintr-o familie va trebui să înveți cum să faci, ca în ciuda problemelor copilului tău, lucrurile să meargă cât mai bine și normal posibil pentru tine și pentru ceilalți membrii ai familiei tale. N. Turliuc¹⁹, definește familia din punct de vedere psihosocial ca reprezentând: ”exemplul tipic al grupului primar s-au restrâns”, având o serie de particularități cu influență asupra ambientului comun, al dezvoltării și conviețuirii, oferind confort psihic și emoțional până la a ajuta la dezvoltarea armonioasă a copilului și să facă față vieții de zi cu zi. Familia are la îndemână capacitatea de a influența mai multe domenii ale vieții noastre, de la religia pe care o alegem sau o transmitem copiilor, până la anumite preferințe pentru domenii de activitate. Totodată familia ne oferă involuntar un anumit nivel de apartenență.

Atunci când vorbim despre creșterea, îngrijirea și educarea unui copil cu nevoi speciale este o provocare pentru orice familie iar familia copilului cu autism nu face nici ea excepție. Prezența unui copil cu autism are un impact pervaziv asupra întregii familii, afectând stilul de viață al fiecărui membru în parte. Părinții care aveau cele mai mari așteptări din partea copilului lor și care probabil se ocupă și de îngrijirea copilului cu autism resimt restricții în ceea ce privește libertățile, rolurile și activitățile lor. În cuplu datorită efortului suplimentar necesar îngrijirii copilului cu nevoi speciale poate să apară tensiuni în relația maritală, conflicte mai dese, certuri, reproșuri cu efecte asupra sănătății fizice și mentale. Părinții sunt mai predispuși să resimtă un nivel mai crescut de stres, depresie, anxietate, un nivel mai scăzut de bunăstare psihologică în comparație cu părinții copiilor cu o dezvoltare tipică și cu cei ai copiilor cu alte tulburări sau dizabilități datorită faptului că sunt puși în fața unei provocări pentru care nu au

¹⁷Aileen S. Garcia, Maria Rosario T. de Guzman, Parenting Styles, Gender Differences in, The SAGE Encyclopedia of Psychology and Gender, July 2017 p.3

¹⁸Aileen S. Garcia, Maria Rosario T. de Guzman, Parenting Styles, Gender Differences in, The SAGE Encyclopedia of Psychology and Gender, July 2017 p.2

¹⁹Turliuc Maria Nicoleta, *Psihologia cuplului si a familiei*, Performantica, Iasi, 2004

fost pregătiți și la care nu se așteptau dar și pentru că nu știu care vor fi încercările pe care îi așteaptă și ce este de făcut de acum(Estes et al., 2009)²⁰.

Sunt puține cercetări referitoare la diferențele dintre stilurile și comportamentele parentale ale părinților copiilor cu TSA și stilurile parentale ale părinților copiilor normal dezvoltati. Într-un studiu, folosind Instrumentul de legătură parentală într-un eșantion de familii chineze, Gau și colab. (2010) au descoperit că părinții copiilor cu TSA (n = 151) s-au evaluat ca fiind mai puțin afectuoși, exercitând un grad mai ridicat de control psihologic în comparație cu părinții copiilor non-autiști. Acest aspect se poate explica și datorită faptului că comunicarea între părinți și copil se dezvoltă în primele luni de viață prin comunicare non-verbală, prin schimbul de priviri, gânguritul, mișcările necoordonate. La fel, limbajul copilului se dezvoltă spontan prin contactul cu cei apropiați, dar la copilul cu autism datorită specificului deficienței se poate dezvolta normal până la un anumit nivel, atunci când părinții observă de cele mai multe ori problemele sale de comunicare, aceștia mergând pe încercarea de a-și potoli temerile, agățându-se de cuvintele de consolare ale prietenilor. Astfel datorită apariției întârzierii în comunicare copilul de cele mai multe ori este privat de posibilitatea de a primi și trimite semne de dragoste, de a-și exprima sentimentele, nevoile, ceea ce duce la acumularea de frustrare, nervi și anxietate atât la părinți cât și la copii, dar și la un grad mai scăzut al afecțiunii arătate copilului cu autism pus pe seama schimbul precar afectiv din familie²¹.

Într-un alt studiu²², folosind rezultatele evaluărilor copiilor cu TSA în comparație cu frații lor nonautiști din 132 de familii norvegiene de pe urma aplicării unui chestionar care vizează gradul de interacțiune părinte-copil, analiza a raportat o acceptare parentală mai mică pentru prima categorie de copii. Aceste două studii oferă câteva date preliminare care indică diferențe în ceea ce privește stilurile parentale adoptate de părinții copiilor cu TSA și stilurile parentale adoptate pentru frații lor dar și diferențe între stilurile parentale adoptate de părinții copiilor nonautiști.

Bibliografie :

- NissiaKanan, Lawrence Arokiasamy and Mohd Roslan bin Ismail, A study on Parenting Styles and Parental Attachment in Overcoming Internet, Addiction among Children, 2017, p.3
- Sierra, A. V. și Pérez Vega, M. G. (2014). El papel de los esquemas cognitivos y estilos parentales en la relación entre prácticas de crianza y problemas de comportamiento infantil. Avances en Psicología Latinoamericana, 32(3), 389- 402. doi:10.12804/apl32.03.2014.04
- Stănculescu Elisabeta, Sociologia educației familiale, vol. I, Editura Polirom, Iași, 1997, p. 143
- A. Gherguț, Sinteze de psihopedagogie specială, Polirom, 2013, p.358

²⁰Annette M. Estes, Jeffrey Munson, Geraldine Dawson, Elizabeth Koehler, Parenting stress and psychological functioning among mothers of preschool children with autism and developmental delay August 2009, Autism 13(4):375-87

²¹Filipek, P.A. și colab. (2000) – Practice parameter: Screening and diagnosis of autism. Neurology 2000, 55: 468-79, p. 196

²²Pamela Ventola, Jiedi Lei, Courtney Paisley, Eli Lebowitz, and Wendy Silverman, Parenting a Child with ASD: Comparison of parenting style between ASD, anxiety, and typical development, J Autism Dev Disord. 2017 Sep; 47(9): 2873–2884

CălinescuMatei, 2016, *Portretul lui M*, editura Humanitas, București, 252 pagini.

Deisinger Julie A., Rotatori Anthony F., 2015, *The Broad Autism Phenotype*, Emerald Group Publishing Limited, Bingley, 128 pagini.

- Smetana, J. G., Crean, H. F., & Campione-Barr, N. V. Adolescents and parents' changing conceptions of parental authority. In J. G. Smetana (ed). „New directions for child and adolescent development, V.108 changing boundaries of parental authority during adolescence”, San Francisco: Wiley Periodicals, 2005, pp. 31–46.
- Donath, C., Graessel, E., Baier, D., Bleich, S. și Hillemacher, T, Is parenting style a predictor of suicide attempts in a representative sample of adolescents? 2014, p.113
- Berk, E., L. Development through the lifespan în „Allyn and Bacon”, Boston, 1998, p. 266)
- Sigelman, C., K. Lifespan Human Development, Third Edition, Brooks/Cole Publishing Company, 1999, p.401
- Hamner, T. J. &Turner, P. H. (2001). Parenting in A Contemporary Society (2nded.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Irina Cristina Făinaru, Influența climatului familial în consumul de droguri al adolescenților, Acta Universitatis George Bacovia. Juridica - Volume 6. Issue 1/2017, p.4
- Kibera, C. W. (1998). An Investigation of the Disciplinary Styles and Problems of Nairobi Parents with Children in Standard Eight.(MEdThesisKenyatta University
- Caitlin Elsaessera,*, Beth Russellb, Christine McCauley Ohannessianc, Desmond Pattond, Parenting in a digital age: A review of parents' role in preventing adolescent cyberbullying Aggression and Violent Behavior 35 (2017) 62–72
- Ezeobele C.C., D Okoand Anyakoha, Strategies for Enhancing Family Relationship Skills Utilization of Expanding Families in Anambra State, JHER Vol. 13, December, 2010, pp. 110-119
- Berk, L. E. (2003). Child Development. (6thed.). Boston: Allynand Bacon
- Stănciulescu Elisabeta, Sociologia educației familiale, vol. I, Editura Polirom, Iași, 1997, p. 121
- Kayla Cripps & Brett Zyromski (2009) Adolescents' Psychological Well-Being and Perceived Parental Involvement: Implications for Parental Involvement in MiddleSchools., p. 1-13
- Aileen S. Garcia, Maria Rosario T. de Guzman, Parenting Styles, Gender Differences in, The SAGE Encyclopedia of Psychology and Gender, July 2017 p.3
- Aileen S. Garcia, Maria Rosario T. de Guzman, Parenting Styles, Gender Differences in, The SAGE Encyclopedia of Psychology and Gender, July 2017 p.2
- Turliuc Maria Nicoleta, *Psihologia cuplului si a familiei*, Performantica, Iasi, 2004
- Annette M. Estes, Jeffrey Munson, Geraldine Dawson, Elizabeth Koehler, Parenting stress and psychological functioning among mothers of preschool children with autism and developmental delay
- August 2009, Autism 13(4):375-87
- Filipek, P.A. și colab. (2000) – Practice parameter: Screening and diagnosis of autism. Neurology 2000, 55: 468-79, p. 196

Integrarea copiilor cu forme ușoare de autism în grădinițele de copii

ANDRONACHE ALESSANDRA

Școala Gimnazială nr.27 Timișoara/ Grădinița cu Program Prelungit nr.3

Găsirea unei soluții cât mai potrivite pentru a veni în sprijinul copiilor cu dificultăți de învățare sau deficiențe de adaptare socială este o problemă care apare din ce în ce mai des în conștiința publică în ultimii ani, mai ales datorită campaniilor de mediatizare a problemelor cu care se confruntă atât acești copii, cât și părinții lor. Tendința actuală principală la nivel internațional în rândul specialiștilor în domeniu este aceea de a spori integrarea acestor copii în comunitate prin participarea lor în într-un mediu educațional cât mai aproape de cel normal, de învățământul de masă. Articolul prezintă pe scurt problematica integrării copiilor cu forme ușoare de autism în grădinițele de copii din cadrul învățământului de masă.

Este nevoie, conform literaturii de specialitate, de o abordare a procesului de educație care să fie cât mai adaptabilă la nevoile particulare ale copilului, fără a-l face pe acesta

să se simtă inferior colegilor sau exclus din rândul normalității. De aceea ne vom referi în continuare la ceea ce se poate face în mod specific în cadrul învățământului preșcolar pentru a susține nevoile copiilor cu autism.

Pentru o bună analiză a stadiului cercetărilor, precum și o evidențiere a punctelor asupra cărora specialiștii au păreri ușor divergente legate de educația copiilor cu cerințe speciale în general și a copiilor cu autism în particular, cartea publicată de Tamara Bîrsanu „*Dezontogeneza în etapele de dezvoltare umană*” constituie un bun punct de plecare. Cartea avertizează asupra faptului că deși tendința este de a încuraja includerea și integrarea copiilor cu autism în învățământul de masă, acest lucru trebuie făcut cu mare atenție, putând avea chiar efecte negative asupra dezvoltării social-afective a copilului autist dacă este făcută în mod greșit. Astfel, ni se arată că frustrarea repetată în fața situațiilor în care copilul nu înțelege ce i se cere și observă că ceilalți copii nu au această problemă pot accentua senzația de insecuritate și nevoia copilului de a se autoizola: „*Pe plan afectiv apare sentimentul excluderii ca urmare a neputinței de a depăși eșecul. Din aceasta decurge sentimentul de insecuritate, de culpabilitate.*” Soluția propusă este dezvoltarea unui program de lucru individualizat care să lucreze cu copilul exact acolo unde se manifestă deficiența sa. Evident, în prealabil, este necesară depistarea din timp a problemei și diagnoza clară.

Distincția dintre simpla prezență fizică a copilului autist în spațiul în care se lucrează și cu elevi care nu prezintă dificultăți de adaptare și adevărata integrare a copilului cu autism în comunitatea clasei este una foarte mare. Integrarea este completă doar atunci când copilul cu autism asimilează cu adevărat cunoștințe alături de copiii obișnuiți și este inclus în toate activitățile comune din cadrul grădiniței, inclusiv în cadrul jocului, iar copilul simte cu adevărat că aparține comunității și are un rol activ în cadrul grupei. Este nevoie de o multitudine de factori care să contribuie la această integrare. „*Ghidul îndrumător pentru integrarea școlară a copilului autist*” publicat de Asociația „Casa Faenza” ne vorbește despre importanța crescută a următorilor trei factori: flexibilitatea cadrului didactic dublată de adaptarea și individualizarea curriculumului conform cu necesitățile și capacitatea copilului, strânsa colaborare între părinți și cadrele didactice și existența unor programe individualizate suplimentare desfășurate sub coordonarea unor specialiști care urmăresc parcursul educațional al copilului, ajutându-i dezvoltarea.

Asupra acestei nevoi de a avea un cadru didactic bine pregătit, care să poată urmări reacțiile copilului, adaptându-se la cerințele acestuia insistă și Tamara Bîrsanu, doctor în psihologie. Astfel, ni se arată că „cerințele educative speciale se axează pe particularitățile individuale de dezvoltare, de învățare, de relație cu mediul și necesită o evaluare și o abordare personalizată a necesităților copilului”. Doar înțelegând care sunt punctele în care copilul cu autism prezintă avantaje de învățare asupra celorlalți, educatorul îl poate ajuta să se simtă egal cu ceilalți copii. O contribuție interesantă a Tamarei Bîrsanu o constituie observația că este foarte important pentru copilul cu autism să se simtă la fel cu ceilalți copii, motiv pentru care educatorul trebuie să evite să-l protejeze excesiv, riscând astfel să îl marginalizeze în ochii colectivului.

Pentru a asigura, totuși, șanse egale copilului cu autism, este nevoie ca educatorul în colaborare cu părinții să observe care sunt punctele asupra cărora este nevoie de lucru suplimentar, de exerciții în afara grădiniței efectuate cu ajutorul specialiștilor. Ghidul Asociației „Casa Faenza” arată că doar în acest mod și urmărind continuu progresul copilului se poate vorbi cu adevărat despre educație integrată care să ofere cadrul favorabil unei bune dezvoltări a viitorului membru activ al societății.

Este adevărat că nu toate grădinițele au o organizare care să le permită cu adevărat flexibilitatea educatorilor. Astfel, în grădinițele tradiționale, în care toți copiii

trebuie să parcurgă același program, neexistând opțiuni între diverse activități pe nici o porțiune a duratei zilnice de învățare, este foarte dificil pentru educator să acorde o atenție sporită parcursului individual al fiecărui copil. În acest sens, vreau să menționez faptul că, alternativa educatională „Plan Jena” care se aplică în grădinița în care lucrez, permite flexibilizarea orarului activităților ca și adaptarea conținuturilor învățării și individualizarea activității cu copii. Acesta este un lucru care permite integrarea unor copii cu CES și desfășurarea de Planuri de intervenție personalizate cu acești copii. Există, în schimb, problema numărului mare de copii peste norma didactică, cu care majoritatea grupelor sânt încărcate, sub pretextul că nu sunt locuri suficiente în grădinițe pentru toți copiii, în așa fel, încât, un cadru didactic care are în clasă un copil cu CES, oricât ar vrea, nu se poate ocupa cu adevărat de recuperarea lui. Cu cât numărul de copii dintr-o clasă este mai mare, cu atât mai puțin probabil devine ca ritmul învățării precum și conținutul educativ în sine să fie individualizat.

Prin structurarea spațială se va evita distragerea atenției copilului de la activitatea principală pe care trebuie să o desfășoare în momentul respectiv, ținându-se cont de faptul că este nevoie de un efort mare din partea copilului și a educatorului pentru păstrarea concentrării asupra procesului de învățare.

Structurarea temporară prin afișarea unui program clar de desfășurare a activităților este cea care va spori predictibilitatea timpului petrecut de către copil în grădiniță. Copilul cu autism are deseori o memorie vizuală crescută față de copiii obișnuiți, iar metodele bazate pe vizualizarea informației transmise îl pot ajuta să mențină ritmul de înțelegere și acumulare.

Câteva exemple interesante despre felul în care au fost înțelese de copiii cu autism mesajele contradictorii venite din spațiul familial și din cel școlar pot fi găsite în ghidul asociației „Casa Faenza”. Astfel, înțelegem că acești copii sunt foarte sensibili la incoerențele din mesajul adulților, motiv pentru care este foarte importantă strânsa colaborare a educatorilor cu părinții. Un exemplu hazliu, dar ilustrativ este oferit chiar de către un adult cu autism care își aduce aminte despre panica pe care o trăia în copilărie de fiecare dată când educatorul se folosea de un arătător, lucru care venea în contradicție cu explicația părinților că nu este bine să îndreptăm lucruri ascuțite spre alți copii pentru că îi poți răni. De reținut la acest caz este faptul că folosirea arătătorului în clasă stârnea de fiecare dată un țipăt din partea copilului care nu poate explica în cuvinte motivul panicii.

Un alt beneficiu care poate rezulta din colaborarea părinților cu grădinița este împărtășirea cunoștințelor pe care le au asupra reacțiilor copilului și asupra stadiului său de dezvoltare în fiecare etapă între cele două grupuri. Doar punând împreună aceste cunoștințe educatorii și părinții vor putea găsi cea mai bună metodă de lucru. Trebuie, totuși, înțeles faptul că aprecierea obiectivă a situației copilului și a șanselor sale de adaptare este extrem de importantă. Subestimarea nevoilor copilului sau tendința de a cere un ritm de progres peste puterile lui pot fi periculoase. De aceea evaluarea continuă și încercarea de a urmări starea sa dincolo de lipsa de reacții exterioare pe care o poate avea un copil cu autism sunt două metode de care educatorul trebuie să se folosească mereu.

Bibliografie :

- „Politici în educație pentru elevii în situație de risc și pentru cei cu dizabilități din Europa de Sud-Est”(OECD, 2007) Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare
- Tamara Bîrsanu,(2012) „Dezontogeneza în etapele de dezvoltare umană”(Editura „Magic Print”,)

- „Ghidul îndrumător pentru integrarea școlară a copilului autist” (2004) Asociația „Casa Faenza”,
- „Învățăm cu pictograme – Materiale elaborate cu pictograme ARASAAC pentru copii sau alte dificultăți de comunicare”(2013)
- „Strategii educaționale de normalizare a vieții”(2008) – Programul TEACCH

Modalități de intervenție psihopedagogice asupra dezvoltării comportamentului adaptativ la tinerii cu tulburări din spectrul autist

Prof. ANDREI IONUȚ BARBIR,
Prof. ANCA-IONELA VASILE
Școala Gimnazială Specială Pașcani

Plecând de la definiția oferită de Marc J. Tasse[i] comportamentului adaptiv, putem preciza că acesta constă în acele abilități învățate de-a lungul dezvoltării și realizate ca răspuns la așteptările din comunitatea noastră și societatea în ansamblu. Abilitățile adaptative devin din ce în ce mai complexe odată cu vârsta. Comportamentul adaptiv este definit ca o colecție de abilități conceptuale, sociale și practice învățate de oameni pentru a le permite să funcționeze în viața lor de zi cu zi.

Putem preciza că modalitățile de intervenție psihopedagogice asupra dezvoltării comportamentului adaptativ vor trebui să vizeze în accepțiunea lui Schalock[ii]:

1. Abilități practice: activități cotidiene, ocupaționale, utilizarea banilor, siguranță, sănătate, transport, rutine.
2. Abilități conceptuale : limbaj, citit și scris, noțiuni temporale și conceptual de număr.
3. Abilități sociale : abilități interpersonale, responsabilitate socială, stimă de sine, urmarea regulilor, rezolvare de probleme, credulitate/naivitate.

Copiii cu autism au fost și sunt asimilați în diverse programe de terapii printre care enumerăm terapia ABA, PECS, Terapia de Integrare Completă și GIVE ME 5 al căror randament este evident și semnificativ în nivelul de recuperare a acestora. Totuși aceste programe nu au ca obiectiv principal dezvoltarea comportamentului adaptativ, mai degrabă fiind îndeplinite obiective complementare ca stimularea și dezvoltarea limbajului, dezvoltarea unui comportament adecvat sau creșterea autonomiei personale.

PECS (Picture Exchange Communication System): se utilizează un set de pictograme organizate pe domenii de activitate a căror utilizare reprezintă un mod excelent de învățare a vorbirii, limbajului și comunicării. O caracteristică a copiilor autiști este capacitatea de selecție vizuală iar aceste imagini vin să-i ajute la generalizările corespunzătoare. Chiar dacă copilul cu autism nu vorbește el poate învăța o mulțime de lucruri în ceea ce privește comunicarea și limbajul. Terapia limbajului se referă nu doar la limbajul verbal, ci cuprinde întreaga sferă complexă a comunicării.

Terapia ABA- Analiza Aplicată a Comportamentului - este un program de învățare care lucrează sistematic la diminuarea și înlăturarea ”trăsăturilor” autismului, până când copilul nu mai îndeplinește condițiile necesare pentru a se considera că are această afecțiune. Sistemul este foarte intensiv, se bazează pe împărțirea oricărei sarcini în subsarcini cu caracteristici distincte și pune un accent foarte mare pe recompensarea copilului atunci când lucrează bine. Nu există pedeapsă fizică în acest sistem. Terapia începe într-o structură foarte rigidă, dar în mod gradat ia forma unui mediu tipic de școală. Pe măsură ce ”învăță” să învețe copilul progresează până la punctul în care

poate să-și însoțească colegii normali ca stil de învățare. Metoda ABA este un studiu terapeutic de comportament intens manifestat în moduri diferite la copii cu autism și alte disfuncțiuni asemănătoare. Programul a fost dezvoltat de către Dr. Lovaas în Institutul pentru Intervenții Precoce Lovaas. În anii 1960-1970 Dr. Lovaas a lucrat cu copii spitalizați, care au fost diagnosticați cu autism. El s-a focalizat pe comunicarea verbală folosind strategii ale analizei comportamentale aplicate. În cadrul terapiei ABA există două secțiuni: o secțiune de învățare în care se urmărește planul de intervenție stabilit în prealabil, copilul fiind învățat unele abilități și apoi urmează secțiunea a doua și anume generalizarea în care aceste abilități învățate se transpun în viața cotidiană și care devin parte a sistemului lui de valori.

Programul TEACCH (*Tratament and Education of Autistic and Related Communication Handicapped*): scopul principal al acestei metode este maximizarea independenței copilului cu autism și are la bază două principii: *structurarea și vizualizarea*.

Slaba memorie secvențială îl împiedică pe copil să rețină ordinea evenimentelor (chiar și a celor familiare) să știe când se va întâmpla ceva. De multe ori este puțin capabil sau chiar incapabil de a-și organiza sau de a pune limite la propriul comportament și nu înțelege sau nu cunoaște regulile sociale. Toate acestea îl determină să încerce să atragă atenția celorlalți într-un mod neadecvat sau să prefere să fie singur. Hiper-senzitivitatea la diverși stimuli poate provoca adesea manifestări mai agitate. Ușurința cu care îi poate fi distrasă atenția, dificultățile de percepție și de organizare a timpului sunt alte probleme de care trebuie să se țină seama în procesul instructiv-educativ.

Structura și organizarea clasei sau a altor spații în care se produce învățarea, în funcție de nivelul de înțelegere a elevului, s-a dovedit a fi de mare ajutor în eliminarea sau ameliorarea problemelor, consecințe ale deficitelor generate de autism. Structura înseamnă organizarea spațiului fizic al clasei, a timpului (orar/ plan) și a metodelor de predare -învățare și a activităților (crearea de situații de învățare predictibile).

Mureșan C[iii]. observă că toate terapiile prezentate au ca punct comun exersarea și asimilarea abilităților psihocomportamentale necesare unei comunicări adecvate și implementarea în viața socială normală cu etapele ei caracteristice, baza fiind tehnica cognitiv-comportamentală. În plus, intervenția cu participarea directă a familiei, experiențele multinivelare care permit o internalizare completă a studiului programului (atât emoțional cât și cognitive) implică o mai mare înțelegere și implicare corectă a acesteia.

Pe plan social Collete de Bruine[iv] afirmă că persoanele cu TSA dispun de resurse interesante ce duc la susținerea unor dialoguri, discuții cu ceilalți, pot deveni responsabili pe parcurs, iar rezultatele muncii, chiar dacă sunt simple, nu sunt lipsite de interes. Din punctul de vedere al dezvoltării sociale, educația într-o clasă este foarte importantă, una din funcțiile principale ale acesteia fiind aceea de a-l ajuta pe copil să accepte apartenența la un grup. Poate fi necesară și aici introducerea copilului în mod gradat în colectivitate, lăsându-l în fiecare zi mai mult, până când va fi capabil să tolereze prezența altor copii. Procesul educativ în ansamblul său este util pentru ameliorarea competențelor sociale; dezvoltarea comprehensiunii și folosirii limbajului verbal și nonverbal este esențială, iar activitățile extrașcolare, vizitele, excursiile sunt ocazii de încurajare a participării la viața socială.

Există numeroase dezbateri asupra felului în care se dezvoltă cogniția la copilul autist. Unii consideră că există o dezvoltare normală, dar mai înceată, în timp ce alții susțin că dezvoltarea în cazul copiilor autiști diferă semnificativ de cea normală și stilul său de învățare este „contraproductiv”: folosirea strategiilor de evitare când se află în

fața unor provocări cognitive; reducerea nivelului de angajare în sarcinile pe care le-au realizat anterior; dificultatea integrării informației într-un tot unitar; folosirea mai puțin eficientă a strategiilor existente de rezolvare a problemelor.

Copiii cu autism au dificultăți în aplicarea vechilor cunoștințe sau deprinderi la noi situații sau în orice aranjament nou. Aceste dificultăți vin de obicei din greutatea de a recunoaște asemănări între probleme și situații. Aceștia nu vor folosi experiența anterioară în dezvoltarea problemelor viitoare.

Nu toți copiii cu autism au dificultăți de învățare semnificativă de-a lungul copilăriei. Unii se pot descurca destul de bine în școală și reușesc să aibă o viață parțial independentă când ajung la maturitate, asimilează deprinderi care, nu demult, erau considerate ca fiind imposibil de dobândit de către aceștia. Există un acord cu privire la faptul că dezvoltarea lor cognitivă nu este „fixată” la naștere deoarece intervin, în mod evident, alți factori care joacă un rol important în împiedicarea sau facilitarea progresului individual, cum ar fi: moștenirea genetică; mediul familial în care copilul trăiește și învață; accesul la serviciile de intervenție precoce; atenția acordată problemelor de sănătate; prezența serviciilor de sprijin familial; accesul la o grădiniță sau școală potrivită lui.

Familia și, în special, părinții consideră Gherguț A., trebuie să considere în permanență că succesul sau eșecul în abținerea de la o acțiune sau în îndeplinirea ei nu reprezintă o unitate de măsură a intenției. Oricât de multe ar fi eșecurile copilului, intențiile sale pot fi pozitive și numai concretizarea lor este întârziată. Această atmosferă în care nu se ține evidența greșelilor este necesară oricărui copil pentru a se dezvolta și cu atât mai mult copii cu un handicap. Ea poate fi creată cel mai bine pentru preșcolar în familia sa și, de aceea, dacă este posibil, copilul va rămâne în familie până la vârsta școlară.

Câștigarea autonomiei personale și sociale a viitorului adult începe din primele luni de viață și primii chemați să pună bazele educației sunt părinții, familia. Familia are o mare contribuție la formarea personalității iar părinții trebuie să fie conștienți că sunt responsabili, că atitudinile și comportamentul lor vor fi copiate cu fidelitate de către copii. Mediul familial constituie sub aspect afectiv o școală a sentimentelor în care se modelează personalitatea. Familia prilejuiește copilului dezvoltarea unor relații interindividuale pe care acesta le preia prin joc în propria conduită, ocupând un loc central.

Relația cu persoanele cu autism sau tulburări de comportament sau programele de terapie devin dificile din cauza comportamentelor problemă. La copilul cu autism comportamentele problemă pot prezenta formele cele mai variate și ciudate, chiar dacă există unele tipice și repetitive. Pot fi comportamente-problemă extreme: țipatul, aruncatul sau spartul obiectelor, mușcatul mâinilor, lovituri, trasul de păr sau forme mai ciudate precum hiperventilația sau crizele de apnee (ținutul respirației).

În cadrul comportamentelor problem sunt incluse și autostimulările, stereotipiile, comportamentele obsesive care, deși nu sunt periculoase, creează subiectului un obstacol în dezvoltare, învățare și socializare. Copiii cu autism riscă să fie absorbiți de jocuri autostimulante care îi împiedică să reacționeze la ceea ce se întâmplă în jurul lor și la cererile celorlalți, sau se pot angaja într-o activitate obsesivă din care, dacă sunt întrerupți pot declanșa crize de furie. În categoria comportamentelor-problemă pot fi incluse și ecolalia (imediată sau întârziată) și respirația greșită; acestea două fiind la rândul lor destul de dificil de controlat (Gherguț, A., 2006).

Bibliografie :

- Marc J. Tasse, *Adaptive Behavior*, The Oxford Handbook of Positive Psychology and Disability, Aug 2013
- Schalock, R. L. (1999). *The merging of adaptive behavior and intelligence: Implications for the field of mental retardation*. In R. L. Schalock (Ed.), *Adaptive behavior and its measurement: Implications for the field of mental retardation* (pp. 43–59). Washington, DC: American Association on Mental Retardation.
- Mureșan, Cristina, 2004). Mureșan, Cristina (2004), *Autismul Infantil, Structuri Psihopatologice și Terapie Complexă*, Editura Presa Universitară Clujeană.
- Cotlete de bruyne, *Give me five, Pedagogie modernă pentru lucrul cu persoane cu autism* Editura Fides, 2008

**Joaca în familie
– copii fericiți, părinți împliniți –**

MUNTEANU MIHAELA – GEORGIANA
Școala Gimnazială Specială Pașcani

Pornind de la etimologia cuvântului "joc", care a fost moștenit din latinescul "iocus" (glumă, distracție), fiind preluat în limba română și sensul substantivului latin "ludus" care desemna, încă din antichitate, o gamă vastă de manifestări - începând cu scenele de amuzament din viața cotidiană și terminând cu manifestări cu caracter sportiv, militar sau religios – putem remarca preocuparea deosebită cu care a fost abordată această temă.

De ce jocul? Pentru că jocul este o experiență naturală, universală, în cadrul căreia copiii, încă de la naștere au tendința de a învăța și a descoperi. Astfel, li se oferă libertatea spiritului care permite copilului să caute și să se descopere. Jocul este o formă de activitate individuală sau de grup, o modalitate de dezvoltare a competențelor sociale, a inteligenței, a limbajului, a creativității, o cale de autocunoaștere și relaționare. Jocul, după cum a fost definit de psihologul elvețian Jean Piaget, reprezintă un "exercițiu funcțional" cu rol de "extindere a mediului", un fel de modalitate de transformare a realului, prin asimilare și acomodare la real, deci un mijloc de adaptare. În evoluția jocului, Piaget delimitează trei mari categorii. Prima categorie o reprezintă *jocul exercițiu*, care este dominant la vârstele mici. El este asociat registrului senzorio-motor (cu rol în dezvoltarea motricității și a interiorizării lumii reale) și registrului mintal, o subcategorie din el are ca rol exersarea gândirii, cum ar fi jocurile de cuvinte. O altă categorie este ilustrată prin *jocul simbolic*, căruia Piaget îi recunoaște importanța deosebită în dezvoltarea limbajului și a imaginației, dar mai ales pentru asimilarea realității printr-un proces de reprezentare și semnificare de o manieră proprie. *Jocul cu reguli* exercită o importantă funcție de socializare progresivă a copilului, prin interiorizarea unor norme de conduită, de relaționare impuse de reguli.

Indiferent de forma lui, jocul trebuie să reprezinte o sursă de plăcere, deoarece el presupune eliberare de realitatea constrângătoare și libertate de reflectare și transformare în manieră personală.

Copilul are nevoie zilnic de timp, de spațiu și de obiecte (jucării, materiale) necesare inițierii și desfășurării jocului. Adultul trebuie să urmărească: ce se joacă, cu ce se joacă, cu cine se joacă. Interesul copilului pentru joc crește atunci când el este

stimulat prin crearea unui spațiu adecvat cu materiale care să-i stimuleze curiozitatea, dorința de explorare, imaginația, care să-i dezvolte gândirea. Jocul reflectă și reproduce viața reală într-o modalitate proprie copilului. De exemplu, atunci când realizează un joc simbolic "De-a familia" copilul interpretează rolurile părinților și ale celorlalți membri ai familiei așa cum i-a cunoscut, au relaționat cu el; utilizează expresiile acestora, imită atitudinile față de el și față de mediul apropiat. În joc, copilul transpune în plan imaginar viața reală, prelucrând-o conform aspirațiilor sale, tendințelor, dorințelor, de aceea, puterea exemplului este interiorizată și reflectată de copil, chiar și în timpul jocului. Un copil care acasă se simte iubit, protejat, va avea grijă de partenerii lui/ de jucăriile sale, pe când unul care este afectat de diferite forme de violență din cadrul familiei, va avea jocuri agresive cu ceilalți copii/ jucării. De aceea, spunem că manifestările părinților în activitățile de zi cu zi, modul de interacționare al lor cu ceilalți, dar în prezența copiilor, reprezintă un punct de plecare în formarea viitorului adult. Cum putem vedea ceea ce a interiorizat copilul? Prin joc! Dacă dorim să ni se oglindască felul nostru de a fi, din prisma copilului, este interesant să avem un astfel de joc.

Conform unui studiu, undeva între copilărie și maturitate, oamenii încetează să se mai joace în mod constant. Când dispunem de timp liber, suntem mai tentați să stăm în fața televizorului sau a dispozitivelor IT, decât să ne angajăm într-un joc. Jocul este esențial nu doar pentru copii; este o sursă importantă de relaxare, bună dispoziție și stimulare pentru oameni de toate vârstele. Jocul este unul dintre cele mai eficiente instrumente pentru păstrarea relațiilor proaspete și interesante. Prin joc, învățăm să avem încredere reciprocă și să ne simțim în siguranță. Sentimentele de încredere, siguranță și acceptare pe care i le oferă contextul jocului, îi permit copilului să - și exprime emoțiile, sentimentele, să-și asume riscuri, să experimenteze, să descopere lucruri noi și mai ales cum să treacă peste dezamăgiri sau nereușite.

Deși, copiii se joacă și singuri, jocul organizat are mai multe beneficii, printre care dezvoltarea limbajului, stimularea creativității și a atenției, controlul emoțiilor și dezvoltarea simțului moral. Când poate interveni părintele în jocul copilului? Părinții pot interveni activ, jucându-se împreună cu copilul sau pot fi personaje pasive, doar supervizând modul de joacă al copilului. Ambele forme sunt importante pentru copil, întrucât timpul petrecut împreună stabilizează o legătură afectivă pozitivă. Cum poate să se joace părintele? În primul rând, părintele trebuie să conștientizeze nevoia de a se juca a copilului, indiferent de vârstă și nevoia acestora de a găsi în adult un partener. De aceea, e nevoie ca părinții să se angajeze în jocul cu copiii lor încă de când aceștia sunt mici, pentru a-i supraveghea, proteja, îndruma, ulterior, gradul de implicare să fie la cerere sau la nevoie, pentru a-i învăța reguli mai sofisticate sau a-i ajuta să creeze/complice jocuri. În al doilea rând, părintele îl poate implica pe copil în jocurile create de ei, pot fi de ordin culinar sau în natură, iar astfel, copiii vor înțelege că părinții le acordă timp și atenție.

Dacă ne rezumăm doar la faptul că jocul ne prezintă viziunea proprie a copilului privind lumea înconjurătoare, gândiți-vă ce oportunități naște pentru adulți, această formă de manifestare în cazul copiilor cu nevoi speciale. Jocul are anumite particularități în cazul copiilor cu CES față de copiii tipici. În unele cazuri, este calea unică, care favorizează incluziunea socială a acestora sau modalitatea de comunicare. Jocul, în contextul atașamentului securizant oferit de adulți, oferă copiilor bogăția, stimularea și activitatea fizică de care au nevoie pentru dezvoltarea creierului, iar uneori presupune singura formă pentru învățare. În orice caz, aceste particularități sunt dependente de condiția patologică a fiecăruia. Astfel, pentru copilul cu TSA jocul este, de cele mai multe ori repetitiv, nefuncțional, pe când pentru cel cu ADHD – se manifestă prin

impulsivitate, incapacitatea de a-și aștepta rândul ori de a memora regulile unui joc oarecare. Pentru copilul cu dizabilități intelectuale jocul va avea de suferit sub raportul capacităților de reprezentare mintală, raționament, previziune.

Deși în mod normal, jocul este esențial pentru copiii cu CES, întrucât le oferă șansa de a se juca cu alții, acesta poate reprezenta și o formă de terapie, care la fel ca orice alt demers terapeutic, reprezintă un proces de optimizare, de suport sau de recuperare a potențialului atât de divers al copilului. Însoțită de pasiune și conștiinciozitate, de libertate, fantezie și perseverență, ea dă rezultate uimitoare în cazul copiilor în general și al copiilor cu CES în particular. În cadrul activității didactice, jocul poate constitui principala modalitate de învățare, fiind metoda cea mai indicată a fi folosită în educația elevilor cu CES. În joc, fiecare are un rol important, are anumite responsabilități, este nevoie de încredere în parteneri, curaj. Acest proces, necesită continuitate din partea părinților/ adulților din preajma copilului cu CES, de aceea, consilierea acestora este importantă. Dacă un copil are parte de același suport emoțional, fizic și în cadrul familiei, progresul lui va fi vizibil. Poate mai mult în cazurile copiilor cu CES, părinții trebuie să se joace împreună și să construiască jocuri care să îl ajute să avanseze, să înțeleagă lumea înconjurătoare, să învețe diferite senzații, să-și dezvolte aptitudini fizice și intelectuale. Tot în cadrul familiei, copilul va avea parte de primii prieteni și va învăța reguli de adaptare socială.

În acest context, rolul consilierul parental este de-al ghida pe părinte pentru a-și descoperi copilul prin joc, apoi de-al sprijini și ghida, dar fiind mereu focusați pe starea de bine a partenerilor de joacă. Lăsați- vă antrenați în lumea jocului, căci așa cum considera Maria Montessori - jocul este munca copilului- atrăgând în felul acesta atenția asupra efortului pe care îl depune copilul în joc.

Bibliografie :

- Evans, Judith L., Myers, Robert G., Ilfeld, Ellen M ,*A Programming Guide on Early Childhood Care for Development (WBI Learning Resources Series)*,2000
- *Interventia socioeducatională ca sprijin pentru părinti* , Ecaterina Vrasmas , 2008
- Răduț-Taciu, R., (coord.), Câmpean, A., Vancea, G., Iacob., D.V., Răduț-Taciu, I., (2004). *Pedagogia jocului de la teorie la aplicații*, col. "Științele Educației", nr. 7, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
- Muntean, A., (2001). *Familii și copii în dificultate. Note de curs.*, Editura Mirton, Timișoara
- Oșvat, C., (2010). *Impactul dizabilității copilului asupra familiei în contextul actual. volumul Conferinței naționale „Educație și Schimbare Socială”, Editura Universității din Oradea*
- <https://ro.scribd.com/document/378729101/Psihopedagogia-Jocului-L-Ciolan>
- <https://proform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/jocul-la-copiii-cu-ces>

Frații neurotipici – temerarii autismului

prof. ANICOLAESEI ALEXANDRA,
Colegiul Tehnic de Căi Ferate „Unirea” Pașcani

Un diagnostic de autism nu schimbă doar viața copilului diagnosticat, ci și a membrilor familiei. Părinții unui copil cu autism trebuie să suporte mult stres din cauza programelor complicate de terapie, a tratamentelor la domiciliu și a responsabilităților profesionale și a angajamentelor familiale. A avea un copil cu autism afectează diferite aspecte ale vieții de familie, inclusiv curățenia, finanțele, sănătatea emoțională și mintală a părinților, sănătatea fizică a membrilor familiei, limitând răspunsul la nevoile altor copii din familie, relațiile cu rudele, prietenii și vecinii și mai ales disponibilitatea de a participa la activități recreative și de agrement. Copiii cu autism se confruntă cu o varietate de provocări care pot avea un impact negativ semnificativ asupra funcționării părinților și familiei și creează un stres semnificativ asupra tuturor copiilor, membri ai familiei. Astfel, deficitul social și de comunicare afectează toți membrii familiei. Din punct de vedere emoțional și financiar, familiile sunt epuizate. Iar cel mai mult suferă frații acestor copii cu autism, prin nevoia de a matura cramaruc

Acțiunile noastre sunt consecințele gândurilor și emoțiilor noastre. Relația dintre stres și problemele de comportament la copiii cu autism pare să fie reciproc legată, problemele de comportament crescute din copilărie conducând la creșterea stresului parental. Stresul parental nu este doar o creștere a problemelor de comportament, ci are și un efect negativ asupra rezultatelor intervențiilor comportamentale. Există câțiva factori importanți care sunt asociați cu stresul parental la copiii cu autism, inclusiv sentimentele de pierdere a controlului personal, lipsa sprijinului soțului, sprijinul informal și profesional.

Părinții copiilor cu autism se pot confrunța cu următoarele:

- ✓ Sunt stânjeniți de comportamentul copiilor lor în public.
- ✓ Senzație de izolare socială.
- ✓ Frustrare față de diferența dintre experiența parentală pe care o trăiesc și cea pe care și-au imaginat-o.
- ✓ Vinovăția de a crede că ar putea fi responsabili pentru provocările copiilor lor.
- ✓ Disperarea din cauza caracterului incurabil al tulburării.
- ✓ Resentimentele și vinovăția copilului dvs. din cauza resentimentelor.
- ✓ Furie față de ei înșiși, medici și soț.
- ✓ Ușurare că există un nume pentru provocările copiilor tăi.
- ✓ Senzație copleșită.
- ✓ Impactul asupra fratelui

A avea un frate sau o soră diagnosticat cu autism modifică evenimentele normative ale ciclului de viață. Un copil cu autism îi influențează și pe frații săi neurotipici. Frații se confruntă cu multe dintre aceleași stresuri ca și alți membri ai familiei (sentimente de jenă, conflict sau chiar agresivitate din partea fratelui/sorii lor cu autism atunci când încearcă să interacționeze cu ei în timpul jocului...) În plus, părinții s-ar putea să nu le poată acorda sprijin total deoarece se simt copleșiți în satisfacerea nevoilor și cerințelor copilului lor cu autism.

În familiile care au copii cu tulburări din spectrul autist, precum și frații care se dezvoltă de obicei, poate fi o formă mai intensă de rivalitate între frați, derivată din nevoia copilului autist de mai multă atenție și timp, ceea ce îi poate face pe frați să se simtă excluși, în unele cazuri cu niveluri ridicate de singurătate cauzate de lipsa sprijinului social din partea prietenilor.

Autismul interferează în relațiile interpersonale. Familiile copiilor cu autism se confruntă cu diferite tipuri de provocări, care încep devreme și durează toată viața. Autismul nu afectează doar părinții, ci implică și întreaga familie; sistemul conjugal, sistemul parental, sistemul fraților și sistemul familiei extinse. Pe plan social, se produce o ruptură în diferite domenii: educațional - de multe ori ajung în centre specifice, despărțiți de restul copiilor chiar și la o vârstă fragedă, în comunitate au dificultăți în a participa la activități de joacă, de a-și face prieteni sau pentru participare socială, la activități normale ca orice alt copil. Iar dacă părinții fac tot posibilul pentru integrarea lor într-o școală normală (prin terapie și profesor de sprijin), frații acestora suferă de o „rușine socială”. De exemplu, atunci când un copil cu autism începe să fie acceptat de grup, acesta ajunge să fie „crescut” de acel grup, iar fratele neurotipic ajunge să se simtă de prisos, poate chiar și disprețuit pentru că nu este suficient de „înțeleghător cu frățiorul lui”. Însă ceea ce grupul nu poate înțelege este rivalitatea înăscută între frați și hrănită de nevoia de atenție a copilului cu autism care la un moment dat poate da dovadă de egoism acerb, ceea ce îi rănește profund sentimentele fratelui său care de multe ori este înlocuitor parental.

Gestionarea autismului în familie a devenit o reală provocare. Cu toate acestea, majoritatea familiilor pot depăși aceste încercări dacă au control asupra celorlalți factori de stres. Pentru a reduce stresul parental și alt impact asupra familiei și funcționării, sunt necesare intervenții pentru copiii cu autism. Diferite tipuri de sprijin, formarea profesională a părinților, tratamentul și grupurile de autoajutorare pot contribui toate la un impact pozitiv asupra familiei. A face față stresului legat de creșterea unui copil cu tulburări din spectrul autist poate face familiile și căsniciile mai puternice, dar este nevoie de un sistem de sprijin excelent și de multă muncă grea.

Iar ceea ce nu este de neglijat este și consilierea eficientă a fratelui neurotipic, care în subconștient poate dezvolta frustrări, iar traumele din timpul copilăriei ajung să-i afecteze viitorul. Chiar și frații neurotipici ai copiilor cu autism tind să se lupte cu anxietatea, depresia și dificultățile sociale. Astfel a apărut teoria „fenotipului autismului în sens largit” (pe care am descoperit-o citind *Portretul lui M* de Matei Călinescu), care presupune că membrii familiei copiilor cu autism au unele caracteristici ale tulburării. Astfel am înțeles de ce elevi de ai mei cu frați cu tulburări din spectrul autist se refugiau în diverse lumi – fie făceau din desen/ muzică o pasiune, fie alegeau calea drogurilor ușoare.

Frații copiilor cu autism au mai multe șanse să fie retrași și să aibă abilități sociale slabe decât frații copiilor fără tulburare. De asemenea, le merge mai rău din punct de vedere social și emoțional, prin diferite măsuri, decât frații copiilor cu dizabilități intelectuale sau alte întârzieri de dezvoltare. Cu toate acestea, nu este mai probabil să aibă probleme de comportament, cum ar fi agresivitatea. Și nici strategiile lui de *coping* nu sunt neobișnuite.

Printre caracteristicile copiilor aparținând „fenotipului autismului în sens largit”, descoperite de Deisinger și explicate în *The Broad Autism Phenotype* sunt:

- ✓ Personalitate rigidă, mai puțin flexibilă și cu mai puțină toleranță la schimbări, având nevoie de rutine clare și bine stabilite de care tind să se lipească
- ✓ Îndepărtat, cu dificultăți variabile în stabilirea relațiilor

- ✓ Ei pot avea prietenii mai puțin solide sau un număr redus de prieteni. Mai puțin priceput în aspectele sociale sau mai puțin capabil să recunoască indiciile sociale în interacțiune
- ✓ Manifestări crescute legate de tulburările de anxietate
- ✓ Rezistență sau dificultate în interacțiunea socială, de preferință față de sarcinile care necesită mai multă muncă individuală sau mai puțină interacțiune cu ceilalți
- ✓ Comportamente ritualice sau repetitive
- ✓ Defecte de pragmatică (utilizarea contextualizată a limbajului)
- ✓ Dificultăți în exprimarea verbală și întârzieri în dezvoltarea limbajului
- ✓ Dificultăți în învățarea cititului
- ✓ Prevalență mai mare a tulburărilor de atenție și a comportamentului hiperactiv-impulsiv. Semne mai frecvente de disfuncție executivă
- ✓ Mai puțină coerență centrală, aceasta înseamnă mai puțină capacitate de a vedea imaginea de ansamblu a situației și o tendință de a se concentra asupra unui aspect al întregului, ignorând sau nu ținând cont suficient de alte elemente prezente.
- ✓ Răspuns neregulat la contactul vizual sau contactul vizual cu evitare limitată

În sens invers, s-a descoperit că acei copii cu autism, ai căror frați mai mari sunt neurotipici, au abilități sociale mai bune decât cei fără frați. Copiii neurotipici pot acționa ca modele pentru frații lor mai mici cu autism, transformându-se de multe ori în psihologi, logopezi, terapeuți și tot ce este nevoie. Iar în plan social, devin martori și apărători.

În primul rând, a avea un frate cu autism poate însemna lucruri diferite pentru fiecare copil și în fiecare familie, dar desigur, este o tulburare de neurodezvoltare greu de explicat copiilor. Printre aspectele comune pe care le pot avea familiile care au copii cu autism și frați fără tulburări este: deconstrucția așteptărilor ridicate în urma cunoașterii tulburării este una dintre primele etape prin care trece familia. Aspectele de responsabilitate și rolurile din nucleul familial variază în funcție de nevoile copilului cu autism, iar uneori frații mai mici se pot găsi într-o situație schimbată care le impune să-și asume responsabilități diferite față de alți copii de vârstă lor. Le confruntă cât pot, iar într-o măsură mai mare sau mai mică îi va afecta în copilărie și dezvoltare. Pe de altă parte, frații mai mari tind să-și asume rolul de sprijin pentru părinții lor și se pot simți dublu responsabili, ajungând să înceteze să se mai comporte așa cum sunt și chiar uitând ce își doresc și încercând de două ori să-și facă fratele mai mic cu autism să fie bine „îngrijit”, inclusiv „a avea grijă” de părinți.

Ambele tipuri de frați, descriși, simt o neînțelegere cu privire la natura autismului și la anumite comportamente ale acestuia, încercând să găsească răspunsuri și devin frustrați de negăsirea acestora. În plus, pot ajunge să fie neprotejați și nerecompensați la fel de des ca și frații lor, ceea ce duce uneori la suspiciune față de ei, în funcție de modul în care sunt văzuți în nucleul familial în rolul lor de copii și în rolul lor de frați ai unui copil cu autism. Uneori, se vor confrunta cu ridicolul de la semenii sau privirile și întrebările celorlalți din jurul lor, ceea ce îi va face, de asemenea, să se simtă urmăriți și într-un anumit fel compătimiți, fără să aibă o idee despre ceea ce trăiesc cu adevărat.

Una dintre cheile fundamentale pentru promovarea dezvoltării unei relații normalizate între frați este începerea construirii cât mai curând posibil a unei relații pozitive între aceștia, unde rolul părinților este crucial pentru ca aceasta să fie îndeplinită. De o importanță vitală este și rolul jucat de profesioniștii care însoțesc și

tratează familia ca întreg. Acestea fiind spuse, există recomandări foarte utile de care trebuie să se țină mereu cont în familie, printre cele mai importante fiind înțelegerea că fratele este diferit și că ceea ce este diferit nu este sinonim cu rău, ci este într-adevăr o valoare care îmbogățește ființa umană și oferă oportunități de luptă intensă și de îmbunătățire.

Oferirea unei viziuni pozitive asupra lucrurilor și normalizarea acestora este decisivă pentru a favoriza legături strânse și ferme în relația de familie, și mai ales între frați. Învățarea fraților, când este momentul potrivit, ce este autismul va fi deosebit de utilă. Este esențial să îi implicăm în terapii și îndrumări care sunt oferite întregii familii. Jocul dintre frați este foarte important și amândoi se pot învăța și se pot îmbogăți (ambii ar trebui să fie recompensați în mod egal în tot ceea ce fac împreună), de aceea un ghid de activități pentru frate este esențial pe calea întăririi legăturilor dintre relația dintre frați și legătura lor emoțională. Toate acestea, pe termen lung, vor spori relațiile sociale ale ambilor frați cu ceilalți. Trebuie să ținem cont de spațiile și timpii în care se desfășoară jocurile, deoarece uneori unul dintre cei doi nu va fi întotdeauna dispus și va avea nevoie de timpul de joc singur, fie din cauza diferenței de vârstă, fie din cauza dificultății. Iar timpul care este rezervat copilului fără tulburare este exclusiv al lui și trebuie ascultat despre ceea ce are nevoie/simte, și au nevoie de implicare în subiectele de conversație sau în jocurile lor.

Crearea unui sentiment de egalitate între părinți și copiii lor este la fel de importantă. Laudele pentru realizările unuia se vor reflecta și în celălalt; întărind și recompensând în mod egal. Trebuie să creăm spații dedicate familiei în care să poată juca un joc împreună, iar părinții să încurajeze participarea ambilor și să fie la fel de mândri de succesele ambilor. Problemele de comportament și adaptare în familia unui copil cu autism pot avea un impact negativ asupra adaptării emoționale și psihologice a fraților neurotipici. Este important să se simtă iubiți și în siguranță. Uneori, frații sunt cei care copiază comportamente nepotrivite ale copiilor cu autism, pentru a atrage atenția, ceea ce provoacă un stres mai mare părinților și o angoasă care face în multe cazuri esențială sprijinul și întărirea unui profesionist de specialitate.

Un alt aspect esențial este pregătirea psihologică a copiilor pentru atunci când li se prezintă situații de ridicol sau neînțelegeri despre frații lor. Au nevoie să li se ofere strategii pentru a putea face față acestor situații în cel mai bun mod posibil, deoarece uneori această tachinare îi va face să se simtă rău și le va provoca o anumită izolare socială. De aici, importanța pregătirii lor, (în rândul părinților și profesioniștilor), să răspundă la întrebări dificile sau să tachineze, precum și să exerseze cum să reacționeze în situații dificile. O altă tehnică pozitivă este organizarea de grupuri de sprijin pentru frați. Astfel, frații își pot împărtăși experiențele în rândul copiilor aflați în aceeași situație cu ei, pot vorbi liber despre sentimentele lor, pot împărtăși anecdote pe care le trăiesc cu frații lor, pot afla mai multe strategii pe care să le desfășoare zilnic acasă, să învețe jocuri noi. Aceste sesiuni sau grupuri de sprijin oferă o viziune mai optimistă asupra modului în care își desfășoară viața de zi cu zi cu familiile și societatea și îi pot ajuta să se simtă mai puternici pe parcurs.

În concluzie, este important să se acorde atenție interacțiunilor care se stabilesc cu un copil cu autism în familie. Misiunea de a evalua adaptarea fratelui fără autism și relația fraternă impune ca aceasta să se facă în cadrul mediului care îl înconjoară: familia. Familia este nucleul dezvoltării nu numai pentru copilul cu tulburări, ci și pentru fratele care are nevoie de o bază care să ofere sprijin și siguranță pentru dezvoltarea sa emoțională și socială. Prin urmare, în prezența unui copil cu această afecțiune, este extrem de important ca familia, ca sistem, să-și extindă rețeaua de sprijin cu un profesionist care să se ocupe de nevoile psihologice ale fraților fără autism, care

chiar, poate de asemenea, îndruma părinții cu privire la strategii specifice privind promovarea unui mediu familial care să ajute dezvoltarea sănătoasă psihologică și socială a tuturor membrilor săi.

Abordarea parentală în recuperarea copilului cu autism

Prof. LOZOVEANU DANIELA

Prof. COSTANDACHE CĂTĂLINA

Școala Profesională Specială „Trinitas” Tg.Frumos, Iași

Autismul este o tulburare de neurodezvoltare foarte variabilă a cărei simptome apar pentru prima dată în timpul vârstei fragede sau copilăriei și în general urmează un curs constant fără ameliorare. Simptomele fătuse încep treptat după vârsta de șase luni, devenind stabile la vârsta de 2-3 de aniși tind să continue în timpul maturității, deși adesea într-o formă mută. Se distinge nu printr-un singur simptom, ci printr-o triadă caracteristică de simptome: lipsa interacțiunii sociale, incapacitate de comunicare și interese limitate și comportament repetitiv. Alte aspecte, precum mâncatul atipic, sunt de asemenea obișnuite, dar nu sunt esențiale pentru diagnostic.

Cei mai mulți copii cu autism prezintă în mod moderat mai puțin atașament securizant decât copiii neurotipici, deși această diferență dispare la copiii cu dezvoltare mentală mai mare sau mai puțin severi. Copiii mai mari și adulții cu autism îndeplinesc mai rău testele de recunoaștere a emoției și feței, deși acest fapt ar putea fi cauzat în parte de abilitatea scăzută de a defini emoțiile proprii persoanei. Copiii cu autism de funcționalitate înaltă suferă mai frecvent singurătate mai intensă decât non-autiști de aceeași vârstă, în ciuda credinței comune că copiii cu autism preferă să fie singuri. A-și face și a menține prietenii adesea se dovedește a fi dificil pentru cei cu autism. Pentru ei, calitatea prietenilor, nu numărul prietenilor, prezice cât de singuri se simt. Prietenii funcționale, precum cele care rezultă în invitații la petreceri, pot afecta calitatea vieții mai profund. Interacțiunea pozitivă cu copiii clădește cooperare și ajută la reducerea conflictelor în casă.

Când vorbim de limitele și scopul familiei foarte importante sunt două aspecte:

-*individualitatea* –atât a membrilor familiei (modul în care fiecare se diferențiază de ceilalți membri ai familiei) cât și a familiei în raport cu alte familii (ce anume îi este caracteristic);

-*sentimentul de apartenență* a fiecărui membru în parte față de ceilalți, este o nevoie de „a fi împreună” unii cu alții în cadrul familiei.

Stilul în care se manifestă individualitatea și sentimentul de apartenență delimitează familia mai clar sau mai puțin clar de mediul în care trăiește și își pune amprenta asupra comportamentului, asupra relației dintre membrii familiei.

Scopul familiei se referă la normele familiale, claritatea lor, gradul de acceptare de către fiecare membru în parte. Părinții transmit copiilor valorile și credințele lor voit sau involuntar, deoarece copilul va absorbi o parte din ele, din simplul fapt că trăiește împreună cu ei. El va participa la ritualurile și tradițiile familiei și se va gândi la semnificația lor. Ca profesor trebuie să preiei inițial o serie de reguli din familie pentru a putea integra cu ușurință copilul în alt mediu. Ca părinte /profesor nu este de dorit să încercăm a impune copilului opiniile noastre, ci să îi prezentăm credințele noastre exprimate într-un mod clar, și într-o formă accesibilă vârstei și gradului său de maturitate. O atitudine deschisă, încurajând întrebările copilului și dorința lui de a se

informa, este de dorit în loc de a încerca să îl forțăm să asimileze teoriile noastre. Dacă valorile părintelui/profesorului sunt bine argumentate și dacă el crede cu adevărat în ele, copilul va adopta multe dintre ele. Dacă acțiunile părintelui sunt inconsistente, ceea ce se întâmplă oricui uneori, copiii sunt cei care vor clarifica lucrurile pentru ei, ori subtil prin intermediul comportamentului, ori, la copii mai mari, direct, exprimându-și dezacordul față de părinte. Însoțitorul copilului cu autism (în engleză Shadow), este persoana care merge alături de copil la grădiniță sau la școală. Poate mulți oameni se gândesc când aud de Shadow la o persoană care „urmărește” copilul cu TSA (Tulburare din Spectrul Autismului), asigurându-se că nu apar probleme de comportament la școală sau grădiniță. Însă, a fi shadow înseamnă mult mai mult. Unul dintre obiectivele cele mai importante pe care le urmărește un shadow este acela de a învăța copilul să devină independent. Astfel, poate cea mai potrivită definiție a acestui job este întâlnită într-un ghid pentru părinți și profesori ai copiilor cu TSA: „Cel mai bun shadow este cel care se lasă fără job”, shadow bun este cel de care copilul nu mai are nevoie întrucât a ajuns la independent. Pentru a ajunge la independență, shadow-ul ajută copilul ce prezintă dificultăți în aria comunicării, a abilităților sociale; este calm și oferă instrucții directe. Este învățat să strângă date pentru programele implementate de către coordonator și comunică cu terapeutul copilului pentru o eficiență cât mai bună. Un shadow participă alături de echipa de terapeuți la ședințele de coordonare și este familiarizat cu planul de intervenție al copilului.

Shadow-ul-(în unele cazuri profesorul de la clasa) folosește suporturi vizuale precum semne sau indicii, recompense și tokeni (strategii prin intermediul cărora copilul vizualizează cât timp durează activitatea în care e implicat și ce anume primește după finalizarea acesteia); îi oferă copilului timpul potrivit pentru a reuși să răspundă și îl ajută (oferă prompt) doar atunci când este necesar.

Copilul cu TSA își creează o relație de încredere cu Shadow-ul său, care este atent la emoțiile și nevoile sale. Acesta cunoaște situațiile în care copilul are nevoie de pauză pentru a nu se simți copleșit de cerințe. De asemenea, un shadow ajută copilul să înțeleagă comportamentele potrivite și cele nepotrivite în cadrul clasei sau în pauze; de exemplu să își aștepte rândul, să aibă răbdare fără să întrerupă și să facă conversații potrivite. În timpul orei, shadow-ul îl ajută pe copil la activitățile cognitive însă este atent să nu lucreze în locul lui. Acesta îi explică sarcinile de lucru pe înțelesul său sau ce se așteaptă de la el să facă. Clarifică sarcinile care pot genera confuzii și se asigură că cel mic își îndeplinește sarcina cât mai independent posibil. Pentru a ajunge la independență, însoțitorul/profesorul ajută copilul ce prezintă dificultăți în aria comunicării, a abilităților sociale; este calm și oferă instrucții directe. Este învățat să strângă date pentru programele implementate de către coordonator și comunică cu terapeutii copilului pentru o eficiență cât mai bună. Însoțitorul trebuie să participe alături de echipa de terapeuți la ședințele de coordonare și este familiarizat cu planul de intervenție al copilului. Terapia de la școală continuă acasă și invers.

Pentru o terapie eficientă se impune o colaborare foarte bună între familia, însoțitor(Shadow-ul)și școala. Comunicarea este cea mai importantă. Se recomandă părinților să se orienteze către persoane care sunt deschise și știu să primească feedback constructiv atunci când se își duc copilul la școală. Domeniile recente notabile de cercetare în cadrul ABA includ: autismul, predarea la clasă elevilor tipici, terapia de alimentație pediatrică și tulburările legate de consumul de substanțe. Alte aplicații ale ABA includ analiza comportamentului consumatorului, analiza comportamentală clinică, analiza comportamentală medico-legală, creșterea siguranței și a performanței la locul de muncă, sprijinul comportamental pozitiv la școală și desensibilizarea sistematică progresivă pentru fobii. Analizii comportamentali proiectează,

implementează și evaluează programe de schimbare a comportamentului bazate pe strategii de schimbare a comportamentului derivate din principiile fundamentale ale comportamentului descoperite de cercetătorii și validate experimental pentru efectele lor asupra comportamentului semnificativ social de către practicanți. Învățat să strângă date pentru programele implementate de către coordonator și comunică cu terapeutii copilului pentru o eficiență cât mai bună. Însotitorul trebuie să participe alături de echipa de terapeuți la ședințele de coordonare și este familiarizat cu planul de intervenție al copilului.

Bibliografie :

- „F84. Pervasive developmental disorders”. ICD-10: *International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems: Tenth Revision*. World Health Organization. 2007.
- Rogers SJ (2009). „What are infant siblings teaching us about autism in infancy?”. *Autism Res.* 3. Sigman M, Spence SJ, Wang AT (2006). „Autism from developmental and neuropsychological perspectives”. *Annual Review of Clinical Psychology.* 2: 327–355.

Școala –familia-comunitatea –forțe dinamice esențiale în organizarea clasei de elevi

VEDEAN RAMONA LACRIMA

VEDEAN MONICA IOANA

Liceul Tehnologic Special Dej

Când școala, familia și comunitatea încep să colaboreze, elevii primesc cu adevărat suportul necesar pentru a avea succes în viață și la școală. După cei 6 ani de-acasă, școlii îi revine rolul primordial de a asigura educația copiilor. Educația este o acțiune la care își dau concursul școala, familia, societatea. Colaborarea între toți factorii educaționali (în primul rând între școală și familie) este stringentă. Școala nu-și poate realiza pe deplin sarcinile (mai ales cu elevii care rămân în urmă la învățătură) dacă nu cunoaște condițiile familiale ale copiilor. Apoi, o serie de aspecte ale comportamentului elevilor (absențe, disciplină, mod de reușită la învățătură etc.) nu se pot cunoaște și rezolva în modul cel mai cel mai eficient fără contactul cu familia. Părinții/tutorii nu-și pot cunoaște pe deplin copilul dacă nu află și modul lui de comportare în condițiile școlare. Activitatea de acasă este o continuare a activității pedagogice de la școală și invers - activitatea de la școală este o continuare a activității educative de acasă. Întregul proces de educație și mai ales de instrucție se realizează atât la școală, cât și acasă. După cum spunea Maria Montessori: „*copilul care se naște nu intră într-o ambianță naturală, el intră în civilizație*”.

Școala colaborează cu familia în ceea ce privește învățarea, comportamentul, dezvoltarea fizică, intelectuală, morală și estetică, deprinderile și priceperile de muncă, activități libere sau angajarea copilului în diferite domenii de activitate (în afară de clasă și școală).

La ședințele cu părinții trebuie să se vorbească pe larg despre modul în care aceștia își pot ajuta copiii în învățare. Totodată, părinții trebuie să cunoască dacă copilul lor are o comportare corectă față de cadrele didactice și față de colegii de clasă, să știe dacă purtarea lui pe stradă și în alte locuri este corespunzătoare: „*A-ți învăța copiii să facă binele înseamnă a le lăsa moștenirea cea mai prețioasă*”(Mantegazza).

Rolul familiei în educația copilului nu încetează la vârsta școlarității. Este greșită concepția unor părinți: *"l-am dat la școală, învețe-l dascălul"*. Școala și dascălul nu pot suplini cu totul lipsa de preocupare a unui părinte. Efortul educativ își găsește eficiența dorită atunci când între cei doi factori - școală și familie - există o conlucrare în interesul comun al educării copilului. Severitatea este necesară cu măsură. Mediul familial influențează copilul, iar educația școlară corelativ. Școlarul din clasa I învață sub influența impulsurilor adulților. Treptat intervine în motivație dascălul, prin rolul psihologic pe care-l joacă în raport cu copiii. Dascălul trebuie să fructifice această "deschidere" a personalității școlarului mic spre trebuința de a afla, de a cunoaște, pentru a-i cultiva atașamentul față de școală și învățătură, pentru a-i cultiva dragostea și interesul pentru cunoaștere. După John Dewey, *"educația este un proces al vieții și nu o pregătire pentru viață. Cred că școala trebuie să reprezinte viața actuală, viață tot atât de reală și de vitală pentru copil ca aceea pe care el o duce în familia sa, cu vecinii săi, la locurile lui de joacă"*.

Fiecare copil este unic în felul lui, este o minune irepetabilă și ar fi păcat ca prin acțiunea noastră să uniformizăm aceste individualități. Educatorul/dascălul este și va rămâne "izvorul viu" al unei vieți deloc ușoare, cu multe "cărări întortocheate și are misiunea de a-l conduce pe copil spre "ținta reușitei". Părinții/tutorii trebuie să știe cum să-și educe și să-și ajute copiii, în orice situație și tocmai de aceea s-a născu ideea acestui proiect educațional, care se vrea a fi un ghid de bune practici în colaborarea școală – familie.

Ședințele cu părinții au doar rol de informare, părinții nu știu să folosească informațiile în beneficiul copiilor. Când sunt chestionați, fie oral, fie scris, răspund cu teamă, nu sunt sinceri sau nu știu să răspundă. Avem o colaborare excelentă cu părinții, dar unilaterală: feed-back-ul nu se realizează, sunt foarte buni executanți, vor să ajute, se implică, dar nu știu „cum” și „când” să facă ceea ce este potrivit unei situații. În societatea în care trăim se pune din ce în ce mai mare accent pe conceptul de educație permanentă, care este chiar o necesitate astfel, educarea părinților după principii științifice de psihopedagogie devine o necesitate. Familia este primul inițiator socio-cultural al copilului, iar școala constituie experiența de viață a acestuia în societate.

Părinții/tutorii sunt preocupați în a clarifica și înțelege importanța educației în familie și a colaborării cu școala ca parteneri, conștientizând deopotrivă necesitatea coerenței influențelor educative ale tuturor factorilor care acționează asupra copiilor.

Scop: - dezvoltarea abilităților părinților/tutorilor de a interacționa și empatiza cu copiii lor.

Obiective:

- conștientizarea progresului sau eșecului copilului (a schimbărilor survenite în evoluția lui; nevoile, încrederea în forțele proprii);
- îmbunătățirea abilităților de consiliere și relaționare cu familia, îndeosebi cu familiile elevilor aflați în situații de criză;
- promovarea unor schimbări în mentalitatea tradițională a unor familii în ceea ce privește rangul copilului în familie;
- dezvoltarea unor atitudini stimulative și suportive pentru părinți, bunici, cadre didactice;
- promovarea principiilor democratice în relația părinte–copil și școală /părinte/copil;
- implicarea unui număr mai mare de părinți/tutori și alți membri ai comunității în viața clasei de elevi;
- dezvoltarea unor abilități de bază de care au nevoie părinții/tutorii a pentru a putea influența pozitiv comportamentul copiilor;
- cunoașterea unor metode și procedee care previn agresivitatea la elevi;

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

- inițierea părinților în autocunoaștere;
- dialogul deschis -factor educativ/părinte în ceea ce privește subiectele tabu ce țin de climatul familial;
- conștientizarea de către părinți a necesității derulării acestui proiect de parteneriat;
- stabilirea unor reguli pentru activitatea zilnică a copilului, care vor fi respectate de ambele părți;
- implicarea ambelor părți ale protocolului de parteneriat în atragerea de resurse (financiare și/sau materiale) necesare unei bune desfășurări ale actului educațional;
- realizarea schimbului de opinii în ceea ce privește necesitatea unui mediu educativ sănătos;

Grup țintă: -părinții elevilor claselor a VI-a C, a VII-a, a VIIIa C

Durata: - proiectul se va desfășura pe parcursul anului școlar curent (octombrie – iunie);

Resurse:

Umane:- părinții claselor menționate

- elevii
- profesorii diriginți
- profesorii educatori, alți factori educativi din organizație
- directorul școlii, psihodiagnosticianul școlii

Materiale: - laptop, video-proiector, materiale informative, pliante, chestionare, planșe, fișe de lucru, aparat foto, post-it-uri, flip/chart, markere;

Etape de implementare a proiectului

achiziția echipamentelor și instruirea resursei umane; efectuarea unui sondaj de opinie; anunțarea scopului invitației; evidențierea necesității proiectului (argumentul); anunțarea obiectivelor; prezentarea ofertei (care poate fi îmbogățită sau transformată în funcție de opțiunile, sugestiile părinților); anunțarea titlului proiectului, ca o concluzie a îndeplinirii scopului proiectului; desfășurarea activităților; consilierea părinților; aplicarea de chestionare adresate părinților; elaborarea resurselor; colaborarea cu alte instituții și organizații; concluzii; măsuri de intervenție pentru viitor.

Modalități de realizare a obiectivelor

- Popularizarea evenimentelor din cadrul calendarului propus;
- Organizarea de activități practice și aplicații pe teme specifice întâlnirilor dintre parteneri;
- Întâlniri cu reprezentanții comunității locale, psiholog;
- Expoziții de pliante;

Locul desfășurării: sala de conferințe a școlii

Teme propuse:

- Hai să ne cunoaștem!
- Despre meserii...
- Împreună facem gogoși...!
- La ce bun educația?

CALENDARUL DE ACTIVITĂȚI

Nr. crt.	Conținutul activității	Modalități de realizare	Participanți	Perioada
1.	<i>Hai să ne cunoaștem!</i>	- masă rotundă	părinți cadre didactice directorul școlii	<i>noiembrie</i>
2.	<i>Despre meserii...</i>	- masă rotundă	părinți elevi cadre didactice	<i>ianuarie</i>

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

3.	<i>Împreună facem gogoși!</i>	- masă rotundă	părinți cadre didactice	<i>martie</i>
4.	<i>La ce bun educația?</i>	- întâlnire și dialog	părinți cadre didactice	<i>iunie</i>

ACTIVITATEA NR.1

”Hai să ne cunoaștem!”

Beneficiari: părinți/tutori, cadre didactice, reprezentanți ai comunității;

Resurse: markere, coli colorate, creioane colorate, foarfece, fișe de lucru, flip-chart;

Metode și tehnici: brainstorming, munca în echipă, tehnici de gândire critică, harta personală;

Modalitate de lucru: individual, pe grupe, frontal;

Durata: – 50 min.

Obiective smart:

- să exerseze prezentarea personal;
- să identifice activități profesionale viitoare;

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

Floarea

Se formează grupe de lucru. Fiecare participant primește materiale decupate din coli colorate: două frunze, o floare, o tulpină; pe elementele florii, participanții sunt solicitați să scrie sau să deseneze: ultima reușită personală, o dată calendaristică importantă din viața personală, o calitate a copiilor, a activitate preferată - pe care mai apoi o prezintă fiecare celorlalți colegi de echipă. Se așează rezultatele obținute pe o coală de flipchart

Profilul părinților

Părinții vor fi provocați la un scurt brainstorming. Se notează toate ideile referitoare la ceea ce înseamnă un părinte. Pe echipe, părinții au sarcina de a identifica principalele caracteristici ale părinților copiilor care învață în această școală, prin constituirea unui profil, asemeni unor detectivi. Echipele vor trebui să elaboreze câte o imagine simbolică pentru profilele părinților din organizația noastră.

Completarea fișelor părinților

Împreună cu părinții, facilitatorii vor completa, pe baza unui interviu individual, fișa de date (nume, profesie, adresă, date medicale, abilități, descrierea condițiilor de locuit, informații despre veniturile lunare, grad de satisfacție pentru școala pe care o frecventează copiii, motivele pentru care copilul/copiii lipsesc de la școală, frecvența cu care părinții se interesează despre situația școlară a copiilor lor, evenimente organizate de școală la care părinții au participat).

Concluzie: fiecare persoană este importantă prin caracteristicile pe care le are. Acceptarea și respectarea propriei persoane este condiția înțelegerii și dezvoltării unei relații sănătoase cu sine și cu ceilalți.

Fișa de lucru:

Decupați elementele unei flori, apoi lipiți-le pe o coală. Prezențați apoi celorlalți părinți ceea ce ați completat, conform sarcinilor de mai jos. Puteți introduce o sarcină suplimentară pentru rădăcină, referitoare la meseria dorită.

O frunză	O calitate personală	O calitate a relației părinte – copil
Altă frunză	O dată importantă din viața dumneavoastră	O calitate a copiilor dumneavoastră
Tulpina	Un obiectiv, un țel	O întâmplare fericită
Floarea	Ultima reușită	O urare pentru copilul/copiii dumneavoastră

ACTIVITATEA NR.2

”Despre meserii...”

Beneficiari: elevi, părinți/tutori, profesorii diriginți, alte cadre didactice

Resurse: internet, reviste, cărți de specialitate, post-it-uri, coli de flip-chart, markereplanșe, colaje

Scopul activității: – valorificarea informațiilor corecte din mai multe surse, în scopul alegerii carierei care trebuie să se potrivească atât cu dorința de realizare a individului, cât și cu alte aspecte ce țin de caracteristicile psihoindividuale, opiniile părinților, profilul meseriei.

Metode: conversația, cooperarea, ascultarea interactivă, metoda asaltului de idei, studiu de caz, controversa creativă, rețeaua de discuții și dezbateri, turul galeriei.

Modalitate de lucru: frontală, pe grupe

Durata: – 50 min.

Obiective smart:

- să analizeze meseriile practicate în comunitate;
- să identifice activități profesionale viitoare;

SCENARIUL ACTIVITĂȚII EDUCATIONALE

Se anunță tema pentru dezbateri și se completează următorul tabel:

Da	Problema supusă dezbaterii	Nu

Elevii și părinții se vor grupa în perechi mixte și vor forma o rețea. În următoarele 5 minute grupurile formate vor trebui să se gândească la o întrebare din cadrul problemei puse în dezbateri.

Li se va cere să enumere câteva argumente pentru a susține problema respectivă, trecându-le în coloana **DA** și câteva argumente care nu susțin necesitatea discuției problemei abordate, care la rândul lor vor fi trecute în coloana **NU**. După ce au fost enumerate argumentele pro și contra, fiecare pereche va trebui să discute cu o altă pereche și să-și expună argumentele proprii, adăugând la listele proprii, idei sugerate de partenerii de discuție.

1. Generarea interesului și a entuziasmului în privința subiectului propus pentru dezbateri.

(conversația, motivarea alegerii temei propuse pentru dezbateri).

2. Oferirea de informații. Explorarea și influențarea opiniilor, emoțiilor, convingerilor și atitudinilor. Dezvoltarea abilităților de lucru în echipă și a abilităților de comunicare orală și în scris. (generarea de idei, conversația, analiza de caz, cooperarea, ascultarea interactivă, metoda asaltului de idei, controversa creativă).

3. Se anunță titlul temei.

Tematica se va axa pe următoarele planuri:

- definirea și comentarea terminologiei specifice: muncă, cariera, formare profesională, recalificare profesională, meserie, profesie, specialitate, ocupație, categorie de calificare, orientare profesională, rute profesionale, cerere și ofertă pe piața muncii românești și din țările U.E.

- prevederi ale legislației românești

4. Rezolvarea de probleme.

Dezvoltarea lucrului în echipă și a abilităților de comunicare orală și în scris.

(conversația, cooperarea, analiza de caz, turul galeriei, rețeaua de discuții și dezbateri, controversa creativă). Au loc dezbateri și discuții între grupurile formate, pornind de la:

- motivația alegerii profesiei;
- personalitatea și dorințele individului;

- factorii care determină alegerea profesiei;
- influențe asupra alegerii profesiei: părinți, prieteni, criteriul financiar, idoli;
 - avantaje și dezavantaje ale profesiilor;

5. Consolidarea informațiilor-(conversație, rețeaua de discuții și dezbateră, cooperarea);

Pe baza întrebărilor și a temelor dezbătute se creionează un portret al tânărului și a profesiilor de viitor pe care le poate alege.

6. Evaluarea finală. (conversație, turul galeriei)

Se discută despre punctele tari și slabe ale obținerii unei calificări într-o meserie. Creați două imagini care simbolesc munca.

Concluzie: experiențele din viața noastră, resursele pe care le avem, calitățile, aptitudinile și talentele, tot ce învățăm, schimbările pe care le facem zilnic, constituie *"bijuteriile"* construcției carierei noastre. Orice implicare profesională ne ajută să ne îmbogățim colecția de bijuterii.

ACTIVITATEA NR. 3 "Împreună facem gogoși!"

Beneficiari: părinți, cadre didactice, reprezentanți ai comunității

Resurse: markere, obiecte de diferite culori, coli de flip-chart, semințe, hârtie creponată, o țință desenată pe o coală de flip-chart;

Durata: 1,1/2 h

Modalitatea de lucru: în echipe

Obiective smart:

- să proiecteze un eveniment educațional
- să organizeze diferite tipuri de evenimente în școală

Metode și tehnici: - brainstorming, lucru în echipă, analiza unor secvențe de timp.

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

Suișuri și coborâșuri

Relatați un eveniment plăcut din viața dumneavoastră și unul mai puțin plăcut. Ce vă determină să îl caracterizați astfel? Dar dacă vă gândiți la anii de școală? Ce evenimente vă amintiți? Se notează cuvintele cheie din expunerile participanților, pe o coală de flip-chart pe care sunt desenați munți și văi.

Scara evenimentelor

Sarcina de lucru a echipelor este de a planifica un eveniment (o nuntă, o zi de naștere, o petrecere) prin enumerarea pașilor specifici. Trebuie să răspundă și la întrebarea: ce credeți că face o învățătoare în prima zi de școală?

Se subliniază faptul că succesul pregătirii unui eveniment presupune: idei creative, planificare, organizare, resurse, echipă, disponibilități, efort, bună dispoziție, muncă, satisfacție.

Actori și spectatori

Se proiectează o secvență de film despre evenimentele educaționale pozitive și negative din viața unei școli. Se analizează pe baza unor criterii: subiect, impact, învățături.

Sarcina: O să alegem din evenimentele propuse unul singur, pe care o să-l organizăm împreună: părinți și cadre didactice (seara bunicilor, sau a taților, sau festivalul semințelor, sărbătoarea culorii verzi, gătitul cu drag al unor produse preferate: gogoși, plăcinte, dulciuri de post, sau decorarea școlii –expoziții outdoor cu lucrările părinților și ale copiilor, o zi dedicată obiceiurilor/tradițiilor din comunitate).

Concluzie: un eveniment este un fapt însemnat, o întâmplare importantă, remarcabilă, din viața socială sau personală. Este necesar ca școala să își asume responsabilitatea în promovarea și organizarea evenimentelor educaționale împreună cu părinții. Evenimentul este o reală sursă de învățare, cunoaștere, comunicare și progres.

Fișa de lucru:

Desenați aici sușuri și coborâșuri. Sușurile reprezintă evenimentele plăcute, iar coborâșurile reprezintă evenimente mai puțin plăcute. Marcați aceste evenimente cu titluri/idei principale/cuvinte cheie - și perioada în care s-au petrecut.

ACTIVITATEA NR. 4

"La ce bun educația?"

Beneficiari: părinți, cadre didactice, membri ai comunității

Resurse: markere, culori, coli de flip-chart

Durata: 1, ^{1/2} h

Modalitate de lucru: în echipe

Obiective smart:

- să prezinte rezultate concrete ale educației în viața reală;
- să elaboreze un plan de acțiune pentru dezvoltarea traseului educațional;

Metode de lucru: exerciții de spargere a gheții, tehnici art-creative, brainstorming, munca în echipă

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

Ce-mi place/ce nu-mi place la școală?

Se vor nota pe o foaie de flip-chart perspectivele părinților și ai celorlalți invitați, în ceea ce privește ce cred participanții că le place copiilor la școală și ce nu le place. Care credeți că sunt rezultatele, avantajele, beneficiile educației?

Educația

Creați un pliant, un semn de carte, desene pe tricouri, pălării sau șepci care să conțină mesaje despre importanța și rezultatele educației. Ce mesaje transmitem copiilor noștri despre educație?

Hexagonul motivației

Discutați despre relația școală-familie pentru o implicare activă în educația copiilor. Ce? De ce? Cum? Unde? Cu cine? Participanții apreciază pentru copiii lor următoarele afirmații, după următoarele criterii: da, nu nu știu.

- Ce învăț îmi este de folos.
- De obicei, am succes la școală și acest succes îmi dă încredere în mine.
- Ceilalți (colegii, profesorii, familia) mă apreciază dacă învăț.
- Mă gândesc că dacă nu învăț, acest lucru va avea consecințe negative.
- Ce învăț îmi place și este interesant.
- A învăța este distractiv, îmi face plăcere.

Apoi, elaborați un plan de acțiune în 5 pași pentru implicare în viața școlii și a copiilor dumneavoastră.

Bibliografie :

- *Frunză Virgil-2003, Teoria comunicării didactice ,editura Ovidius University Press Constanța*
- *Maricica Dănuța (Bîtcă)Bunghez-2015, Parteneriat școală-familie,editura Pro Universitaria,București*

Poveștile sociale, metodă aplicabilă la orele de limba și literatura română pentru copiii cu autism

prof. dr. BARBU ELENA –CORINA,
Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”, Ploiești
prof. psih. ISTRATE DIANA,
Școala Gimnazială „George Coșbuc”, Ploiești

Apariția unui copil în familie este, în egală măsură, miraculoasă și copleșitoare. În definitiv, noul membru este un mini-om care nu ne poate spune cum se simte sau ce nevoi are, iar copiii nu vin pe lume cu un manual de instrucțiuni. Copiii cu TSA manifestă limitări în ceea ce privește comportamentul nonverbal necesar pentru interacțiunea socială. Ei nu sunt capabili să dezvolte relații adecvate cu colegii și prezintă limitări în împărtășirea interesului, succesului și a plăcerii cu ceilalți, manifestând comportamente social-emoționale limitate. Unele dintre cele mai pronunțate deficiențe ale copiilor cu TSA sunt abilitățile sociale, precum inițierea și participarea la conversație, schimbarea unei rutine, înțelegerea modului în care alți oameni pot simți sau gândi, răspunsul corespunzător într-o situație socială, ceea ce împiedică interacțiunea socială cu semenii și cei din mediul lor.

În ultima decadă s-a manifestat o atenție sporită pentru utilizarea poveștilor sociale, care sunt considerate mai eficiente în tratarea copiilor cu TSA. Poveștile au atât rol terapeutic, cât și rol în dezvoltarea imaginației și construirea relației părinte-copil. Rolul terapeutic al poveștilor derivă din faptul că cei mici se identifică adeseori cu eroii, alegând să își exprime unele trăiri sau emoții prin personajul asumat. Comparativ cu legendele și miturile copilăriei noastre, substanța poveștilor se referă de obicei la probleme de interes direct uman, personal. Firul poveștii ne aduce față în față cu propriile preocupări și ne arată un mod de a aborda aceste probleme care ne acompaniază uneori de-a lungul întregii vieți.

Poveștile sociale au fost create de Carol Gray în 1991. Sunt scurte descrieri ale unei anumite situații, evenimente sau activități, care includ informații specifice despre ce să ne așteptăm în acea situație și de ce. O poveste socială descrie cu exactitate un context, o îndemânare, o realizare sau un concept în conformitate cu 10 criterii de definire, care ghidează cercetarea, dezvoltarea și punerea în aplicare pentru a asigura o experiență de învățare care este descriptivă, semnificativă și fizică, socială și emoțională pentru copilul cu autism. Potrivit lui Carol Gray (<https://carolgraysocialstories.com/>), există câteva criterii pentru a obține o poveste socială bună:

1. distribuiți informații exacte într-o manieră suportivă, semnificativă și descriptivă;
2. înțelegeți audiența dvs. (persoana cu autism) și atitudinea sa față de abilitățile, conceptele sau situațiile descrise;
3. includeți un titlu, o introducere, un corp și o concluzie sumară în fiecare poveste socială;
4. când scrieți, folosiți o voce prima sau a treia, aveți un ton pozitiv, fi absolut literal și precis;
5. răspundeți întrebărilor cheie care, ce, unde, de ce, când și cum;
6. includeți fraze descriptive, precum și propoziții de coaching;
7. descrieți mai mult decât numiți direct;
8. revizuiți și perfecționați poveștile sociale înainte de a le prezenta;

9. planificați înainte de a scrie, monitoriza rezultatele, combinați și potriviți după cum este necesar, furnizați instrucțiuni și aplauze;
10. includeți cel puțin 50% „aplaude” (afirmație) pentru public.

Poveștile sociale au un rol esențial în dezvoltarea copiilor, în special a celor cu autism. Părinții întâmpină adesea dificultăți când trebuie să-i educe pe copii să fie sociabili și să se poarte frumos, să îi disciplineze, iar poveștile sociale sunt un instrument de mare ajutor. Prin exemplele concrete, simple, ale unor comportamente adecvate sau inadecvate, limbajul simplu și coerent, poveștile sociale facilitează identificarea și asocierea diverselor emoții și senzații, relații, într-un context educațional eficient. Astfel, copiii cu autism pot înțelege mai bine gândurile, trăirile, punctele de vedere diferite ale celorlalți, fără a fi nevoiți „să citească printre rânduri”. Poveștile sociale pot aborda teme și situații simple, uzuale, cărora copilul trebuie să le facă față și care sunt prezentate într-o manieră utilă, ajutându-i astfel în situații comportamentale și sociale cotidiene: vizita la medic, mersul la magazin, mersul la școală, călătoria cu autobuzul/trenul etc.

Poveștile sociale răspund la acele întrebări esențiale care îi oferă copilului o orientare mai bună în mediul în care trăiește unde?, cum?, când?, cine?, ce?, de ce?. Ele pot fi folosite pentru:

- a dezvolta abilități de auto-îngrijire (cum să cureți dinții, să te speli pe mâini sau să te îmbraci);
- a dezvolta abilități sociale (împărtășirea, cererea de ajutor, mulțumirea, întreruperea) și abilități academice;
- a ajuta pe cineva să înțeleagă cum ar putea să se comporte sau să răspundă ceilalți într-o anumită situație;
- a ajuta pe alții să înțeleagă perspectiva unei persoane autiste și de ce pot răspunde sau se pot comporta într-un mod anume;
- a ajuta o persoană să facă față schimbărilor aduse evenimentelor de rutină neașteptate sau dureroase (absența părintelui/profesorului, mutarea casei, furtuni)
- a oferi feedback pozitiv unei persoane cu privire la o activitate la care se pricepe pentru a dezvolta stima de sine;
- a crea o strategie comportamentală (ce să faci când ești furios, cum să faci față obsesiilor).

Câteva recomandări pentru realizarea unei povești sociale de succes pentru copiii cu autism:

- ✓ includeți mai multe pagini de text și imagini;
- ✓ fiecare pagină va conține câteva cuvinte (numărul și complexitatea limbii sunt adaptate vârstei și abilităților cognitive ale individului sau grupului pentru care este destinată povestea)
- ✓ alegeți un titlu adecvat;
- ✓ inserați o pagină introductivă care stabilește scena sau descrie situația;
- ✓ inserați mai multe pagini care includ descrieri, limbaj de coaching și „aplaude” pentru cititor;
- ✓ încheiați într-un mod pozitiv și de susținere;
- ✓ includeți fotografii mari sau desene realiste care reflectă în mod specific conținutul povestirii; în unele cazuri, imaginile sunt literalmente fotografii ale scenei descrise în poveste;
- ✓ povestea poate fi alb-negru, dar culoarea este de preferat, căci oamenii autiști tind să gândească literalmente

Poveștile sociale sunt folosite pentru a preda concepte, idei, abilități și comportamente. Ideal ar fi ca, poveștile sociale să fie unice, scrise și ilustrate pentru

persoane individuale. În practică poveștile sociale pre-făcute sunt adesea folosite cu grupuri, de obicei în medii școlare sau terapeutice, iar uneori la domiciliu sau în comunitate. Ele pot fi citite cu voce tare ca o povestire, discutate, acționate sau împărtășite cu profesorii / părinții pentru a fi citite cu voce tare și împărtășite la momentele potrivite.

Sunt mai multe beneficii ale utilizării acestor tipuri de povești:

- ✓ sunt vizuale;
- ✓ aceeași poveste poate fi folosită în mod repetat cu un elev;
- ✓ sunt eficiente din punct de vedere al costurilor și al timpului;
- ✓ sunt create pentru a atrage atenția necesară;
- ✓ se concentrează pe gândurile și acțiunile altor oameni;
- ✓ sunt ușor de creat, scris și aplicat;
- ✓ sunt luate în considerare ca intervenție eficientă și acceptată de către profesori și familii.

Într-o școală incluzivă, copiii cu dificultăți de adaptare sau cu lipsa abilităților sociale constituie o adevărată provocare pentru cadrele didactice care nu au fost formate pentru a face față provocărilor pe care le presupune lucrul cu un copil care se încadrează în spectrul autist. Studiile au arătat că intervenția cu ajutorul poveștilor sociale a fost eficientă în îmbunătățirea comportamentelor sociale, ele pot îmbunătăți semnificativ modul în care copiii cu autism se raportează la ceilalți și totodată îi ajută să învețe ce să facă (și ce să nu facă) atunci când se confruntă cu situații de viață necunoscute. De fapt, intervenția cu ajutorul poveștilor sociale ajută copiii cu TSA prin ilustrare și conducerea unei situații sociale confuze care duce la un comportament inadaptabil, ajutându-i să-și gestioneze comportamentele, oferind descrieri exacte a ceea ce se întâmplă într-o poveste și de când, cum și de ce au avut loc evenimentele descrise.

Parteneriatul cu familia – condiție esențială a unei educații de calitate a preșcolarilor

Prof. înv. preșcolar ALBIȘORU NICOLETA

Prof. înv. preșcolar JOIȚA DIANA,

Grădinița Nr. 191

Familia reprezintă primul factor în educația copiilor. După cum se știe, influența familiei marchează evoluția copilului. Putem spune că datorită necunoașterii sau unor opțiuni subiective, familia nu contribuie pozitiv în ceea ce privește orientarea școlară și profesională a propriilor copii. Ținând cont de influența socio-educatională puternică a familiei, grădinița, profesorii și ceilalți factori educativi, trebuie să îndrume și să coopereze cu multă pricepere și măiestrie cu familia, deoarece este de dorit ca aceasta să contribuie, alături de ei, la o științifică și eficientă orientare școlară și profesională a copiilor, evitându-se contracararea concepției și strategiilor corecte ale grădiniței / școlii și celorlalți factori educativi.

Se vorbește încă din secolele XVI-XVII despre tipurile de familii. Astfel distingem două mari tipuri familiale: familia extinsă, patriarhală, de tip tradițional și familia nucleară, conjugală de tip modern.

Familia extinsă, patriarhală, de tip tradițional este alcătuită atât din nucleul familial, cât și din alte rude și generații (trei generații). Este condusă de un pater familias. Membrii familiei conviețuiesc laolaltă iar rolurile și diviziunea muncii sunt

bine stabilite. Sistemul de reguli și norme dăinuiește de la o generație la alta, conservatorismul fiind principala caracteristică. Ansamblul de valori culturale, religioase, etice are un grad mare de inerție și transmisibilitate. Stilul educațional și modalitatea de a crește copiii sunt mai rigide.

Familia extinsă se aseamănă cu o mică comunitate: copiii petrec mai mult timp în compania adulților, fapt ce ar putea influența în sens pozitiv dezvoltarea lor. Femeile stau însă acasă și fac menajul pentru întreaga familie, fiind responsabile și de educația copiilor, de însușirea limbii materne sau a bunelor maniere.

“Familia nucleară” reprezintă un grup alcătuit din tată, mama și copii lor (Kiff, 2010).

De-a lungul istoriei, familia a fost considerată baza societății, expresia uniunii pe temeiul dragostei dintre un bărbat și o femeie, care procrează și cresc copii. Se folosește frecvent sintagma “diadă nucleară”, care desemnează ansamblul interrelațiilor ce se stabilesc între cele trei roluri din cadrul acestui tip de familie: soț- soție, tată-copil, mama-copil. Se întâmplă uneori ca aceste diade să nu fie complete, întâlnindu-se următoarele situații:

- Tată cu un copil/ copii; - Mamă cu un copil/ copii;
- Un cuplu fără copii;
- Doi sau mai mulți frați fără părinți.

Această familie, “familie intactă”, este foarte importantă în creșterea și educarea copiilor și în asimilarea de către aceștia a normelor de etică. Soțul sau soția găsesc în familie un refugiu în fața competiției socio-economice care poate duce la dezumanizare. De obicei familia oferă căldură, înțelegere, armonie, protecție.

O categorie specială de familie a cărei frecvență a crescut mult în ultimul timp, este cea monoparentală care este constituită dintr-un singur părinte și copii. Aceste familii reprezintă consecința unor experiențe diferite: nașterea unui copil în urma unei experiențe sexuale juvenile, decizia unei femei de a avea un copil în afara unei căsătorii legale. Decesul unuia dintre parteneri sau divorțul unui cuplu cu copii minori. Acest tip de familie se confruntă cu mai multe probleme: venit scăzut (aceste familii se luptă pentru subzistență, eșuează în plan școlar sau mai rău sunt predispuși la delincvență juvenilă), îndrumare parentală inadecvată, insuficientă atenție acordată copiilor din cauza multiplelor probleme la care părintele trebuie să facă față singur, schimbarea frecvență a domiciliului.

Un alt tip de familie este “familia compusă sau familia cu părinți vitregi” care astăzi a devenit o adevărată regulă. Cea mai complicată problemă care apare, este cea a raporturilor dintre copii și părintele vitreg. Recăsătorirea produce în sufletul copilului anumite schimbări: teamă de modificarea regulilor, vinovăție, renunțarea la dorința de a-și vedea părinții din nou împreună.

Familia, ca element fundamental al societății, îndeplinește un sistem de funcții dintre care le relevăm pe cele mai importante:

- **Funcția naturală (biologică)** Prin această funcție, familia asigură perpetuarea (reproducerea) speciei ființei umane și de asemenea preocuparea pentru siguranța fizică (adapost, îmbrăcăminte, îngrijire), protejarea celui mic de diverse pericole, sănătatea lui (întreținerea corpului, practicarea diferitelor sporturi etc).

- **Funcția economică** implică asigurarea de către părinți a bazei materiale necesare satisfacerii trebuințelor a tuturor membrilor familiei, prin folosirea chibzuită a veniturilor. Când vorbim despre funcția economică, ne putem gândi și la un alt aspect cum ar fi: pregătirea pentru viață a copiilor, orientarea lor în viitor către o meserie, organizarea locuinței etc.

- **Funcția de socializare** constă în asimilarea normelor de conduită, însușirea unor roluri sociale deziderabile, care asigură transformarea organismului biologic în ființă socială educabilă. Învățarea socială este văzută ca un proces psihologic în cadrul căreia indivizii acumulează cunoștințe, norme, reguli, valori, deprinderi comportamentale. Pentru a-și forma deprinderi sociale copiii trebuie să asimileze valori morale, să învețe să citească, să scrie, să calculeze etc. De aceea lor trebuie să li se asigure de către familie o atmosferă de pace, să nu se cultive teama sau abuzurile verbale, fizice sau emoționale. Familia trebuie să petreacă mult timp cu copiii.

- **Funcția educativă.** Creșterea și educarea copiilor reprezintă responsabilități deosebit de importante ale familiei. Mediul educogen familial are influențe deosebit de importante în formarea personalității copilului, a comportamentului lui. De aceea poporul nostru acordă o importanță deosebită educării “celor 7 ani de-acasă”. După intrarea copiilor la grădiniță sau la școală, funcția educativă a familiei nu încetează, dimpotrivă ea continuă să aibă aceeași importanță, realizându-se, însă, într-o strânsă colaborare cu instituțiile de învățământ.

Putem spune că funcția educativă a familiei durează toată viața, căci și atunci când copiii au ajuns adulți și au întemeiat o familie, părinții îi consideră tot copiii lor și le oferă sprijinul lor necondiționat. Alterarea (abandonarea sau diminuarea) funcției educative constituie principala cauză, a apariției și amplificării delincvenței săvârșite de copii și tineri. Este important ca familia să-și îndeplinească în mod corespunzător funcțiile. Astfel, este necesar ca, părinții și managerii familiei (soțul și soția), să-si creeze un statut de parteneri egali, manifestându-se în interacțiune, cu drepturi și obligații egale, înlăturând astfel orice fel de discriminare, care dăunează vieții de familie, educației și socializării corecte a copiilor.

Colaborarea dintre grădiniță și familie

În educarea copilului preșcolar, o componentă foarte importantă o constituie procesul instructiv-educativ la care contribuie familia și grădinița. Familia este factorul educativ prioritar, întrucât educația începe din familie, aceasta fiind modelul pe care copilul îl imită și-l urmează. În familie copilul își face pregătirea pentru viață. Contribuția familiei este cu atât mai mare cu cât copilul este mai mic și scade pe măsură ce etapele de creștere înaintază pe treptele superioare ontogenezei. 9 De asemenea, putem spune că familia oferă mediul în care copilul se naște, trăiește primele experiențe, se dezvoltă și se formează pentru viață. Apariția unui nou membru în familie, care la început este complet dependent de adulți, aduce cu el un enorm sens al responsabilității, privind modul în care trebuie să îl îngrijești și să îl educi. Părinții sunt primii dascăli, deoarece ei sunt primii cu care copilul interacționează constant încă din prima zi a vieții sale. Familia reprezintă liantul care unește relațiile dintre copil și mediul social. Asigură astfel, condițiile necesare trecerii prin toate stadiile de dezvoltare ale copilăriei, piloni ce stau la baza structurării personalității individului. Prin relațiile sale cu mama, tata, cu frații și celelalte rude, copilul încearcă să se integreze în societate, să se adapteze, își cunoaște valorile și începe să-și formeze astfel imaginea de sine. Comunicarea intrafamilială influențează decisiv dezvoltarea psihofizică a copilului și, de asemenea, formarea personalității lui. Copiii își observă proprii părinți cum acționează în rolul de părinți. Familia este exemplul pe care copilul îl imită. Primele deprinderi de viață sănătoasă ale copilului sunt dezvoltate în familie (deprinderi igienice, de alimentație sănătoasă), acestea constituind suportul dezvoltării ulterioare și își pun amprenta asupra întregii personalități. Astfel, copilul reprezintă oglinda părinților lui.

La vârsta preșcolară un factor educativ foarte important îl reprezintă grădinița, care desfășoară un amplu proces instructiv-educativ și are cadre cu pregătire profesională corespunzătoare, ce aplică metode și procedee pedagogice consacrate.

Orice cadru didactic care conduce o grupă de preșcolari, trebuie să cunoască specificul fiecărui stadiu de dezvoltare a copilului, disponibilitățile intelectuale precum și particularitățile lui comportamentale și caracteriale. Se preocupă de integrarea socială a preșcolarului prin implicarea lui în mediul grădiniței, al grupei de preșcolari pe care o conduce, oferindu-i prilejul să cunoască mediul înconjurător, organizând vizite în împrejurimile grădiniței, la școală, la brutărie, la moară, la fermă etc. Treptat, cu multă răbdare, educatoarea este cea care cultivă încrederea în propriile posibilități ale copiilor, integrând în jocuri și activități copiii timizi, lucrând diferențiat în funcție de posibilitățile și de trebuințele fiecăruia, utilizând jocul și jucăriile existente pentru a-i apropia de acestea.

Grădinița fără implicarea familiei nu poate funcționa într-un mod optim. Astfel îi revine rolul de partener în relațiile ei cu familia iar acest rol derivă din faptul că este un serviciu specializat, cu cadre pregătite pentru realizarea sarcinilor educației copiilor cu vârste cuprinse între 3-5/6 ani.

Identificăm două dimensiuni principale în implicarea atât a unității de învățământ cât și a familiei în beneficiul copilului: dimensiunea relației copil/părinte și dimensiunea relației grădiniță/familie. Dimensiunea relației copil/părinte urmărește frecventarea grădiniței, rezultatele școlare, îndeplinirea sarcinilor și susținerea emoțională și materială a activității didactice a copilului. Dimensiunea relației grădiniță/familie, se referă la alegerea de către părinte a unității de învățământ la care își va înscrie copilul, la contactele directe ale părinților cu cadrul didactic de la grupă și cadrele didactice din unitate. Aceste contacte pot fi ședințe cu părinții, program de consiliere a părinților, cursuri de formare pentru părinți „Educăm așa”, activități în parteneriat, implicarea în proiecte educaționale, concursuri școlare etc.

Relația grădiniță - familie nu se poate constitui fără asigurarea unei condiții de bază, fundamentală: cunoașterea familiei de către educatoare, a caracteristicilor și potențialului ei educativ (date esențiale despre familie care sunt consemnate în caietul de observații al grupei). Educatoarea trebuie să cunoască mai multe aspecte ale vieții de familie, deoarece aceasta o ajută în cunoașterea și înțelegerea copiilor cu vârste cuprinse între 3-5/6ani. Nu se poate educa în mod corect un copil fără a-l observa atent, fără a-l studia, fără a-i înțelege personalitatea.

Un parteneriat grădiniță-familie este esențial pentru succesul preșcolarului. Literatura de specialitate recomandă trei direcții: acceptarea familiei, respectarea familiei și legătura cu familia.

Se pare că cea mai mare barieră a parteneriatului grădiniță-familie este faptul că părinții nu se simt acceptați. Pentru a evita acest lucru cadrul didactic trebuie să aibă o atitudine pozitivă față de familie, furnizând astfel un punct pozitiv de plecare în relație cu ei, să recunoască și să acorde feed-back la nevoile și temerile părinților, să informeze părinții cu privire la activitățile care urmează să aibă loc în grădiniță, să folosească un limbaj prin care să interacționeze cu familia, să implice părinții în realizarea programelor astfel încât să înțeleagă cât de importantă este activitatea cu profesioniștii.

Toți părinții doresc să fie respectați. Astfel, se pot oferi diplome familiilor care să ateste participare lor la procesul educațional al copilului. Se poate amenaja un spațiu unde părinților să li se aducă la cunoștință evenimentele din grădiniță etc.

Realizarea centrului tematic al grupei cu material informativ de specialitate poate stimula interesul și curiozitatea părinților privind temele studiate săptămânal de către copii lor. Consultarea unora dintre acestea (cărți, reviste, albume, atlase, enciclopedii etc.) contribuie la formarea unor viziuni privind conținuturile studiate de copii lor încurajând astfel participarea activă a părinților. În urma acordului părinților de la grupă, s-a realizat un Grup secret pe rețeaua de socializare Facebook pentru grupa

noastră unde au acces doar părinții și bunicii grupei. Acest mod de comunicare este foarte util deoarece toți părinții au acces la informație, informația este clară și precisă nelăsând loc la întrebări fără răspuns. Ei află ce temă vor studia copiii în cursul săptămânii următoare, ce materiale didactice sunt necesare pentru înțelegerea mai bună a temei care urmează a fi studiată, proiectele în care urmează să ne implicăm, termenele pentru realizarea unor activități, orele de întâlnire pentru desfășurarea acestora.

Realizarea unor postere poate avea un rol stimulator de a oferi copiilor și părinților condiții corespunzătoare de cultivare intelectuală, de informare curentă privind hrana copiilor lor etc., pentru determinarea părinților de a-și integra copiii în activități recreative, de educare a timpului liber etc.

Grădinița ca instituție de educație preșcolară nu poate îndeplini sarcinile de lucru decât numai în parteneriat cu familia și comunitatea. Parteneriatul necesită respect reciproc, acceptare, toleranță și lipsa judecăților de valoare, a prejudecăților în privința situației economice, sociale și educaționale a părinților.

Colaborarea dintre grădiniță și familie este extrem de importantă și trebuie să ne unim eforturile în vederea educării copiilor. Dintre acțiunile desfășurate în parteneriat cu familia putem menționa consilierea părinților (consultații individuale cu părinții în care aceștia sunt informați despre progresul, stagnarea sau regresul copilului), ședințele cu părinții (li se aduce la cunoștință acestora diferite informații privind organizarea și desfășurarea unor activități viitoare cuprinse în diferite proiecte educaționale, de asemenea sprijinirea activităților instructiv-educative cu o varietate de materiale didactice corespunzătoare temei studiate în fiecare săptămână), cursuri pentru părinți „Educați așa”.

Activitățile de propagandă pedagogică vin în sprijinul familiilor.

Astfel conținuturile și îndrumările psihopedagogice trebuie să fie competente, bogate, variate, actuale, esențiale și accesibile, pentru a fi receptate, înțelese și urmate conștient de către toți membrii familiei: bunici, părinți și copii.

Consilierea părinților

Apropierea, buna colaborare dintre părinți și educatoare, încrederea și respectul reciproc se stabilesc prin schimbul de informații. Astfel, educatoarea poate ajuta familia în cel mai simplu și natural mod să urmeze calea benefică în contactul cu preșcolarul, să prevină tulburarea sa sufletească, să înlăture eventualele carențe educative.

Educatoarea va realiza un program de consiliere a părinților în care vom regăsi activități ca: lectorate, ședințe cu părinții, interviuri, studiu de caz.

Complexitatea problemelor lumii contemporane cere deschidere și flexibilitate în raporturile din cadrul parteneriatului educațional. Grădinița are și rolul de a asigura părinților asistență de specialitate, informându-i asupra etapelor de evoluție a copiilor și venind în sprijinul celor ce întâmpină dificultăți în înțelegerea rolului de părinți și în îndeplinirea cu succes a educării copiilor.

Eficiența parteneriatului va fi mai evidentă în funcție de măsura în care cunoaștem mai bine familiile copiilor, cu cât părinții vor cunoaște mai bine programul educațional (temele studiate în fiecare săptămână de către copii, de materialele necesare desfășurării optime a activităților de învățare cu care se vor implica părinții). Cu cât colaborarea dintre educatoare și părinți este mai strânsă cu atât mai bine ambele părți vor cunoaște mai bine copilul.

Parteneriatul grădiniță-familie se poate realiza și prin ședințele cu comitetele de părinți pe grădiniță desfășurate într-un cadru formal. În cadrul acestor întâlniri părinții trebuie implicați în luarea unor decizii menite să asigure securitatea copiilor, igienizarea unității, asigurarea unor mijloace menite să asigure un mediu plăcut și util, propice învățării etc.

Participarea părinților și a altor rude ale copiilor la serbări, aniversări, excursii, vizite, este foarte importantă în desfășurarea optimă a activității propuse. Astfel în cadrul serbărilor copii vor fi sprijiniți de familie (părinți, bunici, frați mai mari, mătuși, unchi) în învățarea poeziilor sau a rolului dat de cadrul didactic. În cadrul organizării unor vizite, excursii participarea părinților este vitală. Siguranța copiilor în timpul deplasărilor este pe primul loc. Fără părinți acest tip de activități nu ar fi posibil. Sărbătorirea împreună a unor evenimente din viață (aniversări, onomastici) constituie momente de cunoaștere reciprocă și de implicare în actul educativ. Părinții pot fi implicați atât în organizarea și desfășurare acestor evenimente, dar pot veni și cu sugestii, propuneri de teme, de activități.

Lectoratele cu părinții, organizate periodic, au ca scop informarea părinților privind un mediu de viață sănătos, un stil de viață benefic organismului în dezvoltare al copiilor (alimentație sănătoasă – recomandată de diferiți specialiști, mișcarea – recomandarea unui sport pentru întărirea organismului micuților, etc.). Astfel, părinții beneficiază, în cadrul lectoratelor, de prezența și consilierea unor specialiști din domeniul psihopedagogiei sau a unor reprezentanți ai instituțiilor cu care grădinița derulează programe în parteneriat (Direcția de sănătate publică, Centrul de zi Agigea, Inspectoratul Județean Constanța, etc.). Comitetul de părinți al grupei, ales în fiecare an, constituie nucleul colaborării grădiniței cu familiile copiilor.

Grădinița și familia sunt doi factori importanți, care împreună reprezintă piatra de temelie a educației preșcolare, iar între aceștia și mediul social, se află copilul, obiect și subiect al educației.

Bibliografie :

- Bonchiș, Elena. (coord.) (2011). *Familia și rolul ei în educarea familiei*. Iași: Editura Polirom.
- Ciolan, L. E. (2006). *Dezvoltarea educației timpurii. Aplicații privind managementul proiectelor*. București: Editura Universității din București.
- Dumitrana, Magdalena, (2000), *Copilul, familia și grădinița*, București: Editura Compan

Parentingul și educația mână în mână

prof. ANA MARIA PÎNZARU,

Școala Gimnazială George Călinescu Iași

Pe subiectul ăsta al parentingului, discuțiile nu se sfârșesc niciodată. Ba, e bun, ba nu e bun, ba ce nevoie avem noi de el, că doar avem instinct parental. Unii au citit mult, au mers la cursuri, alții nu au citit nimic și refuză orice, pentru că ei consideră că nu este nevoie ca alții să le dea sfaturi. Pentru alții, parentingul e doar primul pas către evoluția personală. Pentru că atunci când începi să te informezi, îți dai seama că tu trebuie să te reperi, nu este nevoie să îți reperi copilul. Adică o carte de parenting citită sau o conferință este, de fapt, conștientizarea unei nevoi de a ajunge la copilul din tine și de a-l vindeca. Și de acolo începe o muncă imensă.

Că în orice domeniu, **calea de mijloc** este cea mai bună. Nu înseamnă că trebuie să aruncăm la gunoi toată educația pe care am primit-o noi și nici că trebuie să îmbrățișăm orice punct de vedere nou. Nici ce nu ni se potrivește. Și, de fapt, parentingul ăsta modern nici nu este chiar atât de modern, pentru că, la alții,

preocupările pentru un stil parental sănătos au început să apară după cel de-Al Doilea Război Mondial. Este drept, că în ultimii ani ne ajută mult dezvoltarea neuroștiințelor care ne-au adus informații noi despre modul de funcționare al creierului uman.

Orice tip de parenting, vechi sau nou, prost înțeles sau care nu respectă copilul ca pe o ființă umană cu drepturi depline. Domnul Goe nu este desprins din parentingul modern și, totuși, îl regăsim des printre noi.

Proasta înțelegere a parentingului, care vine peste propriile traume din trecut, poate naște „monștri”. Din dorința de a nu greși, **părinții devin prea permisivi** cu proprii copii. Absența limitelor le poate face foarte rău copiilor. Ei nu au repere și se vor comporta provocator, în speranța inconștientă că cineva le va trasa aceste limite. A crește copii liberi nu înseamnă să creștem copii fără reguli. Stilul de **părinte neglijent** este, de asemenea, dăunător pentru copil. Este o povară prea mare pentru un copil să fie responsabil pentru tot ce i se întâmplă. Părintele neglijent este absent din viața copilului și compensează, uneori, cu bunuri materiale. **Parentingul autoritar** nu respectă copilul „eu te-am făcut, eu te omor” și nu îi ascultă nevoile. Îngrădește foarte mult libertatea copilului. Copiii crescuți în acest fel, fie se conformează și vor fi obedienți nu numai părinților, fie se vor revolta și vor deveni copii problemă în societate. **Modelul parental defectuos** poate să nască „monștri”. În definitiv, copiii repetă ce văd acasă. Dacă părintele se comportă necivilizat, lipsit de empatie sau egocentrist, cu siguranță, și copilul va face la fel. **Parentingul ultraprotectiv** (ale cărui efecte le văd și la mulți adulți crescuți după metodele vechi de parenting) poate duce la formarea unui copil care nu își poate asuma responsabilități, care nu se poate descurca singur. Un copil care consideră că totul îi este permis și că totul se învârtă în jurul său.

Din ceea ce am observat eu la școală, copiii cu cele mai multe probleme de comportament sunt: model parental negativ, copiii crescuți, în mare parte de bunici, pentru că părinții sunt absenți, copiii din familiile autoritare și, mai ales autoritar-violente copiii care cresc cu o mare presiune pentru performanță și perfecțiune, copiii care nu au limite, copiii puși de mici în fața ecranelor și uitați acolo, copiii care primesc tot ceea ce își doresc, din punct de vedere material, dar care sunt neglijanți emoțional, copiii care suferă traume din familie.

Educația unui elev reprezintă un efort de echipă, în care fiecare dintre cei trei membri (elev-profesor-părinte) își are propriile roluri și responsabilități. Elevul contribuie cu apetitul pentru învățare și efort, profesorul se alătură cu răbdare, cunoștințe și dragoste pentru copii, iar părintele cu atenție și implicare în dezvoltarea copilului.

Dacă oricare dintre cei trei membri nu își îndeplinește rolul, șansele elevului la educație sunt reduse, iar potențialul acestuia, aproape imposibil de atins. Din păcate, situațiile în care aceste parteneriate nu funcționează sunt multe, în special în învățământul românesc, colaborarea dintre părinți și profesori fiind deseori lacunară și degradându-se tot mai mult pe măsură ce elevul crește.

O problemă stringentă pentru România o reprezintă responsabilitatea locală pentru calitatea educației și succesul școlar, care reclamă căi diferite de stabilire a relațiilor de colaborare între școli, familii și comunități. Avem în vedere că școlile de toate gradele sunt organizații responsabile pentru educația formală a copiilor și adolescenților. Școlile care duc la bun sfârșit mult mai eficient această responsabilitate se consideră pe ele însele și elevii lor ca parte a sistemului social ce include familiile și comunitățile. Cercetările desfășurate în Statele Unite și în unele țări din Europa arată că atunci când școlile, familiile și comunitățile lucrează împreună ca parteneri, beneficiarii sunt elevii. Parteneriatele dintre școli, familii și comunități pot: (a) ajuta profesorii în munca lor; (b) perfecționa abilitățile școlare ale elevilor; (c) îmbunătăți

programele de studiu și climatul școlar; (d) îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților; (d) dezvolta abilitățile de lideri ale părinților; (e) conecta familiile cu membrii școlii și ai comunității; (f) stimula serviciul comunității în folosul școlilor; (g) oferi servicii și suport familiilor; (h) crea un mediu mai sigur în școli. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice. În țările dezvoltate, cu deosebire pe continentul nordamerican, parteneriatele școală-familie-comunitate sunt esențiale în procesul de educație a elevilor și în succesul lor la școală. Dovada o reprezintă faptul că Departamentul de Educație al SUA are un subsecretar de stat pentru servicii comunitare și parteneriate și un director pentru parteneriate educaționale și implicare a familiei. De asemenea, la nivelul fiecărui stat și district al organizării administrative americane se găsesc responsabili oficiali care se ocupă de servicii educaționale comunitare. În fiecare țară din Uniunea Europeană există structuri formale organizate de participare a părinților în sistemul educațional. Legislațiile și proiectele de reformă educațională ale anilor '90 au definit în majoritatea țărilor noi legi referitoare la participarea parentală în sistemele educaționale. Autonomia școlilor și participarea părinților la gestiunea lor se află în centrul dezbaterilor și legislațiilor actuale.

Copii fericiți, părinți implicați

prof.înv.primar, NESTOR ELENA
Școala Gimnazială Iordache Cantacuzino,
Structura Lunca Pașcani

Motto: “ *Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini, în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume!*” Din *Child's Appeal*

Principalii factori care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt școala și familia. Pentru o bună colaborare între aceștia este nevoie de comunicare. . Activitatea de acasă este o continuare a activității pedagogice de la școală și invers – activitatea de la școală este o continuare a activității de acasă. Acesta este motivul principal pentru care cei doi factori au datorita de a cunoaște obligațiile celuilalt, de a se sprijini reciproc.

Mediul familial este primul mediu educativ și socializator pe care îl cunoaște copilul și a cărui influență îi marchează esențial dezvoltarea ca individ. Legătura copilului cu familia este extrem de puternică și de neînlocuit. Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor. O mare parte despre cunoștințele despre natură, societate, deprinderile igienice, obișnuințele de comportament, elevul le datorează educației primite în familie. Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral estetic, etc. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiectelor casnice), familia este cea care ar trebuie să dezvolte spiritul de

observație, memoria și gândirea copiilor. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudini, ordinea, cumpătarea, grija față de unele lucruri încredințate. Toate acestea reprezintă de fapt ilustrarea cunoscutei expresii „a avea cei șapte ani de-acasă”. Un elev fără „cei șapte ani de-acasă” va crea mereu probleme chiar și ca viitor adult. Familia trebuie să înțeleagă că un copil nu este un obiect, o jucărie care poate fi reparată atunci când se strică. Copilul are un suflet care trebuie dezvoltat din toate punctele de vedere, astfel încât să fie capabil să răzbată în viață. Fiecare membru al familiei trebuie să devină sensibil la nevoile și sentimentele copiilor. Deci, ca primi educatori ai copiilor lor, părinții trebuie să petreacă mai mult timp cu copiii, trebuie să elaboreze un program zilnic pentru teme, să fie disponibili să le răspundă la întrebări și să discute cu ei despre ceea ce s-a întâmplat la școală, să se joace sau să citească împreună, să păstreze legătura cu școala, să-i laude pe copii și să le aprecieze efortul, să-i încurajeze să persevereze.

Pentru o reușită în formarea copilului, i-am îndemnat pe părinți să aibă în vedere următoarele;

- ✓ Să se asigure că elevul/copilul este fericit la școală
- ✓ Să se asigure că elevul/copilul se descurcă la școală
- ✓ Să educe elevul/copilul pentru a fi o persoană bună
- ✓ Să se asigure că elevul/copilul își face temele
- ✓ Să motiveze elevul/copilul pentru a învăța
- ✓ Să se asigure că modul de predare este adecvat
- ✓ Să se asigure că există activități extracurriculare bune în cadrul școlii (cum ar fi cercurile pe interese)
- ✓ Să se asigure că elevul/copilul este în siguranță la școală
- ✓ Să știe ce este bine pentru elev/copil
- ✓ Să intervină dacă ceva nu este bine la școală

În ultima vreme se constată, cu părere de rău, o depărtare a familiei de școală, o scădere a interesului părinților pentru rezultatele școlare. Părinții sunt îngrijorați de viitorul copiilor dar, în același timp nu mai au răbdare, nici timp să le acorde atenție. Se impune o reconsiderare a relației familie-școală. Aceasta nu trebuie redusă la simpla informare a părinților, asupra rezultatelor la învățătură. Părinții și familiile din toate mediile și nivelurile educaționale trebuie să se simtă **bineveniți la școală** și să fie considerați **resurse pentru școală**. Aceștia trebuie să fie recunoscuți și sprijiniți în mod adecvat în calitate de co-educatori în procesul de învățare al copiilor lor, începând din primii ani

Colaborarea mea cu familiile elevilor s-a concretizat într-un program comun de activități ale școlii cu acestea. Am inclus lectoratele cu părinții, ședințe, consultații, vizite la domiciliul elevului, serbări școlare. Am inițiat parteneriate care m-au ajutat în munca mea; părinții ajutându-mă să aflu cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează, ce pasiuni are, iar aceștia, la rândul lor, aflând în ce momente trebuie să-l susțină pe școlar, cum să-l motiveze, ș.a.

La capitolul activități de voluntariat și activități extracurriculare – activități cultural-artistice și sportive; susținerea bibliotecii prin donații de cărți; organizarea unui colț verde în școală;

atragerea unor fonduri pentru școală; organizarea de evenimente școlare (aniversări, excursii, discutarea unor probleme de sănătate și siguranță), întotdeauna cer opinia

părinților și, recunosc, că îmi sunt de un real ajutor. În convorbirile cu părinții este foarte important tonul folosit de profesor. Nu am fost niciodată un *acuzator* al elevilor pentru a nu declanșa în părinți reacția de *apărător* al acestora, fapt care face imposibilă colaborarea cu familia. Eu cred că părinții au văzut în mine un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care am afișat-o.

Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om. Așadar, să reflectăm asupra spuselor celebrului J.J.Rousseau: “*Educatori, învățați să vă cunoașteți copiii!*”

Bibliografie :

- Nica I., Țopa L. – *Colaborarea școlii cu familia elevilor de clasa I*, E.D.P., București, 1974;
- Pescaru-Băran, A.- *Parteneriat în educație familie-școală-comunitate*, Editura Aramis, București, 2004
- Vrajmaș, Ecaterina Adina – *Consilierea și educația părinților* – Ed. Aramis, București, 2002

Rolul unei comunicări eficiente, părinte- copil- în educația școlarului mic

IULIANA MORARU

Școala Gimnazială „Iordache Cantacuzino” Pașcani/
Structura Școală Gimnazială Lunca

În această lume aflată într-o permanentă schimbare, părinții, cadrele didactice și comunitățile locale se străduiesc să sprijine sistemele de îmbunătățire a educației cu scopul de a-i ajuta pe copii să se dezvolte. Pentru ca acest lucru să se realizeze este nevoie de implicarea familiei în educație. Familia este prima *școală* a viitorului cetățean, iar între cei doi factori educativi trebuie să existe o legătură permanentă care se poate realiza prin diferite forme de colaborare care nu se cer neapărat spectaculoase, dar ele fac parte integrantă din procesul educațional.

Omul este o ființă socială. El nu poate trăi fără să comunice cu cei apropiați, cei aflați în mediul lui apropiat. Comunicarea favorizează transmiterea de informații, idei, opinii, păreri de la un individ la altul sau de un grup de indivizi la altul.

Funcțiile comunicării, descoperite de Jacobson sunt:

funcția emotivă- aparține emițătorului, ea trădează sentimentele, trăirile, valorile morale deținute de acesta, capacitatea de cunoaștere și cultură, sex, vârstă, temperament.

Exemple:„o răutate de babă”, „Frumoasă e fata asta!”, „teribil de obraznic”.

funcția conativă-vizează receptorul(destinatarul) mesajului; prin ea se evidențiază rezultatul, efectul sau reacția destinatarului, verbală sau nonverbală, la mesajul transmis.

Exemple:„Citește!”, „Ascultă!”, „La stânga!”, „Pe loc repaus!”, „Du-te!”

funcția referențială-vizează mesajul care transmite date, informații, judecăți și raționamente de la un individ la altul sau la nivel superior, de la o generație la alta, fiind în strânsă legătură cu realitatea obiectivă.

funcția fatică-vizează contactul dintre emițător și receptor, la stabilirea relației de comunicare și la cultivarea interesului pentru aceasta până la sfârșitul ei, dar și la verificarea optimă a relației.

Exemple: „Mă auzi?”, „Vezi?”, „Înțelegeți?”, „Nu mai spune!”.

funcția metalingvistică-se referă la codul mesajului, în speță, limba folosită. Dacă codul este comun, comunicarea este optimă. Dacă codul este diferit, înțelegerea mesajului întâmpină dificultăți. De aceea este nevoie de explicații suplimentare, care asigură intermedierea în înțelegerea mesajului. Explicațiile vin fie pentru că au fost cerute de receptor, fie din proprie inițiativă din partea emițătorului.

funcția poetică- se referă la arta comunicării. Emițătorul urmărește transmiterea mesajului, dar tonalitatea, modul în care este organizat, armonizat estetic este foarte important, pentru că numai așa generează emoții, sensibilizând receptorul.

Pentru cadrele didactice ce dețin pregătire în arta comunicării, managerierea relației cu copilul este mult ușurată. Menirea noastră, de dascăli, este de a ajuta părinții în a manageria comunicarea lor cu proprii copii. Putem face asta în cadru organizat la orele de consiliere, dar și sub forma lectoratelor cu părinții. Sunt dese situațiile de „FURIE” a părinților. Ați auzit destul de des: „Sunt părintele lui și trebuie să mă asculte!”

„Îl învăț eu minte!”

„Acum ori niciodată îl pun la punct. Mă ține el minte pentru asta!”

Furia este cauzată de: lipsa de timp, stres, așteptările prea mari de la copii, critica exagerată, ce-i face pe copii să creadă că nu sunt buni la nimic.

Părintele poate fi învățat:

1. Să privească furia ca pe o emoție acceptabilă, să trăiască această emoție și să o exprime într-o manieră care să nu-i rănească pe copii.
2. Să încerce să descopere semnele prin care se manifestă furia (înroșirea obrazilor, senzația de uscăre a gurii, tremur la nivelul membrelor, dificultate de a găsi cuvintele) și atunci când simte că i se întâmplă acestea să fie conștient că trebuie să ia o pauză de la discuție.
3. Decizia de a lua o pauză trebuie luată când furia începe să se instaleze pentru că mai târziu s-ar putea să fie mult mai greu să iasă din situație și să piardă controlul rațional asupra a ceea ce spune și face.
4. O dată ce a anunțat că va lua o pauză, iese din camera în care a avut loc discuția, caută un loc liniștit în care să fie singur și în care poate face o activitate care să îl calmeze.
5. Să învețe să gândească și să se poziționeze din când în când în afara situației. Este vorba de nevoia de a se detașa de situație, pentru a o privi în mod corect.
6. Să-și acorde timp pentru a afla care sunt aspectele propriei persoane de care nu este mulțumit.

Dificultatea de a controla furia reprezintă de multe ori un semn al frustrării interioare legate de propria persoană, nu neapărat de cea din fața ta. „Dar copilul m-a enervat!”, ar putea răspunde. De fapt, copilul doar a realizat un comportament. Reacția emoțională, de furie sau enervare îi aparține în totalitate. Ca dovadă, trebuie să se gândească la faptul că nu toți oamenii se enervează din aceleași motive și că alte persoane ar fi reacționat altfel, dacă s-ar fi confruntat cu același tip de comportament al copilului cu care s-a confruntat el. Dacă va accepta să-și asume responsabilitatea pentru propriile

emoții, va reuși să câștige un minim control asupra lor și va face primul pas către a descoperi ce îl nemulțumește.

7. Să se concentreze asupra soluțiilor. Mulți părinți cu probleme în gestionarea furiei rămân blocați în aceeași reacție care nu rezolvă problema : copilul face ceva greșit, părintele se enervează. Dacă își folosește energia pentru a găsi o soluție (consiliere, comunicarea cu profesorii, îmbunătățirea relației cu copilul) conflictele se vor diminua în timp și va evita ca furia să preia controlul asupra comportamentului său.
8. Caută sprijin în partenerul de viață ori la rudele cele mai apropiate care îi pot fi de ajutor în identificarea de soluții și în oferirea unui sfat bun.

Părintele ar putea îmbunătăți relația cu copilul său dacă ar urma sfatul unui alt părinte anonim:

„Să-mi ascult cu adevărat copilul și să-l iubesc, pentru că este unic și irepetabil”

Poți îmbunătăți relația cu copilul și implicit comunicarea cu acesta și prin alte modalități prin care poți să te implici activ în educația copilului:

Comunică regulat cu cadrele didactice ale copilului. Pune întrebări cheie, precum: în ce domenii se descurcă, ce mai poate fi îmbunătățit și cum îl poți susține și ajuta de acasă;

Participă la cât mai multe activități școlare: ședințe cu părinții, serbări, festivități sau lecții deschise;

Planifică excursii cu scop educațional în afara școlii. Câteva exemple de activități – excursii, tururi de muzee, vizite la bibliotecă. Dacă cel mic învață despre animale, ați putea merge împreună la un muzeu de științe naturale. Acest lucru îi va oferi copilului posibilitatea de a aplica în viața reală cunoștințele pe care le-a dobândit la grădiniță sau școală;

Organizează lecții interactive acasă. Activitățile domestice pot îmbunătăți procesul de învățare. De pildă, poți crea cântece și rime cu vocabularul învățat la clasă, ori să înlocuiești anumite instrumente muzicale cu obiecte casnice. O sesiune de gătit distractivă îi poate oferi celui mic ocazia de a-și dezvolta înțelegerea despre sănătate și nutriție;

Urmăriți împreună filme și videoclipuri educaționale;

Pune întrebări în mod regulat despre cum a fost la școală, dacă a învățat ceva nou, precum și despre cea mai grea parte a zilei. Comunicarea acasă îi încurajează pe copii să revizuiască ceea ce au învățat pe parcursul zilei.

Educația aduce cu sine multe beneficii, atât pentru individ, cât și pentru societate – îmbunătățește perspectivele de carieră, stimulează economia și chiar poate extinde durata de viață. Mai mult, potrivit studiilor, educația poate face oamenii mai fericiți! De aceea, este absolut esențial ca educația, indiferent de natura sa, să fie aplicată încă din primii ani de viață ai copilului tău.

Bibliografie :

- Mihai, Zamfira, Osiac, Maria, 2004, *Lingvistica generală și aplicată*, Editura Fundației „România de Mâine”, București

Școala-familia-comunitatea: provocări și perspective

Prof. MILOȘ IOANA
Prof. VÂLCEA IOANA- CRISTINA
Liceul Tehnologic Sf. Nicolae, Deta

Parteneriatele familie-școală-comunitate sunt o responsabilitate comună și un proces reciproc prin care școlile implică familiile în moduri semnificative și adecvate din punct de vedere cultural, iar familiile iau inițiativa pentru a sprijini în mod activ dezvoltarea și învățarea copiilor lor.

Parteneriatul școală – familie - comunitate poate fi considerat o problemă actuală importantă, prezentată de diferite documente de politică educațională la nivel național și internațional și de cercetările în domeniul educației.

În România, conform Legii educației naționale nr. 1/2011, părinții sunt considerați ”pionii” principali și beneficiarii procesului de învățământ. Articolul 80 prevede ca toate deciziile majore din învățământul preuniversitar să fie luate prin consultarea structurilor asociative reprezentative ale părinților. Legea Educației Naționale dă dreptul părinților de a participa activ la conducerea unităților de învățământ, prin prezența în consiliul de administrație al școlii – a doi sau trei reprezentanți ai părinților, în funcție de mărimea școlii (Articolul 96). Conform legislației, părinții sunt antrenați în elaborarea ofertei educaționale a unității de învățământ, în stabilirea curriculumului la decizia școlii (pentru elevul care nu a împlinit încă vârsta de 14 ani, fișa pentru Curriculum la decizi școlii este completată și semnată de către unul dintre părinți/reprezentantul legal). Ca beneficiari indirecti, părinții semnează un contract educațional cu unitatea de învățământ.

Astăzi s-a creat un dezechilibru familial și a scăzut foarte mult (mai ales pentru învățământul liceal și profesional) implicarea părinților în educația copiilor și în parteneriatul școală-familie. Societatea este în permanentă schimbare, iar strategiile școlilor de atragere și implicare a părinților în viața educațională trebuie regândite.

Atât în cadrul familiei pe de-o parte cât și școala, pe de altă parte, trebuie să fie găsite rezolvările provocărilor apărute în cadrul activităților desfășurate în cadrul procesului educativ.

Exemple de activități prin care școala poate atrage părinții:

- întâlniri individuale cu părinții, planificate la intervale mici de timp, pentru a le oferi acestora informații despre progresele pe care le-a făcut copilul lor (nu se recomandă punerea accentului pe probleme sau pe ceea ce nu știe sau nu poate copilul);
- întâlniri de grup cu părinții care au ca obiectiv prezentarea și discutarea unor teme de interes pentru toți părinții – de exemplu, metode de responsabilizare a copiilor sau cum valorizăm timpul liber al copiilor lectorate cu părinți
- ziua porților deschise
- activități comune profesor diriginte – părinți, de exemplu despre meserii
- serbări de ziua Școlii, 8 martie
- activități de amenajare a spațiului verde din curtea școlii
- proiecte în colaborare cu familia

Cadrele didactice așteaptă de la părinți să asigure copiilor, în familie, condițiile necesare unei dezvoltări armonioase, să colaboreze sistematic cu școala și să

urmărească permanent evoluția copiilor (comportamentul, îndeplinirea sarcinilor, situația la învățătură, anturajul, organizarea timpului liber) și să stimuleze copiii să își asume responsabilități în cadrul familiei, pe măsura puterilor lor.

Pentru ca părinților să le fie încurajat comportamentul de implicare este necesar ca aceștia să perceapă beneficiile întâlnirii cu dirigințele și să se simtă confortabil emoțional la aceste întruniri. Dacă părintele este „chemat” la școală doar atunci când copilul are probleme de indisciplină, atunci părintele va asocia școala cu ceva negativ, amenințător la adresa rolului de părinte. Similar, dacă părintele este criticat, judecat, apostrofat în școală, atunci va avea tendința de a evita școala, deoarece îi creează un disconfort emoțional care nu îl ajută să rezolve problema de comportament a copilului.

Ședințele cu părinții trebuie văzute ca pe o oportunitate pentru a dezvolta parteneriatul dintre părinți și școală, iar părinții trebuie transformați într-un partener real în procesul de îmbunătățire și/sau de corectare a situației școlare a copilului.

Un alt minus al sistemului educațional românesc este că nu a fost conceput pentru a dezvolta calități, ci dimpotrivă se focalizează pe asimilarea, învățarea și reproducerea cunoștințelor și nu lasă loc pentru dezvoltarea altor zone ale personalității (motivație, valori, interese, voință), încurajează munca de cercetare individuală în defavoarea celor în echipă, măsoară succesul în funcție de meritul academic, la care putem adăuga numărul mare de elevi care pun o barieră timpul profesorului pentru predare personalizată.

În cazul familiilor cu probleme sociale, pentru a asigura o dezvoltare armonioasă a copiilor este necesară colaborarea cu asistența socială din cadrul autorităților locale.

Parteneriatele familie-școală-comunitate sunt o responsabilitate comună și un proces reciproc prin care școlile implică familiile în moduri semnificative și adecvate din punct de vedere cultural, iar familiile iau inițiativa pentru a sprijini în mod activ dezvoltarea și învățarea copiilor lor. De asemenea, școlile depun eforturi pentru a asculta părinții, a-i sprijini și a se asigura că au instrumentele necesare pentru a fi parteneri activi în experiența școlară a copiilor lor.

Parteneriatele sunt esențiale pentru a ajuta elevii să-și atingă potențialul maxim și, deși implicarea părinților și a comunității a fost întotdeauna o piatră de temelie a școlilor publice, este nevoie de o mai mare recunoaștere și sprijin pentru aceste eforturi de colaborare.

Bibliografie :

- *K.S. Adams, S.L. Christenson, Trust and the Family-School Relationship Examination of Parent-Teacher Differences in Elementary and Secondary Grades, Journal of School Psychology, 38 (5) (2000), pp. 477-497*
- *Family-School Partnerships. Framework. A guide for schools and families. Department of Education, Employment and Workplace Relations, Australia, 2008*
- *3.https://www.tdh.ro/sites/default/files/202008/ghid_de_lucru_cu_parintii_fin_al_25.07.2016.pdf*
- *<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042811000322>*

Aplicarea procesului educativ prin parteneriatul școală-familie-comunitate-

Prof. IOSUB MARIA

Colegiul Tehnic de Căi Ferate „Unirea”, Pașcani

Motto: „Prezența părinților poate transforma cultura școlii.”

S. L. Lightfoot

În ultimii treizeci de ani, s-a dezvoltat un consens asupra importanței relațiilor de calitate școală-familie-comunitate. Această apropiere între diferitele medii de viață ale tinerilor a devenit imperativă având în vedere numeroasele schimbări demografice care afectează familiile, decalajul tot mai mare dintre bogați și săraci, cerințele locurilor de muncă și diversitatea, precum și complexitatea tot mai mare a problemelor tinerilor și familiile lor. Având în vedere erodarea țesutului social, există și necesitatea creșterii capitalului social, adică a relațiilor, a resurselor și a oportunităților de învățare. În mod clar, școala nu mai poate fi suficientă doar pentru sarcină.

Colaborarea susținută între școală și familie este esențială, chiar dacă poate reprezenta o provocare într-un mediu defavorizat. Luarea în considerare a unicității familiilor și a caracteristicilor specifice ale acestora permite înființarea unei școli corecte și echitabile, care ajută la promovarea participării.

Părinții sunt, fără îndoială, primii educatori ai copilului lor. Deși caracteristicile familiei (structura parentală, educația și venitul) influențează rezultatele școlare și dezvoltarea generală a copilului, un număr mare de studii naționale și internaționale au arătat că procesele familiale sunt și mai importante. Cu alte cuvinte, ceea ce fac familiile este mai important decât ceea ce sunt ele. Studiile demonstrează clar influența relațiilor pozitive părinte-copil caracterizate prin căldură, supraveghere și încurajarea autonomiei asupra succesului educațional, indiferent de statutul socioeconomic al familiei.

Se cunosc mai multe forme importante de organizare instituționalizată a educației părinților și a colaborării școală – familie, la Colegiul Tehnic de Căi Ferate „Unirea” unde îmi desfășor activitatea de câțiva ani, regăsind-se următoarele:

- ✚ Asociația părinților coordonată de către un reprezentant al părinților, cu o largă libertate de inițiativă
- ✚ Școala părinților desfășurată de 5 ani la Colegiul „Unirea”
- ✚ Consiliul de administrație școlară format (exclusiv sau în majoritate) din părinți, cu rol informațional, consultativ și decizional
- ✚ Comitete de părinți pe clase fără rol decizional, care sprijină școala în rezolvarea unor probleme

În mod similar, munca efectuată asupra practicilor parentale arată fără echivoc impactul pozitiv al comportamentului parental asupra succesului educațional, precum încurajarea, complimentele sincere, disponibilitatea și receptivitatea la schimburi, precum și ajutorul direct și ocazional în munca școlară. Aceste observații se dovedesc a fi semnificative indiferent de statutul socioeconomic al familiei și de nivelul de educație al tinerilor.

Stabilirea de practici de colaborare între școală, familie și comunitate pare a fi o problemă esențială pentru a maximiza șansele de succes a elevilor. Cu toate acestea,

este dificil de identificat aceste practici deoarece sunt foarte diverse în ceea ce privește tipurile și frecvența activităților și partenerilor implicați în funcție de unitățile școlare, de nivelul de educație (preșcolar, primar, gimnazial, liceal) și de caracteristicile elevilor și ale acestora.

Mulți parteneri comunitari și instituționali pot sprijini strategiile propuse de colegiul nostru pentru a promova succesul educațional al tuturor elevilor și pentru a sprijini familiile, prin faptul că la noi la școală ne vin foarte mulți elevi din mediul rural, unii chiar din medii defavorizate. Ei fac parte din comunitatea educațională mai largă. Rolul lor trebuie încurajat și consolidat din cauza multidimensionalității dezavantajelor (condiții sociale, economice, materiale și culturale) și a acumulării de dezavantaje experimentate de multe familii din satele și suburbiile ce aparțin de municipiul Pașcani. Consider că ancorarea oricărei școli din comunitatea sa înseamnă lărgirea domeniului său de intervenție și creșterea capacității acesteia de a răspunde nevoilor elevilor și familiilor.

Tinerii, părinții și personalul școlii pot contribui cu toții la un climat școlar sigur, pozitiv și plin de grijă. Colaborarea dintre școală și familie necesită o relație de încredere, respect reciproc, acceptare, egalitate, deschidere și ascultare. Lucrul împreună face posibilă atingerea unor obiective comune, cum ar fi bunăstarea copilului și succesul educațional.

Vin cu propunerea următoarelor acțiuni pe care școala mea le întreprinde pentru a promova colaborarea cu familia:

Informarea familiei:

- o prin transmiterea părinților a documentului Plan de acțiune al școlii și evaluarea acestuia;
- o asupra diferitelor mecanisme existente la școală și la consiliul școlar (CȘ) sau cu statut special pentru sprijinirea părinților în urma unui eveniment de violență sau intimidare.

Asigurarea familiei:

- o în timpul unui eveniment de violență sau intimidare, școala tratează situația conform protocolului stabilit.

Implicarea familiei:

- o în căutarea soluțiilor pentru copilul ei.

Susținerea familiei:

- o oferindu-i informații atunci când un copil este implicat într-o situație de violență sau intimidare;
- o direcționarea acestuia către o persoană resursă sau CȘ sau către resurse externe, după cum este necesar.

Consider că și familia ar trebui să se implice în viața copilului său prin acțiuni pe care părintele le poate întreprinde pentru a promova colaborarea cu școala:

- ❖ Oferirea de sprijin copilului său;
- ❖ Informarea școlii și colaborarea cu aceasta;
- ❖ Obținerea resurse, dacă este necesar;
- ❖ Urmărirea copilului în activitatea școlară;
- ❖ Informarea școlii cu privire la orice modificare a copilului său.

Prin colaborarea școală-familie se evidențiază unele avantaje:

- perseverență școlară mai mare;
- mai mult timp petrecut la teme;
- rezultate academice mai bune;
- prezență școlară foarte bună;

- comportamente adecvate;
- percepție pozitivă asupra clasei și a climatului școlar;
- aspirații educaționale și profesionale superioare.

Pentru *părinți*:

- ✓ o mai bună cunoaștere a funcționării școlii și a așteptărilor acesteia;
- ✓ o mai bună înțelegere a rolului lor și o mai mare participare la viața școlară;
- ✓ cunoașterea mai bună a dezvoltării copilului lor;
- ✓ intervenții mai eficiente cu copilul lor;
- ✓ încredere mai mare în profesori.

Pentru *personalul școlii*:

- atitudine pozitivă față de părinți;
- atitudine pozitivă față de școala lor și față de practicile lor profesionale;
- senzație de sprijin;
- o mai mare aderență a părinților la regulile de conduită școlare.

Părinții trebuie să aibă încredere în cadrele didactice. Ei trebuie să recunoască profesionalismul acestora, pedagogia fiind o adevărată măiestrie, nu doar o simplă ocupație. Pentru a nu se ajunge la dificultăți, este de preferat ca părinții să ia legătura cu școala nu doar atunci când sunt chemați la ședințe sau atunci când copiii se confruntă cu anumite probleme. Pentru a facilita comunicarea între școală, familie și comunitate, cadrul didactic poate să comunice cu părinții prin poșta electronică, telefon (când este posibil), să efectueze vizite la domiciliul elevilor, să realizeze întâlniri după cursuri sau de câte ori se impune acest lucru, la o oră agreată de părinți. Cadrele didactice ar trebui să accepte toate familiile, chiar și pe cele cu o educație limitată.

Doar un parteneriat strâns și susținut între familie, școală și comunitate poate pune în aplicare procesul de educare a copilului. Școala are nevoie de sprijinul familiei și a comunității pentru a oferi un mediu prietenos de educare a copilului și servicii de calitate.

Sunt încântată să lucrez cu echipa școlii pentru a facilita colaborarea dintre școală, familii și comunitate și pentru a sprijini părinții în timpul diferitelor tranziții școlare ale copilului lor.

Bibliografie

- Braghiș M., *„Parteneriatul școală-familie-comunitate în treapta învățământului primar. Ghid metodologic*. Chișinău: 2013;
- Bunescu Gheorghe, *„Școala și valorile morale”*, EDP, R:A., București, 1998;
- Popescu, M., *„Implicarea comunității în procesul de educație”*, Centrul Educația 2000, Corint;
- Șincan E., Alexandru Ghe., *„Școala și familia”*, Editura „Gheorghe – Cârțu Alexandru”, Craiova, 1993.

Importanța colaborării între părinți și profesori

Prof. psihopedagog CHIUDA MARIA,
Prof. psihopedagogie specială DAVID CORINA,
Școala Gimnazială Specială nr. 2, București

Rolul de părinte este o responsabilitate personală. Nu există o rețetă unică de a fi părinte, toți părinții încearcă să ia cele mai bune hotărâri pentru copiii lor.

Împărtășirea informațiilor și experiențelor către alți părinți, aflarea a ce spun experții despre diferite subiecte și reflectarea la propria situație, pot să ne ajute să luăm și să facem alegeri.

Școala trebuie să organizeze cu familia un parteneriat educațional. Mijloacele aflate la îndemâna profesorilor sunt: ședințele cu părinții, acțiuni comune părinți și copii, vizite la domiciliul copiilor, discuțiile zilnice cu părinții sau atunci când evenimentele le solicită.

O altă modalitate de a implica părinții în activitățile din școală se realizează prin întâlniri programate la care pot participa și rudele care doresc să se implice în educarea copilului. Aceste întâlniri se pot realiza sub forma unui program: filme, prezentări, jocuri de rol. În urma discuțiilor pe o anumită temă părinții pot învăța unii de la alții cum să găsească soluții la problemele reale cu care se pot confruna în familie la un moment dat. Pentru profesori este o modalitate de a afla multe lucruri despre ei și copii lor, despre modul lor de viață acasă.

Temele alese în cadrul lectoratelor pot fi stabilite de profesori, în urma celor constatate sau pot fi alese la propunerile părinților. Este necesară încurajarea participării „taților” la astfel de activități, deoarece sunt familii unde acesta este considerată „treaba femeilor”. Se poate proiecta o întâlnire numai „pentru tați” și o alta numai „pentru mame”. În timpul acestor activități se pot prezenta activități desfășurate la școală pentru ca părinții să le continue acasă. Părinții pot fi învățați să se joace jocuri diferite cu copii lor, dar și cum să le citească o poveste.

La sfârșitul activității părinții pot completa diverse chestionare. Întâlnirile se pot concretiza în fișe de observație pe care învațătoarea/profesorii le poate completa, pentru fiecare copil.

Părinții sunt partenerii și colaboratorii cadrelor didactice în educație și nu specialiști. Putem elabora materiale sub formă de pliante, mici anunțuri, fluturași pentru părinți conținând informații despre nivelul cunoștințelor și deprinderilor copilului la diferite vârste. Părerea părinților este importantă, dar noi stabilim ceea ce trebuie să știe copilul când termină școala.

Părinții pot da o mână de ajutor efectiv în școală. Trebuie să utilizăm aptitudinile deosebite ale părinților. Dacă un părinte este muzician putem să-l implicăm în activități prin realizarea unui moment deosebit pe parcursul zilei.

O atmosferă deschisă și prietenoasă va duce la respectarea deosebirilor culturale și etnice, dar va preveni și abandonul școlar. O legătură deosebită între cadrele didactice și părinți v-a duce la o relație deosebită între copii și acestea.

Experiența pedagogică demonstrează că reușita integrării sociale depinde în mare măsură de calitatea formării grupului de copii, a relațiilor dintre ei și a modului în care se supune grupului (sa nu strice jucăriile, lucrările colective pe care le realizează). Participarea părinților la unele activități ale școlii (șezători, vizite, excursii, activități comune, lecții deschise, expoziții ale copiilor) și chiar implicarea acestora în

organizarea, desfășurarea lor le vor permite o mai buna cunoaștere a particularităților propriilor copii, a dificultăților pe care aceștia le întâmpină în activități.

Implicarea părinților în activitățile școlare ale copiilor pot merge și până la implicarea lor în activitățile extrașcolare de organizare a unor serbări cu teme folclorice, dar și prezentarea unor obiceiuri specifice anumitor zone geografice din România.

Un părinte se poate considera împlinit atunci când împreună cu școala reușesc să educe copilul astfel încât el să aprecieze munca, să fie util în societate.

Parteneriatul școală-familie, acțiunile comune desfășurate, continuarea muncii cadrului didactici de către părinți, implicarea acestora în acțiunile organizate în școală, transformarea unor deprinderi în obisnuințe, de aceasta colaborare, beneficiar este copilul care treptat prin modul de comportare va scoate în evidență rezultatele acestui parteneriat.

Activitatea cu părinții, ca parteneri, pentru a asigura dezvoltarea copilului în programul educativ din grădiniță, poate deveni un start bun pentru a crea părinților respectul de sine, încredere în competențele lor, făcându-i mai buni. Parteneriatul școală-familie se referă la construirea unor relații pozitive între familie și școală, la o unificare a sistemului de valori care poate avea un efect benefic asupra copiilor atunci când aceștia văd profesorii sfătuindu-se cu părinții.

Părinții sunt principalii colaboratori și parteneri ai școlii în ceea ce privește educația moral-civică a copiilor.

Bibliografie:

- Dăncilă Eduard și Dăncilă Ioan, 2003, *Noi și copilul nostru ne pregătim pentru școală*, Editura Edid
- Dumitrana Magdalena, 1998, *Didactica Preșcolară*, 1998, Ed. V&I Integral București
- Moisin Anton, 2001, *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și școală*, E.D.P. București

Cadrul didactic și părinții, sprijin în procesul de recuperare al elevilor cu CES

COSTACHE CLARA NICOLETA

Școala Gimnazială Specială Târgoviște

Orice copil are o serie de particularități, caracteristici care se referă la modul, stilul, ritmul și specificul învățării sale. În același timp o serie de copii au particularități ce îndreptățesc un sprijin suplimentar, activități specifice pentru realizarea sarcinilor de învățare; este vorba de *cerințe speciale*, diferite de ale majorității copiilor și care determină măsuri specifice. Cerințe speciale poate avea orice om/copil în anumite perioade, pentru că cerințele speciale acoperă o realitate extrem de variată, complexă și dinamică - de la probleme simple, determinate de dezvoltarea tipică a individualității și persoanei, până la problemele unice, care nu se pot rezolva decât cu o intervenție specială și specifică.

Să nu uităm că și „copiii care au anumite dizabilități/handicapuri au trebuințe de bază în creștere și dezvoltare ca toți copiii. Identificăm: nevoia de afecțiune și securitate, de apreciere și întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate și independență”. (E. Vărășmaș, 1998).

În ultimii ani au avut loc schimbări importante în procesul educațional al copiilor cu cerințe educative speciale, schimbări instituite prin Legea Învățământului, Statutul personalului didactic și a Regulamentului de organizare și funcționare a Învățământului Special.

Potrivit noilor orientări, responsabilitatea revine educatorului, profesorul de psihopedagogie specială, de educație specială) ca animator al actului de proiectare, implementare și evaluare a procesului psiho-socio-educational ce se desfășoară într-o instituție școlară.

Educatorul, în calitatea lui de responsabil al actului pedagogic,(de proiectare, implementare, evaluare a procesului psiho-socio-educational), îi revin sarcini primordiale și anume:

- *cunoașterea blocajelor pe care le întâmpină elevul în procesul de învățare
- *stabilirea diagnosticului socio-psiho-pedagogic pe baza unui instrument adecvat
- *formularea de decizii în funcție de contextul educațional și potențialul de învățare care să declanșeze o veritabilă schimbare în organizarea și desfășurarea procesului de educație specială
- *stăpânirea cunoștințelor teoretice și practice specifice programelor de recuperare pe tipuri și grade de handicap

În viața fiecărui copil, familia reprezintă primul mediu de socializare caracterizat prin securitate afectivă, susținere, cooperare, viață comună, aspirații comune. Prezența unui copil cu deficiențe într-o familie poate produce o modificare mai mult sau mai puțin profundă a relațiilor din cadrul familiei, afectând atât echilibrul interior, cât și echilibrul exterior care vizează relațiile familiei cu societatea. Unii părinți nu reușesc să se împace cu acest gând, nu admit această realitate, o resping, se luptă cu ea, se amăgesc, caută explicații.

În fața sentimentului de culpabilitate, majoritatea acestora vor adopta strategii de apărare: nevoia de reparație, supraprotecția, culpabilizarea celorlalți, refuzul de a accepta diferența, nevoia de pedeapsă.

Studiind atitudinea adoptată de părinți față de copilul deficient, unele cercetări demonstrează că ea depinde de mai mulți factori:

- *gradul deficienței sau anomaliei pe care o prezintă copilul
- *factorii afectivi, sociali și culturali ai anturajului ce condiționează modul în care părinții trăiesc această realitate
- *nivelul de aspirație familială
- *măsura în care copilul satisface așteptările părinților în sensul unei realizări sociale sau intelectuale.

Metoda cea mai adecvată pentru educația copilului este dialogul care poate avea loc în orice împrejurare, la plimbare, la joacă, la spectacol, la muncă, etc.

Școala nu reprezintă doar o instituție unde copiii și tinerii vin să primească informații, ci un loc unde trebuie să învețe toți cei care lucrează. Până acum, profesorul era considerat principala sursă de informații pentru o anumită disciplină, într-un anumit domeniu, o autoritate de necontestat. Datorită democratizării accesului la cunoștințe, acest rol al profesorului se reduce dramatic, el devenind un organizator, o călăuză a învățării, oferind elevilor, în locul tradiționalei “transmiteri a cunoștințelor”, veritabile “experiențe de învățare”, provocând elevii să descopere și să aplice în practică noile cunoștințe dobândite. Acest lucru se poate realiza însă doar într-o școală care poate răspunde unei diversități mari de copii, o școală deschisă, prietenoasă în care se urmărește flexibilizarea curriculumului, ameliorarea calității procesului de predare – învățare, evaluarea permanentă și formativă a elevilor, precum și parteneriatul educațional, iar educația incluzivă se referă în esență la înlăturarea tuturor barierelor în

învățare și la asigurarea participării tuturor celor aflați în situații de risc sau vulnerabili la excludere și marginalizare la activitatea de învățare, o școală în care toți participă și sunt tratați ca fiind la fel de importanți.

Cadrele didactice ar trebui să îi ajute pe părinții copiilor cu dizabilități să se îngrijească de ei înșiși pentru a se îngriji mai bine de copiii lor. Când sunt relaxați, echilibrați și se simt bine, le este mult mai ușor să își vadă copiii ca fiind oameni. Abilitățile lor de rezolvare a problemelor sunt mai ascuțite și sunt mai puțin tentați să considere comportamentul copiilor lor ca pe un afront personal sau ca o reflectare a faptului că sunt părinți „buni”, sau „răi”, .

Să fii părintele unui copil cu dizabilități este deseori obositor. Deși își iubesc copiii pot reacționa la stres ținându-l la ei sau tratându-l necorespunzător. Când reacționează în acest fel, ei le reduc prețuirea de sine. Când își controlează stresul însă, părinții pot vedea abilitățile copiilor, ajutându-i să-și mențină prețuirea de sine. Dar pentru acest lucru părinții au nevoie de timp, să accepte realitatea, să se informeze, să facă schimb de experiență cu alți părinți care trec prin aceleași experiențe, să se adapteze la noul mod de viață. Numai că, de cele mai multe ori timpul este cel mai mare dușman al copiilor cu CES, cu cât mai repede sunt evidențiate problemele medicale și educaționale și aici mă refer încă de la grădiniță, cu atât mai repede se poate realiza un plan de intervenție personalizat care să permită copilului să se dezvolte și să crească cât mai normal posibil.

Scopurile principale ale relației școală, familie, comunitate

Scopurile principale ale relației dintre școală, familie și comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- informarea și sensibilizarea comunității locale cu privire la posibilitatea recuperării, educației chiar și pentru copiii ce au abandonat școala;
- schimbarea mentalității și atitudinii opiniei publice față de copiii cu nevoi speciale;
- implicarea părinților copiilor din clasă în vederea reacționării mai rapide la probleme și acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- implicarea comunității în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor școlare de informare și pregătire a comunității locale pentru educația incluzivă, prin aceasta înțelegând adaptarea școlii la cerințele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, și nu a copilului la cerințele școlii,
- găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode și tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare.

Potrivit Circularei nr. 10.108/15 ianuarie 2020, emisă de Ministerul Educației și Cercetării către toate instituțiile de învățământ din țară, părinții sau alte persoane pot însoți elevii la cursuri, dacă aceștia au cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități .

“Facilitator poate fi unul dintre părinți, asistentul personal sau însoțitorul, pentru copiii cu grad de handicap grav, o persoană numită de părinți și față de care copilul are dezvoltată o relație de atașament, un specialist recomandat de părinți sau reprezentantul legal, un specialist numit de părinți din organizații, universități, alte instituții cu care unitatea de învățământ are acorduri cât și la alte persoane, prevăzute la art.64 alin.2 din Ordinul nr.1985/1305/5805/2016”. Un facilitator poate avea grijă de mai mulți copii cu dizabilități și/sau cu CES în aceeași clasă , atribuțiile acestuia fiind prevăzute în art.64, alin.7 și alin.8 din același act normativ, iar în conformitate cu art.64 alin1 și cu Recomandare Avocatului Poporului, nr, 8/2018, “unitățile de învățământ care școlarizează preșcolari/elevi cu dizabilități și/sau CES includ în regulamentul de organizare și funcționare proceduri privind aprobarea prezenței facilitatorului în unitatea de învățământ, precum și modul de organizare a activității acestuia”

Atribuțiile facilitatorului sunt cel puțin următoarele:

- a) supravegherea și îngrijirea copilului în timpul orelor de curs, în pauze și în cursul activităților extrașcolare;
- b) facilitarea relației copilului cu colegii, în timpul orelor de curs și în pauze;
- c) facilitarea relației copilului cu cadrul didactic, în timpul orelor de curs;
- d) sprijin la efectuarea exercițiilor predate, în timpul orelor de curs;
- e) colaborarea cu cadrul didactic de la clasă, cu profesorul itinerant și de sprijin și cu alte cadre didactice și profesioniști din școală;
- f) facilitarea relației cu colegii și profesorii în cursul activităților extrașcolare;
- g) colaborarea cu părinții/reprezentanții legali.

Trecerea la învățarea on-line a ridicat unele probleme în ceea ce privește activitatea didactică cu elevii cu deficiențe mintale. Această perioadă a fost una de „verificare” a interesului cadrului didactic dar și a părintelui în a sprijini elevul cu CES în a-și desfășura în continuitate activitatea școlară. De aceea, rolul părintelui a fost unul primordial, în cele mai multe cazuri activitatea on-line depinzând în cea mai mare parte de implicarea acestuia.

La clasa pregătitoare, în cadrul căreia copiii datorită particularităților psihi-individuale dar și vârstei fragede nu stăpânesc „tainele dispozitivelor digitale” pentru a ne putea continua activitatea am înființat un grup de whatsapp, prin intermediul căruia am menținut legătura cu părinții acestora. Au acceptat fără rezerve colaborarea cu cadrele didactice de la clasă, având aceleași obiective comune: menținerea interesului copilului pentru școală și înregistrarea unor progrese pe diferite arii. Astfel s-a creat un parteneriat strâns în sprijinul copiilor, formându-se în acest fel o adevărată comunitate și cultură a școlii, cadru în care toți membrii implicați se simt ca făcând parte dintr-o mare familie. Luând parte la activitatea școlară a copilului, ajutându-l pe acesta în realizarea sarcinii, părintele conștientizează rolul său în viața copilului, dar și importanța cadrului didactic în munca cu copilul cu deficiențe mintale. Implicați fiind împreună în activitățile de dezvoltare ale copilului, între cadrele didactice și părinți se stabilesc relații de încredere reciprocă, de cooperare activă ce determină în timp o comunicare eficientă. Părintele este nevoit să asculte ceea ce îl învață cadrul didactic pentru a putea fi capabil, mai departe, să-și învețe propriul copil.

Prezint în continuare modul în care am comunicat pe grupul de whatsapp cu mamicile/facilitatorul copiilor de clasă pregătitoare.

ȘCOALA ONLINE

Disciplina: Abilități de comunicare și limbaj

Tema: Exerciții grafice. Linia frântă.

Activități de învățare: Exerciții pentru trasarea liniei frânte. Schimbarea direcției.

Exercițiile grafice reprezintă totalitatea exercițiilor care îl conduc pe copil, în mod progresiv, să reproducă trăsături (semne) după model, într-un ritm dat, repetabil, în scopul de a le educa îndemânarea necesară scrierii.

Presupun: exersarea motricității și mai ales a motricității fine manuale, coordonarea oculo-manuală, orientarea în spațiu și timp, exersarea mânuirii corecte a instrumentului de scris etc.

Dragi mămici,

Copilul apasă creionul prea tare? Nu vrea să îl țină în mână? Îl aruncă?

Nu insistați, atunci! Așteptați! „După furtună întotdeauna apare soarele”.

Efectuați exerciții de încălzire pentru degete și mâini.

Lăsați-l pe el să aleagă o cariocă sau un creion/creion colorat cu care vrea să scrie.

Ajutați-l! Mânuța lui mică încape perfect în mâna dumneavoastră.

Sau...scrieți și dumneavoastră odată cu el (bineînțeles fiecare cu fișa lui).

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Lăudați-l. Scoateți în evidență doar ce a făcut bine.

Și o mică recompensă este binevenită.

Disciplina: Educație senzorială și psihomotorie

Tema: Culorile. Verde

Activități de învățare:- Identificarea/discriminarea culorii verde(Arată verde, Dă-mi verde);

-Exerciții de sortare a obiectelor după criteriul culorii;

-Exerciții de încastre(introducerea obiectelor verzi în căsuțele corespunzătoare).

Adaptare

Cum nu dispuneți de încastre le-am înlocuit cu o câte o floare pe ale cărei petale trebuie să fie imagini/obiecte de culoarea indicată în centrul florii. Recomandarea este ca aceste petale (sunt, de fapt, niște cerculețe)să fie decupate, apoi copilul cu ajutorul facilitatorului sortează după criteriul culorii și potrivește „petala ” la floarea de culoare corespunzătoare.

Dacă nu aveți posibilitatea unui xerox color,vă rog să colorați dumneavoastră respectând culorile din fișe.

Dacă posibilitatea unui xerox este inexistentă,vă rog să desenați și să colorați dumneavoastră după modelul dat. Chiar dacă nu o să iasă cel mai frumos desen important este să fie clar, simplu,corect.

Dragi mămici,

Iubirea pe care o simțim și o transmitem copiilor noștri folosind orice limbaj, ne face mai puternice, mai înțeleghătoare, mai răbdătoare.

Veți descoperi în dumneavoastră resurse nebănuite și veți trăi bucuria unui lucru făcut cu drag și devotament.

ȘCOALA ONLINE

Disciplina: Consiliere și dezvoltare personală

Tema: Ziua Mondială a Igienei Mâinilor, 5 Mai

Activități de învățare:-Exerciții de ascultare a mesajelor transmise de alte persoane

-Exerciții de lipire

Dragi mămici,

Pe 5 mai a fost ziua mondială a igienei mâinilor. Importanța spălării pe mâini o cunoaștem cu toții, dar mai ales în aceste zile când acest obicei sănătos ne poate salva viața, trebuie să le reamintim copiilor modul în care putem face acest lucru.

Cu săpun și apă caldă și cu mișcările potrivite curățăm mâinile ca în imaginile de mai jos. Repetăm până când copilului începe să-i facă plăcere și va primi cu bucurie să facă acest gest atât de necesar.

În ajutorul nostru chemăm un doctor/doctoriță. Ei joacă un rol foarte important, mai ales în aceste zile. Vorbiți-le despre rolul lor și împreună cu copilul, folosindu-vă de materialul trimis de mine, realizați un „ portret al acestuia”.

Se colorează părul. La cap se desenează ochii,nasul, gura.

Se decupează capul și corpul (de către părinte).Se lipesc formând un întreg. Nu colorați halatul care rămâne alb.

Cu ajutorul lui încercați să convingeți copilul să se spele pe mâini cât mai des. Mult succes!

ȘCOALA ONLINE

Disciplina: Consiliere și dezvoltare personală

Tema:22 Mai-Sărbătoareaviețuitoarelor din lumeaîntreagă

Activități de învățare: -Exerciții de ascultare a mesajelortransmise de altepersoane

-Exerciții pentru motricitatea fină

Cum este greu să explici copiilor ce înseamnă biodiversitate, vom face ceva legat de animale. M-am gândit că ariciul este un animăluț drăguț care ne va ajuta să facem și câteva exerciții pentru motricitatea fină.

Materiale necesare:

Pentru a realiza figurina din legume "Ariciul" avem nevoie de:

1 cartof, 1 morcov(opțional), chibrituri/ scobitori/bețe de urechi.

Mod de lucru:

1. Luăm legumele, le spălăm bine și le ștergem. Tăiem o bucățică din morcov, pentru nasul ariciului, și-l fixăm de cartof.

2. Luăm 4 chibrituri pentru piciorușe, și le înfigem în cartof (corpul ariciului).

3. Ochii ariciului sunt realizați din două bucățele rotunde de morcov și bobite de piper.

5. Luăm scobitori/bețe de urechi le înfigem în cartof, care vor ține locul acelor ariciului.

Dragi mămici,

Atenție mare la scobitori! Pentru a preveni eventuale „accidente” puteți să le înlocuiți cu bețe de chibrit sau bețișoare de urechi.

Spuneți copilului ce legume folosiți. Orientați mâna copilului pentru a-l ajuta să înfigă scobitorile/bețele de chibrit/bețele de urechi în cartof, pentru realizarea acelor ariciului.

Bibliografie

- *Gherguț, A(2007), Sinteze de psihopedagogie specială, Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice, Editura Polirom, Iași*
- *Vlad, E(1999), Evaluarea în actul educațional- terapeutic, Editura Pro Humanitate, București*
- *art.64 alin.2 din Ordinul nr.1985/1305/5805/2016*

Importanța cititului împreună în consolidarea relației dintre părinți și copii

TIMOFTE ELENA

Școala Gimnazială Specială Pașcani, IS

“Există deja studii de specialitate realizate de cercetătorii în neuroștiințele cognitive, care ne arată că în primele săptămâni de viață, atunci când adulții îi citește bebelușului, acesta recunoaște vocea părinților și astfel i se transmite convingerea că lumea este un mediu sigur. Se consolidează astfel atașamentul părinte-copil, despre care știm că influențează semnificativ procesul de dezvoltare și funcționare a creierului.

Lectura în orice moment al zilei dar mai ales seara este un mijloc benefic pentru realizarea unui tip de atașament solid în relația părinte-copil, care funcționează și ca remediu natural împotriva stresului și a anxietății. Până și cerința copilului de a i se citi în mod repetat aceeași poveste are un sens bine conturat – astfel, cel mic privește logic desfășurarea evenimentelor, dar în același timp se formează sentimentul de siguranță în preajma părintelui și a evenimentelor din jur.

Cititul timpuriu ajută la dezvoltarea creierului, a competențelor lingvistice, stimulează creativitatea și consolidează relația dintre părinte și copil. Cărțile oferă o oportunitate excelentă de a vorbi, de a povesti, de a inventa și de a ne conecta cu cei mici.

Bebelusii si copiii mici sunt ca niste bureți care absorb practic tot ce se afla in jurul lor – de la emoții, stări de spirit și până la limbajul verbal și non-verbal. Iar in timp ce le

citim povesti, mintea lor funcționează, le dă frau liber imaginației, ascultă activ și învață din lecțiile pe care le învață și personajele.

S-au observat o serie de beneficii ale cititului în familie, în primul rând întărește relația părinte –copil deoarece lectura oferă o oportunitate minunată de conectare și este un mod frumos de a petrece timp împreună, de a încheia o zi agitată, copiii se simt în siguranță când părinții le citesc. S-a observat de asemenea că se dezvoltă abilitățile de ascultare ale copilului deoarece ascultarea unei povești citite cu voce tare implica un anumit nivel de înțelegere din partea copilului, iar acest nivel de înțelegere depinde de capacitatea copilului de a acorda atenția necesară cititului, adică de abilitățile sale de ascultare. Unii experți consideră că ascultarea este o abilitate pe care copiii trebuie să o dobândească dinainte de vârsta școlară. Cititul susține dezvoltarea cognitivă și a limbajului s-a demonstrat că bebelușii cărora părinții le citesc și le vorbesc mult au un scor mai mare în ceea ce privește abilitățile lingvistice și dezvoltarea cognitivă, precum și capacitatea de rezolvare a problemelor. Copiii care au fost expuși lecturii au un vocabular mult mai bogat și variat deoarece prin intermediul cărții au posibilitatea de a face cunoștință cu variate cuvinte comparativ cu vorbirea cotidiană,...

Lectura ajută copiii să și dezvolte progresiv capacitatea de concentrare și autodisciplină, în timp, aceștia vor deveni mai liniștiți în încercarea de a asculta și a înțelege povestea. Cărțile și poveștile deschid copilului o lume cu totul nouă. Adesea, poveștile folosesc elemente fantastice care îi ajută pe copii să gândească neconvențional. Copiii au oricum o imaginație bogată, iar lectura le hrănește creativitatea, care este importantă pentru dezvoltarea intereselor și ideilor, precum și pentru încurajarea sănătății emoționale.

Ofera lectii de viata

Cărțile oferă o oportunitate de a vorbi despre situații din lumea reală în moduri adecvate vârstei. Copiii preferă în special cărțile în care personajele sunt de vârsta lor și fac lucruri pe care și ei le fac în viața de zi cu zi. Prin urmare, copiii pot găsi în cărți soluții la diferite situații reale, cum ar fi jocul colectiv, schimbul de jucării, dar și diferite experiențe cum ar fi mersul la grădiniță sau mersul la dentist.

Lectura îi învață și îi ajută pe copii cum să facă față „experiențelor dificile sau stresante”. Cărțile în care sunt prezentate emoțiile sau situațiile cu o puternică încărcătură emoțională pot ajuta la începerea unei conversații despre sentimentele copiilor și le pot arăta acestora că sentimentele lor sunt normale.

În experiența avută cu părinții care au fost invitați să se implice în lectura la clasă, au citit atât propriului copil cât și celorlalți copii. Au avut posibilitatea să vadă reacțiile propriului copil atunci când i se citește și au învățat alături de ei. Această experiență a avut un impact pozitiv deoarece mulți dintre copii au continuat lectura și acasă, au cerut recomandări de cărți potrivite și au confirmat că s-a îmbunătățit relația cu propriul copil.

Părinții au fost îndumăți să vorbească, să se joace cu copiii și să discute despre preocupările zilnice ale copilului. S-a stabilit o rutină în ceea ce privește stabilirea timpului pentru lectura în familie, de obicei seara cel puțin zece minute înainte de culcare. Copiii și părinții au ales împreună cărțile ce au urmat a fi citite. S-au creat minibiblioteci la domiciliu și momentul de lectură a fost asociat cu petrecerea unui timp de calitate alături de propriul copil.

Rolul atmosferei familiale în vederea dezvoltării armonioase a educabilului

GAMAN-PAVEL CRISTINA-ALINA

Școala Gimnazială Nr. 1 Tuzla și
Școala Gimnazială NR. 28" Dan Barbilian" Constanța

În înțelesul cel mai larg, educația este un proces care începe în momentul în care individul se naște și se sfârșește o dată cu viața.

Familia constituie poarta prin care copilul își face apariția în viața umană și în cadrul căreia își formează personalitatea. Prima instanță educativă o constituie mediul familial. În acest mediu, copilul face primii pași pe drumul integrării sociale. Un impact esențial asupra procesului socializării copilului îl constituie grădinița, care contribuie la procesul construirii personalității copilului într-una din etapele de vârstă cele mai maleabile și cele mai vulnerabile.

Manifestându-se ca o acțiune unitară, educația își îndeplinește dezideratele prin strânsa legătură dintre familie și mediul educațional, respectiv, grădiniță. În acest context, educatoarea găsește permanent ocazii de a comunica cu părinții. Una dintre metodele cele mai eficiente de colaborare este reprezentată de consilierea părinților, ce constă în seminarul sau dezbateră, prin intermediul căroră, cadrul didactic transmite un lucru minunat, și anume, acela că iubirea, motivarea părinților și gândirea pozitivă sunt factorii cruciali în creșterea copiilor buni și dezvoltați cât mai armonios. Pentru ca dezvoltarea copilului să aibă un start cât mai bun este imperios necesar ca toți actanții actului educativ să contribuie cu tot ce este necesar.

Pe de-o parte, dăruirea și implicarea cadrului didactic împletite cu interesul și dragostea părintelui alături de setea de cunoaștere a educabilului sunt principalele caracteristici care pot contribui la validarea unui viitor progres considerabil al copilului. Doar împreună putem construi, însă temelia educației trebuie realizată din sânul familiei și continuată "*cărămidă cu cărămidă*" încă din cei mai fragezi ani ai copilăriei.

Așa cum bine știm, cadrele didactice, adevărați mentori ai claselor pe care le coordonează încearcă prin diverse metode să trezească setea de cunoaștere a copilului. Rolul nostru nu este doar acela de a furniza și transmite informații, ci de a modela minți, de a descoperi talentele și de a șlefui caracterele precum diamantele. Menirea noastră este de a depăși barierele și de a ajunge la sufletul educabilului pentru a putea descoperi măreția din cadrul fiecăruia în parte. Cu precădere cei care prezintă diverse deficiențe trebuie ajutați să le amelioreze, să se recupereze și să dezvolte cât mai frumos alături de colegii lor. Parteneriatul strâns dintre școală, familie și comunitate eficientizează toate activitățile și obiectivele urmărite, contribuind în egală măsură la creșterea complexă a individului.

Din dorința de a afla cât mai multe despre copiii cu care colaborez, am propus o serie de întâlniri atât cu părinții cât și cu bunicii acestora, implicându-i în diverse activități, jocuri educative ce au avut ca principal scop identificarea unor puncte comune între părinte și copil, recunoașterea unor produse realizate de propriul copil, activități ce au adus bucurie pe chipul părintelui. Aceste idei au fost puse în practică atât în mediul școlar- sala de clasă, cât și în mediul on-line prin intermediul platformelor educaționale, pentru a putea menține vie colaborarea cu familia și pentru a aduce cât mai aproape părintele de spațiul educațional.

Discuțiile au fost libere și au vizat accentuarea ideii potrivit căreia timpul de calitate petrecut alături de cei dragi este de-o valoare incomensurabilă care își va lăsa amprenta asupra viitorul adultului de mâine.

Ca temă de reflexie am pornit de la un subiect sensibil, propunându-le părinților să cugete asupra a ceea ce ar dori să schimbe în viața dumnealor dacă ar fi la începutul carierei. Majoritatea a răspuns că ar fi optat pentru un serviciu mai bun, deoarece stabilitatea financiară ar fi adus beneficii pe toate planurile, unii au afirmat că nu regretă cariera aleasă ci, că ar dori să petreacă mai mult timp cu familia, să meargă în mai multe călătorii împreună și să fie mai înțelegători cu copiii lor, întrucât presiunea îndatoririlor și rutina zilnică anulează din micile bucurii pe care aceștia le-ar putea observa, dacă ar fi mai puțin ancorați în cutumele responsabilităților.

La polul opus, am întrebat preșcolarii cum își petrec timpul liber acasă și cele mai frecvente răspunsuri au fost: ”*Ne uităm la desene animate și ne jucăm la calculator sau televizor*”. Când au fost întrebați dacă ascultă povești acasă, am aflat că ”*Doar bunicii ne mai spun povești*”, sau ”*Doar mămicile ne citesc uneori povești*.” O fetiță chiar a specificat : ”*Mama **niciodată** nu ne spune povești*”.

Am întrebat apoi copiii de unde își dau ei seama că părinții îi iubesc. Aceștia au spus că știu deoarece: ”*Ne cumpără dulciuri și jucării multe.* ” ”*Ne cumpără to ce ne dorim.*” Un singur copil a menționat *că-și dă seama de dragostea părintească datorită îmbrățișărilor și pupicilor sau prin jocurile realizate împreună.* Aflând părerile copiilor, părinții au conștientizat că alte valori ar trebui să primeze în viața dumnealor.

Este drept că toți părinții își iubesc copiii, dar nu le spun acest lucru, din păcate nu le arată niciodată dragostea ce le-o poartă. Copiii au nevoie de afecțiunea noastră, de săruturile, de îmbrățișările noastre, de a le spune cât de mult îi iubim. Iubirea poate face ceea ce nimic nu poate face, doar prin dragoste putem deveni învingători.

Pentru copilul preșcolar, părinții reprezintă modelul pe care ei îl vor urma în viață. Atât timp cât capacitatea de a gândi abstract încă nu este dezvoltată la preșcolar, copilul are nevoie să învețe din exemple concrete. Pentru copii, o fundație solidă presupune o bază morală solidă. Căminul este locul unde se toarnă temelia înaltelor valori morale. Una din cele mai bune ocazii pentru deprinderea valorilor morale și a răspunderii constă în aplicarea lor zilnică acasă. Mii de lucruri trebuie făcute zilnic.

În ultima vreme, timpul parcă se contractă, și în marea grabă în care trăim , ne găsim timp pentru toate, mai puțin pentru a vorbi cu copiii noștri. Din dorința de a oferi copiilor o viață mai bună, încercăm să le oferim de toate. Ne umplem casele de jucării, de cărți, televizoare, calculatoare, și totuși simțim că ceva din educația copiilor noștri ne lipsește și nu știm ce. Ne lipsesc: comunicarea, răbdarea de a sta de vorbă cu copilul nostru când vine de la grădiniță, sau de la școală, răbdarea de a-l lăsa să ducă la bun sfârșit un lucru, chiar dacă aceasta înseamnă mai multe încercări, timpul de calitate petrecut cu copilul sau adolescentul.

Copiii au nevoie de răbdarea de a stăruie asupra unui fapt pentru a-l face bine, au nevoie de răspunsuri la întrebări, au nevoie de cineva care să-i asculte. Copiii au nevoie să fie lăsați să ducă la bun sfârșit un lucru pentru a-i da satisfacția că l-a făcut bine. Copilul trebuie să știe cât este de deosebit, unic și iubit. Să-i spunem tot timpul cât de frumos construiește, îndeplinește o activitate, colorează, să le sădăm încrederea în suflute .

Elevilor de gimnaziu trebuie să le oferim încredere în propriile forțe pentru a putea lua deciziile corecte. Trebuie să le oferim sprijinul moral deoarece trec printr-o perioadă în care se simt neînțeleși. Să-i ascultăm cu adevărat și să le acordăm atenția de care au atât de multă nevoie.

Bucuriile mici vor apărea în viața noastră, dacă de la bun început am știut cum să fim alături de copilul nostru. Să fim acolo pentru el, încurajându-l, spunându-i o vorbă bună, citindu-i o poveste, în loc să-l lăsăm să se uite la desene animate tot timpul, sau să se joace diverse jocuri electronice. Jocurile de rol sunt foarte importante la vârsta preșcolară. Jucându-ne cu ei "*La magazin*" "*La teatru*", de exemplu, îi obișnuim să folosească formulele de politețe, formule de salut, îi dezvoltăm imaginația. Spunându-le povești îi antrenăm pe copii să relateze fapte, întâmplări, să imite personaje, stimulându-le astfel creativitatea. Lăsându-i doar să privească la televizor îi transformăm în persoane receptive, comunicarea cu ei devenind monosilabică (da, nu, îhî, poate, aha, lasă,...), nu mai sunt spontani și creativi. De aceea jocurile de rol sunt foarte importante la vârsta lor.

La vârstele puțin mari, discuțiile libere pe o anumită temă, participarea la diverse activități comune, implicarea părintelui în activități ce țin de pasiunile copilului ori practicarea unui sport, vizionarea unui film de calitate, o simplă plimbare în parc, sau ora de lectură în familie sunt doar câteva exemple de bună practică ce ajută adolescentul să-și lărgască orizontul de cunoaștere și să simtă că familia va fi mereu umărul său de sprijin.

Nu trebuie să uităm că jocul constituie puntea de legătură dintre familie și copil. Indiferent de vârstă, jocul va constitui limbajul comun ce va uni generații. Importanța deosebită a jocului pentru vârsta copilăriei este un adevăr incontestabil.

Prin intermediul jocului copilul dobândește deprinderea modului de autoservire în satisfacerea propriilor trebuințe. Între 3 și 6 ani copilul posedă un repertoriu bogat de simboluri lingvistice, fapt care îi dă posibilitatea să-și construiască după preferință lumea pe care și-o dorește și să acționeze în ea fără restricții. Jucându-ne cu copiii avem posibilitatea de a cunoaște dorințele și trebuințele acestora și de asemenea putem contribui la îmbogățirea vocabularului copiilor prin micile noastre intervenții. La polul opus, elevii de ciclul primar sau gimnazial se vor bucura întotdeauna de un joc în cadrul familial, fie un joc de societate, fie unul sportiv sau de ce nu, banalele joculețe prin intermediul cărora membrii familiei dau frâu liber emoțiilor și sentimentelor.

Toate acestea înseamnă comunicare, răbdare, timp de calitate petrecut alături de copiii noștri. Timpul și energia investite în copii își vor arăta roadele într-o iubire și o satisfacție mai presus de orice imaginație. Nu trebuie să gândim că plătim un preț, ci că ne bucurăm de rezultatele viitoare. Toate acestea presupun o muncă în echipă. Ambii părinți sunt parteneri în educația copilului.

O echipă părintească puternică și unită are cele mai mari șanse să-și influențeze copiii în bine, iar dacă școala contribuie în mod egal la dezvoltarea armonioasă a educabilului, atunci acesta va reuși să prindă aripi și să zboare către cele mai înalte culmi.

Așadar, rolul atmosferei familiale în vederea dezvoltării armonioase a educabilului este unul covârșitor, iar parteneriatul strâns școală - familie - comunitate reprezintă cheia succesului.

Contribuția familiei și a școlii în educația copiilor

prof.înv.primar RăȚOI LARISA-IOANA ,
Școala Gimnazială "Iordache Cantacuzino "Pașcani,
Structura Lunca, Jud. Iași

Educația copiilor are la bază doi factori extrem de importanți , familia și școala.Cei doi factori, influențează formarea personalității copilului. Activitatea educativă ce se realizează în școală nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului. Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educația pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate.

Familia are un rol educativ, adică contribuie la formarea priceperilor și deprinderilor de viață, cu tot ce reprezintă ele.In familie copilul se dezvoltă din punct de vedere fizic, intelectual și moral. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiecte casnice), familia este cea care ar trebui să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare, asigurându-i copilului cele necesare studiului.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament : respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudine, adică „ cei șapte ani de acasă”. Dacă mama reprezintă afecțiunea, blândețea și feminitatea, tatăl este siguranța, puterea și autoritatea. Tatăl devine un partener de nădejde al mamei, cu care împarte atribuțiile legate de copil.

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a copiilor. Ea este factorul decisiv și pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viața, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om

Școala realizează un parteneriat cu elevul, prin valorizarea și respectarea identității sale cu familia, prin recunoașterea importanței acesteia . Relațiile școală-familie se constituie într-un parteneriat educațional. Între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce , ședințe și lectorate cu părinții. Parteneriatul educațional se aplică la nivelul tuturor acestor relații. Colaborarea dintre școală și familie presupune o comunicare efectivă și eficientă, o unitate de cerințe și o unitate de acțiune când este vorba de interesul copilului. Implicarea părinților în problemele școlii se referă la construirea unor relații pozitive între familie și școală .

Părinții trebuie să vadă în școală un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i

poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afișăm. Asadar, e o sarcină a școlii să identifice situațiile problemă, din familiile copiilor, să di

rijeze pe cât posibil strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze e că relația de colaborare școală - familie este determinantă în educarea copiilor. Pentru succesul școlar al copilului, părintele trebuie să participe la evenimentele școlare, fie că e vorba despre ședința cu parintii sau despre o altă activitate. Comunicarea cu învățătorul, profesorul sau dirigintele trebuie să fie corectă și regulată, iar părintele se poate implica în eventuale activități extracuriculare, încurajarea copilului să citească zilnic și supravegherea temelor sunt de asemenea foarte importante. Încurajarea activităților de învățare acasă este esențială .

Una dintre cele mai importante preocupări ale familiei și un punct comun pe care îl are aceasta cu școala este orientarea școlară și profesională . Cei mai mulți părinți sunt bine intenționați în alegerea unei școli pentru copilul lor . Dar, de multe ori, buna intenție și buna credință sunt tocmai sursele greșelilor lor deoarece a ceea nu țin loc de competență.

Bibliografie :

- Ecaterina Adina Vrasmas – 2002,
Consilierea și educația părinților, Editura Aramis;

Abilități și dificultăți asociate autismului

Prof.înv.preșcolar MITROI FLORENTINA-NICOLETA
Școala Gimnazială „Dimitrie Grecescu”

Prin definiție, copiii cu TSA au dificultăți în relaționarea socială la toate vârstele și nivelurile de funcționare, inclusiv eșecuri în comunicarea eficientă chiar dacă au dobândit limbajul verbal funcțional. Împărtășirea plăcerii și interesului cu ceilalți ,reciprocitatea emoțională sunt deasemeni deficiențe care persistă pe parcursul vieții dar ele pot fi îmbunătățite dacă tehnicile și momentele de intervenție sunt bine alese.

Pentru a reuși includerea unui copil cu TSA în mediul educațional ,este primordial de ținut cont în primul rând de abilitățile acestora. Ele sunt cheia succesului în construirea unei strategii de succes. Putem enumera mai multe abilități deosebite asociate autismului, dar printre cele mai des întâlnite sunt: -Abilități vizuale deosebite – abilitatea de a fotografia vizual o imagine a unui oraș sau orice alt loc/obiect timp de câteva secunde și apoi de a o putea reproduce cu o remarcabilă precizie. Persoanele cu autism au o memorie impresionantă (fotografică!) și sunt în stare să rețină conținutul a mii de manuale de șah ori să reproducă impecabil o bucată muzicală pe care au auzit-o doar o dată.

-Abilitatea de a înțelege și reține concepte concrete, reguli, enumerări sau tipare. Printre observațiile lui L. Kanner, legate de autism, apare și aceea conform căreia exista ”ceva” la copiii cu tulburări din spectrul autist care îi forțază să tindă în mod imperios către un mediu static, neschimbat și ca memoria lor în această privință este deseori remarcabilă.Memorarea detaliilor sau a datelor ce pot fi învățate pe de rost (date matematice, programul trenurilor, rezultate sportive).

-Memorie pe termen lung. Persoanele cu autism învață un pic mai greu decât cele tipice, dar odată ce au învățat ceva, ele nu mai uită niciodată.

-Abilități îndomeniul IT și tehnologiei. Compania germană de IT Auticon, Compania Ford, compania Microsoft, sunt doar câte vaexemple de companii din lume care angajează persoane cu autism pentru calitățile lor unice. „*Fiecare individ este diferit, unii având capacitatea excelentă de a reține informația, de a gândi la un nivel detaliat și de a se aprofunda și de a excela în matematică sau cod. Este un zăcământ de talente, pe care vrem să continuăm să-l explorăm la Microsoft*” a spus într-un interviu Ellen Smith, vicepreședintele pe operațiuni în cadrul corporației și mama unui adolescent cu autism.

-Abilități muzicale sau interes pentru muzică. Exemplu este cazul lui Leslie Lemke, adult cu tulburare de dezvoltare și cu paralizie cerebrală, care, deși nu a studiat pianul, compune muzică și poate cânta sute de piese după ce le-a auzit o singură dată

-Concentrare intensă și exclusivă, mai ales asupra unei activități preferate. Au abilitatea de a studia cu multă profunzime un anumit domeniu, de a memora diferite date și de a vorbi încontinuu despre acest domeniu.

-Talent artistic

-Pricepuți la matematică

-Abilitatea de a decodifica limbajul scris (de a citi) la o vârstă mică (dar nu neapărat de a-l înțelege). Acești copii citesc mai devreme, demonstrează de multe ori abilități de memorare izbitoare și, uneori, au abilități precoc și în alte domenii.

-O mare abilitate de a transpune ceva în semne, coduri, simboluri (ortografierea)

-Onestitate. Simon Baron-Cohen, folosește autismul pentru a examina psihologia minciunii. El concluzionează că motivul esențial de ce persoanele cu autism sunt atât de cinstite (și atât de vulnerabile în fața mincinoșilor) este că au dificultăți în dezvoltarea unei teorii a minții pentru ceilalți oameni.

-Abilitatea de a rezolva probleme (când nu poți cere ceea ce vrei, poți deveni foarte creativ în a obține tu însuși acel lucru). Există lucruri pe care copiii cu autism le învață singuri, mult mai repede decât alți copii tipici sau decât rudele lor de vârstă apropiată. Pot fi extrem de creativi în descoperirea unor modalități de a se cățăra pe blatul de la bucătărie, astfel încât să ajungă la dulapul în care sunt cerealele favorite, sau pot învăța foarte repede să folosească cheia pentru a deschide ușa din spate și a merge să se joace la leagăne.

Dificultăți în înțelegerea vorbirii și îndeplinirea instrucțiunilor verbale, care poate varia de la incapacitatea de a diferenția două cuvinte în afara contextului până la dificultăți de a îndeplini instrucțiuni multiple, înțelegerea textului citit și altele. Abordările pedagogice clasice inclusiv în programele pentru copii cu retard mental, în care un mare accent este pus pe instrucțiunile și explicațiile verbale fac dificilă incluziunea.

Dificultăți privind limbajul expresiv, nivelul scăzut al abilităților expresive reduc succesul elevilor cu TSA în a-și demonstra abilitățile și cunoștințele. În alte cazuri limbajul elevului cu TSA este atât de redus încât nici nu poate utiliza limbajul verbal în comunicare. Anume aceste dificultăți fac complicat, iar câteodată și imposibil, procesul de învățarea elevilor cu TSA utilizând tehnicile pedagogice clasice.

Dificultăți privind competențele sociale, motivația socială redusă.

Comportamentul elevilor tipici este controlat de aprobarea maturilor și dezaprobarea acestora. Mai simplu vorbind, majoritatea copiilor tind spre apreciere/laude și evită situațiile când pot fi certați. Mai mult ca atât, pentru copiii tipici contează foarte mult aprecierea colegilor, ei pot să se străduiască să nu plângă – pentru ca colegii să nu se amuze pe seama lor; să nu strige – pentru a nu atrage prea multă atenție. Însă în cazul copiilor cu TSA această motivație socială poate să fie foarte redusă sau să lipsească cu desăvârșire. Adică în termenii abordării comportamentale, laudele și alte consecințe

sociale nu reprezintă pentru ei recompensă sau pedeapsă. Foarte des poate fi urmărit cazul când profesorul încearcă fără rezultat să influențeze comportamentul copilului cu TSA prin intermediul laudelor sau muștrărilor.

Incapacitatea de a înțelege instrucțiuni adresate grupului. Deficiență care poate fi întâlnită chiar și la elevii cu autism înalt funcțional. Aceștia, deși au succes în comunicarea și învățarea individuală, sunt incapabili de a desluși o instrucțiune adresată întregului grup. Foarte des anume lipsa reacției din partea copilului cu TSA la instrucțiunile profesorului, adresate întregului grup, devine obstacolul principal în includerea lor în instituții de învățământ general, și face dificilă învățarea acestora în grup.

Autostimulările.

Autostimulările sunt forma cea mai vizibilă a dificultăților de procesare senzorială și presupun executarea de mișcări repetitive și/sau manipularea obiectelor în mod repetitiv. În prezent, autostimulările sunt asociate cel mai frecvent cu tulburarea din spectrul autist și reprezintă un motiv de îngrijorare pentru părinți și o piedică în calea ratei de achiziții a copilului.

Chiar și persoanele care sunt catalogate drept tipice prezintă autostimulări, cu toții le avem! Însă, de cele mai multe ori, autostimulările nu ne împiedică să ne desfășurăm activitățile de zi cu zi. Câteva exemple de autostimulări cotidiene: învârtitul părului pe deget, manipularea repetitivă a unui pix în timpul unei conversații, mișcarea repetată a piciorului când stăm picior peste picior etc. În cazul unor copii cu autism, nevoia de autostimulare este atât de puternică încât nu se mai pot concentra pe altceva.

Probleme de cooperare în timpul orelor și comportamentelor nedorite (inadecvate) sunt specifice pentru mulți elevi cu TSA. Copiii pot fi hiperactivi – pot sărind într-un loc înalt, să se deplaseze prin clasă, să manifeste agresivitate față de profesori sau colegii săi cu scopul de a evita sarcinile, să se autostimuleze în loc să îndeplinească instrucțiunile, și altele. Astfel de probleme adesea sunt cruciale în incluziunea copiilor cu TSA. Întrucât profesorul nu cunoaște cum poate obține de la acești copii măcar îndeplinirea unor instrucțiuni simple de a sta în bancă sau în liniște în timpul orelor.

Atenție selectivă (concentrare selectivă) este caracteristică pentru elevii cu TSA. Copilul se poate concentra pe detalii neînsemnate ale unor obiecte sau unor situații, sau specificul materialului didactic, sau poate începe să se autostimuleze în timpul orelor (de ex., începe să rumege cartelele în loc să îndeplinească cu ele instrucțiunea). De regulă, copiilor cu TSA le lipsește capacitatea de a atrage atenția la ceva la ce este atentă altă persoană, să ”urmeze” atenția altei persoane. Și în consecință copilul cu TSA poate fi incapabil de a se concentra asupra ceea ce vorbește sau arată profesorul.

Lipsa sau limitarea capacității de a imita. Capacitatea de a imita spontan acțiunile altei persoane, imediat sau într-o situație similară reprezintă bazele procesului de învățare. Deseori lipsa capacității de a imita atât acțiuni simple (a repeta o mișcare la orele de educație fizică), cât și acțiuni complexe (de a bate ritmul la lecția de muzică, de a scrie cuvântul urmând profesorul, de a scoate cartea din geantă pentru că toți ceilalți colegi au făcut acest lucru) încurcă copiilor cu TSA în procesul de învățare atât în cadrul școlii, cât și în afara ei. Profesorii nu pot construi procesul educațional în concordanță cu metodologiile clasice, acestea presupun ca copilul să dețină abilități de imitare și va încerca să le utilizeze. Un exemplu similar am enunțat mai sus: dacă copilul nu a auzit instrucțiunea profesorului, el se va uita la colegii săi și va repeta acțiunile acestora. Un copil cu TSA nu va putea să imite comportamentul colegilor dacă nu a învățat suplimentar acest lucru.

Dificultățile de generalizare a cunoștințelor și abilităților complică procesul de învățare a oricărui copil cu TSA. (Generalizarea abilităților (cunoștințelor) oferă copilului posibilitatea de a identifica obiectul în diverse imagini și suport. Foarfeca în imagini și ca obiect. Cu imagine pentru asta). Deseori copilul cu TSA pur și simplu nu transmite cunoștințele pe care le deține în diferite situații, atât cu maturii cât și cu copiii. **Lipsa inițiativei și dependența de prompt (ajutor)** este caracteristic pentru copiii cu TSA în procesul de comunicare și învățare. Deseori copiii cu TSA nu inițiază o comunicare, nici chiar în procesul educațional. Spre exemplu, copilul cu TSA nu se va adresa după ajutor dar va aștepta întrebarea ”Ce dorești?” sau ”Să te ajut?”.

Beneficiile relațiilor sociale asupra copiilor în curs de dezvoltare sunt foarte studiate și recunoscute în unanimitate de specialiști. A avea prieteni s-a dovedit a fi asociat cu abilități pro-sociale dar ajută și creșterea performanțelor academice, reducerea abandonului școlar și riscul redus de probleme de adaptare ulterioare. S-a demonstrat, de asemenea, că interacțiunile sociale crescute între copii îmbunătățesc atât comportamentul de joc social, cât și abilitățile lingvistice.

Bibliografie :

- Boza M.;2010,*Atitudinile sociale și schimbarea lor.Polirom; Iași*
- Iluț P. 2004*Valori, atitudini și comportamente sociale: teme actuale de psihosociologi. Polirom, Iași;*
- 3.Roșan A. (coord.) et al. *Cartea Albă a Psihopedagogiei Speciale. Departamentul de Psihopedagogie Specială.2013 Cluj-Napoca;*

Școala și familia

**TUDOR ANDREEA,
ARSĂNOIU MARIAN,**

Școala Gimnazială „Nicolae Coculescu” Scornicești

Educația-cheia reușitei în viață deschide poarta către orizonturi necunoscute. Cu siguranță persoanele educate au mai multe șanse de reușită ,afirmare,promovare,socializare. Putem diferenția trei tipuri de educație formală, nonformală și informală. Astfel,educația formală este educația intenționată,sistematică și evaluată,încredințată specialiștilor din domeniul acceptat instituțional,juridic,statal și social al educației (profesori,învățători,educatori,lectori,etc). Acest tip de educație cuprinde totalitatea influențelor și acțiunilor organizate sistematic,grupate cronologic și elaborate în cadrul unor instituții specializate,în vederea formării personalității umane. Pe de altă parte,educatia nonformala cuprinde totalitatea acțiunilor organizate în mod sistematic dar în afara sistemului formal al educației.Aceasta forma de educație este considerată complementară cu educația formală sub raportul finalităților conținutului și a modalităților concrete de realizare.Nu în ultimul rând,educatia informala este considerată ca fiind educația incidentală și include totalitatea influențelor neintenționate,eterogene și difuze prin care fiecare persoană dobândește cunoștințe,abilități și aptitudini din experiențele sale zilnice.

Platon definea educația ca fiind arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudini native pentru virtute ale acelor care dispun de ele. Aristotel,în lucrarea sa “Politica” era de părere că “educația trebuie să fie un obiect al supravegherii publice iar nu particulare”.În zilele noastre,educația a început să capete ușor-ușor mai

multe dimensiuni în special în rândul autodidactilor, care s-au bucurat enorm în momentul apariției platformelor educaționale online.

Școala-mediul în care ne desfășurăm activitatea zilnică trebuie să ne ofere siguranță, încredere și o educație de calitate. Perioada adolescenței este probabil cea mai grea în ceea ce privește formarea personalității, de aceea responsabilitatea profesorilor este uriașă. Pot reuși ce își propun întotdeauna? Comunica eficient? Colaborează cu elevii și părinții acestora? Pot reuși să gestioneze situațiile de violență sau incapacitatea de relaționare ori comunicare a unor elevi?

Desigur, rolul familiei este important și concurează la reușita școlară și socială. Copilul obține rezultate școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare. Atitudinea părinților trebuie să fie una de mijloc: să nu îl ajute prea mult pe copil (verificare exagerată a temei și control excesiv), dar nici să nu se intereseze deloc de rezultatele acestuia.

Dezvoltarea personalității copilului și a formării lui în conformitate cu idealul social și cel personal este influențată de diferențele de ordin economic, social, cultural care există între familii. Condițiile de viață ale copilului sunt influențate de comportamentul părinților. Problemele se soluționează într-un climat de prietenie și de înțelegere.

Între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare ce se poate realiza prin vizite, ședințe și lectorate cu părinții. Cei doi factori educativi, școala și familia, trebuie să aibă același scop – formarea personalității umane integrale și armonioase. Înainte de școlarizare, rolul primordial în educație îl are familia. Odată cu înscrierea într-o unitate de învățământ, ponderea se schimbă, rolul mai important îl are școala, dar nici acțiunea educativă a familiei nu este de neglijat. Între acțiunile educative ale celor doi factori, există mai degrabă un raport de complementaritate decât de rivalitate, acțiunea fiecăruia venind să o completeze pe a celuilalt.

Școala trebuie să ofere siguranță în sensul lipsei violenței de orice natură. Comunicarea este cheia oricărei relații, astfel este necesară o colaborare între profesor-elev și elev-elev. Astfel, elevii sunt mai dispuși să se poarte în mod responsabil atunci când profesorii descriu problema în loc de acuze sau comenzi. Amenințările și ordinele îi pot face pe elevi să se simtă neajutorați sau să fie îndarâtnici. Variantele propuse le oferă noi posibilități. Elevilor nu le place să li se facă morală sau să asculte lungi explicații. Un singur cuvânt sau gest îi încurajează să se gândească la problema și să își dea seama ce trebuie făcut. Tonul vocii poate fi încurajator sau descurajator. Opțiunile și soluțiile utile sunt alternative mai bune decât pedepsele și duc la rezolvarea problemei fără a schimba sentimentele.

Școala are rolul de a dezvolta anumite talente, aptitudini ale elevilor. Activitățile extracurriculare au acest rol și duc la o integrare socială mai rapidă, la o interrelaționare cu efect pe termen lung. Elevii sunt plasați în diverse contexte, colaborează, găsesc soluții, lucrează în echipă aspecte ce le vor fi de folos mai târziu în viață.

Atmosfera din cadrul școlii își pune amprenta asupra dezvoltării personalității elevului, de aceea relațiile cordiale, activități diverse și interesante vor sădă încrederea în propria persoană și vor contribui la o implicare activă cu repercursiuni asupra vieții sociale ulterioare.

Copiii soarelui – mesageri ai fericirii și iubirii

Prof.CUT-LUPULESCU FLAVIA,

Prof.LAUDACESCU MIRUNA,

Școala Gimnazială Boldur, jud.Timiș

Sindromul Down (trisomia 21) reprezintă cea mai comună cauză genetică de retard mintal ușor și moderat (maladie prezentă la copil încă din momentul conceperii), cauzată de prezența unui cromozom 21 suplimentar. Cromozomii sunt structuri cromatinice microscopice prezente în aproape fiecare celulă componentă a țesuturilor organismului uman. Ei poartă planul tuturor caracteristicilor pe care le moștenim. Acest plan este purtat sub forma unui mesaj codat, prezent în acidul dezoxiribonucleic (ADN). La om există 23 de perechi de cromozomi în fiecare celulă, dintre care 22 perechi de autozomi și o pereche de heterozomi (cromozomii de sex, X și Y). Un set de 23 de cromozomi se moștenește de la tată iar celălalt set este primit de la mamă.

În 1959, geneticianul francez Jérôme Lejeune a descoperit că sindromul Down este cauzat de prezența unui cromozom 21 în plus, rezultând astfel un număr total de 47 de cromozomi. Un „sindrom” reprezintă o corelație de semne și simptome. Denumirea „Down” provine de la medicul englez John Langdon Haydon Down, primul care a descris acest sindrom în anul 1866, cu aproape 100 de ani înainte ca acest cromozom suplimentar să fie descoperit.

Probabilitatea conceperii unui copil cu sindrom Down crește odată cu vârsta mamei: sub 0,1% în cazul mamelor de 20 de ani, putând ajunge până la 3% la femeile de 45 de ani. În România nu există o statistică privind numărul persoanelor cu sindrom Down, dar având în vedere faptul că la nivel mondial incidența este de aproximativ 1:800 de nașteri, se poate estima că sunt în jur de 30.000 de persoane care suferă de trisomie 21.

Toate persoanele cu Sindrom Down prezintă un anumit grad de dificultate de învățare (retard mintal ușor sau moderat). Gradul de dizabilitate diferă de la o persoană la alta și este greu de estimat la momentul nașterii.

Copilul cu sindrom Down poate suferi de probleme de dezvoltare mintală și fizică și poate avea, totodată, unele dizabilități. Iată ce poate face părintele pentru a-l ajuta pe cel mic să aibă o viață normală, în ciuda acestor probleme. La fel ca și în cazul copiilor tipici, copiii care suferă de sindromul Down sunt diferiți, ceea ce înseamnă că fiecare are ritmul lui de evoluție, propriile interese și talente, iar părintele trebuie să le observe și să își adapteze stilul de parenting în funcție de acestea:

Mizează pe rutină– copiii care suferă de sindromul Down reactionează bine la rutină. Asta înseamnă că poți face programul acestuia astfel încât să se transforme în rutina zilnică, oferindu-i copilului confort, pentru că știe ce urmează să facă. De pilda, dimineața, îl poți învăța ca după ce se trezește, se spală pe dinți, apoi mănâncă, apoi se îmbracă și pleacă la grădiniță Spune-i de fiecare dată ce activitate urmează, chiar dacă în prima fază poate părea inutil..

Alege-ti cu atentie cuvintele – atunci când copilul tău greșește, nu îl corecta spunându-i “nu e bine” sau “ai greșit”, ci fă-o spunându-i “încearcă din nou”. De asemenea, te poți oferi să îl ajuți.

Petrece timp de calitate cu micuțul – copilul are nevoie, ca orice copil, de timp petrecut alături de părinți. Fă-ți programul în așa fel încât în fiecare zi să vă jucați, să citiți și să ieșiți împreună din casă.

Scoate-ți copilul la joacă atât cu copiii care suferă de același sindrom, cât și cu copiii tipici – cel mic trebuie să interacționeze în aceeași măsură și cu copiii tipici, și cu cei atipici. Așadar, nu te teme să îl duci la locuri de joacă sau în parcuri, unde poate interacționa cu alți copii.

Concentrează-te asupra nevoilor copilului tău, nu asupra sindromului de care suferă – mulți părinți au tendința de a se raporta la sindrom atunci când iau anumite decizii în ceea ce îl privește pe copil. Ei bine, specialiștii îndeamnă părinții să se raporteze strict la copil și la nevoile și aptitudinile acestuia. Nu este obligatoriu ca un lucru să funcționeze pentru toți copiii cu sindrom Down și altul nu. Experimentează, ai răbdare și adaptează-te în funcție de evoluția copilului.

Mentține dialogul simplu – spune-i direct copilului ce vrei de la el, nu te pierde în detalii. De exemplu, dacă vrei să plecați de acasă, nu îi vei spune unde mergeți, ce faceți și cu ce ar trebui să se îmbrace. Mai degrabă, roagă-l să se îmbrace cu haine de ieșit afară. Dacă cel mic pune întrebări, îi vei răspunde, însă nu e necesar să îl copleșești cu multe informații dintr-o dată.

Oferă-i senzația ca el deține controlul – și copilul cu Down simte nevoia să fie independent. Oferă-i senzația că este, lăsându-l să ia decizii neimportante cum ar fi: alegerea hainelor cu care se îmbracă ori alegerea mesei de pranz. Nu îl face să se simtă controlat.

Descoperă-i calitățile și talentele și cultivă-le – odată ce ai identificat ce înclinații are copilul tău, îți poți concentra atenția asupra dezvoltării acestora. Nu forța copilul cu Down să facă lucruri care nu îi fac plăcere, pentru că nu vei avea rezultatele sperate. Mai degrabă, folosește-i atuurile pentru a-l ajuta să se dezvolte armonios.

Un copil este o binecuvântare, indiferent de provocările zilnice pe care trebuie să se le întâmpine alături de el. Sunt mama unei fetițe minunate de 5,6 ani, Gloria, care alături de Filip și Fineas îmi înseninează zilele și mă face fericită. Gloria merge la grădiniță de masă și este foarte bine integrată în colectiv. În familie o tratăm ca și pe un copil tipic, primește sarcini gospodărești în concordanță cu vârsta și cu nivelul ei de adaptare. Gloria a fost o decizie asumată de către ambii părinți, atât eu cât și ceilalți membri ai familiei tratând-o cu dragoste și respect. Gloria a participat la diferite acțiuni cu teme de incluziune- Campania de postere inițiată cu ocazia Zilei Mondiale a Sindromului Down 2021, 2022, în școala s-a organizat un flash mob pentru a promova incluziunea persoanelor special și a face apel la toleranță și empatie. Gloria este un copil vesel, activ, implicată în activitățile pe care trebuie să le desfășoare. Ii place să călătorească, să danseze, să gătească. Printr-o implicare serioasă și susținută din partea părinților, a familiei, a prietenilor, a dascălilor, un copil cu sindrom Down poate fi integrat și ajutat să reușească să aibă o viață cât mai frumoasă și împlinită. Sindromul Down este o boală pentru toată viața, care nu poate fi tratată. Însă, apelarea la serviciile specializate la începutul vieții îl vor ajuta pe copil să își îmbunătățească abilitățile fizice și intelectuale. Majoritatea acestora se concentrează pe ajutorul copiilor soarelui să își valorifice la maxim propriul potențial.

Serviciile de suport includ lucrul asupra vorbirii, terapia fizică și ocupațională. În plus, copiii au nevoie și de o atenție mai mare în școală, deși unii dintre aceștia pot fi înmatriculați în clase ordinare. Astăzi durata vieții unui copil-soare a crescut foarte mult. În timp ce în anii 1960 aceștia nu ajungeau până la vârsta de 10 ani, astăzi poate fi vorba de vârsta medie de 50-60 de ani. Dacă crești un copil cu sindromul Down trebuie să știi că ai nevoie de un contact direct foarte strâns cu medicul de familie și alți specialiști care vor avea grijă de sănătatea copilului.

Bibliografie :

- *Centers for Disease Control and Prevention, „Birth Defects. Down Syndrome”*: <https://www.cdc.gov/ncbddd/birthdefects/downsyndrome.html>
- *National Down Syndrome Society, „What is Down Syndrome?”*: <https://www.ndss.org/about-down-syndrome/down-syndrome/>
- *Mayo Clinic, „Down Syndrome”*: <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/down-syndrome/symptoms-causes/syc-20355977>
- *Healthline, „Down Syndrome”*: <https://www.healthline.com/health/down-syndrome>
- *Medline Plus, „Down Syndrome”*: <https://medlineplus.gov/downsyndrome.html>
- *NHS, „What is Down's syndrome”*: <https://www.nhs.uk/conditions/down-syndrome/>
- *KidsHealth for Nemours, „Down Syndrome”*: <https://kidshealth.org/en/parents/down-syndrome.html>

Societatea informațională în învățământul special

Prof. CORINA DIANA CIOBANU

Școala Profesională Specială „Trinitas”-Târgu Frumos, IS

O caracteristică a dezvoltării sociale contemporane este creșterea dramatică a rolurilor Cunoaștere, educație și informare pentru formarea și crearea condițiilor preliminare pentru personalitate prosperitatea societății. Dezvoltarea tehnologiei moderne, care permite schimbul liber de informații are un impact considerabil asupra tuturor domeniilor activității umane. Nouă tehnologie se schimbă societatea noastră și ajută la crearea unui nou mediu avansat Informațiile sunt peste tot. Important este că aceste schimbări nu numai că au afectat activitățile industriale și comerciale, precum și predarea, învățarea, dobândirea de cunoștințe și abilități de viață, interacțiune umană.

Toate aceste schimbări ne determină să vedem cu fermitate apariția unei noi societăți – societatea informația, unde informațiile și cunoștințele au devenit resurse strategice importante. Dar cu Toate tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) oferă noi posibilități de înaltă performanță, necunoscute anterior în toate domeniile, ele sunt determinanți importanți ai inegalității Dezvoltarea socială și economică a diferitelor grupuri de oameni.

Construirea unei societăți informaționale presupune utilizarea TIC pentru dezvoltarea socială . TIC este un instrument care permite tuturor inclusiv celor cu nevoi educaționale speciale, nu doar accesul la resursele informaționale, dar și să își realizeze dreptul la o educație de calitate.

În prezenta lucrare am ca obiectiv predarea Religiei în învățământul special privită dintr -o perspectivă modernă utilizând mijloace T.I.C, cu tehnici noi facilitate la persoanele cu cerințe educative speciale prin familiarizarea beneficiarilor cu resurse informaționale accesibile în funcție de particularități și adaptarea conținutului religios adecvată contextului actual.

Copii cu CES și accesul acestora la educația incluzivă.

Copiii cu cerințe educative speciale au dreptul la egalitate cu toți elevii la educație . Desigur că în școlile speciale există nenumărate grupuri de acest gen pentru care se lucrează la diferite abordări în funcție de personalitatea acestora.

Mereu au existat bariere în educarea acestor copii , iar în școala specială încercăm ca la fiecare obiect să depășim aceste lacune. prin anumite beneficii oferite de pregătirea profesorilor la clasă.

Diferențele culturale și sociale între membrii societății determină instituțiile specializate în educația specială că trebuie să răspundă din ce în ce mai mult cerințelor individuale specifice. deoarece diferențele individuale, au adesea un efect negativ, care se manifestă ca anumite categorii de oameni din comunitate sunt marginalizate și excluse social. o astfel de excludere.

Toate acestea duc la șansele reduse în accesa informații spre cunoștințe, la șansa de a învăța, precum și la respectarea drepturilor omului , fiind astfel necesară o atenție deosebită la prestația serviciilor oferite de educație .

De obicei elevii cu cerințe educative speciale sunt adesea excluși din școlile de masă sau clase speciale și sunt adesea complet excluși în orice oportunitate educațională pe motiv că au handicap sunt discriminați adesea și excluși din viața socială. Ca urmare, această discriminare duce la oameni cu niveluri scăzute de cultură, cunoștințe și abilități sunt analfabeți, iar asta, sau crește riscul sărăciei Principala de dezvoltare a societății depinde de educație care abordează un curriculum pentru cei cu nevoi speciale pentru fiecare particularitate. Acești copii uneori sunt privați de integrare în societate în școlile de masă și depind de adulții care au atitudini discriminatorii și rareori educația incluzivă are succes.

Scopul educației incluzive este de a facilita dreptul la dezvoltare a tuturor copiilor cu handicap confirmat pentru a se putea descurca în societatea de astăzi .

Grupurile care beneficiază de educație în școala specială

„Educația persoanelor cu necesități speciale: acces și calitate” (UNESCO, 1994. Declarația din Salamanca, Spania, a se consulta linkul. <http://unesdoc.unesco.org/images/0009/000984/098427rb.pdf>)

La această conferință s-au stabilit care sunt grupurile copii care au șanse să beneficieze de educație.

- Băieți și fete care sunt diferiți datorită înclinării sexuale;
- Aparținători a etniilor și diferitelor religii;
- Refugiați;
- Copii cu deficit emoțional , dezechilibrați fizic , mintal ;
- Copiii care vorbesc o altă limbă decât cea nativă;
- Copii care sunt instituționalizați în centre de plasament, în grija asistenților maternali sau orfani,
- Copii ai străzii nu au sprijin;
- Copii care au fost marginalizați în comunitate;
- Copii care au rămas repetenți consecutiv mai mulți ani;
- Copii cu probleme de sănătate;

Grupurile menționate mai sus uneori datorită comodității școlii sau a mentalității sunt excluși din școală fiind privați de dobândirea minimului de cunoștințe, având nevoie de o abordare mai specială în aplicarea tehnologiilor de predare învățare noi.

Astfel în conferința UNESCO, din anul 1944 s- a stabilit că : „(...) școlile trebuie să accepte toți copiii, indiferent de starea lor fizică, intelectuală, emoțională, socială, de limba vorbită. Școlile trebuie să accepte copii cu deficiențe, copii talentați și supradotați, copiii străzilor, copii din taberele nomazilor, copiii minorităților naționale și culturale, precum și copii din alte categorii sociale vulnerabile și marginalizate”.

Determinarea și abordarea privind cerințele educative speciale.

Datorită sărăciei, a unor probleme fizice , comodității și lipsei de empatie unii copii ajung să fie excluși din comunități mai ales la sate și excluși din viața politică, socială și economică. Astăzi la nivel mondial există numeroși tineri care au handicapuri diversificate iar numărul acestora crește datorită mediului poluat , conflictelor , erori medicale deși trăiesc într-o lume care este mereu într-un progres de dezvoltare.

Chiar dacă majoritatea țărilor sunt democrate între societate și cei cu cerințe educative speciale mereu a existat o barieră.

Atitudinea oamenilor care tind spre perfecțiune refuză să accepte în jurul lor persoane de acest gen .

Implicarea Organizației Mondiale a Sănătății a insistat pe integrare și a acordat o prioritate persoanelor cu dizabilități și include pe cei cu pierderi psihice în urma unor depresii sau anumitor funcții, pe cei incapabil de a participa la diverse activități și pe cei cu neajunsuri . Acest lucru determină societatea să accepte aceste persoane și o convinge să nu mai vadă problemele mai sus menționate ca fiind particulare, ci acceptarea lor și acestea să nu mai fie piedici, schimbând total atitudinea tuturor față de cei din jur.

Educația copiilor cu CES și barierele intampinate .

Dificultățile pe care le au copii cu CES îngreunează participarea totală activă a acestora la studii.

Economia, societatea, și problemele fizice necesită o abordare a politicii sistemului educațional mai amplu și mai atent.

De multe ori societatea nu este capabilă să accepte copii cu handicap și nu se implică în îndrumarea acestora de a participa activ la activitățile comune din comunitate.

Viziunile oamenilor față de cei cu handicap sunt diferite datorită culturii ,ideologiei precum și a celor patologice.

Economia internă și externă este o mare problemă care este cauzată de indiferența statului în a acorda subvenții financiare necesare pentru terapii, și achiziții de materiale necesare.

Condițiile precare în care trăiesc persoanele cu deficiențe , posibilitatea de transport special și asistență personală în permanență împiedică accesul acestora în mai multe instituții publice punând astfel bariere fizice interne (depresie) sau fizice

Barierele care pot împiedica învățarea din punct de vedere fizic social economic la copii cu CES

Economice:

- Lipsa financiară pentru frecventarea școlii a părinților, și lipsa de terapeuți
- Școlile Speciale nu au fonduri suficiente pentru procurarea de materiale necesare în predare-învățare
- Legislația nu este întotdeauna favorabilă pentru acești copii
- Sociale: părintele copilului nu conștientizează la timp nevoile copiilo
- Lipsa de informații despre Școala Specială și beneficiile ei
- Indiferența Asistenților sociali, și lipsa de empatie a acestora
- Implicarea societății care au tendința de a marginaliza

Fizic:

- Lipsa de echipamente TIC
- Lipsa de spații pentru un mediu atractiv
- Imposibilitatea de a prezenta conținuturile de învățare personalizate în funcție de particularitățile fiecărui copil.

Depășirea barierelor și soluții pentru un proces educațional incluziv de succes

„Incluziunea se bazează pe depistarea și reducerea la minimum a barierelor, care împiedică procesul educațional, precum și pe optimizarea resurselor necesare pentru aceasta” (Booth et al. 2000)

Elevii cu nevoi speciale, care nu au susținere din partea specialiștilor, părinților, profesorilor și implicare totală se vor confrunta cu multe obstacole pentru integrarea lor în societate. Incluziunea copiilor cu nevoi speciale nu este eficientă, și nu se poate realiza dacă se face mecanic. Pentru realizarea incluziunii sociale este nevoie de o mobilizare în masă a tuturor din școală ca să se creeze condiții necesare pentru desfășurarea activităților, iar cel mai mare sprijin de care școala are nevoie este statul. Sprijinul de care ar avea elevii cu nevoi speciale ar fi:

- Pregătirea constantă a cadrelor didactice pentru a-și actualiza metodele în procesul educativ adecvate copiilor cu CES.
- Adaptarea corespunzătoare a curriculumului
- Asigurarea echipamentelor TIC și a mai multor mijloace de acces la informații.
- Achizițiile de Software necesar pentru eficiență în educație.
-
- Asigurarea transportului zilnic la școală. Crearea de condiții adecvate în ce privește spațiile pentru accesarea lor, lămpi speciale pentru deplasarea celor cu probleme locomotorii.
- Realizarea de activități cât mai atractive împreună cu instituțiile din comunitate, poliție, preoți, pompieri, elevi din școlile normale.

Pentru a se realiza acest lucru este nevoie de o politică realizabilă, nu doar de formă.

Beneficiile educației incluzive.

Toți copii indiferent dacă sunt cu nevoi speciale sau nu trebuie să beneficieze de educație pentru că sunt parte din comunitate.

Activitățile comune desfășurate între școlile speciale și cele de masă trebuie încurajate indiferent de obiectul predat mai ales când este vorba de religie. Cu ajutorul instrumentelor noi, a tehnologiei și comunicației se pot organiza cât mai multe întâlniri online la care se pot aborda numeroase teme între confesiuni, între elevii speciali în colaborare cu elevii de la celelalte școli, în prezența cadrelor, a reprezentanților din instituții, a părinților, necesare pentru obținerea de informații socializare și de ce nu legături amicale. Dacă lucrăm cu acești elevi împreună se observă că rezultatele sunt pozitive deoarece un copil cu deficiențe se simte mai bine în noi medii externe. De când se pune accent pe educația incluzivă se observă o evoluție a elevi datorită competiției și ambiției, se dezvoltă un vocabular mai adecvat și diverse deprinderi.

Elevii cu CES își însușesc rapid diverse practici și primesc ajutor de la ceilalți și descoperă astfel înclinare în creativitate. Toleranța și empatia devin principalele calități în realizarea incluziunii mai ales la ora de religie. Incluziunea îi determină pe profesori la dezvoltare continuă didactică profesională pentru a se familiariza cu noile tehnologii ale comunicării pentru aplicarea și abordarea de noi metode pentru îmbunătățirea performanțelor..

Elevii de la școlile de masă conștientizează că empatia față de toți semenii întreaga lume și poate fi un exemplu pentru toată lumea și tratează astfel cu sensibilitate și înțeleg mai bine nevoile celor cu nevoi speciale unde se aplică metode de învățare adecvate și tehnici personalizate pentru fiecare elev în parte. Desigur că este nevoie de sprijinul unui profesor de educație specială pentru ca aceste activități să fie desfășurate cu succes.

Și profesorii au diverse beneficii în educația incluzivă deoarece au nevoie de pregătire continuă deoarece au nevoie de abilități specifice elevilor cu nevoi speciale. Profesorii de religie are deja spiritul și educația necesară în a aborda cu tact și a determina ceilalți colegi de a participa la activități incluzive. La noi în școală se desfășoară mai mult în cadrul activităților SNAC și avem parteneriate cu diverse școli, instituții și ONG-uri atrăgând astfel opinii publice necesare societății pentru recunoașterea principiilor democratice

Educația incluzivă încă de la vârste fragede dezvoltă toleranță către toți membrii indiferent de nevoile speciale pe care aceștia le au.

Concluzii :

- Incluziunea este necesară pentru integrarea elevilor în învățământ indiferent de statutul lor social, de problemele de sănătate pe care le au și încurajează acceptarea societății a tuturor semenilor care elimină barierele care apar în timp din diverse motive și depășirea obstacolelor din calea greutăților vieții.
- Datorită eforturilor oamenilor ideea de excludere a categoriilor menționate, a dispărut și empatia față de posibilitatea elevilor cu probleme de handicap și aceștia au posibilitatea de a relaționa cu elevi de la școlile de masă prin activitățile propuse de specialiști instruiți în psihopedagogie specială.
- Întreaga societate trebuie să fie conștientă mereu de nevoia și necesitatea implicării celor cu nevoi speciale în activitățile și viața de zi cu zi.

Parteneriat pentru viitor- școală- familie

Prof. inv. primar BÎRGĂOANU CLAUDIA

Școala Gimnazială „i. Cantacuzino” Pașcani, Iași

Relațiile dintre instituția școlară și familii pot lua forme multiple, sunt fluctuante ca densitate, variabile ca substanță și întruchipate de diverși profesioniști din instituția școlară. Printre acestea, directorii de școală au adesea o influență directă asupra politicii relațiilor familiale.

Colaborarea școală-familie și, mai precis, implicarea părinților în monitorizarea școlară a copilului lor se află în centrul reformelor școlare actuale și fac obiectul a numeroase dezbateri și cercetări între toți actorii din lumea educației.

Școala și familia trebuie să găsească făgașul colaborării autentice bazată pe încredere și respect reciproc, pe iubirea față de copil, să facă loc unei relații deschise, permeabile, favorizante schimbului și comunicării de idei. Părinților le revine rolul esențial în creșterea copiilor, asigurându-le acestora nu numai existența materială, cât și un climat familial, afectiv și moral. Sunt situații în care familia consideră că este suficient să se ocupe doar de satisfacerea nevoilor primare (hrană, îmbrăcăminte, locuință, cheltuieli zilnice etc.), ignorând importanța unei comunicări afective, nestimulând dezvoltarea sentimentului de apartenență.

O colaborare armonioasă între școală și familie contribuie la buna desfășurare a carierei școlare a elevului. Se așteaptă de la familie și de la profesori să facă schimb regulat și într-o manieră constructivă. Școala este obligată să informeze în mod regulat părinții despre cariera școlară a copilului lor, precum și despre progresul școlarizării și viața unității. De asemenea, se așteaptă ca părinții să coopereze și să se conformeze așteptărilor școlare. Părinții trebuie, așadar, să informeze membrii corpului didactic cu privire la orice eveniment important de natură să influențeze situația școlară a copilului

lor, că justifică absențele copilului lor și că respectă și susține acțiunile și instrucțiunile corpului didactic.

Părinții sunt informați despre cariera școlară a copilului lor prin:

- o sesiune de informare generală care să reunească toți părinții în primul semestru;
- o întâlnire individuală cu profesorul în timpul anului școlar (oricând pot fi solicitate interviuri suplimentare de către părinți sau cadrele didactice);
- buletinul care este mijlocul oficial de comunicare a rezultatelor academice ale studentului ;
- clase deschise în care părinții sunt invitați să participe la activitățile școlare ale copilului lor;
- zilele porților care permit personalului școlii, elevilor și părinților acestora să se întâlnească în jurul unui eveniment (petrecere, expoziție de lucrări elevilor, spectacol etc.).

Au existat întotdeauna educatori excelenți și părinți iubitori, care nu și-au pus probabil atâtea probleme și totuși au reușit foarte bine; dar poate că acest lucru era mai ușor într-o lume foarte statornică, în care tradiția avea ultimul cuvânt. Modificarea pe care au suferit-o, în curs de o generație sau două, relațiile dintre părinți și copii, dintre adulți și tineri, apare mai vădită în considerația pentru copil ce "are semnificația de recunoaștere intimă și profundă a valorii persoanei copilului și de încredere în potențialul lui de dezvoltare".

Știm că absența unei relații de încredere între părinți și profesori poate dăuna învățării probabil că este vorba de a merge mai departe decât un simplu acord de încredere pentru a construi o școală de succes pentru toți elevii. Din această perspectivă, garantarea educației și școlii necesită, așadar, o gestionare a spațiului dintre familie și școală care să promoveze implicarea familiilor, menținându-le la o anumită distanță de funcționarea școlii. Este vorba de a intra într-o dinamică de parteneriat de durată între diverșii interlocutori.

Această dinamică presupune în special o repartizare clară a domeniilor de intervenție și responsabilități ale fiecăruia, precum și a termenilor de partajare și a reglementărilor acceptate de fiecare dintre parteneri. Acesta este probabil miezul problemei: gândirea la modul de gestionare a spațiului dintre familie și școală care încurajează implicarea familiilor, ținându-le în același timp la o anumită distanță de funcționarea școlii.

Prisma care ne invită să privim relațiile părinte-profesor doar rareori aruncă lumină asupra dimensiunii *instituției*, care poate colora și colaborarea școală-familie. Această dimensiune a stabilimentului presupune o strategie și un plan de comunicare gândite global și în care profesorii vin să se înregistreze nu cu inițiative personale, ci ca membri ai unui colectiv cu o dinamică comună și similară de comunicare. Cu toate acestea, aceste noi abordări depind de voința și conducerea managementului. Dar nu este un pic utopic?

Este probabil important ca comunicarea școală-familie să fie abordată în formarea cadrelor didactice, dar și în formarea administratorilor școlilor și să devină o problemă reală în cadrul școlilor. Așa va putea și instituția școlară să tindă spre dinamici și strategii de comunicare externă bine gândite și să depășească logica managerială, care impune uneori ca directorii să intervină doar în a doua linie dacă comunicarea merge prost. Ideea este mai degrabă că departamentele sunt omniprezente prin management strategic și operațional al comunicării și că parteneriatul cu familiile se lucrează sistematic la nivelul unităților.

Parteneriatele dintre școli și familii pot ajuta profesorii în munca lor; perfecționa abilitățile școlare ale elevilor; îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar; îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților; dezvoltă abilitățile de lideri ale părinților; conecta familiile cu membrii școlii și ai comunității și pot crea un mediu mai sigur în școli

Bibliografie :

- 1.Ezechil Liliana- „Comunicarea educațională în contextul școlar”, EDP, București, 2002.
- 2.Stăiculescu Camelia-„Școala și comunitatea locală”-parteneriatpentrueducație-Ed.ASE, București, 2007
- 3.Godfrey Claff-„Parteneriat școală-familie-comunitate”-ghid pentru cadrele didactice, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2007
- 4.Didactica-revista de comunicări științifice, nr.2-nov.2008

Importanța și rolul Tehnologiei Informației și comunicației în învățământul special .

Schimbarea sistemului de învățământ special în era informațională

Prof. LIVIU VASILE

Școala Gimnazială Specială Pașcani

Prof. DIANA SIMONA COSTAN

Liceul Tehnologic Economic „N.Iorga” Pașcani

Tehnologia Informațională și comunicațională are rolul de forma fiecare tânăr pentru a prospera și să contribuie la dezvoltarea societății.

Astăzi utilizarea TIC este prezentă tot mai mult în viața fiecărui individ care își dezvoltă rapid noi cunoștințe, interacționează sau activează în diverse domenii.

În ultimii doi ani , datorită pandemiei care s- a instalat la nivel mondial în educație au avut loc schimbări majore renunțând în anumite perioade la metodele tradiționale de învățare la cele online care au dat frâu liber utilizării mai multor aplicații, diverse posibilități de comunicare prin intermediul rețelelor adică multimedia.

S-au oferit noi posibilități de a învăța de acasă , și se a folosi platformele online.

Adaptarea la aceste condiții a fost destul de greu datorită înțelegerii necorespunzătoare și a lipsei de experiență a cadrelor didactice în utilizarea Tic . În alte țări TIC este de mult timp materie de bază alături de cele principale existente în școală.

„TIC oferă posibilitatea schimbării paradigmei educaționale și permite accesul la cunoștințe celora,

care anterior nu aveau posibilitatea de a învăța” (CEC, 2001, e-Inclusion: The Information Society’s Potential for Social Inclusion in Europe).

Sarcina Educației este de a se dezvolta în permanență la cerințele actuale ale societății, astfel au crescut considerabil numărul de resurse care s-au pus la dispoziția elevilor care pot învăța oricând doresc și în orice loc, iar metodele de învățare devin tot mai independente.

Profesorii au avut un rol foarte important asupra dezvoltării educației, utilizând TIC au devenit experți datorită nenumăratelor traininguri oferite de diverși specialiști din acest domeniu .

Învățarea a fost centrată atât pe profesor cât și pe elev prin demonstrarea abilităților particularizate , demonstrația competențelor.

Predarea a fost centrată pe conținut și pe profesor și receptată de elev prin lucru individual sau în grupe îmbogățind procesul educațional. S-au achiziționat și softuri și platforme corespunzătoare iar în învățământul special s-a pus accent pe tehnici pedagogice noi, încât s-a putut facilita procesul de socializare a copiilor prin întâlniri de grup în funcție de posibilități.

Conținutul învățării a depins de instruirea fiecărui profesor în a-și construi modul în care informația poate fi percepută mai ușor de către elev, și sarcini date elevilor au trebuit abordate în așa fel încât să aibă un sens în lumea reală.

Sarcinile elevilor s-au putut realiza prin cooperare, dialog, întrebări, exprimare de opinii personale lucru care ar trebui să se realizeze și în viața reală.

Instrumentele oferite de TIC au devenit principal în procesul de studii pentru elevii cu nevoi speciale și facilitează elevul și calitatea informației.

Rolurile dintre profesori și elevi nu se pot schimba, profesorul rămâne principala sursă de a coordona transmiterea informației, iar elevii sunt receptorii care sunt implicați în rezolvarea sarcinilor. Noile strategii au rolul de a transforma cunoștințele transmise elevilor mai mult sub formă de întrebări alternative de unde pot rezulta mai multe soluții. Evaluarea are la bază nivelul de participare a fiecărui elev în parte prin cooperarea tuturor astfel încât pot exprima liber ceea ce gândesc.

Societatea informațională și integrarea persoanelor cu CES

Persoanele cu nevoi speciale sunt egali cu toți, dar indiferența statui contribuie la împiedicarea lor de a se folosi de accesul în totalitate la TIC. Desigur că accesul la toate informațiile nu întotdeauna pot fi receptate într-un mod pozitiv, ci uneori pot deveni periculoase având influențe negative asupra elevilor dacă aceștia nu sunt îndrumați de specialiști. Elevii cu nevoi speciale trebuie să sară pentru un ir de piedici apărute în viața lor cotidiană și a sistemului pentru putea avea acces în totalitate la serviciile și informațiile de care toți elevii din școli normale dispun.

- Elevii care au dificultăți cognitive au nevoie de un limbaj ușor de înțeles iar informația trebuie să fie cât mai clară a informației.
- Elevii surdo-muti trebuie să folosească softuri speciale pentru a fi posibilă comunicarea.
- Elevii cu probleme locomotorii au nevoie de o tastatură specială și softuri care se utilizează prin voce.
- Elevii cu dificultăți slabe de vedere au nevoie de citirea unui text cu și imprimarea textului adaptat la limbajul Braile, precum și optimizarea contrastului de culori sau a măririi textului.

Nici un grup dintre elevii mai sus menționați nu ar trebui să fie privat de accesul la aceste facilități necesare pentru dezvoltarea lor și pentru a se simți egali cu toți ceilalți membri ai societății. De aceea este nevoie să se cunoască nevoile tuturor și depistarea problemelor cu care se confruntă.

Necesitățile elevului cu CES în zilele noastre determină pe alții să se autoeduce în acceptarea lor și învățarea de a conviețui împreună.

Posibilitatea fiecărui elev cu CES de a fi integrat în utilizarea Tic este determinată de cerințele personale a elevului. Elevul care are autism, răspunde reacționează uneori dacă comanda este clară, poate fi creativ și poate fi antrenat în anumite jocuri.

Sarcina principală a societății este de a găsi soluții pentru elevii cu cerințe educative speciale de a se integra în lumea tehnologică pentru eficiența învățământului special.

Barierile care împiedică elevii cu cerințe educative speciale în procesul de învățare

Dezvoltarea educației speciale de-a lungul timpului a trecut prin diverse bariere întortocheate caracterizată prin reformarea sistemului sau a unor elemente ale acestuia,

supus la nenumărate schimbări din punct de vedere economic, încălcarea drepturilor omului precum și cele personale ale individului. Aceste schimbări afectează calitatea lor uneori sunt excluși de pe piața muncii , au relații sociale și îndrumări nepotrivite, nu beneficiază în totalitate de educație pentru că sunt discriminați, iar metodele și tehnicile de învățare nu sunt adaptate corespunzător. la unele instituții școlare taxele pentru studiu sunt imense iar acestea pot fi o piedică pentru frecventarea școlii, lucru care îi fac să trăiască experiențe nedorite de ei și să abandoneze cu ușurință eventualele perspective.

Faptul că au învățat în școală specială deși au o diplomă pentru o anumită meserie deși este certificată de ministerul educației nu este o siguranță pentru piața muncii. Mulți copii trăiesc în condiții optime pentru traiul normal de zi cu zi , medii nefavorabile pentru sănătatea lor, pentru dezvoltare, nu au o alimentație zilnică asigurată, tratamente gratuite, le lipsesc lucrurile necesare pentru igienă zilnică .

Dar aceste bariere nu se datorează doar societății ci și curriculumului. Pentru elevii cu nevoi speciale este nevoie de adaptarea acestuia la nivelul posibilității fiecăruia de înțelegere a informației. Din păcate la școala specială avem programe specifice, dar nu avem manuale corespunzătoare deoarece acestea se folosesc și în școlile de masă. Materialele folosite la clasă le concepem singuri în funcție de nivelul fiecărui copil. personalul de sprijin este limitat , iar noi ca profesori nu reușim să facem față cu brio mai ales la clasele cu deficiențe mintale severe , sau la cei cu tulburări de comportament.

Persoanele cu nevoi educaționale speciale pot avea o combinație de defecte (defecte multiple). Adesea, agentul patogen care cauzează deficiența devine motivul pentru aceasta este sursa provocării pentru noi deficiențe, mai ales din cauza bolii sau traume severe sau modificări datorate vârstei. Tulburările multiple (complexe) sunt tulburări de vedere și de auz. cel mai Dintre acești oameni, ei nu erau nici profund surzi, nici profund orbi. diabet, poate Provoacă orbire și, de asemenea, provoacă pierderea sensibilității degetelor. aceste multiple defecte tehnici de crafting care folosesc sistemul Braille sau măresc dimensiunea textului Imposibil de utilizat pentru acest tip de persoană. Particularitatea învățării unor astfel de elevi se reflectă în strategiile de învățare, Pentru cei cu deficiențe de auz sau de vedere, nu trebuie utilizat singur. Este de la sine înțeles că limitările funcționale complexe descrise mai sus îi împiedică pe elevi să realizeze nivel suficient de cunoștințe. Abilitățile și cunoștințele acestor elevi sunt adesea subestimate Profesor. Prin urmare, cea mai bună alegere în îndeplinirea software-ului și hardware-ului necesar Trebuie luate în considerare nevoile elevilor cu cerințe educaționale speciale. Împiedica Excluziunea socială, trebuie să înțelegem clar rolul TIC în educație persoane cu nevoi speciale.

Abordarea educației incluzive prin implementarea TIC

Educația incluzivă oferă oportunități de participare elevilor cu nevoi speciale în de clasă, internat cu colegii. Pentru a realiza acest lucru, este necesar crearea de condiții relevante într-un mediu educațional orientat către nevoile individuale ale elevilor, și minimalizarea condițiilor de învățare. Acestea pot fi create prin implementarea unei game de măsuri, inclusiv prin crearea infrastructurii , Tehnologia informației pentru elevii cu nevoi educaționale speciale, integrarea TIC în curriculum și formare de experți în aplicații TIC care iau parte la procesul de formare a elevilor cu nevoi educaționale speciale. Este necesar să se ia în considerare crearea unui program de educație incluzivă necesar dezvoltării elevilor și nevoilor educaționale ale acestora, precum și utilizările acestora (în funcție de aceste particularități) metode de învățare adecvate bazate pe utilizarea TIC.

Tehnologia aplicată învățării elevilor cu nevoi speciale poate fi împărțită în două categorii

- Tehnologie de asistență și Tehnologie de corecție. tehnologie de primă clasă posibilitatea de a asigura accesul fizic la informații (de exemplu, mărirea textului pe ecran, programe care introduc informații prin vorbire, tastaturi și mouse-uri speciale structurate etc.). Cu toate acestea, tehnicile corective sunt concepute pentru a elimina sau minimiza disfuncția existentă și să activeze abilitățile de învățare.

Crearea infrastructurii tehnice pentru utilizatorii finali și a obiectivelor de învățare este un lucru necesar și important ca să se organizeze eficient procesul de educație corecțională. Includerea în procesul educațional a elevilor cu nevoi speciale este de neconceput Tehnologie de asistență și echipamente specializate. În plus, pentru unii studenți, soluții tehnologice va fi să-și demonstreze abilitățile, să-și demonstreze nevoile, opiniile și viziune. Depășirea barierelor care apar în procesul de învățare al elevului în contextul educației incluzive Pentru acești studenți, succesul poate fi obținut doar pe baza aplicării mijloacelor TIC. Aplicarea TIC a crescut foarte mult posibilitățile procesului educațional pentru persoanele cu nevoi educaționale speciale direcție, de exemplu: Identificarea timpurie a nivelurilor de dezvoltare personală (experiență și abilități), i.e. punctul de plecare al elevului; Ajută la dezvoltarea personală prin modelarea de noi abilități sau corectarea celor existente; Îmbunătățirea accesului la informație; Depășiți izolarea geografică și/sau socială prin crearea condițiilor adecvate pentru interacțiune comunicare; Îmbunătățirea imaginii/percepției pentru a crește gradul de conștientizare și a crește motivația aferentă Avantajele TIC în educația elevilor cu nevoi speciale. În același timp, este important să ne dăm seama că doar crearea infrastructurii tehnologice nu va rezolva problema. Stai departe de toate problemele educației incluzive. Finalizați al doilea pas al procesului Implementarea și utilizarea TIC în educația incluzivă este dorința și capacitatea educatorilor, Profesorii dezvoltă, dezvoltă și implementează metode inovatoare de predare/învățare sau Capitolul 1 Educația specială în societatea informațională 30 Schimbați și adaptați abordările existente la idei noi despre educația copiilor aflați în dificultate Tehnologie specială și modernă. Dacă studentul nu este potrivit pentru a gestiona o activitate (de la din cauza deficiențelor fizice sau senzoriale), este necesară crearea, dezvoltarea sau adaptarea echipamentelor sau activități alternative prin care elevii pot obține informațiile necesare și apoi Demonstrați rezultatul. Pentru a atinge această intenție, TIC trebuie să fie pe deplin operaționale Integrarea în programa pentru copiii cu nevoi educaționale speciale.

În același timp, reforma curriculară nu Simplificați sau limitați cerințele academice sau abateti de la standarde pentru anumiți studenți. Curriculumul revizuit trebuie să păstreze abilitățile și cunoștințele necesare pentru formare Pentru unele cursuri, acest lucru necesită ca profesorii să adopte abordări noi, mai creative. Accesarea informațiilor într-un mod online care oferă confort, viteză și flexibilitate a devenit un Cel mai comun mod de a extrage și de a obține informații. Când înveți un subiect poate Utilizați o varietate de tehnici și tehnici care facilitează procesul de învățare, asigură și mențin procesul Comunicarea între studenți: instrumente de comunicare și colaborare (e-mail, forumuri, camere de chat, videoconferințe, teleconferință etc.), elemente interactive (simulare condiționată și jocuri cât mai aproape de realitate) și diverse metode de testare, control și evaluare (autoevaluări, teste la care răspunsurile pot fi selectate din mai multe variante etc.). Aplicarea TIC în procesul de predare/învățare poate optimiza mediul de învățare învățarea și asigurarea faptului că este foarte important să oferim tuturor elevilor un format de resurse accesibil și mijloace educative. Conținutul cursului

poate fi prezentat într-o varietate de formate: Text pe site Internet, obiecte multimedia precum audio digital, video digital, imagini animate etc. Acest Conținutul poate fi creat într-o varietate de moduri folosind diverse instrumente TIC. Acea Prin urmare, TIC-urile simplifică procesul educațional oferind resurse alternative Informații, în care profesorii devin facilitatori și, în unele cazuri, intermediari între sursele de informare. Informații specifice și studenți. În același timp, TIC poate izola profesorii și poate oferi elevilor posibilitatea de a comunica cu profesorii dincolo de formatul școlar tradițional.

Necesitatea utilizării TIC pentru educarea persoanelor cu nevoi educaționale speciale

Nevoile educaționale ale persoanelor cu dizabilități variază foarte mult de la o persoană la alta. Pe de altă parte, ei (prin definiție) au nevoi suplimentare (numite adesea nevoi). Metodă standard de pregătire; astfel, împiedică progresul educației. În aceste circumstanțe, aplicarea TIC este foarte importantă și joacă un rol cheie în asigurarea unei educații de înaltă calitate pentru elevii cu dizabilități. Introducerea TIC în procesul de predare pentru a îmbunătăți calitatea învățării, ajută la schimbările de curs pentru noi experiențe de învățare ,poate satisface nevoile specifice de învățare ale categoriilor de elevi cu nevoi speciale .

Tehnologiile pot avea un rol intermediar în procesul de comunicare a persoanelor cu dizabilități.

Pentru fiecare grup de utilizatori, care se confruntă cu greutăți în procesul de intercomunicare, trebuie selectate și puse în aplicare dispozitive auxiliare și softuri speciale. Computerul, este util în comunicare, persoanelor cu deficiențe locomotorii ce permite acestora să formeze legături cu oamenii și să se exprime ideile personale .

Utilizarea TIC pentru elevii cu nevoi speciale este necesară deoarece:

- Calculatoarele îmbunătățesc oportunitățile studenților pentru educație independentă (Moore și Taylor, 2000; Wardle, 2000);
- Elevii cu cerințe educaționale speciale sunt capabili să îndeplinească sarcinile de lucru în propriul ritm Deținut (ACE Center Advisory Trust, 1999);
- Elevii cu deficiențe de vedere pot accesa informații prin internet împreună cu colegii lor cei fără probleme de vedere (Waddell, 2000);
- Elevii cu dificultăți profunde și multiple de învățare pot comunica mai ușor între ei și cu profesorii (Detheridge, 1997);
- Utilizarea instrumentelor tehnice de comunicare îmbunătățește imaginea, încrederea și credibilitatea elevilor în școli și comunități (Worth, 2001);
- Îmbunătățirea încrederii elevilor în utilizarea TIC va crește motivația acestora de a folosi internetul la școală Completează temele, temele și alte interese (Waddell, 2000).

Concluzii

Dezvoltarea actuală a sistemului de învățământ se caracterizează printr-un rol din ce în ce mai mare TIC a devenit o parte esențială a curriculumului, adăugând un nou set valoros de lecții Resurse și instrumente didactice adecvate pentru a sprijini procesul de învățare. Dezvoltarea rapidă a societății informaționale, au cauzat noi obstacole. Numai prin implementarea și realizarea întregului potențial al TIC se pot elimina barierele din calea învățării pentru elevii cu cerințe educaționale speciale. Dificultățile de învățare nu doar împiedică elevii să obțină un nivel suficient de cunoștințe dar permit profesorilor să facă evaluări reale abilităților elevilor. Deși aplicațiile TIC în educația celor cu nevoi speciale sunt extrem de diverse, ele pot urmări mai multe direcții principale de utilizare: în predare și comunicare.

Principiile pentru incluziunea socială cu succes a persoanelor aflate în nevoi educaționale speciale creează condițiile potrivite pentru depășirea obstacolelor în procesul de învățământ și creează condiții pentru simplificarea acestuia care poate fi realizat cu succes prin dezvoltarea și implementarea diferitelor mijloace de asigurare a infrastructurii tehnice adecvate, prin modificarea curriculumului și integrarea TIC, pentru a putea folosi TIC în formarea de noi specialiști în educația specială.

Impactul învățământului on-line asupra educației din învățământul special

Pandemia COVID-19 a avut un impact fără precedent asupra educației și învățării pentru toate nivelurile de învățământ din întreaga lume. La începutul lunii aprilie 2020, s-au închis școlile în 194 de țări.

Pentru mulți elevi, sfârșitul anului școlar la începutul lunii martie 2020 înseamnă că o parte semnificativă a planului lor de studii planificat anterior nu a fost finalizată. Educația se bazează pe „elemente constructive” conform cărora noile cunoștințe depind de înțelegerea unor concepte simple, iar trecerea la clase mai mari fără a compensa pierderea acestor cunoștințe va însemna că mulți elevi nu vor putea să le refacă.

Învățarea la distanță prin internet, televiziune, radio și alte tehnologii a reușit doar parțial să înlocuiască învățarea în cadrul școlii. Învățarea online a devenit elementul vital al educației, deoarece instituțiile tind să minimizeze posibilitatea răspândirii în comunitate a virusului. Țările care au recurs la alternative de învățare online au avut succes doar la diferite niveluri, în funcție de capacitățile lor.

UNESCO a elaborat un set specific de recomandări pentru ca aceste țări să planifice și să implementeze învățământul la distanță, dar este greu de imaginat că și cele mai bogate țări ar urma exemplul. O problemă reală este lipsa tehnologiei sau o conexiune bună la internet, o barieră în calea învățării pe tot parcursul vieții, în special pentru elevii din familii defavorizate.

A merge la școală nu înseamnă doar a merge într-un loc unde poți învăța lucruri noi. Pentru mulți copii, școala oferă, de asemenea, acces la hrană, evadarea dintr-o familie disfuncțională sau singura oportunitate de a socializa și de a reduce timpul petrecut pe ecran, de a interacționa cu ceilalți și de a construi relații. Școlile sunt locul în care profesorii pot identifica devreme problemele familiei, inclusiv violența domestică, sănătatea, problemele de comportament și multe altele, și pot oferi sprijin timpuriu copiilor.

Pe fundalul ceții deznădejdi, o rază de speranță ne poate îndrepta în direcția bună. Întrucât multe țări se află în această situație și lucrează pentru a aborda efectele negative ale COVID-19, am folosit aceasta ca o oportunitate de a învăța unii de la alții de a adopta și de a adapta cele mai bune practici la circumstanțele locale și de a revizui politicile, standarde, abordări, credințe și priorități noi pentru a se asigura că există reglementări necesare pentru a face față unor astfel de situații și a preveni alte crize similare. Guvernele, țările donatoare, agențiile de dezvoltare, organizațiile caritabile, părțile interesate locale și alții pot avea mijloacele și oportunitatea de a transforma această criză într-o oportunitate. Un eșec pe acest front va însemna că golul lăsat de COVID-19 în educația și dezvoltarea copiilor nu va fi niciodată umplut.

Faptele și consecințele învățământului online din România.

La 11 martie 2020, autoritățile au închis toate școlile ca răspuns la focarul de COVID-19.11, forțând elevii și profesorii de la toate nivelurile instituțiilor academice să rămână acasă și permițând școlilor să ofere oportunități de învățare la distanță.

Utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) pentru a asigura continuitatea învățământului la distanță a devenit o prioritate majoră în sistemul

educațional învățământul la distanță s-a dovedit a fi o sarcină descurajantă elevi și profesori care nu au acces la tehnologia TIC (laptop-uri, tablete sau acces la internet). curriculum și monitorizarea, evaluarea progresului învățării) constituie o mare parte a elevilor și profesorilor. Familiile cu copii de vârstă școlară care trăiesc în medii cu internet scăzut sunt probabil cele mai afectate, de exemplu, zonele rurale, familiile cu educație incompletă cu venituri mici.

Posibilitatea de a sprijini elevii folosind computerele existente este, de asemenea, o provocare din cauza numărului limitat de computere disponibile, a condițiilor acestora, a sistemelor de operare și a planificării logistice necesare pentru a face acest lucru. Multe dintre aceste calculatoare au fost proiectate și adaptate pentru utilizarea în clasă, nu pentru utilizarea de la distanță. Distribuirea acestora către elevi și profesori, furnizarea de suport IT și alt suport tehnic este la fel de dificilă.

Continuitatea studiului în afara sălii de clasă necesită prevederi speciale și trebuie să permită:

- Elevii primesc resurse didactice atent formulate, de înaltă calitate și accesibile precum și sprijin social și emoțional, cum ar fi încredere și înțelegere din partea profesorilor și părinților.
- Profesorii îi sprijină pe elevi în construirea, dezvoltarea și aplicarea cunoștințelor, abilităților, atitudinilor și comportamentelor lor, toate bazate pe valori legate de abilitățile de viață, comportamente sigure și sănătoase, angajamentul și implicarea civică, dezvoltarea durabilă etc.
- Familiile contribuie la procesul de învățare al copilului prin sprijin, încurajare și echipare;
- Adaptarea sistemului educațional la noile cerințe prin revizuirea reglementărilor și cerințelor de învățare și, acolo unde este necesar, luând măsurile de reglementare necesare.

Învățarea la distanță, chiar și atunci când este disponibilă, nu este un substitut perfect pentru învățarea în persoană. Interacțiunea profesor-elev și feedback-ul de la profesor la elev sunt limitate, ceea ce face aproape imposibilă aplicarea unei abordări centrate pe elev a învățării. Scopul evaluărilor interne este de a măsura progresul elevilor și de a ajuta părinții și profesorii să-i sprijine pe cei care rămân în urmă. Lipsa acestor informații poate avea efecte negative pe termen lung asupra elevilor. În plus, învățământul la distanță reprezintă o provocare în ceea ce privește organizarea și managementul timpului, factori greu de controlat de elevi, precum și de profesori. Învățarea la distanță poate fi stresantă datorită complexității și varietății sarcinilor pe care elevii le primesc zilnic.

Barierile din mediul on-line la elevii cu CES

Nevoile elevilor cu CES sunt deosebit de greu de satisfăcut prin programele de învățare la distanță, punându-i astfel la un risc mai mare de a fi excluși din procesul educațional. Motivul este că, pe lângă profesorii pregătiți și susținători, programele de învățământ și metodele de predare adaptate, acești copii au nevoie de acces foarte limitat la tehnologie specializată și dispozitive de asistență. În plus, acestor elevi li se cere să continue să participe la programele de recuperare, care au fost, de asemenea, limitate în timpul COVID-19. Copiii cu dizabilități intelectuale și psiho-emoționale întâmpină și ei dificultăți, având nevoie de sprijin necesar pentru învățarea la distanță.

În plus, elevii cu părinți mai puțin educați sunt afectați în mod disproporționat la un acces la internet mai scăzut în comparație cu cei care au studii superioare, plasând copiii în prima categorie mai vulnerabilă fiind dublu afectat în timpul învățământului la distanță.

Utilizarea media digitală poate copleși, deruta și stresa profesorii, elevii și părinții, ceea ce poate duce la mai multe probleme de sănătate mintală și la niveluri ridicate de violență domestică. Elevii pot fi copleșiți de teme pe care ei și familiile lor nu le pot face. Pentru părinți, educația extrașcolară a copiilor poate crește nivelul de stres, atât pentru că aceștia nu sunt în măsură să le ofere copiilor sprijinul necesar pentru învățare, deoarece se luptă să echilibreze dificultățile de a lucra la distanță, de a face față șomajului, muncii și activități de îngrijire la termen. Majoritatea copiilor și părinților se simt stresați, deconectați de la sursele obișnuite de sprijin și incapabili să organizeze activități de învățare și relaxare acasă. Părinții care lucrează nu își pot ajuta copiii să reducă stresul, deoarece ei înșiși se confruntă cu stresul și trebuie să-și gestioneze munca și activitățile parentale. Acest lucru este agravat și mai mult de lipsa unor aranjamente flexibile pentru forța de muncă. Ca urmare, incidența violenței domestice și a abuzului poate crește.

Guvernul a ajutat elevii cu tablete sau laptopuri dar chiar și așa lipsa semnalului de internet a fost un puternic impediment în desfășurarea activităților on-line.

Tehnologia și viitorul.

În ciuda numeroaselor măsuri și acțiuni ale guvernelor, societății civile și partenerilor de dezvoltare, există încă lacune care trebuie abordate pentru a aborda în mod eficient consecințele crizei educației.

Sistemul de învățământ încă nu are suficiente echipamente IT și infrastructură pentru a face față unei probleme atât de grave. Investițiile de capital în tehnologia TIC și conectivitate sunt strict necesare pentru a se asigura că toți studenții și profesorii de la toate nivelurile sunt implicați. Finanțarea unor astfel de inițiative este dificilă. Prin urmare, este necesară o mobilizare largă a donatorilor, a instituțiilor financiare internaționale, a sectorului privat și a programelor financiare inovatoare. Săli de clasă adecvate cu echipamente IT și conexiune la internet sunt importante pentru a se asigura că cunoștințele dobândite în timpul predării on-line pot fi aplicate.

Îmbunătățirile infrastructurii și accesului la Internet trebuie să fie însoțite de investiții adecvate în dezvoltarea instrumentelor de e-learning și de împuternicirea tuturor celor implicați pentru a îmbunătăți procesul de învățare în aceste condiții. Profesorii și psihologii au nevoie de cunoștințe, nu doar de tehnologie, pentru a implementa lecțiile, pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a asigura evaluări adecvate ale performanței. Un mecanism de coordonare a lecțiilor și a sarcinilor de învățare în rândul profesorilor din fiecare instituție pentru a optimiza cantitatea de teme date elevilor în fiecare zi, ceea ce va echilibra bunăstarea elevilor și a profesorilor. În plus, profesorii trebuie să fie instruiți pentru a identifica elevii care riscă să nu se mai poată întoarce la școală și să le ofere oportunități de reabilitare și programe de a doua șansă.

Este important de menționat că o abordare sistematică a curriculumului va facilita în viitor diversificarea oportunităților de învățare, depășind metodele tradiționale de predare. Învățarea digitală prin platforme de învățare și instrumente electronice este, fără îndoială, cea mai puternică opțiune. Prin urmare, conținutul digital trebuie să însoțească alte tipuri de media, precum televiziunea, radioul și rețelele sociale, pentru a atrage toți studenții, inclusiv cei fără instrumente electronice și conexiune la internet.

Există limite ale capacității de a acționa în crize și urgențe educaționale care afectează o țară întreagă în același timp. Sistemele de intervenție și mecanismele de coordonare care au fost utilizate pe scară largă pentru a face față problemelor la scară mică trebuie acum consolidate semnificativ pentru a se asigura că sunt capabile și capabile să facă față acestei crize și chiar mai mari, precum și urgențelor viitoare. Îndrumarea și sprijinul continuu pentru a reduce decalajele și pierderile de învățare sunt esențiale, deoarece

aceste decalaje continuă să se extindă pe măsură ce se încheie fiecare zi de școală. În acest context, sunt necesare planuri și strategii pentru a restabili cunoștințele pierdute și pentru a asigura tranziții școlare corespunzătoare, finalizarea anului școlar, evaluări etc. Situația este mai complicată pentru copiii cu deficiențe intelectuale, psihosociale și senzoriale. Copiii romi necesită, de asemenea, o atenție specială.

Există diverse oportunități de regândire și restructurare a sistemului educațional pentru a ne asigura că educația continuă oricând și oriunde. Investițiile speciale în acest scop în timpul pandemiei pot servi drept bază pentru investiții mai sistematice, pe termen lung și durabile în infrastructura educațională IT, conținutul de învățare și , accesul echitabil și incluziv, calitatea învățării și mediu. competența profesorului, reziliența și educația pentru sănătate bazată pe aptitudini. În același timp, aceasta este o mare oportunitate de a moderniza echipamentele IT din fiecare școală și de a conveni asupra unui plan de modernizare continuă a echipamentelor, precum și de reînnoire și reciclare a computerelor vechi (fie folosind computere vechi, fie folosind computere vechi) pentru inovare. proiect școlar). sau reciclare). Odată ce dispozitivele și conexiunile la internet sunt gata, fie acasă, fie la școală, aceasta ar trebui să fie o condiție prealabilă pentru automatizarea proceselor de management al școlii și reducerea poverii administrative asupra profesorilor, oferind mai mult timp pentru predare. De asemenea, este o condiție prealabilă pentru a începe integrarea educației digitale în produsele educaționale, făcându-l mai adaptabil la nevoile pieței muncii.

Orice persoană are dreptul de a participa la luarea deciziilor cu privire la învățare, care este unul dintre principiile drepturilor fundamentale ale omului. Opiniile copiilor, adolescenților, tinerilor, familiilor acestora, reprezentanților legali (persoane fizice sau organizații) trebuie să fie ascultate și luate în considerare la elaborarea intervențiilor necesare. De obicei, acest lucru accelerează lucrurile, mai degrabă decât le încetinește. Consultarea și implicarea extinse au oferit câteva idei și soluții pe care grupul de experți le-ar fi putut trece cu vederea. Întrucât suntem cu toții implicați în această situație, toți trebuie să fim implicați în identificarea și implementarea soluțiilor.

Concluzii :

Prin urmare, deciziile și investițiile privind deschiderea parțială sau totală a grădinițelor și școlilor trebuie să urmeze:

- O abordare bazată pe risc pentru a maximiza beneficiile educaționale, de dezvoltare și de sănătate pentru studenți, profesori, personal și public și pentru a ajuta la prevenirea noilor focare de COVID-19 în comunitate⁴¹;
- • Este necesar să se găsească un echilibru contextual adecvat între sprijinirea învățării efective a elevilor, pe de o parte, și asigurarea sănătății, igienei și siguranței studenților, personalului și publicului, pe de altă parte. •
- Construirea unui sistem de educație rezistent pentru viitor, care nu numai că trebuie să fie mai puternic și mai capabil să răspundă la potențialele crize noi, ci și mai flexibil și mai agil pentru a oferi o gamă mai largă de modalități și tehnologii alternative de învățare pentru toți elevii, să permită învățarea într-un mediu sigur, cu sprijin adecvat pentru învățarea și bunăstarea lor;
- •Eforturi de a elimina decalajele mari (inclusiv în domeniul digital), cu un accent puternic pe flexibilitate, echitate și incluziune, consolidând în același timp capacitățile de gestionare a riscurilor și implementând soluții inovatoare.

Avantajele predării în echipă

Prof. înv. Primar GHERMAN NICOLETA VERONICA

Școala Gimnazială Nr. 1 Luduș

Desfășurarea lecțiilor în condițiile în care sunt implicate în actul didactic mai mulți profesori este o alternativă, o variantă a activității didactice clasice.

Activitatea în echipă are o serie de avantaje: dezvoltă nu numai un singur tip de relații deja existent, între profesor și elevi, ci și noi tipuri de relații interumane, dezvoltă deprinderea de a învăța cum să înveți, trezește interesul echipelor față de procesul de învățare în care fiecare elev trebuie să intervină cu

cunoștințele și priceperile sale, dezvoltă deprinderea de a învăța să schimbi ideile proprii cu cele ale partenerilor și accepți idei noi, dezvoltă voința și atitudinea de a fi deschis în fața provocărilor;

Predarea în echipă se bazează pe încredere, comunicare, consecvență, organizare, respect, flexibilitate, sprijin reciproc. Presupune planificarea și organizarea în echipă a activităților de învățare, stabilirea rolului fiecărui copil din clasă, stabilirea de măsuri în funcție de nevoi, verificarea în echipă a mijloacelor de învățare, decizii comune privind activitățile propuse copiilor, observațiile și feedback-ul ce se comunică copiilor pe parcursul și la finalul activității. Astfel, elevii vor beneficia de experiențe personale variate interacționând cu profesori care au domenii diferite de predare, se acordă mai multă atenție fiecărui elev în parte, comunicarea devine mai eficientă, copiii au în față un exemplu real de muncă în echipă și crește calitatea activităților de predare – învățare – evaluare.

La propunerea psihologului școlar am acceptat antrenarea copiilor în Proiectul " ÎN IARNA ACEASTA ȘI EU SUNT MOȘ CRĂCIUN" inițiat de membrii grupului de voluntari **VOLUNTAREX**, pe lângă CJRAE Mureș, planificând o activitate pentru a- i familiarize și antrena pe copii în activități de tip caritabil, urmărind în cadrul activității și intergrarea/participarea a doi copii, unul cu elemente de autism, altul cu manifestări de ADHD.

Titlul: "Vreau și eu să fiu Moș Crăciun!"

Scopul: Implicarea copiilor în proiect pentru educarea sentimentelor de prietenie, toleranță, bună înțelegere și armonie.

Obiective:

- îmbunătățirea calității predării- învățării;
- dezvoltarea deprinderii de a învăța, de a învăța de la alții,
- dezvoltarea abilităților de comunicare în echipă, schimbul de idei, de cunoștințe,
- trezirea interesului pentru activități de tip voluntariat,
- integrarea în activitate și a copiilor cu nevoi speciale,

- încurajarea copiilor pentru practicarea voluntariatului,
- responsabilizarea copiilor, a profesorilor, părinților,

Strategii de acțiune:

- învățarea prin interacțiune;
- demonstrația, aplicarea feedback-ului;
- valorizarea evaluării permanente prin procedee variate;
- asigurarea unui sprijin constant în predare-învățare;

Mijloace de învățare: foi color carton, nasturi de culori și mărimi diferite, lipici, foarfece;

Rezultate așteptate: creșterea stimei de sine a elevilor, promovarea imaginii școlii;

Indicatori de evaluare:

- realizarea a cel puțin 50 de podoabe pentru bradul de Crăciun, donarea de ornamente, dulciuri, jucării pentru copii din familii dezavantajate;
- distribuirea acestor pachete copiilor;

Modalități de monitorizare și evaluare: chestionare aplicate elevilor, părinților copiilor, cadrelor didactice;

Modalități de desfășurare:

Pentru a aduce bucurie în sufletul copiilor, cu ocazia sărbătorilor de iarnă am planificat participarea la mai multe acțiuni de tip voluntariat, cu scopul de a conștientiza importanța faptelor bune, sentimentul de mulțumire și satisfacția pe care o simțim atunci când facem o bucurie unor persoane, atunci când oferim din puținul pe care-l avem, necondiționat.

Am organizat vizite la instituțiile din localitate pentru a bucura oamenii cu colinde tradiționale, am participat la Festivalul de Tradiții și Obiceiuri de Crăciun.

Am fost deschiși la propunerea psihologului școlii de a participa în cadrul proiectului ”În iarna aceasta și eu sunt Moș Crăciun!” inițiat de membrii grupului de voluntari VOLUNTAREX. Copiii au acceptat cu bucurie participarea la acțiune alături de psihologul școlii, deși era o noutate predarea de către doi dascăli în timpul orei.

Ținând cont de potențialul cognitiv al fiecărui elev, de existența în colectivul clasei a doi copii cu nevoi speciale, activitatea s-a desfășurat în echipe. Am început prin a prezenta copiilor echipa de predare din ora respectivă, fiind încântați pentru că vor avea o oră care se va desfășura altfel, cu doi profesori.

Copiii și-au pregătit materialele necesare și împreună am confecționat podoabe pentru a le oferi unor copii care să sărbătorească fericiți sărbătorile de iarnă. Pe lângă aceasta cu sprijinul părinților au pregătit pachete cu dulciuri,

ornamente și jucării pentru a fi donate.

Prin podoabele confecționate, prin donațiile făcute, copiii au înțeles că ei sunt fiecare, un Moș Crăciun pentru fiecare copil care va primi cu bucurie un mic cadou.

Această experiență aplicată la clasă a fost o provocare pentru noi, ca profesori. Am lucrat împreună, ca o echipă, ne-am susținut reciproc și am repeta oricând această experiență. Și copiii au fost încântați de idee, deși, la început, au văzut această activitate ca o competiție. Sperăm ca această experiență să fie repetată și de alți colegi în beneficiul elevilor, pentru a ieși din “barierele” clasei.

I Impactul proiectului:

- îmbunătățirea imaginii școlii în spațiul comunității locale;
- recunoașterea activității copiilor prin acordarea unei diplome din partea membrilor inițiatori ai proiectului, voluntarii Voluntarex.

Participarea la această activitate m-a ajutat să- i responsabilizez pe copii, să-i încurajez să lucreze în echipă, să aibă inițiativă în cadrul grupului, să fie creativi, să comunice cu ușurință, să construiască prietenii. Profesorii învață să se completeze reciproc, să accepte noi provocări, învață noi perspective și abordări, tehnici și valori. Elevii învață să comunice între ei în timp ce lucrează, se acceptă așa cum sunt, privesc cu deschidere orice provocare, învață să învețe.

Bibliografie :

- Cerghit Ioan, 1997, *Metode de învățământ, ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București*
- Cerghit Ioan, Neacșu Ioan, Negreț-Dobridor Ion, Pânișoară Ion Ovidiu, 2001, *Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași,*
- Neculău A., 2007, *Dinamica grupului și a echipei ,Editura Polirom*

Autismul

ZAPIROI ANA-MARIA

Școala Gimnazială Cozmești

Autismul este cunoscut ca fiind o tulburare "de spectru" deoarece există o mare variație în tipul și severitatea simptomelor experimentate.

Autismul rămâne în continuare o enigmă din punct de vedere medical al societății vremurilor noastre. Medicina definește în general autismul ca fiind o tulburare a creierului care conduce de cele mai multe ori la imposibilitatea de a comunica și de a relaționa cu cei din jur.

Specificul acestei maladii este dată de modul ei de manifestare, prin retragerea din viața socială sau chiar din realitate dar și din faptul că afectează copii atât de mici și de nevinovați, luându-

le posibilitatea de a se bucura de viață și totuși lăsându-le viața, o viață izolată și o stare care nu prea are nici o legătură cu realitatea. Traiul copiilor autiști, apoi a adulților, impresionează prin această rupere de mediul în care trăiesc. Deși acești oameni trăiesc în societate și au familii, ei nu reușesc să se integreze. Caracterul distructiv al acestei boli constă izolarea față de mediul social.

Definiția autismului publicată de Organizația Mondială a Sănătății și DSM IV poate fi formulată astfel: *"Autismul reprezintă o tulburare globală și precoce a dezvoltării care apare înaintea vârstei de trei ani, caracterizată prin funcționarea deviantă și/sau întârziată în unul din următoarele domenii: interacțiune socială, comunicare verbală sau nonverbală, comportament. Pe lângă aceste trăsături specifice, tulburarea este însoțită adeseori de fobii, perturbări ale somnului și ale alimentației, crize de manie și gesturi auto-agresive."*

Autismul infantil este o tulburare pervazivă de dezvoltare, cu debut înainte de vârsta de trei ani, de etiologie necunoscută. Autismul este un handicap global, care împiedică persoana să comunice obișnuit, să înțeleagă relațiile sociale și să învețe prin metodele obișnuite în învățământ. Copilul autist experimentează subiectiv incapacitatea sa de a produce în mediul exterior o ameliorare a situației, această incapacitate determinând un profund sentiment de

disperare, deoarece nimic nu este mai dureros decât un non-răspuns la o tentativă de comunicare. El insistă asupra importanței "mutualității" mamă-copil, un eșec grav și precoce al acesteia putând conduce la situația extremă descrisă.

Cauzele apariției autismului au rămas necunoscute, dar se fac permanent intense cercetări în domeniu. Se pare că anormalitatea principală în această boală este cea cognitivă, afectând în particular gândirea simbolică și limbajul, iar tulburările de comportament sunt secundare deficitului cognitiv.

Cauzele care determină apariția acestor tulburări nu sunt clar precizate, dar se presupune că există fie o predispoziție ereditară, fie existența unui complex de factori care determină o serie de afecțiuni la nivelul creierului, anomalii în anumite zone cerebrale, inclusiv în zonele responsabile de emoții, relaționare. Se presupune și existența unui determinism de natură psihogenă, mai ales la copii lipsiți de afectivitate în primii ani de viață, ca o reacție la atitudinea și comportamentul părinților față de nevoile lor. Unii experți consideră că factorii de mediu pot avea un rol important în apariția autismului și deși s-au axat pe vaccinuri, nu au găsit până în prezent o cauză clară.

Creșterea dramatică a numărului copiilor care au această tulburare a fost prea bruscă pentru a putea fi explicată doar prin gene. Malformațiile genetice nu au loc spontan, fără intervenții din afară, de aceea specialiștii dau vina pe schimbările din mediu care influențează negativ ADN-ul nostru.

Se evidențiază precoce deficitul în exprimarea afecțiunii și inițierea interacțiunii sociale :

- copilul se poartă de parcă nu ar vedea intrarea sau ieșirea mamei din cameră;
- au atitudine indiferentă, detașată, de fapt nu își exprimă dorința unui contact interpersonal chiar cu persoanele cele mai apropiate;
- nu sunt interesați de discuția cu ceilalți, nu arată preocupare pentru a-și exprima sentimentele sau emoțiile, nu-și exteriorizează dorințele;
- nu simt nevoia să fie mângâiați, lăudați;
- nu privesc interlocutorul în ochi dând impresia că se uită în gol;
- nu plâng dacă se lovesc, par neatenți la obiectele din jur;
- nu li se poate capta atenția sau interesul, foarte rar privesc adultul în ochi, pot avea contact vizual doar pentru puțin timp și pot fi atrași decât de obiectul care îi atrage în mod special;
- nu se joacă cu alți copii (acest comportament este repede observat de părinți, obligându-i să se adreseze medicului). Copiii preferă jocurile solitare stereotipe, sărace, neelaborate;
- copiii autiști au această incapacitate profundă de a relaționa empatic cu propria mamă sau cu alte persoane; când mama pleacă din cameră, copilul nu se îngrijorează, poate chiar să mimeze "sărutul în fugă" convențional, să-și ia rămas bun, dar parcă tot nu vede;
- alți copii pot fi anxioși, agitați la separarea de mamă, sunt dependenți de ea, dar tot ca față de un obiect, de fapt, în ciuda eforturilor acesteia tot nu comunică nici cu ea, deși unele mame ajung să descifreze nevoile copilului în acest amestec particular bizar de exprimare.

Cercetătorii au încercat să afle dacă un set particular de deficiențe cognitive și lingvistice indică o vulnerabilitate care dezvoltă tulburarea autistă. Studiile făcute pe familii și gemeni au arătat o rată crescută de deficiențe cognitive și lingvistice la rudele

pacienților autiști. Unele studii încearcă să afle dacă există un model particular de transmitere genetică a bolii.

Abilități neobișnuite : unele persoane autiste prezintă abilități remarcabile, unii dintre ei prezintă talente cu totul extraordinare. La o vârstă foarte fragedă când alți copii nu știu decât să mâzgălească, unii copii autiști sunt capabili să facă desene reale, tridimensionale. Unii învață să citească la vârste foarte fragede, chiar înainte să învețe să vorbească bine. Unii au urechea muzicală dezvoltată astfel încât pot să cânte un cântec după ureche la un instrument muzical la care nu a învățat niciodată să cânte sau numesc o notă muzicală doar dacă o aud; unii pot memora emisiuni televizate sau pagini întregi din cartea de telefon. Oricum aceste abilități, cunoscute ca insule de inteligență sunt rare.

Funcția de părinte presupune a veni în întâmpinarea nevoilor copilului pentru o dezvoltare normală, a acompania copilul și a-l dirija în dezvoltarea lui. Există câteva abilități de care părintele are nevoie pentru a putea fi un părinte bun. (Killen, K. 1998 pag. 143-159)

Similar cu alte instituții sociale majore, familia, indiferent cum este organizată ea în cadrul diferitelor culturi, reprezintă un grup de statute, roluri și valori necesare unor importante

scopuri sociale. Acestea includ controlul social al reproducerii, socializarea noii generații, precum și integrarea acestora în instituții. Însă, abilitățile familiei de a împlini aceste scopuri sunt influențate de schimbarea socială rapidă. Astfel, după cum se întâmplă și în alte instituții, familia trebuie să se adapteze continuu acestor schimbări, să le cunoască, să le vină în întâmpinare, să le stimuleze ori dimpotrivă, să le evite ori să le stăpânească.

Pentru a fi un real sprijin copiilor, părinții au format organizații care au ca scop protecția și acordarea de sprijin în vederea asigurării drepturilor sociale, sanitare și educative a copiilor cu autism.

Terapia comportamentală inițiată cât mai timpuriu poate îmbunătăți abilitățile de comunicare și interacțiune socială ale pacienților cu autism, cu ameliorarea semnificativă a comportamentelor repetitive. Prin intermediul terapiei cognitive comportamentale, copii învață să se integreze în societate și se dezvoltă optim și din punct de vedere emoțional și cognitiv, aproape jumătate din pacienții incluși în programele speciale tratament, ajungând să poată duce o viață adultă normală.

Bibliografie :

- Gherguț Alois, 2006, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași, p.72-73
- Marcelli Daniel, 2003, *Tratat de psihopatologia copilului*, Editura Fundației Generația, București, p.179-182
- Killen, K., 1998, *Copilul maltratat*, Editura EUROBIT, Timișoara, pp. 143-15
- Mitsovs Tudor, 2005, *Elemente de intervenție în autism*, Editura Stef, Iași, p.9
- Mureșan Cristina 2004, *Autismul Infantil. Structuri psihopatologice și terapie complexă*, Editura Presa Universitară, Cluj-Napoca, p. 10-16

Copilul autist

Prof. Înv. Preșcolar – DRĂGĂNESCU PETRONIA
Sc. Gimnazială Domnească(G.P.P. NR.2 TG. NEAMȚ)

Copilul reprezintă viitorul și toate acțiunile pe care le întreprindem trebuie să fie în interesul superior al copilului. Convenția ONU cu privire la drepturile copilului stabilește că Statele părți trebuie să asigure o viață împlinită și decentă copiilor cu dizabilități fizice și mentale, în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea activă la viața comunității. De asemenea, Statele părți se obligă să întreprindă acțiunile necesare în interesul superior al copilului, indiferent de statutul acestuia. Urmare a ratificării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Republica Moldova și-a asumat obligația de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea demnității intrinsece ale acestora. Întru realizarea prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Guvernul a elaborat o Strategie de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, care stabilea un plan de acțiuni în perioada 2010-2013. Apreciem politica publică de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, însă se impune necesitatea întreprinderii unor măsuri specifice caracteristice problemelor cu care se confruntă aceste persoane în dependență de tipul de dizabilitate. Este necesar să conștientizăm că intervenția timpurie de calitate oferă șansa spre remedierea considerabilă a problemei și permite individului o viață integră, respectându-i-se demnitatea intrinsecă.

Copiii ce suferă de autism necesită o asistență psiho-socială și psihopedagogică aparte care le-ar permite să-și dezvolte abilitățile de autoîngrijire și deprinderi pentru o viață independentă, care, într-un final, le-ar asigura incluziunea socială. Practica internațională denotă faptul că intervenția timpurie și asistența psihologică, psihopedagogică și socială oferă acestor copii posibilitatea să ducă un mod de viață independent în cadrul comunității.

Autismul e o boala genetica și constituie rezultatul interacțiunii a mai multor gene.

Autismul este în mare parte o problemă de comportament și nu neapărat o problemă pur psihiatrică, iar integrarea copiilor cu tulburări din spectrul autismului poate avea loc doar dacă se implementează un program bine stabilit de asistență psihologică și psihopedagogică. Intervenția medicamentoasă este acceptată doar în cazuri excepționale și doar când copilul prin asociere mai are și alte probleme de sănătate. Precizăm că reabilitarea unui copil cu tulburări din spectrul autismului poate avea loc doar când abordarea acestei probleme este privită sub aspectul socio-medicală și nu medico-socială. Bunele practici denotă că susținerea de către autoritățile statului a unui program de reabilitare sub forma unei strategii de intervenție în astfel de situații sau sub forma unei metodologii sau instrucțiuni este un aport considerabil pentru familiile în care sunt copii cu tulburări din spectrul autismului, dar și pentru copiii înșiși în procesul de incluziune socială. Respectiv, se constată necesitatea ca Guvernul, în calitate de autoritate menită să asigure realizarea politicii interne și externe a statului, precum și să exercite conducerea generală a administrației publice, să efectueze o evaluare obiectivă privind necesitățile copiilor cu tulburări din spectrul autist, precum și stabilirii unei metodologii eficiente de colectare și stabilire a bazei de date veridice a copiilor vizați.

Este important de stabilit un mecanism concret de intervenție timpurie pentru copiii la care se identifică tulburări din spectrul autismului sau celor care manifestă simptome, precum și un program în cazul copiilor cu astfel de tulburări care au depășit vârsta de 3 ani. De asemenea reiterăm ideea necesității de a identifica resursele necesare pentru asigurarea guvernamentală a măsurilor de reabilitare și reintegrare socială copiilor până la vârsta de 10 ani. Prin urmare se constată necesitatea de a întreprinde măsuri urgente pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă copiii cu tulburări din spectrul autist atât la nivel legislativ cât și instituțional.

Reintegrarea socială a copiilor cu tulburări din spectrul autismului este un obiectiv a cărei realizare depinde de existența unui mecanism funcțional. În context, încurajăm autoritățile publice centrale să creeze un grup de lucru pentru a elabora un mecanism viabil și eficient. Iar societatea civilă să contribuie cu experiența pe care o deține în domeniu, precum și cu suportul necesar în aspectul asistenței până la preluarea integrală de către Guvern a acestor servicii. Conștientizăm că tot procesul de elaborare și de stabilire a mecanismului de reintegrare socială a copiilor cu astfel de tulburări va fi unul anevoios și îndelungat, însă printr-o conlucrare eficientă între subiecții responsabili, în viitorul apropiat am putea avea primele rezultate pozitive.

Bibliografie :

- Binet, Al., (1975), Ideile moderne despre copii, E.D.P, Bucuresti.
- Bogdan, T., Nica, I., (1970) ,Copiii exceptionali, E.D.P., Bucuresti.
- Ghergut,A.,(2001),Psihopedagogia persoanelor cu cerinte educative speciale:strategii de educatie integrata,Editura Polirom,Iasi.

Dă-mi o mână de ajutor!

Prof. REZMERIȚĂ-IOAN DIANA-MIHAELA

Școala Gimnazială „Episcop Iacov Antonovici” Bârlad, jud. Vaslui

„În livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu [...] toate aceste roade sunt bune, niciunul nu este de aruncat. De ce nu acceptăm în școli minți mai agere sau mai încete? De ce nu i-am ajuta?”

Comenius

Termenul de **dizabilitate** desemnează, conform accepției generale, o limitare a capacității unei persoane de a comunica, de a efectua unele acțiuni sau de a participa la anumite activități. Dizabilitatea este o resultantă a interacțiunii mai multor factori, dintre care unii sunt individuali, fiind determinați de afectarea unor structuri și funcții ale organismului, iar alții sunt legați de activitate, de participare și de interacțiune în mediul social (OMS 2001). O consecință a dizabilității este handicapul, care reprezintă dezavantajul social rezultat din pierderea sau limitarea șanselor unei persoane de a lua parte la viața comunității la un nivel echivalent cu ceilalți membri ai acesteia. Dizabilitatea este dimensiune a umanității care a generat puternice provocări pentru societatea modernă, dintre care se pot enumera: acceptarea diversității, egalitatea de șanse și incluziunea. Sistemul educațional modern s-a situat în prima linie a confruntării cu aceste provocări și a trebuit să găsească soluții pentru a oferi acces egal tuturor la instruire și la formare, inclusiv a persoanelor cu cerințe educaționale speciale.

Integrarea educațională reprezintă procesul de adaptare al unei persoane cu dizabilități la politicile, practicile și la curriculum-urile existente într-o instituție de învățământ. Integrarea se realizează prin intermediul efortului individual depus de o persoană cu scopul de a fi acceptată ca membru al unui grup.

Incluziunea pornește de la principiul că orice persoană, oricât ar fi de diferită, aparține grupului său social. În acest sens, incluziunea educațională se referă la necesitatea ca sistemul educațional să se adapteze pentru a răspunde nevoilor elevilor.

Autismul (Tulburările din spectrul autismului, TSA) este a treia tulburare în rândul celor mai comune tulburări de dezvoltare, după retardul intelectual și paralizia cerebrală, așadar nu este rar întâlnit. Numărul copiilor afectați de TSA este mai mare decât a celor cu diabet, cancer sau SIDA la un loc. TSA afectează între 2 și 6 /1000 de persoane (după National Institute of Mental Health – NIMH, USA), este de 4 ori întâlnit mai des la băieți decât la fete.

În România, la nivelul anului 2012, erau declarate 7179 de persoane diagnosticate cu autism, conform Ministerului Sănătății, însă numărul real al acestora este mult mai mare, majoritatea nefigurând în evidența oficială.

În rapoartele de diagnostic ale copiilor și în literatura de specialitate, întâlnim denumiri diferite pentru deficiențele autiste, precum: PDD (Pervasive Development Disorder), ASD (Autistic Spectrum Disorder).

Fiecare copil cu autism este unic și fiecare deficiență de autism de manifestă în mod diferit. În funcție de gradul de inteligență sau de deficiența mintală, de măsura în care este afectat de autism și previzibilitatea mediului său un copil are mai puține sau mai multe obstacole de pe urma afecțiunii sale. Persoanele cu autism percep tot ce este în jurul lor într-o manieră diferită, fragmentată. Copilul nu înțelege întregul și nu poate face diferența între lucrurile principale și cele secundare. Au dificultăți de a înțelege și de a-și exprima propriile motivații, sentimente, păreri sau interiorul lor ori să vadă rolul lor într-o anumită situație.

Un copil cu autism poate fi hipersensibil, dar și hiposensibil la percepțiile organelor senzoriale. Acestea diferă de la un copil la altul. Este foarte important să se știe dacă copilul manifestă astfel de simptome. Acest lucru influențează enorm reacțiile lui și uneori poate influența mult viața în familie.

Mulți copii cu autism le place atingerea numai când cer ei acest lucru și nu când doresc cei din jur. Copilul poate simți o încurajare sau o mângâiere pe umăr ca fiind lucruri neplăcute. Simt durerea, dar ea nu este, probabil, resimțită la fel de intens ca la persoanele fără autism. Uneori, nu pot indica durerea lor. Nu au cuvinte sau folosesc cuvinte greșite pentru a arăta durerea.

Au dificultăți în recunoașterea propriilor emoții. Înțeleg prea puțin propriile dorințe, nevoi sau sentimente. Nu au sau au prea puține cuvinte pentru ele și nu știu cum să le exprime. Reacționează prea puțin sau într-o manieră exagerată. Se pare că nu pot ține în frâu acest lucru. Mulți copii cu autism nu folosesc aproape deloc mimica pentru a-și exprima sentimentele. Acest lucru nu înseamnă că ei nu au sentimente, ci că doar le exprimă altfel. Deoarece acestea diferă de la copil la copil, părinții trebuie să caute o manieră în care copilul să învețe să-și exprime sentimentele.

Întâmpină dificultăți în înțelegerea mimicii. Au expresia feței ștearsă. Pentru că nu înțeleg expresiile fețelor celorlalți, nici nu înțeleg expresiile fețelor celorlalți, nu le vor achiziționa cu ușurință.

Mulți copii cu autism sunt uimitor de buni în perceperea detaliilor și au o memorie excelentă. Ne pot uimi cu memorarea informațiilor și a detaliilor. Le plac lucrurile care nu sunt schimbătoare.

Niciun copil cu autism nu minte, deoarece pentru a minți trebuie ca el să poată prevedea reacția celuilalt și să schimbe adevărul ca să scape de o reacție nedorită. De aceea, este caracteristică onestitatea care îi onorează pe acești copii care, pur și simplu, nu pot minți.

Autismul nu este o boală care se manifestă din când în când, ci întotdeauna și oriunde. În fiecare situație, copilul cu autism trebuie să pună piesele într-un puzzle. Nu poate vedea întregul, nu se poate pune în pielea altuia și nu poate planifica bine lucrurile. Copilul nu are aceste probleme în aceeași măsură, în fiecare situație. Cu cât este mai clară, mai familiară și mai liniștitoare situația pentru el, cu atât este mai puțin problematic autismul pentru el și ceilalți. Sunt limitați în a-și imagina ceva ce nu este concret în fața lor. În cazul lor, uneori ceea ce nu vezi nu este nici în realitate.

Un copil cu autism, de cele mai multe ori, nu greșește din rea-voință sau ca să necăjească, ci din neputință.

Pentru mulți copii cu autism este dificil să aibă contact vizual deplin în timpul convorbirii. Ei realizează un contact scurt și rapid, numit contact vizual fugitiv. Contactul vizual poate fi învățat.

În relaționarea unui copil cu autism, trebuie să ne adaptăm la modul lui de percepere, de gândire și de comunicare.

Recomandări:

- Fiți clar și previzibil în comunicare!
- Urmăriți mai întâi povestea lui, apoi el o poate urmări pe a voastră!
- Preferați o sarcină în locul unei întrebări!
- Fiți plăcut, dar ferm în atitudine și comunicare!
- Nu lăsați loc de îndoială în modul de vorbire și de atitudine!
- Fiți clar!
- Nu utilizați sarcasmul!
- Ocoliți glumele!
- Controlați-vă propriile emoții!
- Ocoliți întrebările de tip: De ce?!
- Oferiți-i timp de gândire ca să prelucreze informațiile!
- Când nu înțelege ceea ce faceți, folosiți o vizualizare simbolică!
- Păstrați ora stabilită!
- Îndepliniți promisiunile și înțelegerile!

Copilul cu autism nu acționează din proprie inițiativă ca să se dezvolte. El rămâne dependent de adulți. Nu are în mod natural tendința de a se rupe de părinte. Părintele trebuie să înceapă acest proces de rupere în mod conștient, să facă alegeri în favoarea copilului care crește și să se retragă încet-încet din situațiile în care, având în vedere vârsta lui, nu mai este potrivit.

Bibliografie :

- Colette de Bruin, 2008, *GIVE ME 5 Dă-mi o mână de ajutor*, Editura Fides, Iași, 206 pagini
- Lupașc Adrian, 2015, *Instrumente avansate TIC interactive în predare pentru elevii cu diabilități/ Dezvoltator de e-learning – TIC2*, Editura EUROPLUS, Galați, 141 de pagini

Scoală-Familie-Comunitate – un parteneriat de multe ori inegal

IULIANA GORDIN

Colegiul Tehnic de Căi Ferate « Unirea »

Părinții sunt, fără îndoială, primii educatori ai copilului lor. Deși caracteristicile familiei (structura parentală, educația și venitul) influențează rezultatele școlare și dezvoltarea generală a copilului, un număr mare de studii naționale și internaționale au arătat că procesele familiale sunt și mai importante.

Cu alte cuvinte, ceea ce fac familiile este mai important decât ceea ce sunt ele. Studiile demonstrează clar influența relațiilor pozitive părinte-copil caracterizate prin căldură, supraveghere și încurajare a autonomiei asupra succesului educațional, indiferent de statutul socioeconomic al familiei.

În mod similar, munca efectuată asupra practicilor parentale arată fără echivoc impactul pozitiv al comportamentului parental asupra succesului educațional, precum încurajarea, complimentele sincere, disponibilitatea și receptivitatea la schimburi, precum și ajutorul direct și ocazional în munca școlară. Aceste observații se dovedesc a fi semnificative indiferent de statutul socioeconomic al familiei și de nivelul de educație al tinerilor.

✓ Relația *școală-familie*

Relațiile școală-familie se referă la legăturile formale și informale dintre școală și familie. Relațiile armonioase sunt un factor de protecție împotriva abandonului școlar, în special în zonele defavorizate, și contribuie la perseverența școlară. Relațiile pozitive școală-familie par să diminueze efectele negative ale sărăciei în ceea ce privește rezultatele școlare și comportamentul inadecvat al copiilor. Aceste beneficii par să persistă pe termen lung.

✓ Influența *comunității*

Școlile sunt situate în comunități și joacă un rol cheie în îmbunătățirea experiențelor de viață ale indivizilor și în eforturile de a consolida țesutul social din cartier și comunitate. Comunitatea are un impact direct și indirect asupra socializării tinerilor către succesul academic și perseverența prin credințele, valorile, normele, regulile și resursele sale.

✓ Relația *școală-comunitate*

Colaborarea școală-comunitate se referă la legăturile dintre școli, membrii comunității, instituții, organizații, asociații, agenții și afaceri din comunitate care susțin și promovează direct sau indirect intelectualitatea socială, emoțională, fizică și tânără.

Contribuțiile comunității par să fie mai centrate pe elev (stimulente pentru continuarea studiilor, mentorat, activități extracurriculare cu caracter academic, cultural și sportiv); familia (workshop-uri pentru părinți, grupuri de sprijin pentru parenting, activități de networking, educație pentru adulți, asistență pentru angajare etc.); școala (achiziționarea de materiale, echipamente) și asupra comunității în sine și a cetățenilor acesteia (expoziții științifice și artistice, acțiuni de revitalizare în comunitate).

Relațiile dintre *școală*, *familii* și *comunitate* sunt mai susceptibile de a fi actualizate atunci când școala crede în ele și pune în aplicare strategii pentru a le dezvolta. Acestea se traduc concret în implementarea unor programe globale care trebuie apoi să se încadreze în proiectul educațional și în planul de succes al școlii. Pașii de urmat sunt

simpli indiferent de originea ideii. Familiile sunt acum invitate să se implice în școala și educația copilului lor, să discute cu profesorii și să coopereze.

Pentru că școala nu se mai descurcă singură să facă față eterogenității tot mai mari a publicului și provocării „succesului” (cel puțin, conjurării „eșecului”), mai ales în învățământul muncitoresc și prioritar, există și o presiune puternică atât din partea părinților, preocupați să-și vadă copilul plecând cu „bagaj”, cât și din partea societății, care nu mai suportă „costul” abandonului școlar sau a tinerilor fără calificări despre care se știe că sunt amenințați cu retrogradarea sau excludere.

Diversitatea sarcinilor și misiunilor ce revin școlii o determină să apeleze la parteneri externi, în primul rând părinții care sunt ideal figuri ale « aliaților », când sunt semnalate neajunsuri sau neajunsuri atât la nivelul școlii (absențe repetate de la ședințe, caiete sau cuvinte nesemnate, teme neverificate etc.), cât și în plan educațional (lipsa de autoritate, toleranță față de activitățile „non-școlare”, ore nesupravegheate etc.).

Un parteneriat inegal

De ce? Pentru că, în realitate, familiile preiau în mod foarte inegal invitația de a participa și de a se conforma rolului de „părinte de elev”, iar inegalitățile copiilor în învățare sunt dublate de inegalitățile părinților în raport cu școala. Nu că nu sunt interesați de problemele de școlarizare, dar nu au abilitățile și resursele adaptate la ceea ce instituția recunoaște și așteaptă. Este astfel clar că o minoritate întreprinzătoare de părinți dezvoltă o relație strategică cu școala și agenții acesteia. Derogările de la harta școlară, alegerile tactice de opțiuni sau clase mărturisesc dezvoltarea unei logici liberale de care beneficiază familiile care au legătură cu lumea școlară și cu cultura. Acești utilizatori informați care se comportă ca și „consumatori școlari sunt capabili să acționeze în slujba intereselor educaționale ale urmașilor lor. Membrii claselor mijlocii și superioare sunt puternic reprezentați în această categorie mobilizați pe problema succesului sau, mai bine, a excelenței academice.

Condușe de cele mai bune intenții, politicile și măsurile care vizează „apropierea părinților de școală” se luptă pentru a-și atinge obiectivele și lasă unii părinți la distanță. În mod paradoxal, ei scot la iveală noi inegalități cu riscul de a-i face pe cei mai puțin conformanți părinți să se simtă vinovați, deși ei și copiii lor se confruntă cu mai multe dificultăți. Prin impunerea unui standard „părinte-elev”, școala se adresează de fapt doar unui subset al acestora, în timp ce alții se expun la descalificare și la efectele violenței simbolice din instituție.

Una dintre axele de reflecție constă în clarificarea așteptărilor normative și negândite ale politicilor care împiedică recunoașterea, reciprocitatea și echitatea pe care toată lumea pare să le solicite. Orice contribuie la clarificarea rolurilor și responsabilităților unul altuia poate merge în această direcție. Diversificarea formelor și susținerea legăturii cu părinții reprezintă și un mijloc de implicare a cât mai multor persoane. Dincolo de metodele de comunicare care rămân doar un mijloc, alianța dintre școală și familie se bazează în amonte pe o relație de recunoaștere reciprocă care îi legitimează pe fiecare dintre actori. Care sunt aspectele și conținuturile (de definit) ale unei relații dintre părinți și școală care poate consolida complementaritatea în interesul copilului? Care poate fi contribuția părinților într-o logică care îi întărește față de școală, dar nu îi slăbește sau îi dezavantajează niciodată? Acțiunile din interiorul și din afara școlii care încurajează exprimarea individuală sau colectivă a părinților și ascultarea „vocii”, adesea ținute deoparte, sunt purtătoare de schimbări prin conștientizarea mizei și stăpânirea regulilor jocului. obiectiv presupune, în anumite cazuri, acordarea părinților abilități (de limbă, acces la informație etc.) și drepturi care îi pun într-adevăr pe picior de egalitate cu ceilalți. „Sprijinul parental” preia apoi o

funcție socială și politică care se adresează oamenilor dar prin inserarea acestora în relații sociale care le condiționează posibilitățile de acțiune și intervenție educațională în domeniul școlar. Departe de ideea de a cere de la părinți ceea ce nu sunt capabili, o politică corectă și respectuoasă cu ceea ce sunt, își propune să-i implice cât mai devreme și cât mai mult în întrebările și deciziile care se angajează în educația copilului lor.

Stiluri parentale

psih.GOZNER MONICA IOANA

Prof. GOZNER ROBERT

Liceul Teoretic Carei Jud. Satu Mare

„Într-un fel toți părinții își iubesc copiii. Doar că unii părinți sunt prea zdrobiți de viață pentru a putea să-i iubească așa cum ar trebui.” – Paul Young

Părintele democratic respectă libertatea copilului dar nu pierde din vedere stabilirea unor reguli de comportament. Este flexibil și deschis spre nou, acceptă tot ceea ce ar putea ameliora viața copilului și a familiei însă este în același timp suficient de autoritar pentru a-l învăța pe copil să-și îndeplinească îndatoririle. Copilul își va dezvolta un echilibru emoțional, deprinderi de comunicare eficientă, manifestă capacitate decizională, autonomie personală. Are o stimă de sine pozitivă.

Părintele indulgent (permisiv) îi permite copilului să se manifeste cum vrea, fără prea multe interdicții, se consultă cu copilul când ia o decizie, manifestă căldură și interes față de tot ce face copilul, îl pedepsește foarte rar. Pe de altă parte, copilului crescut într-o manieră indulgentă, îi va fi foarte greu să înțeleagă rolul limitelor, al regulilor și să țină cont de ele atunci când situația o va cere; el poate fi considerat obraznic sau chiar copil-problemă.

Părintele indiferent neglijează copilul, nu este preocupat de realizările lui și nici nu manifestă frecvent trăiri emoționale pozitive pentru el. Comunică puțin, nu îl întreabă despre rezultatele obținute, nu participă la ședințele cu părinții, nu laudă, nu critică. Copilul al cărui părinte se manifestă indiferent, înțelege că este neimportant, valoarea sa umană este fragilă, părerea sa nu contează; ca urmare nici nu se va mai strădui să o spună. Își dezvoltă o stimă de sine scăzută și e urmărit, în permanență, de un complex de inferioritate.

Părintele protector este extrem de atent la nevoile copilului și se dedică cu toată ființa meseriei de părinte. Din păcate, uneori protecția acordată copilului este exagerată. Poate să devină obositor, cicălitor, vorbește prea mult, explică de mai multe ori același lucru pentru a fi sigur că s-a înțeles mesajul său, insistă, solicită frecvent atenția copilului etc. Odată cu trecerea timpului, copilul va avea tendința să se îndepărteze, se va simți sufocat și va evita să spună părintelui problemele sale de teamă că acesta se va îngrijora. Va învăța să ascundă informații blocând canalele de comunicare.

Părintele autoritar se caracterizează prin faptul că îi cere copilului să respecte cu strictețe, fără să comenteze, regulile existente. Aceste reguli au o valoare absolută, iar cea mai mică greșală este însoțită de pedeapsă. De obicei, părintele este rece și detașat de copil. Astfel, stilul autoritar îl învață pe copil să devină ordonat, disciplinat, respectuos față de cei de care îi este frică. ”Fă așa pentru că așa am spus eu!” este tipul de mesaj pe care îl poate transmite un astfel de părinte. Dezavantajele acestui stil:

copilul unui părinte excesiv de autoritar va fi insensibil la dorințele altora, neiertător cu cei care greșesc/ extrem de timid, lipsit de inițiativă și curaj.

Pornind de la acest citat îmi propun să prezint o activitate concretă din cadrul întâlnirilor cu părinții.

Obiective operaționale:

- *Să identifice cel puțin trei efecte ale diferitelor stiluri parentale asupra copiilor, pe baza experienței proprii și a elementelor din modulul de curs pentru părinți;*
- *Să exerseze minim două modalități noi de interacțiune cu copiii, pe baza interacțiunii cu ceilalți.*

Beneficiari:

Părinți

Durata: 1 oră

Metode:

Studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, problematizarea.

Resurse materiale:

flipchart, coli mari, markere colorate, scotch, lipici, coli de scris, fișe de lucru – stilurile parentale (5), anexa 1 (fișe de lucru – stiluri parentale).

Scenariul activității:

1. Studiu de caz

Părinții sunt împărțiți în 5 grupe. Fiecare grupă va primi o fișă care conține descrierea unui stil parental: permissiv, autoritar, indiferent, protector sau democratic (**anexa 1**).

Pe flipchart, consilierul școlar va nota următoarele situații:

„Oana ia o notă mică la școală, dar nu îndrăznește să spună părinților. După o săptămână, mama merge la ședința cu părinții și află că fiica ei luase mai multe note proaste și avea și câteva absențe nemotivate despre care ea nu știa nimic.”

Sarcini de lucru .

1. Vă rugăm să vă imaginați cum va reacționa un părinte..... (Fiecare grupă va lucra pe stilul descris în fișă). Notați modalitățile identificate.
2. Discutați în cadrul grupului mic dacă v-ați comportat vreodată în acest fel cu copilul dumneavoastră.

2. Joc de rol

Fiecare grupă își va desemna un reprezentant care va prezenta felul în care ia atitudine un părinte (stilul parental propus la începutul activității) intrând în rolul părintelui. Părinții au astfel ocazia să ”se audă” chiar pe ei, în anumite situații de interacțiune cu copiii lor.

3. Ce știm despre stilurile de părinte și efectele lor asupra copiilor ?

Consilierul școlar face o scurtă prezentare a stilurilor parentale și va clarifica eventualele nelămuriri ale participanților. Se trag concluzii cu privire la stilul de părinte cel mai adecvat, cu efectele cele mai benefice asupra dezvoltării personalității copilului.

Reflecție:

Părinții prezintă, pe rând, despre rolul în care s-au regăsit, cum s-au simțit, dacă au remarcat ceva ce ar putea face altfel, ce resurse au pentru a face o schimbare, etc.

Concluzii:

Consilierul școlar face aprecieri despre felul în care participanții s-au implicat, au colaborat.

Rolurile parentale

ȘCHEOPU PAULA BEATRICE

Grădinița "Căsuța Fermecată"

În cadrul unei familii rolurile îndeplinite de membrii acesteia reprezintă un set de comportamente la care se așteaptă fiecare, din partea celorlalți, în funcție de poziția pe care o ocupă în grupul familial. În raport de locul ocupat în sistemul familial, indivizii pot avea rol conjugal – relația soț - soție, rol parental – relația părinți – copii sau rol fratern – relația dintre frați.

Mă voi opri asupra manifestării rolului parental cu scopuri asupra creșterii și educării copilului, stimulării evoluției personalității acestuia și formării identității sale sexuale.

Noul model de roluri parentale, conform viziunii actuale asupra familiei, nu mai pune femeia și copilul în centrul acesteia, ci urmărește ca relația tată – mamă - copil să ia forma unui parteneriat, în care membrii implicați să coopereze fiecare în folosul tuturor. Împărțirea sarcinilor și realizarea lor cu responsabilitate ajută la menținerea unei vieți de familie organizate și duce la formarea simțului responsabilității și al disciplinei sociale ale copilului.

Mama rămâne principala sursă de afecțiune, iar tatăl este perceput de copil ca autorul actelor importante și cel care ia deciziile în cadrul familiei.

Legătura care se formează între copil și mamă în perioada intrauterină este de neînlocuit, prin intermediul acestei forme de afectivitate mama reușind să aibă o mare influență asupra modelării și educării copilului. De teama de a nu pierde dragostea acesteia sau de a nu o supăra, copilul acceptă anumite reguli de comportare, chiar dacă acestea nu-i sunt pe plac. Orice mamă ar trebui să fie conștientă de aceste puteri și să le utilizeze în folosul educării copilului. De asemenea, prin intermediul mamei, copilul descoperă lumea înconjurătoare și îndrumat și protejat de aceasta fiecare lucru capătă sens. Mama este cea care îl inițiază pe copil mai întâi pe plan afectiv și emoțional și apoi, prin descoperirile făcute alături de ea, pe plan intelectual și cultural.

Relația cu mama este cea care își pune amprenta pe viitoarele legături ale copilului cu persoanele de sex feminin. De asemenea, mama are datoria de a-l pregăti pe copil pentru viață în sensul comuniunii cu ceilalți, astfel încât acesta să se adapteze ușor printre membrii societății, dar să fie și el la rândul lui acceptat. De exemplu, copiii orfani sunt în general marginalizați pentru că sunt lipsiți de orientare în societate. Același problemă întâmpină și unii dintre cei cu dizabilități pentru că au fost privați de experimentarea contactului social. Nu este de neglijat aspectul că mama ar trebui să-l pună pe copil în contact cu cei de vârstă cu el și nu să-l țină preponderent în prezența adulților, pentru a evita centrarea celui mic pe propria persoană. Printr-un astfel de exercițiu copilul va manifesta interes și pentru ceilalți copii, nu numai pentru sine, și va fi pregătit pentru eventuala apariție în viața familială a unui nou membru- frate sau soră.

Alături de mamă, tatăl este cel care consolidează sentimentul de siguranță pentru copil, completând personalitatea acestuia. Deși prezența celor doi se echilibrează în conștiința copilului abia în jurul vârstei de doi ani, tatăl contribuie la fel de mult la formarea caracterului copilului. Copilul trebuie să primească afecțiune și tandrețe de la ambii părinți, deși fiecare o manifestă în mod diferit în cadrul timpului petrecut cu cel mic (de exemplu, dacă mama îi citește povești, tatăl se poate concentra asupra jocurilor în aer liber sau se pot iniția jocuri care să-l implice pe ambii părinți). Tatăl este perceput

ca autoritate, ca cel care conduce copilul spre înțelegerea și respectarea regulilor, impune respect și le oferă copiilor modelul figurii masculine (probabil pentru fete viitorul soț, iar pentru băieți imaginea bărbatului). Tatăl este perceput de copilul mic indirect, prin intermediul acțiunilor sale asupra mamei, prin influența pe care o are asupra sentimentelor copilului de siguranță și încredere. Dacă mama contribuie la formarea conștiinței sociale și la dezvoltarea intelectului copilului, tatăl ajută la consolidarea sentimentului de protecție în conștiința acestuia.

Dar în absența aptitudinilor parentale (acele componente ale personalității părinților prin care este favorizată influența asupra relațiilor cu copiii), părinții pot influența negativ dezvoltarea psihocomportamentală a copilului. În acest sens unele mame pot fi prea rigide și atunci îi creează copilului o conduită predominant timidă și supusă, alte mame pot fi la polul opus, adică supraprotectoare, favorizând prin comportamentul lor apariția dezamăgirilor și frustrărilor la copil, în urma nereușitelor, fiind obișnuit ca mama să îi rezolve problemele. Se mai pot întâlni mame slabe în luarea deciziilor, care oscilează între permisiune și refuz, ce nu pot adopta o atitudine fermă în luarea deciziilor, ceea ce determină o stare de agitație și neliniște la copil. O mamă care recurge des la sancțiuni și pedepse corporale formează un copil agresiv și neascultător. O altă care este excesiv de tolerantă față de copil întreține incapacitatea acestuia de a-și înfrunta temerile și stimulează stări de nesociabilitate din cauza egoismului deja format. În ceea ce privește comportamentele paterne greșite, unii tați pot fi fie prea autoritari, transformându-și copiii într-unii inhibați, fie prea maleabili, abordând o atitudine de prietenie în educarea copilului, ceea ce face să dispară granițele dintre cei doi și provoacă stări de confuzie. Se mai pot întâlni și alte cazuri în care părinții sunt prea preocupați de cariera profesională, își petrec foarte puțin timp acasă și atunci își manifestă dorința de a nu fi deranjați din ocupațiile lor. Acest tip de tată simte că nu e apt să intervină în educarea copilului și nici nu o face.

În ciuda tuturor acestor comportamente intenționate sau inconștiente, părinții ar trebui să lucreze împreună pentru asigurarea unei educații de calitate, să își respecte rolurile și atribuțiile în familie și să manifeste înțelegere. În cazul încălcării oricărei condiții de mai sus se vor crea situații conflictuale între soț și soție, respectiv mamă și tată, ceea ce îl va face pe copil să se simtă neglijat sau respins.

În concluzie, în formarea unui copil sănătos din punct de vedere psihocomportamental și emoțional este necesar ca ambii părinți să se implice în creșterea și educarea acestuia, oferindu-i afecțiune, protecție și sprijin în pătrunderea în viața socială.

Bibliografie :

- Băran-Pescaru, A. (2004). *Parteneriat în educație, familie – școală – comunitate*. Editura Aramis, București

Relația părinți profesori în contextul educației permanente

Prof. PAULA ATUDOREI
Colegiul Tehnic C.F. Unirea PAȘcani

Această relație pleacă de la un aspect comun pe care-l presupun paternitatea și mentoratul: anume, custodia căreia i se încredințează formarea unui om nou. Dacă familia implică atenția la formarea unui om în această celulă socială pe unele laturi esențiale ale firii lui și într-un număr de ani egal cu cei ai vieții, mentoratul are în vedere

formarea acelui om de la vârsta la care se cere ieșirea din sânul cald al căminului. Desigur „definiția omului ca ființă socială este incompletă” de vreme ce și animalele trăiesc într-o societate fie ea și primitivă. O definiție mai complexă care ia în calcul omul ca ființă complexă cu o componentă spirituală este aceea după care familia este mica biserică (sfântul Ioan Gură de Aur). Scopul cel mai înalt al acesteia este a-l accesibiliza pe Dumnezeu omului sau, mai bine, pe om Creatorului. De altfel, ca *ființă istorică* (L. Blaga), deci capabilă de a ieși din automatismul instinctual, omul are nevoie de o creativitate de ordin, nu doar artistic, ci mai ales moral și spiritual. La aceasta contribuie mai întâi familia. Aici omul se structurează ca ființă plecând de la instinctivitate și continuând cu ceea ce implică rațiunea și mai ales duhul. Nu există o relație de consecutivitate, ci de simultaneitate. Când trebuie să se îmbogățească prin alți oameni și să cultive relația cu întreg universul și umanitatea, el iese din dependența de familie, fără a se rupe de aceasta, ci împlinind chiar în modul acesta scopul ei. Paternitatea se transferă de la alți oameni către el, și aceștia sunt profesorii sau învățătorii indiferent de care. De altfel, un părinte bun se formează și ca părinte față de alți copii și față de alți semenii. După cum maternitatea se împlinește când e irizată de spiritualitatea ce o transformă într-una universală: mamă pentru orice ființă a lumii noastre suferinde.

Dar oricât de bună ar fi, educația în familie are nevoie de cea din afara ei. În sens contrar am absolutiza-o. Și nu există familie desăvârșită pentru că nu deține deplinătatea a ceea ce poate veni în așteptarea ființei unui om. Acesta are virtual capacitatea de a integra în sine întreaga umanitate, și, pentru cei ce percep acel plan, întreaga lume spirituală. Acesta înseamnă a străbate drumul de la individ la persoană, de la un număr dintr-o mulțime sau de la o parte dintr-un grup, într-o realitate unică ce integrează în sine totul sau cât mai mult. Acest pasaj fără capăt, căci desăvârșirea este intangibilă, se realizează prin mulți semenii, ca tot atâtea mâini întinse de Dumnezeu către imitația chipului său. Dar dacă toți ne pot deveni învățători pe măsura maturizării noastre ce ne ajută să învățăm din greșeli și imperfecțiuni, totuși, e necesar ca să fie oameni specializați în aceasta. Ei sunt mentorii noștri, chiar de-s profesori, învățători, duhovnici, psihologi, formatori de orice fel.

Școala pune la îndemâna omului posibilitatea nu doar de a se adapta acestei lumi, ci de a înțelege ceva din complexitatea ei pentru a găsi structuri tot mai complexe, prin acesta ridicându-se din instinctualitatea soporifică.

Transferul de la familie la școală se realizează în ambele sensuri. Întregirea pregătirii și formării unui om trebuie să se facă prin colaborarea celor două familii: cea micro și cea macro. Desigur, rolurile nu sunt substituibile, dar nici separate. Nu se exclud, dar nici nu se confundă. Ele trebuie să-și recunoască limitele implicări, dar și responsabilitățile, și să nu se considere autonome.

Există mulți părinți care cultivă un individualism copiilor prin deprecierea colegilor de școală, și, ce-i mai grav, profesorilor, ceea ce diminuează încrederea în ei. Copiii lor sunt obișnuiți cu gândul că-s cei mai buni, fiind prin aceasta în totală opoziție cu principiul pedagogiei autentice care nu trebuie să cultive competiția, ci întrajutorarea. Cunoștințele și calitățile trebuie să le punem în slujba celorlalți, nu să ne închidem față de ei printr-o părută superioritate. Tot așa, părinții trebuie să nu descurajeze copiii pentru lipsa unor calități. Linia de mijloc se dovedește și aici calea regală.

Relația aceasta școală - familie are, prin urmare, un caracter dinamic și complementar. După cum ca părinte devii, nu doar te naști prin naștere de copii, tot așa și ca profesor trăiești o permanentă evoluție, după cum nesfârșite sunt și realitățile pe care le cercetezi și asupra cărora te apleci.

Relația de colaborare școală - familie – comunitate

Prof. Manole Melania

Școala Gimnazială nr. 29, Galați

Educația integrată se referă la integrarea în structurile din învățământul de masă a copiilor cu cerințe educaționale speciale pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase cât și mai echilibrate a personalității acestora.

În modelul tradițional, relațiile familiei cu școala sunt aproape inexistente sau au un caracter informal, ocazional. În condițiile școlii incluzive, părinții participă direct la viața școlii și pot influența anumite decizii care privesc procesul educațional. Absența sau indiferența părinților în ceea ce privește problemele educaționale ale copilului vine în opoziție cu ideea de integrare sau incluziune. În acest sens apar o serie de dificultăți cauzate de atitudinea de reținere sau neîncredere a părinților care rezultă din mentalități eronate cu privire la viața și evoluția școlară a unui copil cu cerințe educative speciale.

Având în vedere perspectiva învățământului de tip incluziv, părinții au dreptul să-și exprime propria viziune asupra modului de funcționare a școlii și să participe concret la influențarea actului managerial din școală. De asemenea, familiile copiilor cu cerințe educative speciale au obligația să se implice în activitățile extrașcolare ale copiilor și să dea dovadă de răbdare și înțelegere față de schimbările mai lente sau mai rapide din viața copiilor lor.

Incluziunea reprezintă esența unui sistem educațional ce se caracterizează prin promovarea egalității în drepturi și responsabilității, flexibilitatea programelor școlare, implicarea activă a comunității în programele școlii, parteneriat cu familia.

În reușita educației incluzive un rol important revine familiei. Relația familie-școală se bazează pe încredere. Comunicarea eficientă asigură încrederea reciprocă. La începutul parteneriatului cu părinții, profesorii trebuie să se gândească ce pot învăța de la părinți despre copiii lor. Pentru ca această comunicare să fie eficientă profesorii trebuie să apeleze la bune deprinderi de ascultare. Ascultând atent părintele se poate stabili o relație deschisă cu sprijin reciproc. A ști să ascuți înseamnă a fi capabil să crezi premisele colaborării. Ascultarea activă înseamnă a fi cu adevărat activ.

Pentru o mai eficientă susținere a școlii incluzive din partea familiilor, membrii acestora trebuie să satisfacă un minimum de cerințe:

- să participe activ la toate activitățile școlii și să de implice în promovarea practicilor de integrare școlară a copiilor cu cerințe speciale la toate nivelurile vieții sociale.

- să fie modele de acțiune și comportament în acceptarea și susținerea integrării persoanelor cu cerințe speciale din comunitățile lor.

- să sprijine profesorii în alegerea unor strategii realiste u privire la evoluția și formarea copiilor în școală și în afara ei .

- să fie parteneri sinceri de dialog si să accepte fără rezerve colaborarea cu echipa de specialiști care se ocupă de educarea și recuperarea copiilor lor, urmărind împreună progresul înregistrat de copil în diverse situații de viață.

- să colaboreze cu alți părinți în grupurile de suport ale părinților și să împărtășească și altora experiențele personale cu propriii copii la activitățile desfășurate în mijlocul familiei.

-să fie convinși de avantajele oferite de școala incluzivă copiilor cu cerințe speciale și să accepte fără resentimente eventualele limite impuse de gradul și complexitatea deficiențelor acestora.

Se evidențiază în mod tipic caracteristici legate de condițiile de acasă și din familie ale elevilor ca fiind unele din barierele principale în învățare. Ca și exemple se pot menționa:

- resursele financiare ale familiei.
- atitudinile părinților față de școală și educație.
- starea de sănătate și nutrițională a copilului.
- stresul cauzat de separarea părinților sau de familii disfuncționale.
- proveniența dintr-o familie ce călătorește mult.
- începerea școlii cu slabe abilități de vorbire , vocabular deficitar și insuficienta pregătire pentru citit-scris.

Școlile tind să perceapă elevii care se confruntă cu aceste bariere ca fiind slab motivați, supuși presiunii negative a părinților și grupului, ca având o frecvență redusă la școală și manifestând probleme comportamentale și manifestând probleme comportamentale și de control. Din aceste răspunsuri este clar că școlile întâlnesc cele mai mari dificultăți atunci când se confruntă cu bariere pe care le consideră externe și cu mult în afara controlului școlii - condițiile de acasă și din familia elevului care afectează abilitatea acestuia de a fi complet receptiv la oportunitățile educaționale pe care le oferă școala.

Este necesar să se realizeze aici un echilibru. Cu siguranță că școlile și profesorii nu pot să rezolve toate problemele sociale pe care le întâlnesc. Dar, cadrele didactice trebuie să combine o concentrare pe responsabilitățile lor profesionale distincte cu dezvoltarea continuă a unui climat tolerant și cald care ține seama de nevoile, problemele și istoria de viață a tuturor elevilor.

Prin comunicarea bilaterală părinții creează un parteneriat strâns în sprijinul copiilor, se formează comunitatea și cultura școlii, cadru în care aceștia se simt ca “membrii ai unei familii”. Părinții răspund la această cultură prin participarea la educația copiilor în moduri în care ei înșiși niciodată nu le-au cunoscut.

Factorii care influențează părinții în implicarea lor în educația copiilor, includ:

1. nivelul educațional al părinților;
2. grupurile din care ei fac parte;
3. atitudinea conducerii școlii;
4. influențele culturale;
5. problemele familiei în îngrijirea copilului

Comunicarea cu familiile despre programele școlii și progresul elevului folosind comunicări de la școala la familie și de la familie la școală. Prin comunicare eficientă cu familia, aceasta ajunge să conștientizeze rolul în educație, rolul în integrarea cu succes a copilului său. Familia trebuie să exercite o influență pozitivă asupra copilului, rolul său fiind foarte important în dezvoltarea acestuia din punct de vedere fizic, intelectual, moral.

Familia este mediul normal în care personalitatea unui copil, cu sau fără deficiențe, se dezvoltă armonios sub toate aspectele.

Succesul educației inclusive este asigurat de comunicarea dintre familie și școală.

Copiii au rezultate bune la școală, se integrează dacă familiile se interesează îndeaproape de educația lor. Părinții sunt cei care cunosc cel mai bine copilul și reprezintă o importantă sursă de sfaturi pentru profesori.

Școala incluzivă și toate cadrele didactice trebuie să creeze un mediu primitor pentru implicarea familiei în recuperarea, adaptarea și integrarea propriului copil cu cerințe speciale, prin:

- solicitarea tuturor familiilor cu copii care prezintă cerințe educaționale speciale să participe la aplicarea programului educațional și terapeutic propus;

- recunoașterea cerințelor și drepturilor familiilor de a alege dacă, în ce măsură, cum și când pot participa la cât mai multe activități terapeutice , pentru continuarea lor acasă;

- includerea familiilor , în mod obișnuit și consecvent, în schimbul de informații despre copil;

- identificarea resurselor din cadrul programului educațional și recuperator-terapeutic al elevilor cu cerințe speciale prin care se pot sprijini activitățile părinților;

- anunțarea familiei în legătură cu activitățile propuse în programul recuperator-terapeutic și completarea lui la solicitările părinților;

- informarea familiilor despre schimbările survenite în cadrul programului;

- acceptarea feed-backului primit de la familie ca informații utile în ameliorarea programelor destinate educării și recuperării elevilor cu CES.

Parteneriatele școală – familie vin în sprijinul îmbunătățirii comunicării dintre părinți și profesori. Ele se evidențiază în activități comune, participarea părinților la diferite cursuri în care se explică acestora ce înseamnă o regulă în familie, ce înseamnă o pedeapsă când nu au fost respectate regulile și ce înseamnă o laudă.

În cadrul parteneriatelor se clădesc relații între indivizi, acestea fiind caracterizate de responsabilități și cooperări reciproce. Nu - și mai au locul idei, din partea profesorilor, de genul: *“dacă familia ne sprijină și noi ne vom putea face datoria”* sau din partea familiilor: *“noi am crescut acest copil, este treaba voastră să-l educați”*.

Realizarea parteneriatelor funcționale presupune un sistem de activități cuprinse într-un plan pe termen scurt și mediu , cu obiective și responsabilități clare.

Ca și obiective operaționale pentru un parteneriat școală-familie pot fi enumerate:

- implicarea conștientă a elevilor, părinților și membrilor comunității în activitățile propuse potrivit capacităților psiho-fiziologice și aptitudinilor lor;

- identificarea și înlăturarea barierelor de comunicare;

- combaterea eșecului școlar, a abandonului școlar;

- îmbunătățirea bazei materiale a școlii;

- consilierea elevilor și a părinților să devină frecventă și eficientă;

- îmbunătățirea relațiilor între școală și părinți, profesori și elevi, părinți-părinți;

- conștientizarea necesității ascultării active;

- înlăturarea prejudecăților și a discriminărilor elevilor în funcție de mediul din care provin sau de statutul părinților;

- identificarea caracteristicilor individuale ale elevilor;

- exprimarea liberă a opiniilor;

- dezvoltarea încrederii în sine și în reușita acțiunii.

Un parteneriat între cadrele didactice și familie este posibil numai dacă fiecare dintre cei implicați înțelege rolul pe care îl joacă în viața copilului. Părinții au nevoie de educație pentru a ști cum să-și crească copiii. Prezența părinților și profesorilor împreună în activități de dezvoltare și participare comunitară, influențează pozitiv rolul lor în educația incluzivă.

Dacă părinții și cadrele didactice lucrează împreună, se poate sprijini dezvoltarea copilului, iar cerințele sale pot fi îndeplinite într-o măsură mai mare. Un

parteneriat între familie și școală nu se poate construi foarte repede, ci sunt necesare etape bine planificate. Această planificare duce la stabilirea unei relații de încredere și cooperare activă cu cadrele didactice și alți profesioniști, familia fiind unul dintre factorii a căror contribuție este foarte importantă în procesul de integrare școlară a copiilor.

Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului, ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune.

Pentru consolidarea unui set de valori stabil și coerent care sprijină școala în formarea la copii a conduitei favorabile, a unui stil de viață sănătos mintal, emoțional, fizic și socio-moral am urmărit implicarea familiei și a comunității printr-un parteneriat. Familia reprezintă elementul cheie în socializarea copilului cu ceilalți copii din clasă fiind consultată cu privire la activitățile educative și cu privire la activitățile opționale pe care doresc să le desfășoare copiii.

Beneficiarii colaborării dintre școală – familie – comunitate sunt elevii. Atunci când elevii, părinții, comunitatea devin și se considera parteneri în educație, în jurul elevilor se formează o comunitate de suport, care poate funcționa ca un angrenaj bine pus la punct. Parteneriatele reprezintă o componentă esențială în organizarea și desfășurarea activității în școală și în clasele de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate opțională sau o problemă de natura relațiilor publice.

În concluzie, parteneriatul școală – familie – comunitate are un rol deosebit în dezvoltarea personalității elevilor. Fiecare parte implicată are de învățat una de la alta, în același timp analizând aspectele pozitive și cele negative ale fiecărei părți. Școala are menirea de a aduce cât mai multe beneficii pentru elevi, implicând totodată și membrii comunității prin diferite proiecte/ parteneriate în comun. Numai valorificând toate aspectele familiei și ale comunității, școala va reuși în cele din urmă să „atrage” elevii în procesul de cunoaștere și cercetare, roadele fiind implicarea tuturor elevilor în realizarea unei școli prietenoase copilului.

Bibliografie :

- Gherguț, A. *“Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”*, 2006, Editura Polirom, Iași
- Maria Andruszkiewicz , Keith Prenton – *„Educația incluzivă. Concepte , politici și practici în activitatea școlară”*
- Popescu, M. *“Implicarea comunității în procesul de educație”*.2000, Editura Corint, București
- Robu, Maria, *„Empatia în educație”*, 2008, Didactica Publishing House, București,
- Cerghit, Ioan, Neacșu, Ioan, Negreț Dobridor Ioan, *„Prelegeri pedagogice”*, 2001, Editura Polirom, Iași
- Pescaru, Băran, Adina, *„Parteneriat în educație”*, 2004, Editura Aramis Print, București,
- Nicola, Ioan, *„Tratat de pedagogie școlară”*, 2000, Editura Didactică și Pedagogică, București

Parteneriatul școală – familie – comunitate

Profesor învățământ primar, GRIGORE EMA

Liceul Teoretic „Miron Costin”, Pașcani

Cercetările din Europa și SUA au demonstrat strânsa legătură dintre existența și funcționarea parteneriatelor școală-familie-comunitate și succesul elevilor, prin faptul că angajarea efectivă a membrilor familiei și a comunității are un potențial mai mare de schimbare calitativă decât oricare alt tip de reformă educațională.

E. Stănculescu afirma faptul că dezvoltarea personalității copilului este înțeleasă de cercetători ca rezultat al încrucișării unui ansamblu de factori familiali, școlari, comunitari. Familia este considerată crucială pentru creșterea copilului și edificarea fundamentului necesar pentru intrarea lui în școală. Aceasta din urmă reprezintă agentul socializării care pregătește copilul pentru rolul lui în comunitate.

Evidența cercetărilor întreprinse este consistentă, pozitivă și convingătoare: familiile au o influență majoră asupra performanței copiilor în școală și în viață. Profesorul care comunică și are legături efective cu părinții, obține performanțe mai bune cu elevii săi. Practica eficientă a relației profesor – părinți include întâlniri față în față, ținerea la curent cu progresul copiilor prin intermediul diferitelor canale și platforme de comunicare.

În țările dezvoltate, parteneriatele sunt structuri esențiale în procesul de educație a elevilor și în succesul lor școlar. Scopul acestor parteneriate derivă din dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și în viața de adult. Când părinții, profesorii și membrii comunității se consideră parteneri în educație, se creează o comunitate de suport pentru elevi, care va sprijini demersul educațional.

Aspectele cheie care mențin o bună comunicare școală – familie – comunitate sunt:

1. Preocuparea pentru construcția relațiilor de colaborare bazate pe încredere între profesori, familii și membrii comunității.
2. Recunoașterea și respectarea nevoilor familiilor, precum și a diferențelor culturale de clasă.
3. Adoptarea unei filozofii a parteneriatului unde puterea și responsabilitatea sunt împărțite.

Aceste parteneriate produc efecte benefice pentru toți membrii implicați:

- a) perfecționează abilitățile școlare ale elevilor;
- b) îmbunătățesc programele de studiu și climatul școlar;
- c) îi ajută pe profesori în munca la catedră;
- d) creează un mediu mai sigur în școli;
- e) se obțin fonduri bănești pentru programele extrașcolare și pentru dotarea bazei materiale;
- f) conectează familiile cu membrii școlii și ai comunității;
- g) oferă servicii de suport familiilor;

Conform concepției lui Epstein, implicarea familiei în educație presupune: obligații de bază ale părinților, de a asigura sănătatea și securitatea copiilor, pregătirea lor pentru școală și de a oferi condiții favorabile în casă, în vederea sprijinirii progresului școlar; obligația școlii de a comunica familiilor informații despre programele școlii și progresul copiilor (comunicări pe grupurile clasei, ședințe, pliante); participarea părinților în mod voluntar la activități și evenimente culturale și sportive, dar și oferirea de ajutor profesorilor și elevilor în situații variate; sprijinul acordat de părinți în activitatea

elevilor de învățare acasă; implicarea acestora în procesul de luare a deciziilor la școală (participarea în consiliul profesoral, organizații părinți – profesori, grupuri de suport ale părinților, comitete educaționale la diferite niveluri administrative locale; colaborarea dintre părinți și comunitate care sprijină și sporesc oportunitățile de învățare ale copiilor (programe și evenimente culturale, asistență medicală și alte servicii comunitare).

Școlile trebuie să construiască parteneriate cu comunitățile într-un efort comun de îndeplinire a cerințelor impuse de procesul educativ. În cadrul multor comunități există instituții grandioase (muzee, biblioteci, universități, biserici, fundații, teatre) și talente remarcabile (muzicieni, interpreți, scriitori și artiști), dar și resurse care pot fi dirijate către sprijinirea achiziției de cunoștințe și deprinderi de către elevi, astfel încât, la rândul lor, să poată contribui deplin la viața socială, economică și politică a comunității.

Comunitățile pot sprijini conexiunea comunitate – familie – școală în mai multe moduri:

1. *Contribuind voluntar la educarea noii generații.* Voluntarii pot sprijini școala, contribuind la organizarea unor evenimente speciale sau participând regulat la activități tutoriale sau de îndrumare.
2. *Jucând un rol în sprijinirea dezvoltării tinerilor și a familiilor.* Organizațiile comunitare trebuie să ajungă la familii, furnizând servicii, cum ar fi: îngrijirea copiilor, programe după orele de curs, ajutor la teme pentru acasă, programe de educare a părinților sau servicii de consiliere pentru tineri și pentru familii. Invitarea unor persoane oficiale din sistemul de învățământ pentru a vorbi grupurilor și organizațiilor civice despre principiile, regulamentele și tendințele din sistem, constituie o altă modalitate de susținere a parteneriatului.
3. *Sprijinind alcătuirea unui program flexibil de muncă pentru părinți, astfel încât aceștia să se poată implica în educația copiilor.* Angajatorii pot alcătui programe speciale, mai flexibile sau mai scurte, pentru părinții implicați voluntar în activitatea școlii. Vizitele copiilor la locul de muncă al părinților, pe parcursul unei zile obișnuite, pot consolida și completa cunoștințele teoretice învățate în clasă.

Parteneriatul școală – familie - comunitate reprezintă o problemă actuală importantă, reliefată de diferite documente de politică educațională la nivel național și internațional și de cercetările în domeniul educației, iar părinții, personalul școlii și membrii comunității trebuie să înțeleagă faptul că responsabilitatea pentru educația copiilor este o acțiune care necesită o colaborare cât mai strânsă între acești trei factori principali.

Bibliografie :

- Agabrian, M., 2007 „Școala, familia, comunitatea. Manual”, Editura Institutul European, Iași, 170 pagini;
- Cucoș, C. (coord.), 2009, „Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice”, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 768 pagini;
- Didactica Pro, 2009, Revistă de teorie și practică educațională a Centrului Educațional Pro Didactica, Nr. 57-58, 104 pagini.

Calitatile cadrului didactic în relația cu copilul cu nevoi speciale

Prof.înv.preșcolar HANEA VALERIA CRISTINA

Grădinița cu PP Căsuța Poveștilor Sibiu

În activitatea pedagogică, empatia este și cea mai solicitată capacitate. Fără de astfel de capacitate învățătorul ar fi ca o stană de piatră printre copii, care n-ar simți și nici n-ar emana, căldură, dragoste.. Calitățile cadrelor didactice, pe care se bazează comunicarea empatică cu elevii sunt următoarele:

- apropierea de elevi (dragostea, interesul față de ei, de viața lor, înțelegerea, îndemnurile, sfaturile bune);
- cunoașterea și înțelegerea profundă a universului intim al discipolului, posedarea artei de a sesiza toate nuanțele complicate și delicate ale vieții lui psihice, precum și dificultățile activității de învățare, iar din perspectiva situației elevilor să modifice continuu programul său operativ de lucru;
- abilitatea de a vedea copilul cu ochii altui om;
- capacitatea de a stabili relații constructive cu fiecare elev și cu clasa de elevi în întregime;
 - să cunoască și atitudinea fiecărui elev față de sine, pentru a alege corect influențele ulterioare educative proprii față de el;
- capacitatea de a se situa în locul altcuiva în cele mai dificile situații (și la greu, și la bine);
 - citirea expresiei feței, mimicii, mișcărilor comportamentale și apoi modelarea proprie internă, care permite renunțarea la stereotipuri în tratarea elevilor, prin cunoașterea personalității lor nu în general, ci în interacțiune cu ei într-o situație, clasă concretă, urmărind un scop real;
 - anticiparea dificultăților în activitatea elevului, înțelegând cum percepe el o situație ori alta, fiind capabil să preia punctul lui de vedere, prognozându-i judecățile, anticipând mersul activității pe care o efectuează ori o va efectua imediat, în timpul apropiat;
 - consecvența și cumpătul (chibzuit) în acțiunile sale, mai cu seamă în luarea deciziilor, prevăzând reacțiile posibile ale lui, evitând astfel și un eventual conflict, cunoscând bine elevul;
 - înțelegerea bună a aspirațiilor elevilor, receptivitatea la nevoile lor, să fie mai aproape de ei în toate încercările vieții, formându-i autoritatea lui ca personalitate mai competentă în problemele educației, instruirii, dar nu ca personalitate autoritară, ci prin sinceritate, aceasta fiind calitate necesară și importantă de suflet;
 - capacitatea de a pătrunde, a vedea mai departe în sufletul copilului, împotriva expresiei pe care gestul și privirea ar intenționa să o facă;
 - abilitatea pedagogului contemporan de a se apropia de elev, pentru a-i trezi interesul și dorința de cunoaștere;
 - să se apropie de elev mai cu seamă în clipele și situațiile dificile ale educației, când acesta are nevoie de compasiune și coparticipare ca de aer;
 - toleranța pedagogului umanist față de elevi în situațiile dificile, capacitatea lui de a fi mai înțelegător, mai atent, de a observa durerea, îngrijorarea, frica, insatisfacția copilului, starea lui sufletească, pentru a stabili relații și mai strânse, sprijinite pe

compasiune, încredere și colaborare constructivă, până la rezolvarea pozitivă a problemei apărute.

Bibliografie :

-Chantal Sicile Kira,*Tulburarea de spectru autist-Ghid complet pentru înțelegerea autismului*,Editura Herali

-Lieberman Alice-*Viața emoțională a copilului mic*,Editura Univers

Familia, școala și comunitatea

Prof.inv.primar CIRSTEA BEATRICE

Șc.Gim."Ioan Duhovnicul" Bănești - Prahova

FAMILIA este ca ramurile unui copac, care cresc în multe direcții și totuși rădăcina rămâne mereu aceeași.

Familia are trei funcții sociale elementare:

- Funcția de socializare - formarea capacității de adaptare și motivare în conviețuirea socială;
- Funcția economică - asigurarea materială și protejarea copiilor față de lipsuri și boli;
- Funcția politică - asigură copiilor o poziție legitimă în societatea existentă.

Din aceste trei funcții se pot distinge și:

- *funcția religioasă* a familiei, care de fapt joacă un rol în funcția de socializare a familiei, prin transmiterea la generația următoare a tradițiilor religioase;
- *funcția juridică* a familiei, care este cuprinsă în constituție, și care are scopul protejării familiei în societate (plătirea alocațiilor, întreținerea copiilor, stabilirea legilor de adoptare sau moștenire etc.);
- *funcția economică* a familiei este întregită de funcția de timp liber și recreere a familiei.

Familia și școala se află în strânsă legătură. Una fără alta nu poate deschide drumul individului în societate. Totuși în societatea modernă nu se mai vorbește doar de familia tradițională însă noi trebuie să punem accent pe ceea ce a întemeiat Dumnezeu.

Educația se naște o dată cu familia. Încă de la început copilul preia modelul familiei, tradițiile și obiceiurile pe care le vede în relațiile dintre membrii familiei sale; de aceea este foarte important ceea ce le oferim copiilor ca și model.

Familia pune baza educației prin cei „7 ani de acasă” ca mai apoi copilul venind la școală, noi, profesorii să le consolidăm ceea ce ei și-au însușit din familie și să lărgim plaja cunoașterii.

Indiferent de vârstă, este foarte important ca părinții să-i ofere copilului modele pozitive, demne de urmat. Dacă în sânul familiei copiii sunt crescuți în mod corespunzător, ajunși cetățeni, ei nu vor face decât să pună în practică principiile cu care au fost îndoctrinați în frageda lor vârstă, respectând autoritatea, păstrând dreptatea și supunerea legilor.

Familia este mediul hotărâtor în definirea caracterului său; este mediul cel mai favorabil pentru formarea și dezvoltarea sa, asigurându-i condiții pentru ca acesta să se simtă în siguranță și protejat atât fizic cât și psihic în orice perioadă a vieții lui.

Influența familiei se exercită în primul rând în forma achizițiilor primare care, așa cum observa C. Negruzzi, „rămân pururea în sufletul copiilor.”

Copilul când e mic se aseamănă, cu o bucată de aluat, căreia i se poate da orice formă sau un fel de lut de-al olarului; părinții au prin urmare, puțință să facă din fragedele lor odrasle ceea ce vor.

Pentru copil, familia reprezintă prima mână întinsă când vrea să pășească în lume, dar și barca de salvare când, mai târziu în viață, caută refugiu, liniște, acceptare necondiționată și iubire.

Familia este primul mediu educativ cu care copilul ia contact. Ea asigură pentru copil existența materială și climatul afectiv și moral necesar dezvoltării personalității.

Școala și familia trebuie să aibă același scop: pregătirea copilului pentru integrarea într-o societate care se afla în continuă schimbare.

Pentru realizarea acestui scop este necesar ca cele două coordonate să găsească mijloace specifice conducerii individului spre țelul comun. În cadrul acestei colaborări, rolul conducător îl are școala.

În mod tradițional familia se definește atât ca *instituție socială*, cât și ca grup specific constituit din persoanele care sunt unite prin legături de căsătorie, sânge sau adopție. Dispunând de o influență semnificativă în raport cu fiecare dintre membrii ei, familia se caracterizează prin:

- ✓ structură specifică de statusuri și roluri;
- ✓ seturi de relații interpersonale specifice;
- ✓ influență puternică asupra membrilor;
- ✓ funcții relativ precise în raport cu fiecare membru;
- ✓ influențe reciproce.

În acest sens, în raport cu familia tradițională, *familia contemporană* suportă o serie de modificări cu referire la statusuri și roluri, norme și relații, probleme, situații și soluții.

Deseori la nivelul instituției școlare se întocmește un parteneriat între școală și familie. De cele mai multe ori el rămâne doar la nivelul acelei hârtii semnate de părinte, profesor (diriginte) și director. La nivelul acestui parteneriat ar trebui să existe o relație activă, de implicare și de o parte și de cealaltă, de bucurie sau tristețe, de succes sau eșec, vizând direct beneficiarul - **copilul**.

COPILUL este o taină pe care întâi trebuie să ne dorim să o descifrăm și apoi să lucrăm neîntrerupt. Trebuie să-l înțelegem, ca apoi să se înțeleagă pe sine și lumea în care trăiește.

Educația e singura moștenire nepieritoare ce putem să o lăsăm urmașilor noștri. De aceea, părinții trebuie să aibă drept primă țință în viață, educația copiilor lor. Din nefericire însă cea mai mare parte a familiilor noastre nu pun nici cel mai mic preț pe aceasta frumoasă și trainică moștenire.

În concluzie, cele două instituții nu pot funcționa una fără cealaltă, sau mai bine spus nu trebuie să funcționeze decât în strânsă interdependență pentru a asigura dezvoltarea armonioasă asupra individului care va fi dat spre „folosul” societății.

Un individ care nu face parte din ambele comunități (familia și școala), este un individ pierdut, cu probleme de adaptare socială căruia îi lipsește atașamentul securizat.

Dacă copilul se simte acceptat în sânul familiei - locul în care copilul învață să fie iubit și să iubească, înainte ca el să fie în stare să facă această distincție el va dobândi un atașament securizat care îi va aduce o înaltă stimă de sine și nu va avea tulburări emoționale. Tulburările emoționale generează conflicte emoționale la nivelul întregului organism biologic și adâncesc lipsa încrederii în sine.

Menirea educației este aceea “de a înălța pe culmi mai nobile de viață – omul”.

Bibliografie

- Wikipedia
- Cucoș, Constantin , 1998, *Psihopedagogie, Iași, Editura Polirom, pg. 97*
- Gentil, Giovanni, 1922, *The Reform of Education, New York, pg. 65*
- *Îmbunătățirea parteneriatului dintre școală și comunitate- Ghid, 2000, București, pg.45*
- Molan, Vasile, *Managementul școlar, 2003, București, Editura Credis, pg.65*
- Stănciulescu, Elisabeta, *Sociologia educației familiale, 1998, Iași, Editura Polirom,pg.27*

Stimularea abilității de comunicare la preșcolari prin colaborarea cu familia

Profesor învă. preșcolar VASILESCU DELIA-ELENA

Școala Gimnazială Domnească, Tg.Neamț

Nu există un moment standard, e bine ca părinții să se adreseze logopedului atunci când observă unele dificultăți ale copilului în însușirea și dezvoltarea limbajului. Dacă în urma unei evaluări complexe a limbajului logopedul constată că tulburarea e de natură fiziologică atunci părinții vor primi un program individualizat de dezvoltare/ stimulare a abilităților de comunicare și vor stabili o nouă întâlnire cu logopedul peste 3/6 luni (deci această întâlnire nu poate fi decât benefică pentru copil).

În cadrul evaluărilor logopedice am văzut copii cu vârstă de peste 1 an, însă copiii cuprinși în programul de terapie logopedică au vârste de peste 2 ani; pacienții cei mai mici sunt cei cu tulburare în dezvoltarea limbajului; pentru terapia logopedică a bălbâielii părinții sunt mai întâi sfătuiți cum să abordeze copilul acasă, stabilim întâlniri periodice, iar terapia propriu-zisă o începem după 3 ani; în cazul dislaliilor începem terapia logopedică după 4 ani și jumătate ideal este ca până la schimbarea dentiției să corectăm sunetele defectuoase. În cazul dislexo-disgrafiilor putem începe terapia logopedică după terminarea clasei I, din păcate majoritatea părinților și învățătorilor ignoră dificultățile copilului în achiziționarea scris-cititului și abia după clasa a IV a când copilul este în pragul unui eșec școlar încep să caute soluții pentru aceste probleme.

Până la vârsta de 3 ani și jumătate/ 4 ani aceste dificultăți de a pronunța corect sunetele și cuvintele nu sunt problematice pentru că sunt datorate particularităților sistemului nervos central și nematurizării aparatului fonoarticular. După această vârstă copilul are "instrumentele" necesare pentru a vorbi corect și, dacă nu se întâmplă așa, este cazul să vă adresați unui logoped. Terapia tulburărilor de limbaj cuprinde activități care impun o dezvoltare armonioasă a mai multor planuri:

-exerciții generale (imitarea mersului, mișcări ale brațelor și gâtului și rotirea acestora, imitarea aplaudatului, exerciții pentru întărirea musculaturii toracice și abdominale, etc).

În funcție de diagnostic, se pot efectua exerciții de gimnastică cu diferite părți ale corpului. De exemplu, în tulburările limbajului scris se exersează brațul, mâna, degetele)

Mobilitatea aparatului fonoarticular :

-exerciții de mobilitate a maxilarelor : exerciții de închidere/ deschidere a gurii, exerciții de coborâre și ridicare a maxilarelor, mușcătura,

-exerciții de mobilitate pentru limba: jocuri cu limba : „pisica bea lapte,, , tic-tac-ul ceasului, pronunțarea repetată și rapidă a silabei „la”.

-exerciții pentru buze și obraji: mișcări de sugere a obrazilor, mișcări de tuguire a buzelor, vibrarea buzelor, zâmbet, umblarea obrazilor.

-exerciții pentru vălul palatin: imitarea căscatului, exerciții de deglutiție.

Unele dintre aceste exerciții se pot realiza, cu ușurință, împreună cu părinții. Este util ca acest lucru să se realizeze cât mai des, iar copilului să i se explice care este rolul lor. Este importantă implicarea și motivarea copilului în vederea corectării. Dacă se realizează colaborarea între părinții și logoped, respectiv educatoare, cu succes, progresele vor fi sesizate mai curând, și ele vor fi prilej de bucurie pentru copil. Corectarea tulburărilor de limbaj presupune un număr variabil de ședințe, în funcție de dificultățile pe care le întâmpină copilul, dar și de felul în care el evoluează pe parcurs. Fiecare copil are un ritm al sau și de aceea nu se pot obține rezultate imediate.

Este necesară parcurgerea etapelor firești de dezvoltare a vorbirii și se va începe de la stadiul de la care este copilul, și nu de la cum ar trebui să fie conform vârstei lui. Se pornește de la ceea ce poate copilul și se trece la următorul stadiu în funcție de ritmul și posibilitățile copilului. Stimularea vorbirii copilului este bine să înceapă cu exerciții amuzante de antrenare și pregătire pentru buze, obraji și limbă, exerciții de inspir-expir, exerciții pentru dezvoltarea auzului fonematic. Imitația stă la baza apariției limbajului, prin urmare suflăm cu paiul într-un pahar cu apă, suflăm în hârtiuțe, facem baloane de săpun, mișcăm limba în sus, jos, stânga, dreapta, plescăim, emitem onomatopee.

Pentru stimularea limbajului:

– așezați-vă la nivelul copilului și atrageți-i atenția atingându-l ușor și spunându-i pe nume

– vorbiți-i copilului despre ceea ce se întâmplă în jurul lui

– arătați-i de fiecare dată obiectul despre care vorbiți

– încurajați copilul să emită sunete, cântând și jucând jocuri care îi fac plăcere

– folosiți cuvinte ușoare și propoziții simple atunci când verbalizați toate activitățile pe parcursul zilei

– însoțiți vorbirea de gesturi pentru că în cazul unui copil cu întârziere în dezvoltarea limbajului, îl ajută să înțeleagă mai ușor mesajul verbal.

Nu trebuie să se insiste la început pe corectitudine, aceasta făcându-se pe măsura dezvoltării limbajului.

Bibliografie

- Nicola, I., *Tratat de Pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
- Palicica Maria, *Metode, mijloace și forme de organizare a învățământului*, Editura Mirton, Timișoara, 1996
- Palicica Maria, Palicica Laura Ioana, *Introducere în pedagogia generală*, Editura Orizonturi Universitare, Timișoara, 1999
- Pavelcu, V., *Principii de docimologie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1968

Parfumul copilăriei

Prof. înv. preș. ROȘU LENUȚA

Prof. înv. preș. ALUI-IOAN CLAUDIA

Școala Gimnazială Domnească

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 2 Tg. Neamț, Jud. Neamț

„Lăsați copiilor, copilăria! Înfrumusețați și îmbogățiți farmecul ei”. Iată „strigătul” comun al copiilor, al părinților, al educatorilor. Aceasta este deviza sub care-și organizează activitatea educatoarii și toți cei interesați să asigure copiilor un viitor fericit.

Copilăria – perioadă cu sunet de clopoțel – începutul ascensiunii spre cunoaștere, spre lumină, spre frumos își pretinde drepturile ei. Nu există om care să nu-și întoarcă cu emoție gândurile spre anii copilăriei.

Ceea ce întipărește atât de adânc anii copilăriei în amintirea fiecăruia este receptivitatea, marea plasticitate a organismului și uimirea cu care sunt descoperite tainele naturii. Să nu uităm că într-un fel ea este prima „școală” a vieții, cea în care copilul își dobândește premisele întregii sale dezvoltări de mai târziu. Elementele vieții intelectuale, estetice, morale acum înmuguresc. Socializarea începe tot acum, prin sistemul de relații ce se înfiripă și mai ales prin caracterul lor activ și dinamic, chiar dacă încă instabil.

Una din problemele dificile pe care le pune creșterea și formarea copiilor a fost, și este încă, aceea a dozării tratamentului educativ. Nu mă refer acum la conținutul educației, la valorile pe care căutăm să le insuflăm ci la atitudinea pe care părinții o au față de cele două obiective fundamentale: formarea patrimoniului de cunoștințe și formarea personalității. În principiu, pentru formarea patrimoniului de cunoaștere, pentru instruirea copilului, societatea a creat și perfecționat o instituție strict specializată pe care o știm cu toții: școala. Formarea personalității rămâne un proces nedeterminat, uneori chiar confuz, pentru că el presupune intervenția a numeroși factori ce nu pot fi controlați la fel de riguros ca cei ce intervin în procesul predării sau însușirii cunoștințelor. Familia, școala, societatea joacă fiecare un rol în cazul formării personalității.

De multe ori însă familia nu știe prea bine ce este formarea personalității, nu știe ce obiective trebuie urmărite în executarea prestației sale educative. Este bine ca un părinte să știe că viitorul copilului este asigurat sub aspect practic. Acestui părinte i se poate da încredințarea că dacă instrucția, știința (cartea) este în stare de a asigura acest viitor, ea o va face cu atât mai temeinic cu cât va fi însoțită de o personalitate mai bine echilibrată, mai bine orientată.

Atunci când creștem un copil, când dorim binele acestui copil, este foarte important să știm cât interes trebuie acordat pregătirii intelectuale, îmbogățirii cunoștințelor, și cât trebuie acordat formării caracterului, personalității. Căci pentru a reuși în viață nu ajunge să fi „tobă de carte”. Nu încapă îndoială că știința este indispensabilă, dar această știință nu poate fi aplicată cu succes decât dacă este expresia unor oameni în care însușirile intelectuale se echilibrează cu cele afective și cu cele fizice, a unor oameni a căror personalitate s-a dezvoltat în toată complexitatea ei, adică a unor oameni care știu să fie și energici și exigenți în munca lor, dar și drepecți și devotați, generoși în relațiile cu ceilalți oameni.

În succesiunea generațiilor s-au conturat luminile și umbrele modului în care sentimentele părinților se răsfrâng în personalitatea și conduita urmașilor, măsura în care dragostea părintească a reușit să clădească oameni adevărați, pregătiți pentru muncă și viață, sau a reușit, dimpotrivă, să producă niște epave eșuate înainte de a porni în largul vieții. De aceea este firesc să aducem în prim plan răspunderile iubirii părintești.

Dintre ele, m-aș referi la datoria de a evita extremele: îngăduința excesivă față de copil, precum și severitatea excesivă. Este nevoie aici de un simț al măsurii, care aplicat consecvent poate contribui la formarea și dezvoltarea pozitivă a trăsăturilor de caracter ale copiilor precum și la creșterea apropierii între părinți și copii.

Măiestria, câștigată prin experiența proprie și pilda celor din jur, poate pune iubirea părintească, prin măsuri educative juste, în slujba făuririi unor personalități complexe, înzestrate cu trăsăturile dezirabile ale omenescului: hărnicie și perseverență în muncă, corectitudine, simț al datoriei și al dreptății, curaj și forță a convingerilor, generozitate clădită pe cunoaștere și iubire.

Dragostea părintească trebuie să știe, mai presus de orice, să fie dreaptă în raport cu copiii, prin îmbinarea generozității cu severitatea fermității. Fermitatea și convergența acțiunilor părintești poate avea profunde valențe educative, ea întărind la copil convingerea în caracterul întemeiat al demersurilor educative. Dacă nu e fermă în hotărârile luate, atitudinea părinților, printr-o falsă înțelegere a iubirii, poate deforma copilul, făcând din el un tiran egoist și impertinent.

Dar nici nu e cazul căderii în extrema cealaltă, căci severitatea excesivă, duritatea, atitudinea dictatorială față de copii, grija excesivă de a-ți ascunde sentimentele, pentru a fi mai eficient în educație, se pot transforma în contrariul lor, rupând copiii de părinți, ridicând bariere de netrecut între generații.

Să nu uităm că nu numai copiii sunt de educat și educabili, ci și vârstnicii, părinții și dascălii, au și ei de învățat în curgerea anilor. Părintele trebuie să se formeze, în primul rând, pe sine și să-și învingă propriile scăderi și neajunsuri. Educând, el se autoeducă mereu.

Cum putem să înfrângem tendințele de supraapreciere a propriilor copii, tendințe pornind din dragoste prea mare pentru ei? Cum putem să înfrângem tendințele dictatoriale care frâng personalitatea în formare a copilului? Cum putem mări zona de obiectivitate în raporturile noastre cu copiii? Străduindu-ne să fim capabili să apreciem mai corect performanțele și personalitatea copilului, începând cu jocurile copilăriei și terminând cu lansarea propriului copil în meseria ce și-a ales-o și pentru care s-a pregătit. Nu e ușor, dar trebuie să învățăm să o facem cât mai bine.

Dacă se bat doi copii și unul e al nostru, să încercăm să judecăm lucrurile prin prisma adevărului celuilalt, deoarece numai astfel adevărul copilului propriu capătă mai multă greutate. Să nu lăsăm să ne orbească iubirea noastră pentru copil și nevoia noastră de ocrotire și tandrețe, iertându-l prea des și prea ușor pentru relele făcute sau pentru ceea ce nu a reușit să facă bine. Dacă în anii școlii, copilul are de întâmpinat anumite dificultăți de adaptare sau de performanțe profesionale, să-l ajutăm să le înfrângă corect, să nu plecăm prea ușor urechea la plângerile lui că ar fi nedreptățit, ci să avem curajul și tăria să descoperim pe lângă fețele pozitive ale personalității sale și pe cele slabe.

Exigența, perseverența, fermitatea părintească sunt trăsături importante de oțelire a caracterelor tinere, atunci când sunt consecvent aplicate.

Dar, nici invers, să nu impunem copiilor noștri, din orgoliu personal, pretenții de performanțe, pe care ei nu le pot realiza și să le chinuim copilăria și tinerețea cu ambiții deșarte. Dacă intervin momente de tensiune între noi și copii, să avem tăria detașării, încercând să descifrăm și adevărul și dreptatea lor, pe lângă adevărul și

dreptatea noastră. Și, să nu uităm, ca factor educativ major **forța și autoritatea exemplului personal, a concordanței dintre vorbă și faptă.**

Toate aceste aspecte înțelese corect pot transforma relațiile dintre părinți și copii într-o interacțiune educativă, într-un proces de reciprocă cunoaștere, de reciprocă formare. Și, forța, frumusețea de caracter a părintelui rezultă și din capacitatea de a recunoaște că a greșit, că i s-a întâmplat să se înșele, că el însuși ca educator are de învățat de la cei tineri.

• **Bibliografie :**

- *Minulescu, Mihaela- „Relația psihologică cu copilul tău” Editura Psyche, București, 2006*
- *Preda, Viorica- „Grădinița altfel”, Editura V & I INTEGRAL, București, 2003*

Relația părinte – copil, cheia unei personalități armonioase

prof. OBEADĂ SANDA-TEODORA

prof. UNGUREAN LOREDANA LUMINIȚA

Scoala Gimnazială nr.27 /G.P.P.nr.3,Timișoara

Autoritatea față de copil este o calitate care se câștigă și care poate fi menținută, slăbită, întărită sau chiar pierdută, dar nu impusă; ea decurge din calitatea de părinte, dar nu se realizează în mod automat.

Cuvântul “*autoritate*” provine din latinescul “*autoritas*” și înseamnă putere, dreptul de a da dispoziții, de a impune cuiva ascultare în virtutea unei calități sau a unei împuterniciri. De asemenea, înseamnă însă și ascendent, influență care rezultă din stimă și admirație.

Specialiștii spun că „părinții care au o relație bună cu copiii nu simt nevoia de a fi severi, pentru că nu este necesar să-și impună autoritatea prin forță”. Din păcate, mulți dintre părinți recurg la „împuternicirea” dată de statutul de adult atunci când relația devine problematică și nu găsesc altă modalitate de a se impune decât afirmându-și puterea.

Consecințele acestui lucru sunt regulile rigide pe care ei le consideră bune, însă fără a explica și copilului de ce acestea sunt necesare, severitatea părintelui conducând copilul la frustrări. Prea multă severitate în educația celor mici le poate fura încrederea în sine și îi poate transforma în copii inhibați, complexați sau cu tulburări de comportament. Se ajunge la astfel de probleme din nevoia de siguranță afectivă care, în astfel de cazuri, nu este pe deplin satisfăcută.

Dacă sunt criticați des, dacă sunt corecțați mereu și dacă sunt pedepsiți în mod constant chiar și pentru greșeli minore, copiii încep să pună la îndoială afecțiunea părinților și nu au certitudinea că, la nevoie, vor primi din partea acestora simpatie, înțelegere și ajutor.

Încet, încet, copiii „ținuți prea din scurt” ajung să perceapă severitatea ca pe o presiune constantă de care nu se pot elibera.

Specialiștii spun că, pentru a supraviețui acestui tip de presiune, adesea cei mici ajung să-și elibereze frustrările prin izbucniri necontrolate, prin reacții violente și agresivitate față de colegi. Cel mai des, aceste izbucniri violente sunt, la rândul lor, pedepsite și criticate de părinții severi, ajungându-se astfel la un cerc vicios în care

tensiunea devine din ce în ce mai mare, iar actele de violență pe care copiii le săvârșesc se înmulțesc, în ciuda pedepselor.

În mod normal, spun specialiștii, agresivitatea acestor copii ar putea fi soluționată dacă părinții le-ar reda confortul afectiv, iar aceștia s-ar simți înțeleși, iertați și apreciați de familie.

La polul opus copiilor care își eliberează din frustrarea acumulată prin comportament agresiv sunt cei care interiorizează tensiunea, devenind anxioși și triști.

Psihologii spun că depresia la copil, care constă în apatie, lipsa poftei de mâncare și tristețe nejustificată, poate avea drept sursă severitatea părinților.

Educarea este o funcție specific socială și presupune influențarea continuă a copilului într-o anumită direcție, influențare care se desfășoară mai mult sau mai puțin organizat, conștient sau voit. În acțiunea educativă se întâlnesc situații diverse, apar neajunsuri din cauza comodității, neglijenței, încăpățănării copilului, situații în care acesta e pus să facă și lucruri care nu-i sunt pe plac și cu care trebuie să se obișnuiască de mic. Uneori el vrea să facă acțiuni pentru care încă nu este pregătit sau care nu se potrivesc vârstei lui. În aceste situații este necesară intervenția adulților, este deci nevoie de autoritatea părintelui pentru a-l convinge pe copil să facă *ceea ce trebuie*, chiar dacă nu-i convine și a-l opri să facă lucruri neindicate, nepotrivite sau chiar periculoase pentru el.

Astfel, autoritatea părintească se manifestă prin interzicerea unor acțiuni sau prin impunerea altora. Însă ea acționează asupra puterii de discernământ a copilului, cultivându-i voința, capacitatea de a respecta anumite principii și norme de viață.

Copilul își respectă părintele nu pentru că acesta “deține puterile”, ci pentru că îl convinge “evidența adevărilor lui”. Cum ar putea un părinte să aibă certitudinea că întredicțiile sau îndemnurile sale vor fi respectate de copil, mai ales în situația în care acesta se va afla singur în fața cerințelor vieții?

Ce calități ar trebui să întrunească un părinte pentru a se putea bucura de autoritate în fața copiilor? Cum poate obține și păstra autoritatea necesară?

Unele cărți de specialitate spun că trebuie “să fii prietenul copilului tău, căci altfel nu vei putea pătrunde adânc în sufletul său, nu vei afla la vreme ce îl frământă, nu vei putea lua la momentul potrivit măsurile corespunzătoare”.

Fiind prieten cu copilul tău, nu există pericolul să îți pierzi autoritatea în fața lui, ci dimpotrivă, ea poate să crească - dacă înțelegi cum trebuie prietenia cu copilul, limitele între care ea se poate manifesta, direcția în care poate evolua.

Încrederea joacă un rol decisiv într-o relație de prietenie. Această teorie este susținută din cele mai vechi timpuri, fiind întâlnită și în lucrarea pedagogului iluminist J. J. Rousseau - „*Emil sau despre educație*” - unde isista pe ideea ca adultul, educatorul să fie apropiat de cel asupra căruia se răsfrânge actul de educație, copilul: „...guvernatorul unui copil trebuie să fie tânăr și chiar atât de tânăr pe cât poate fi un om înțelept. Aș vrea, dacă ar fi posibil, să fie el însuși copil, să fie tovarășul elevului său și să-i dobândească încrederea”.

Ca părinte trebuie să reușești încă de la o vârstă foarte fragedă să îți apropii copilul, să îi devii prieten. Pentru aceasta este important ca să petreci mult timp împreună cu el, să nu îl pedepsești pe nedrept, ci să îi explici cu calm greșeala comisă și necesitatea pedepsei care i se cuvine. De asemenea să ai puterea de a recunoaște în fața lui atunci când tu însuși, ca adult, greșești și de a-i arăta că și asupra ta se răsfrâng anumite consecințe.

Din păcate, în practică nu întotdeauna prietenia cu copilul rămâne la sensuri care întăresc autoritatea educatorului și care asigură dezvoltarea armonioasă a personalității în formare.

Există și prietenii prost înțelese între părinte și copil. Nu puține sunt cazurile în care unul dintre părinți „dăruie” autoritatea celuilalt, sub falsa impresie a prieteniei. Ascunzându-i partenerului „mica șotie” a copilului, ajungând uneori chiar să mintă, nu doar să omită, pentru a acoperi „prostioarele”, acesta își periclitează grav chiar propria autoritate în fața copilului pentru mai târziu.

Este bine ca părinții să reflecteze asupra relațiilor cu copiii lor. Aproximarea dintre părinte și copil servește operei educative, dar numai dacă prietenia cu copilul este înțeleasă just, în toate implicațiile ei, și astfel manifestată încât să ducă la întărirea autorității educatorului și nu la anularea acesteia.

Trebuie așadar, ca adult, să încercăm a găsi un echilibru între răbdare, calm, bunăvoință, înțelegere, bunătate, stimă față de copil, dar și exigență, intoleranță și obiectivitate în aprecierea faptelor și manifestărilor lui.

„A fi prieten” cu copilul tău nu presupune să îi permiți să facă orice. Cel mai adesea, autoritatea educatorilor de acasă - părinți, bunici, mătuși - este raportată la modul de a concepe ei înșiși bunătatea, apropierea și cum și-o manifestă.

Spre exemplu, în majoritatea cazurilor, bunicii sunt buni și totuși nimeni nu-i ascultă. Ei satisfac toate gusturile nepoților, le răbdă toate mofturile și năzdrăvăniile, renunță la orice pentru cei mici, iar aceștia, în cele mai multe cazuri, nu-i ascultă, nu-i respectă, nu le sunt recunoscători. Același lucru se întâmplă și cu părinții care nu știu să îmbine bunătatea cu exigența.

Bunătatea poate avea și efecte negative, dacă este înțeleasă greșit, dacă părintele nu știe măsura și limitele între care și-o poate manifesta. Manifestările izvorâte din bunătate și din dragoste pentru copii trebuie dozate cu grijă în funcție de particularitățile fiecărui copil și de situația concretă în cauză. Din comportarea părinților, copilul trebuie să înțeleagă că bunătatea nu exclude principialitatea, exigența și posibilitatea de a fi tras serios la răspundere pentru faptele sale. Numai așa bunătatea se conjugă cu autoritatea.

Ideal ar fi să manifestăm o autoritate echilibrată în relația cu copilul; să găsim acel echilibru necesar între bunătate, încredere, prietenie și exigență care să ducă la formarea unei personalități armonioase.

Bibliografie :

- Borca, I., Ana, Cîrmu, Gh., Ion, 1975, „Autoritate și ... autoritate”, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Rousseau, Jean, Jack, 1973, „Emil sau despre educație”, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Vrăsmaș, Ecaterina, 1999, „Educația copilului preșcolar”, Editura Pro Humanitate, București.

Stilurile parentale și influența lor în dezvoltarea copilului autist

Prof. itinerant / de sprijin MOȘOI MIHAELA
Prof. itinerant / de sprijin PETRESCU MIHAELA
Școala Gimnazială Specială ”Constantin Păunescu” Iași

Copiii dezvoltă primele legături de încredere și relaționare cu părinții lor. Impactul pe care aceasta îl pot avea asupra modului de relaționare ulterior al lor cu lumea este unul major. În această lucrare ne vom concentra pe identificarea stilurilor

parentale și a tipurilor de atașament pe care un copil le poate dezvolta, precum și pe rolul acestora în relația dintre părinții neurotipici și copiii cu autism.

Stilurile parentale

Stilurile parentale reprezintă comportamente ale părinților în raport cu modul în care aceștia consideră că un copil ar trebui crescut și îndrumat de-a lungul copilăriei sale.

Tipuri de stiluri parentale

Cu toții știm recunoscuta teorie a lui Baumrind (1966, 1978) ce descrie cele mai des menționate tipuri de stiluri parentale. Aceasta împarte părinții în următoarele categorii:

1. **Părintele autoritar:** Acest tip de părinte valorizează supunerea, obediența copilului. Poate impune măsuri de tip pedeapsă ce utilizează chiar și forța dacă copilul face acțiuni care nu sunt în acord cu modul de gândire al părintelui. De obicei, asigură nevoile de bază ale copilului, însă eșuează în a explica acestuia motivul pentru care trebuie să urmeze unele reguli, cea mai des folosită explicație fiind ”pentru că așa am spus eu”.

2. **Părintele permisiv:** Părintele permisiv se arată mai mult ca o resursă la care copilul poate apela decât drept o autoritate care este responsabilă de educarea și îndrumarea copilului. Atunci când un copil ajunge să fie crescut doar de părinți permisivi, el devine singur responsabil de modelarea comportamentului propriu, întrucât impunerea limitelor nu mai este reglată de către părinte.

3. **Părintele democratic:** În fine, părintele democratic reprezintă îmbinarea dintre părintele autoritar și cel permisiv, fiind considerat cel mai benefic tip de părinte pe care copilul îl poate întâlni. Acesta caută să dezvolte abilitățile copilului său, să îi ofere resursele necesare de care are nevoie, fiind în același timp responsabil de bunăcreștere a acestuia. El nu insistă pe obediență doar pentru propria bunăstare, ci caută impunerea sănătoasă a limitelor și dezvoltarea autonomiei copilului prin acțiuni democratice (de exemplu, îi dă voie să aleagă cu ce se îmbracă, îl lasă să decidă unele acțiuni care țin de propria persoană, dar intervine atunci când consideră că este necesar) (Carter & Welch, 1981).

Cu timpul, acestei categorisiri i s-au mai adăugat și alte tipuri de părinți. De exemplu, în anul 1983, Maccoby și Martin adaugă cea de-a patra categorie de stiluri parentale, anume:

4. **Părintele neglijent:** Acesta nu reprezintă nicio resursă pentru copilul său, nici nu impune limite sau direcții ce țin de creșterea armonioasă a acestuia. În cele mai dese cazuri, părintele neglijent asigură nevoile de bază ale copilului (apă, mâncare, haine), însă nu se ocupă de nevoile emoționale ori de dezvoltare și stimulare ale lui. În cazuri extreme, nici nevoile de bază nu sunt complet asigurate.

Tipuri de atașament

În vremurile actuale, parenting-ul modern întrunește aceste criterii sub alte manifestări. Parenting-ul autoritar, spre exemplu, nu se mai referă doar la pedepse aplicate atunci când copilul are inițiative proprii, ci și la monitorizarea rețelelor de socializare, urmărirea copilului peste tot cu ajutorul dispozitivelor, invadarea propriei intimități, ceea ce poate face copilul să se simtă inconfortabil și să nu mai poată dezvolta propriile idei, prietenii, experiențe (Burhan et. al, 2021). Acest stil de parenting sporește anxietatea școlară a elevilor, este corelat cu o stimă mai scăzută de sine a copilului și întârzieri în dezvoltarea morală a acestuia (Bandelow et al., 2010; Rezvani shakib et al., 2019; Zibae & Tizdast, 2021).

Odată cu stilurile parentale, copilul își formează încă din primii ani și stilurile de atașament, stiluri care le pot defini comportamentul toată viața. Bowlby este cel care a

descrie teoria atașamentului, completat de Ainsworth, urmărind reacțiile copiilor atunci când părinții executau acțiuni ce aparțineau diferitor tipuri de parenting. Ei au descris, astfel, patru tipuri de atașament:

- *Atașamentul sigur*: copilul știe că părintele va fi acolo pentru el, că este disponibil atunci când are nevoie de acesta și își permite, astfel, libertatea de a experimenta lumea în siguranță.

- *Atașamentul nesigur-anxios*: copilul caută mereu reasigurarea faptului că este iubit, apreciat de părinte, și că reprezintă o prioritate pentru acesta. Drept urmare, copilul nu mai ajunge să exploreze lumea cu curiozitate, prioritatea sa principală fiind obținerea aprobării părintelui.

- *Atașamentul nesigur-ambivalent*: copilul caută apropierea părintelui, însă atunci când acesta vine spre el, îl respinge. Comportamentul este dat de disponibilitatea scăzută a părinților față de nevoile copilului care, în timp, învață că trebuie să se poată descurca fără ajutorul părintelui. În timp, copiii cu acest tip de atașament întâmpină dificultăți de a se apropia de ceilalți.

- *Atașamentul nesigur-evitant*: La acest tip de atașament, copilul nu caută atenția și compania părintelui, în timp el ajungând să evite intimitatea și să se deschidă cu dificultate în fața celorlalți.

Atașamentul în autism

Am discutat până acum despre teoriile cunoscute în ceea ce privește tipurile de parenting și stilurile de atașament. Ele sunt, totuși, aplicate în studiile ce au testat copii fără manifestări specifice, cum ar fi autismul. Ce se întâmplă în cazul lor?

Multă vreme părinții au fost acuzați pe nedrept cum că ar cauza reacțiile specifice autismului ale copilului lor, folosindu-se termeni precum ”mamă-frigider”, ce exprima ideea că părinții erau atât de reci cu copiii lor încât îi determinau să aibă comportamente de tip autistic (Herbert et. al, 2002). În ciuda tuturor miturilor legate de autism (de exemplu, cum că aceștia nu ar dezvolta atașament față de părinții lor), studiile au demonstrat faptul că, copiii cu autism pot forma atașamente și, chiar mai mult, să dezvolte atașament de tip securizant în relație cu părinții lor, ce îi ajută în dezvoltarea propriilor abilități (Capps et al., 1994; Flippin & Watson, 2015).

Copiii cu autism par să dezvolte mai des un atașament de tip evitant (Gallitto & Leth-Steensen, 2015), însă dezvoltarea unui stil securizant de atașament este posibilă și poate corela cu abilități sociale mai ridicate (Takahashi et al., 2013). Atunci când părinții reușesc să crească copiii astfel încât să dezvolte un atașament securizant, șansele sale de a-și spori comunicarea gestuală și de a se angrena în gândire de tip imaginativ ori în jocuri simbolice cresc (Seskin et al., 2010). Copiii cu autism non-verbal pot avea în acest fel deficite sociale mai reduse, iar copiii cu autism, în general, își pot regla mai ușor emoțiile și să aibă un nivel de anxietate scăzute atunci când știu că pot beneficia atunci când au nevoie de atenția și suportul părinților (Bailey N.C, 2016; Ostfeld-Etzion et. al, 2015). Vedem, astfel, că relația dintre copiii cu autism și părinții lor poate fi deosebit de influentă în atât în mediul social, cât și în reglarea propriilor emoții și stări.

Parenting-ul și mediul cultural

Deși teoriile lui Baumrind și a lui Maccoby și Martin sunt general acceptate, apare întrebarea dacă ele acoperă toate posibilitățile de parenting și, mai mult, dacă impactul acestora nu este influențat de mediul cultural. Este adevărat că există studii ce au găsit efecte bidirecționale între stilul de parenting permisiv și cel autoritar față de comportamentul copiilor, însemnând că atât copiii pot fi influențați de comportamentul părinților, cât și că părinții pot fi determinați să adopte un anumit stil de comportament în funcție de comportamentul propriului copil (Kerr et al., 2012; Moilanen et. al, 2015).

Cultura din care face parte copilul poate încuraja mai mult sau mai puțin un părinte să adopte un anumit tip de comportament pentru ca copilul să pară ”binecrescut” (Smetana J.G, 2017).

Multă vreme România a adoptat un stil de parenting de tip tradițional, în care copilul trebuia să-și câștige afecțiunea și părintele era considerat atotștiutor în ceea ce privește tainele vieții, lipsa de obediență rezolvându-se prin control și pedeapsă. Astăzi, stilul de parenting a devenit diferit, cultura românească începând să integreze elemente precum comunicarea deschisă cu copilul, acceptarea ideologiilor diferite, valorificarea stării de bine a copilului în raport cu cerințe externe/presiuni sociale de performanță (Mareș G., 2015).

Cu toate acestea, suportul social față de părinții copiilor cu autism este încă limitat, ei trebuind să se adapteze la un cu totul alt sistem de integrare a copilului în clasă, la a căuta activități recreative specifice pentru copiii lor și în a gestiona singuri manifestările diferite ale copiilor lor.

Trăirea emoțională a copilului autist

Încă din cele mai vechi timpuri, s-a observat și mai târziu s-a și demonstrat științific, că una dintre nevoile primordiale ale omului este întreținerea legăturilor emoționale față de alte ființe umane. Sistemele noastre de comportamente stau la baza supraviețuirii speciei. S-a observat că, în timp, această nevoie de legare emoțională cu alte ființe dezvoltă un comportament, așa că a primit denumirea de comportament atașat.

Legăturile de atașament care stau la baza relațiilor emoționale interumane au ca punct de plecare legătura mamă-copil. Cunoscuta psihanalistă Arietta Slade, spune că în cazul copilului comportamentul atașat are următoarea descriere. Copilul se naște cu nevoia de atașare de o anumită persoană (în special mama sau surogatul mamei). El își va organiza comportamentul astfel încât această relație de atașament să continue, acest lucru fiind vital pentru supraviețuirea lui (psihică și fizică).

După părinți, cadrul didactic din grădiniță și apoi din școală, este cel față de care copilul va putea dezvolta acest atașament (cadrul didactic este surogatul părintelui, pentru o anumită perioadă de timp). Legătura de atașament cu acesta îl face pe copil să se simtă în siguranță. Simțind dragostea și acceptarea cadrului didactic, copilul devine interesat de activitățile pe care acesta i le propune și devine motivat pentru a învăța.

Copilul cu autism este foarte sensibil din punct de vedere emoțional și poate detecta mult mai bine afecțiunea și atitudinea de acceptare a sa, la persoanele din jurul său, dar la fel de bine poate percepe respingerea sau abandonul acestora. La fel ca orice copil, pentru a putea continua pe drumul educației, copilul cu autism are nevoie să creeze legături de atașament cu persoanele importante din viața sa. Afecțiunea pe care o simte din partea cadrului didactic, înțelegerea și acceptarea, sunt elemente importante pentru starea sa de siguranță și pentru echilibrul său emoțional. Un copil care se simte iubit și se simte în siguranță, este un copil care poate evolua.

Concluzii

A avea un copil presupune ca părinții să-și schimbe într-o oarecare măsură programul și prioritățile, cel puțin în primii ani de viață al copilului. A avea un copil cu autism înseamnă a-ți schimba viața cu totul și pentru o perioadă nedeterminată de timp.

Părinții copilului cu autism trec prin momente dificile, foarte încărcate din punct de vedere emoțional, încă de la primirea diagnosticului. Ei nu reușesc să înțeleagă ce se întâmplă cu copilul lor, se simt neputincioși atunci când acesta trece prin momente tensionate (tipete, plâns), se simt îngrijorați când copilul nu mănâncă decât anumite alimente și nu doarme. De multe ori, pe lângă toate acestea, părinții copilului cu autism

se trezesc singuri, respinși de cei din jur, judecați de comunitate. Trăiesc cu teama că copilul lor nu va fi acceptat și primit printre ceilalți copii, că nu va fi inclus în grădiniță/școală/societate și se gândesc cu teamă la ziua în care ei ca părinții nu vor mai fi. Toate aceste trăiri și gânduri creează un stres puternic pe care părinții îl resimt constant.

Educația specială și centrele specializate pentru copiii cu TSA sunt încă puține. Sistemul de învățământ de stat este pe drumul adaptării nevoilor educaționale ale copiilor cu astfel de tulburare. Școlile speciale, așa cum sunt ele acum în România, sunt sub nivelul potențialului acestor copii. Șansa lor este incluziunea în învățământul de masă. Părinții copilului cu autism au nevoie să găsească înțelegere, compasiune, acceptare. Au nevoie să-și știe copilul în siguranță și acceptat. Au nevoie să nu se simtă judecați sau muștrați. Ei fac tot ce pot, cu tot ce au. Lupta lor este una fără oprire, fără vacanță și cu teamă constantă. Comunitatea suntem toți, indiferent de culoare, etnie, tulburare. Ceea ce ne definește și ne deosebește de lumea animalelor sunt gândirea și compasiunea. Gândirea noastră ne determină modul în care ne raportăm la anumite situații sau persoane. Compasiunea este cea care ne conectează inimile. A ne schimba gândirea și a vedea punctele forte ale copilului cu autism (nu doar minusurile), înseamnă a-l accepta. A întâmpina părintele copilului cu autism cu compasiune, înseamnă a-l avea ca partener și ca sprijin în procesul educațional.

Relația dintre copil și părinte este la fel de importantă pentru copiii cu autism cum este și cea dintre copiii tipici și părinții lor. Pentru a putea fi ajutați să dezvolte un atașament de tip securizant, părinții trebuie sprijiniți în atingerea unei stări echilibrate și liniștite.

Bibliografie

- Ainsworth, M. D. S., *The effects of maternal deprivation: a review of findings and controversy in the context of research strategy*. In: *Deprivation of maternal care: A reassessment of its effects*. Public Health Papers, 14. Geneva: World Health Organization, pp. 97–165, 1962.
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E. & Wall, S., *Patterns of attachment*. Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale, New Jersey, 1978.
- Bailey, N. C. (2016). *Attachment styles, parenting styles and theory of mind: an exploration of their relationships with social deficits in Autism Spectrum Disorder* (Master's thesis, University of Cape Town),
- Baumrind, D., *Effects of authoritarian parental control on child behavior*. *Child Development*, 1966, 37, 887-907.
- Baumrind, D., *Current patterns of parental authority*. *Developmental Psychology Monographs*, 1971, 4, 1-107.
- Bowlby, J. (1979), *The bowlby-ainsworth attachment theory*. *Behavioral and Brain Sciences*, 2(4), 637-638.
- L. Capps, M. Sigman, P. Mundy, *Attachment security in children with autism* *Dev Psychopathol*, 25 (1994), pp. 249-261
- Carter, D., & Welch, D. (1981). *Parenting styles and children's behavior*. *Family relations*, pp.191-195

Implicarea familiei în procesul Instructiv – educativ

Prof. înv. primar SANDU ANGELA

Prof. înv. primar BACIU FELICIA

Școala Gimnazială Nr. 27 Timișoara

Motto:

„Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură, dacă, voi reuși sau voi eșua în viață! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume”.

(din Child's Appeal, Mamie Gene Cole)

Societatea contemporană a adus o nouă percepție a influenței pe care o are familia asupra formării personalității copilului. Deși s-a știut întotdeauna că familia este un factor determinant al acțiunii educative, astăzi s-a constatat că cele mai importante reguli ale familiei sunt cele care determină ceea ce înseamnă a fi o ființă umană.

Un părinte poate fi mai bun decât altul indiferent de nivelul lui cultural, dar toți au nevoie de sfaturi și sprijin pentru a preveni conflictele din viața de familie, pentru a fi un bun exemplu pentru copii.

În general părinții consideră că educația este dificilă atunci când copilul prezintă un comportament care pentru ei este inacceptabil sau atunci când copilul nu ascultă, nu se supune regulilor pe care el le impune. Dacă părintele are o impresie negativă despre copilul său și nu se așteaptă la „nimic bun de la el”, atunci și copilul își va crea aceeași imagine negativă despre sine.

Informarea părinților despre efectele propriilor comportamente asupra copilului de către specialiști în domeniul educației poate contribui la prevenirea efectelor negative ale acțiunilor lor educative. Implicarea părinților în activitățile școlii trebuie să fie una dintre prioritățile învățământului actual.

Obiectivul fundamental al acestor acțiuni vizează transferul de experiență, cunoașterea aprofundată a exemplelor de succes fiind unul dintre cele mai eficiente mijloace de a motiva părinții pentru a deveni aliați ai școlii.

Statutul de părinte se câștigă, nu se cuvine de la sine oricărui adult. Prin urmare, există diferite grade de reușită în dobândirea caracteristicilor unui părinte „autentic”. Contribuția părinților la efortul formativ al școlii se poate regăsi pe o scară ce pornește de la prezența în toate tipurile de activități (curriculare, consultative, sportive, etc.) și ajunge până la plasarea ca public amorf pentru reprezentațiile școlare ocazionale.

Nevoia de a forma o echipă între cadrele didactice, elevi, părinți și autoritățile comunității în vederea corelării acțiunilor influențelor educative este justificată pe de o parte de tendința de autoinvestire cu responsabilitate a părinților preocupați de viitorul copiilor, iar pe de altă parte, de cumulara de către școală a atributelor socializatoare proprii unor instituții inactive la nivel local (cluburi, ateliere de creație, etc.).

Antrenarea părinților în realizarea acțiunilor educative specifice poate să se desfășoare în următoarele direcții:

- activarea comitetului de părinți prin implicarea în elaborarea, implementarea și monitorizarea planului de dezvoltare al școlii;
- identificarea părinților voluntari care să sprijine derularea eficientă a acțiunilor educative;

- organizarea cabinetelor de consiliere pentru părinți;
- implicarea părinților în activități administrative(amenajarea spațiului de studiu, dotarea clasei, a terenului de sport, etc.);
- antrenarea părinților în procesul instructiv-educativ;
- crearea a diverse mijloace de comunicare a părinților cu reprezentanții școlii (director, cadre didactice)- cutia poștală a părintelui, ședințele cu părinții, lectoratele cu părinții, activități culturale și artistice, cărți, broșuri și reviste cu caracter educativ, filme și piese de teatru cu specific educativ, conferințe, dezbateri pe teme educative pentru părinți și cu părinții;
- inițierea unor programe de educație pentru părinți, identificarea așteptărilor părinților față de școală și a nevoilor de formare a acestora;
- stimularea părinților în asistarea copiilor.

La începutul fiecărui an școlar, dar mai ales la începutul clasei I, este bine să oferim părinților o serie de sfaturi sub forma unor îndemnuri la care trebuie să mediteze: „Învăță să-ți ascuți copilul tău!; Fii răbdător!; Fii maleabil!; Nu fi partea care atacă- să nu te enervezi, să nu țipi, nu fi răutăcios, nu jigni copilul!; Exprimă-te clar și hotărât!; Acceptă-ți propriul copil!; Discută cu copilul tău cât mai mult!; Fă-ți timp pentru copil și fii gata să-i oferi ajutor!”

Bibliografie :

- Cucoș, C., 2006, *Pedagogie, Științele educației*, Editura Polirom, Iași;
- *Curriculum pentru învățământul preșcolar 3-6-7 ani*, M.E.C. , 2008
- Prof. Riana Calotă, psih. Mariana Corin- 1996, *Consultații pentru activitatea educativă*, Editura. Eurobit , Timișoara;
- Emilia Albu- 2002, *Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenți*, Editura. Aramis, București;
- *Declarația Universală a Drepturilor Omului*

Familia – partener în educația copiilor

MARIA-ANCA CAPRĂ-IVAȘCU

Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Roman

Încă de la începutul secolului trecut, Kant - urmărind un proiect de emancipare a condiției umane - scria: *"Părinții care au primit ei înșiși o educație sunt deja modele după care se îndreaptă copiii. Dar pentru a-i face pe aceștia mai buni, este necesar să facem din pedagogie un studiu; altfel, nu este nimic de sperat de la dânsa, iar educația este încredințată unor oameni cu pregătire rea"*.

Accelerarea transformărilor sociale, democratice, modificarea statutului copilului, dispersia familiei, încercarea de a restitui prestigiul educației familiale (pe care l-a avut până la introducerea învățământului obligatoriu), progresele sociologiei și psihologiei, precum și alte cauze au dus la înțelegerea faptului că orice sistem de educație rămâne neputincios dacă se izbește de indiferența sau de opoziția părinților. Școala capătă astfel o misiune suplimentară.

Au existat întotdeauna educatori excelenți și părinți iubitori, care nu și-au pus probabil atâtea probleme și totuși au reușit foarte bine; dar poate că acest lucru era mai ușor într-o lume foarte statornică, în care tradiția avea ultimul cuvânt. Modificarea pe care au suferit-o, în curs de o generație sau două, relațiile dintre părinți și copii, dintre

adulți și tineri, apare mai vădită în considerația pentru copilul ce *"are semnificația de recunoaștere intimă și profundă a valorii persoanei copilului și de încredere în potențialul lui de dezvoltare"* (Osterrieth).

Un raport asupra relațiilor dintre școală și familie în țările Comunității Europene (Al. Macbeth, 1984), bazat pe cercetări comparative, documentate și empirice (prin ancheta de opinie cu chestionare aplicate pe un lot de 1744 conducători de instituții școlare) enumeră patru motive pentru care școala și familia se străduiesc să stabilească legături între ele:

- părinții sunt juridic responsabili de educația copiilor lor (legislația reflectă astfel libertatea părinților de a-și crește copiii așa cum doresc);
- există diferențe între țări privind: măsura în care părinții pot alege între diferitele școli și cursuri pe care să le urmeze copiii lor;
- măsura în care părinții trebuie consultați de responsabilii școlari;
- învățământul nu este decât o parte din educația copilului;
- bună parte a educației se petrece în afara școlii;
- cercetările pun în evidență influența atitudinii parentale asupra rezultatelor școlare ale elevilor, în special asupra motivațiilor învățării, precum și faptul că unele comportamente ale părinților pot fi favorizate datorită dialogului cu școala;
- grupurile sociale implicate în instituția școlară (în special părinții și profesorii) au dreptul să influențeze gestiunea școlară.

Reproșurile care li se fac părinților privind colaborarea cu școala sunt:

- apatia (nu vin la reuniunile anunțate);
- lipsa de responsabilitate (așteaptă inițiativa profesorilor);
- timiditatea (lipsa de încredere în sine);
- participarea cu ingerințe (critică cu impertinență școala);
- preocupările excesive (exclusive) pentru randamentul școlar (notele copilului);
- rolul parental rău definit (nu înțeleg corect funcțiile și rolurile în educația copilului);
- contactele limitate cu școala (numai în situații excepționale, de criză, în comportarea copilului);
- conservatorismul (reacții negative la idei noi).

Reproșurile care li se fac profesorilor privind colaborarea cu familiile elevilor sunt similare (nu identice!), inclusiv privind dificultăți de a stabili relația cu adulții (tratează părinții ca pe copii și nu ca parteneri în educația copilului, decizând autoritar la reuniunile cu părinții). Definirea imprecisă a rolului de profesor, lipsa pregătirii privind relația școală-familie (oscilează între autonomia tradițională și perspectivele noi ale parteneriatului).

Informarea și formarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască: obligațiile legale privind educația copilului, drepturile de care dispune pentru educația copilului, importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului, metodele de colaborare cu școala. În acest scop este necesar un dialog între profesori și părinți; profesorii trebuie să primească o pregătire în materie de relație cu părinții, iar competența lor în această materie trebuie considerată ca o aptitudine profesională; părinții trebuie să fie pregătiți pentru a juca rolul lor educativ în cooperare cu profesorii, școlile trebuie să asigure (asociațiilor) părinților asistența necesară.

Pentru o cooperare eficientă se consideră necesară adoptarea unor comportamente corespunzătoare de către membrii consiliului profesoral: comunicarea liberă de informații, toleranța când limbajul profesional nu este înțeles de nespecialiști (dintre părinți), încurajarea dezbaterilor pe probleme educaționale majore (și nu doar discuții

pe probleme administrativ-gospodărești), considerarea reciprocă a părinților și profesorilor ca parteneri.

Există două teorii importante privind relația școală-familie:

«teoria profesionalismului, care consideră ca un element esențial serviciul făcut altora, fără a gândi la avantaje personale (criteriile acestei teorii sunt: competența, servirea clienților, un cod de etică profesională);

«teoria schimbului, care consideră acțiunea umană în funcție de un câștig personal (se consideră privilegiile tradiționale ale profesorilor: un grad de autonomie, un salariu asigurat, o competiție restrânsă).

Din această perspectivă se pune întrebarea: ce câștigă profesorul într-o cooperare cu familia? Se apreciază că acest câștig poate fi un statut revalorizator în ochii societății, cooperarea cu familia poate fi un test profesional și poate fi considerată ca făcând parte din datoria profesională a profesorului deoarece părinții sunt clienți ai școlii. Eficacitatea învățământului (evaluată la școli și profesori) poate fi ameliorată prin cooperarea între școală și familie, părinții sunt responsabili legali de educația copiilor lor și pot avea exigența de a evalua rezultatele activității școlare.

Cooperarea profesor-părinte în beneficiul elevului individual nu se poate substitui participării părinților la gestiunea școlii, din mai multe motive: părinții sunt responsabili legali ai educației copiilor lor, deci trebuie să aibă posibilitatea de a influența natura acestei educații; modelele participative pot ajuta la coordonarea eforturilor educative și la orientarea adaptării școlii la schimbările din societate; este necesară o influențare pe plan local asupra rezolvării problemelor locale și luarea deciziilor la nivelul cel mai de jos cu putință; este necesară contrabalansarea "îndepărtării" indifferenței guvernamentale; cei care sunt afectați de o decizie trebuie să poată avea o influență asupra ei; dezechilibrele balanței grupurilor de interes trebuie să fie corijate autorizând persoanele interesate să fie reprezentate după importanța implicării lor în instituția școlară; participarea trebuie să facă apel la competențele locale; participarea poate stimula inițiativele și inovațiile.

În numeroase țări reprezentanții părinților în consiliile de administrație (gestiune) școlară sunt delegați de asociațiile de părinți, ceea ce le dă un statut legal suplimentar de autoritate. Un minimum esențial al participării democratice la gestiunea școlii constă în instituirea prin lege a consiliului de administrație școlară, în care părinții sunt reprezentați corespunzător, și au nu numai rol informațional și consultativ, dar și rol decizional și de control.

E nevoie ca școlile să răspundă necesităților părinților și să le acorde tot sprijinul pentru ca ei să se poată implica în procesul de învățare al copiilor. În același timp și părinții trebuie să acorde mai multă importanță educației copiilor, să fie un model pentru copiii lor. S-a constatat că atunci când părinții devin parteneri în educația copiilor, indiferent de mediul cultural sau economic al familiei, se simt rezultate în performanța elevilor, se asigură o mai bună frecvență a școlii, o reducere a abandonului școlar și o scădere a fenomenului delincvenței. Copilul trăiește un sentiment de mândrie atunci când părinții săi se implică în activitățile școlii sau îi sprijină în realizarea sarcinilor de învățare. În mod sigur aceste fapte au ecouri pozitive în formarea personalității copilului, în conștiința lui. Ca urmare își va respecta mai mult părinții, va învăța să aprecieze munca celorlalți, îi va fi asigurat succesul școlar. Dăruirea, tinerețea, experiența, profesionalismul, puterea, curajul, interesul, dedicarea, perseverența, implicarea, sensibilitatea sunt câteva din calitățile și în același timp valorile unui mare pedagog care, prin implicarea eficientă a părinților în dezvoltarea intelectuală a copiilor, asigură o educație de calitate. Colaborarea eficientă școală - familie reprezintă o reușită a procesului educațional.

Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor. O mare parte despre cunoștințele despre natură, societate, deprinderile igienice, obișnuințele de comportament, elevul le datorează educației primite în familie. Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral estetic, ș.a.. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiectelor casnice), familia este cea care ar trebuie să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare. Părinții trebuie să asigure copilului cele necesare studiului, trebuie să-și ajute copilul la învățătură. Acest ajutor trebuie însă limitat la o îndrumare sau sprijin, nefiind indicat să se efectueze tema copilului. Cu timpul părinții se vor limita la controlarea temei de acasă și a carnetului de note. Deci, atitudinea părinților trebuie să fie una de mijloc: să nu-l ajute prea mult pe copil, dar nici să ajungă să nu se intereseze deloc de rezultatele acestuia.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudini, ordinea, cumpătarea, grija față de unele lucruri încredințate. Toate acestea reprezintă de fapt ilustrarea cunoscutei expresii „a avea cei șapte ani de-acasă”. Un elev fără „cei șapte ani de-acasă” va crea mereu probleme chiar și ca viitor adult. Aici trebuie reamintit că, în general, elevii nu primesc în cadrul școlii nici un exemplu sau sfat negativ, toate acestea influențându-l în afara școlii. Din cele 24 de ore ale unei zile, elevul este la școală 4 – 5 ore, de restul timpului fiind responsabilă familia elevului. Uneori părinții uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece și unii și alții nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea și îmbogățirea cunoștințelor acestuia. A fi părinte este ceva înăscut, acest sentiment aflându-se în noi în stare latentă. Se întâmplă totuși ca ceea ce consideră părinții a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situație, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunțarea la intervenții din partea părinților care sunt depășiți de situație.

Parteneriatele dintre școală și familii pot:

- A. Ajuta profesorii în munca lor;
- B. Perfecționa abilitățile școlare ale elevilor;
- C. Îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar;
- D. Îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților;
- E. Dezvolta abilitățile de lideri ale părinților;
- F. Conecta familiile cu membrii școlii;

În concluzie, trebuie spus că cei doi factori educativi, familia și școala, trebuie să aibă același scop – formarea personalității umane integrale și armonioase.

Bibliografie :

- Cosmovici, A., Iacob, L., (coord), 2005, *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași;
- Orțan Florica, 2004, *Managementul educațional*, Editura Universității, Oradea;
- Popescu, M., 2000, *Implicarea comunității în procesul de educație*, Centrul Educația 2000+, Corint, București;
- Stoian, M., 1972, *Abecedarul părinților*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Șerbănescu, D., 1967, *Exemplul în educația copiilor*, Editura Științifică, București.

Despre proiectul Erasmus+ Art Therapy For Autism, un nou drum, o nouă experiență

GABRIELA NEDELICU

ANDREI BARBIR

Școala Gimnazială Specială Pașcani

Schimbarea și evoluția în educație nu vine de la sine, trebuie să îți dorești mai mult pentru a progresa chiar dacă asta înseamnă să trebuiască să spargi barierele. În Școala Gimnazială Specială Pașcani mereu a fost o nevoie de a oferi cele mai bune servicii educaționale copiilor cu care lucrăm iar acest lucru s-a concretizat și în diferite proiecte pe care le-am dezvoltat la nivelul școlii, proiecte cu finanțare externă dar și proiecte europene. Aș dori să trec în revistă câteva din ele: proiectele cu finanțare extrabugetară precum "Artistii speciali" și „Simt și zambesc ca voi” finanțate de Fundația Pentru Comunitate și MOL România prin care furnizam servicii de arteterapie prin metoda olarului și terapie de integrare multisenzorială; proiectul „Bucăriii Speciali” finanțat de Fundația SOROS prin care am diversificat gama de servicii a școlii cu ergoterapia. Experiența proiectelor europene am dobândit-o în urma implementării proiectului Erasmus+ 2014-1-RO01-K101-001402 „Realizarea dimensiunii europene a școlii prin integrarea de modele europene în școlarizarea copilului cu dizabilități”, unde un număr de 24 de specialiști din școala noastră au parcurs 3 cursuri de formare în Italia, Spania și Finlanda, dobândind cunoștințe și competențe despre sistemele de învățământ din cele 3 țări partenere, metode și tehnici de terapie și lucru cu copiii cu deficiențe mintale ușoare și moderate; proiectul LLP-LDV/PLM/2011/RO/125 „Formarea de noi competențe și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice care lucrează cu copii cu dizabilități” prin care un număr de 10 profesori au dobândit cunoștințe teoretice și practice generale referitoare la metode de intervenție, exemple de bună practică, modalități de organizare a claselor și a școlii, vizitând cabinete și ateliere, participând la diverse activități în Polonia, certificate de Europass Mobility și proiectul LLP/LDV/PAR/2010/RO/162 „Vocational Education of Teachers Working with Handicapped Children” cu parteneri din Olanda, Bulgaria, Polonia și Turcia.

Școala Gimnazială Specială Pașcani este coordonatoarea în premieră a unui Proiect Erasmus+ KA201 Parteneriate strategice cu titlul de Art Therapy for Autism nr proiect:2020-1-RO01-KA201-080184, care se va desfășura pe o perioadă de doi ani, proiect care va avea un buget total de 164640 euro și cu parteneri din Turcia, Grecia, Polonia, Macedonia și Letonia. Proiect finanțat de către Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEF) <https://www.anpcdefp.ro>, instituție publică ce a fost desemnată să implementeze programele comunitare „Învățare pe tot parcursul vieții” (LLP), „Tineret în acțiune”(YiA) și Erasmus Mundus în perioada 2007-2013.

Din anul 2013, ANPCDEFP implementează programul Erasmus+, pentru perioada 2014-2020 și tot din același an a devenit Operator de Program pentru Programul de Burse și Cooperare Inter-instituțională în domeniul învățământului superior, finanțat prin Mecanismul Financiar SEE. Din componența ANPCDEFP fac parte Centrul Național Europass, Unitatea Națională Eurydice și Biroul Național Eurodesk.

Prin acest proiect de parteneriat strategic în domeniul educației școlare dorim să aducem un plus de valoare învățământului special datorită dezvoltării, transferului de practici inovatoare, precum și implementarea de inițiative comune cu scopul promovării, cooperării, învățării reciproce și a schimbului de experiență la nivel european. Acest proiect se adresează cadrelor didactice care lucrează cu copii cu autism și își dorește să crească calitatea serviciilor educaționale din învățământul special oferite de specialiștii în domeniu copiilor cu autism prin folosirea diverselor forme de art terapie, transferului și dezvoltarea de cunoștințe și abilități specifice domeniului.

Prezentul proiect își dorește să abordeze o nevoie specifică de formare identificată în rândul cadrelor didactice care lucrează cu tineri cu TSA, tematica care nu a mai fost abordată în nici un proiect european de până acum și anume cum folosim diferite forme de artterapie în activitățile educaționale cu copii cu tulburări din spectrul autist, care sunt rezultatele folosirii lor și cum putem să ne adaptăm activitatea educațională pentru a îngloba cât mai bine aceste forme de terapie. Pentru a vedea pe ce niveluri se înregistrează schimbări în urma intervenției prin folosirea unei forme de artterapie sau alta, vom realiza împreună cu partenerii din proiect și vom aplica pe perioada unui an școlar o grilă de evaluare special realizată pentru a măsura impactul diferitelor forme de art terapie asupra copiilor cu tulburări din spectrul autist.

Școlile, instituțiile partenere în cadrul acestui proiect sunt școlarizează la nivel primar, gimnazial și liceal copii cu deficiență mentală, tulburări din spectrul autist, tulburări asociate, foști parteneri din vechil proiect Leonardo dar și noi.

- Posebno osnovno uciliste "d-r Zlatan Sremec "-Macedonia, Skopje
- Eidiko Epaggelmatiko Gymnasio Kavalas, Grecia, Kavala
- Valmieras pilsetas pasvaldibas Valmieras Gaujas krasta vidusskola attistibas centrs Letonia, Valmeira
- Stowarzyszenie Wyjątkowe Serce, Polonia, Olsztyn
- Mersin buyuksehir belediyesi ozel egitim uygulama okulu ii. kademe, Turcia, Mersin.

La finalizarea proiectului ne dorim ca toate cadrele didactice din școala noastră și din instituțiile partenere în acest proiect să dobândească mai multă experiență în ceea ce privește folosirea diverselor forme de artterapie și să reușească adaptarea acestora la specificul copiilor cu tulburări din spectrul autist, crescând astfel calitatea serviciilor oferite acestor copii.

Sperăm să fie o colaborare reușită, chiar dacă ne aflăm într-un context dificil și să reușim să ducem la bun sfârșit acest proiect inedit.

Cum educăm inteligența emoțională a copiilor?

GEORGETA VICTORIȚA NAGY

Unitatea :Școala Gimnazială nr 27 Timișoara

Ce este inteligența emoțională?

Termenul “inteligență emoțională” a fost formulat pentru prima dată într-o teză de doctorat, în S.U.A. în 1985. Wayne Leon Payne considera că inteligența emoțională este o abilitate care implică o relaționare creativă cu stările de teamă, durere și dorință.

Cercetătorii au demonstrat că elevii care au sistem emoțional stabil la vârsta de 4 ani au rezultate mult mai bune la diversele examinări de admitere la facultate. Capacitatea de a recunoaște și de a face față emoțiilor duce la performanțe mai mari la școală, în muncă și în relațiile interumane.

Familia – factor al educației

Primul factor care formează persoana într-o perspectivă multidirecțională este familia. Aceasta are menirea de a-l introduce pe copil în valorile grupului de referință, dar și de formare a primelor conduite sau de interiorizare a unor stări de spirite elementare. Familia constituie mediul cel mai natural cu puțință și care exercită o influență imensă, de multe ori în mod implicit, ascuns, indirect. Carențele manifestate la acest nivel reverberează într-un mod profund și de durată asupra comportamentului celor tineri. Un climat propensator, va constitui un factor favorizant pentru îmbogățiri ulterioare. Familia îl inserează pe copil mai mult prin latura expresivă, strict exemplificativă, și mai puțin prin latura teoretică, reflectată.

Familia trebuie mai mult să formeze decât să informeze. Copilul “absoarbe” din mediul apropiat, familial primele impresii, formându-și conduite prin mimetism și contagiune directă. Copiii vor face sau vor crede precum părinții, imitând comportamentele acestora.

Daniel Goleman este de părere că **abilitatea emoțională joacă un rol important și în familie**. Astfel, el arată că în cadrul majorității cuplurilor și familiilor cu copii, pater-nurile de relaționare sunt greșite și negative. De exemplu, părinții pot avea un stil nepotrivit de comunicare cu cei mici ignorându-le sentimentele, fie lăsându-i să facă ceea ce vor ei fără nici o îndrumare. În alte cazuri, nu arată copiilor alternative de răspunsuri emoționale, foploresc “mituirea” sau tânguirea pentru a determina pe copil să facă ceva sau pentru a-l opri din plâns și a-l face să-i treacă supărarea. De asemenea, unii părinți disprețuiesc sentimentele copiilor și nu le arată nici un respect, criticându-i în general, dezaprobandu-i, pedepsindu-i sau fiind furioși pe ei că “îndrăznesc” să-și exprime trăirile lor afective. Este bine de reținut că timiditatea nu este doar o dispoziție nativă, o trăsătură care ține de firea omului, ci este în mare măsură determinată de educație. Copiii timizi devin anxioși când se află în situații nefamiliare sau întâlnesc persoane noi. Dacă sunt “ocrotiți” de educatori și de părinți în sensul evitării evenimentelor stresante, a locurilor și oamenilor noi, atunci au șansa să devină adulți rușinoși, timorați, inhibați în comportare.

Cum să educăm?

Nu există o rețetă în acest sens. Să încercăm o relație educativă care recunoaște, încurajează, valorizează persoana în scopul motivării ei. Să încercăm o relație educativă bazată pe inteligența emoțională și pentru dezvoltarea inteligenței emoționale, pornind de la faptul că totalitatea acțiunilor noastre, atât cele care privesc

chestiunile importante, cât și cele mărunte, de zi cu zi, ne permite să creăm un echilibru mai sănătos în relațiile cu copiii. Toate activitățile pe care le vom realiza trebuie să pună accent pe importanța sentimentelor și să ne ajute pe noi și pe elevii noștri să ținem sub control emoțiile. Educația bazată pe inteligența emoțională le poate spori șansele.

În spiritul acestei idei, există cel puțin 10 modalități de a crește copii inteligenți emoțional (Sursa: Mark Brandenburg, *Top Ten Ways To Raise Emotionally Intelligent Kids*) :

Fii un exemplu de inteligență emoțională. Da, copiii tăi te urmăresc îndeaproape. Ei observa cât de rezistent ești, și mai ales, observă dacă tu ești, conștient de sentimentele tale și de sentimentele celor din jurul tău.

Fii dispus să spui “nu” copiilor tăi. Copiii care primesc întotdeauna tot ceea ce doresc, nu sunt foarte fericiți.

Fii conștient de zonele tale « fierbinți ». Învață care sunt lucrurile care te scot din sărite și de ce se întâmplă așa. Faptul că îți cunoști zonele « fierbinți » nu le face să dispară, însă este de mare ajutor în evitarea și rezolvarea lor.

Încearcă să nu judeci oamenii. Încearcă să nu categorisești oamenii. Mai bine etichetează sentimentele. Când copilul plânge sau smiorcăie, va fi mult mai bine dacă i-ai spune “pari supărat” decât dacă îi ceri să se oprească. Dacă îi lipsești pe copii de sentimentele pe care le încearcă, acestea se vor refugia în subsol și vor deveni mai puternice.

Începe să îți antrenezi copiii. În loc de “Pune-ți căciula și mănușile”, poți întreba, ce mai ai nevoie pentru a merge la școală?”. Spunându-le în mod constant copiilor ceea ce trebuie să facă, nu îi ajuți să își dezvolte încrederea în forțele proprii și responsabilitatea.

Participă la problemele copiilor. Orice problemă care apare în viața copilului este și treaba ta. În cazul în care copilul greșește ceva, adu-ți aminte cât de important este să răspunzi calm și rațional.

Implică-ți copiii încă de mici, în sarcinile gospodărești. Cercetările efectuate sugerează faptul că acei copii care au fost implicați în realizarea sarcinilor gospodărești de la o vârstă fragedă tind să fie mai fericiți și să aibă mai mult succes în viață. De ce? Încă de mici ei învață că sunt o parte a familiei. Copiii doresc să facă parte din familie și să simtă că sunt valoroși.

Limitează accesul copiilor la mass-media. Copiii au nevoie de joacă, nu de timp în fața unui ecran. Ceea ce copiii învață de la tine sau din joaca liberă oferă baza unei viitoare inteligențe emoționale.

Discută despre sentimentele din cadrul familiei. Stabilește scopurile emoționale în cadrul familiei, cum ar fi: fără zgomote, fără porecle, respectul acordat tuturor tot timpul etc. Familiile care discută despre scopurile lor au mari șanse de a fi conștiente de acestea și de a le atinge. Ca părinte, trebuie “să faci cum zici”.

Copiii tăi sunt minunați. Nu există o cale mai importantă în crearea inteligenței emoționale în copiii tăi decât aceea de a-i privi ca fiind minunați și capabili. O lege a universului zice; “Dacă îți privești copiii ca fiind minunați și gândești despre ei că sunt minunați, o să ai parte de multe “minuni”. Dacă îți privești copilul ca fiind o problemă, o să ai parte de probleme.

Să ai un coeficient de inteligență mare este minunat, însă un coeficient mare de inteligență emoțională este chiar mai bun. Transformă aceste idei în obiceiuri zilnice și o să oferi copiilor tăi cea mai mare șansa posibilă pentru a deveni niște adulți fericiți, productivi și responsabili.

Bibliografie :

- Mihaela Roco – *Creativitate și inteligență emoțională, Colegium Polirom, Iași 2004*
- Constantin Cucos – *Pedagogie, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Colegium Polirom 2006*
- 3. *Didactica – Revistă lunară de Comunicări Științifice pentru Învățământul Preșcolar și Școlar, Ed. DPH*

Rolul parteneriatului “familie – școală” în educația incluzivă

Prof. LAURA MIHAELA COSTEA

Prof. ALINA ȘTEFANIA DOBOȘ

Școala Profesională Specială Trinitas, Tg. Frumos

„Succesul, în mare parte, stă în voiața de a învinge; să ne străduim deci și să stăruim.” (Seneca)

Copiii cu CES fac parte din societatea noastră, aceștia mai mult decât ceilalți copii au nevoie de o permanentă socializare și colaborare cu alți copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Dezvoltarea unor parteneriate între școală, familie și comunitate presupune succesul elevilor la școală și mai târziu în viață.

Printr-o comunicare eficientă cu familia, aceasta ajunge să conștientizeze rolul în educație, rolul în integrarea cu succes a copilului său. Este nevoie ca familia să exercite o influență pozitivă asupra copilului, rolul său fiind foarte important în dezvoltarea acestuia din punct de vedere fizic, intelectual, moral.

Colaborarea cu familia trebuie să se concretizeze într-un program comun de activități ale școlii cu aceasta (lecturate cu părinții, ședințe, consultații, vizite la domiciliul elevului, activități extrașcolare). Părinții trebuie să vadă în școală un prieten, un colaborator, un om adevărat, care-i poate ajuta. Parteneriatele școală – familie vin în sprijinul îmbunătățirii comunicării dintre părinți și profesori. În cadrul parteneriatelor se clădesc relații între indivizi, acestea fiind caracterizate de responsabilități și cooperări reciproce.

Un parteneriat între cadrele didactice (profesioniști) și familie este posibil numai dacă fiecare dintre cei implicați înțelege rolul pe care îl joacă în viața copilului. Părinții au nevoie de educație pentru a ști cum să-și crească copiii. Prezența părinților și profesorilor împreună în activități de dezvoltare și participare comunitară, influențează pozitiv rolul lor în educația incluzivă. Dacă părinții și cadrele didactice lucrează împreună, se poate sprijini dezvoltarea copilului, iar cerințele sale pot fi îndeplinite într-o măsură mai mare.

Bibliografie :

- Gherguț, A. (2006), *“Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”, Editura Polirom*
- <https://sutliana.wordpress.com/pagina-parintilor/parteneriatul-familie-scoala-in-reusita-educatiei-incluzive/>

**ASPECTE DIN ACTIVITĂȚILE DESFĂȘURATE ÎN CADRUL
PROIECTULUI „ÎMPREUNĂ ÎN ȘCOALA VIITORULUI” CARE A AVUT
DREPT SCOP ÎNTĂRIREA RELAȚIEI ȘCOALĂ-PĂRINTE-COPIL PRIN
PARTICIPAREA LA CURSURI DE PARENTING ȘI DE FORMARE ÎN
DOMENIUL FOLOSIRII TEHNOLOGIEI I.T. ÎN EDUCAȚIA COPILOR
CU C.E.S**

Activitate de informare despre proiect

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Întâlniri ale profesorilor cu părinții incluși în proiect

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

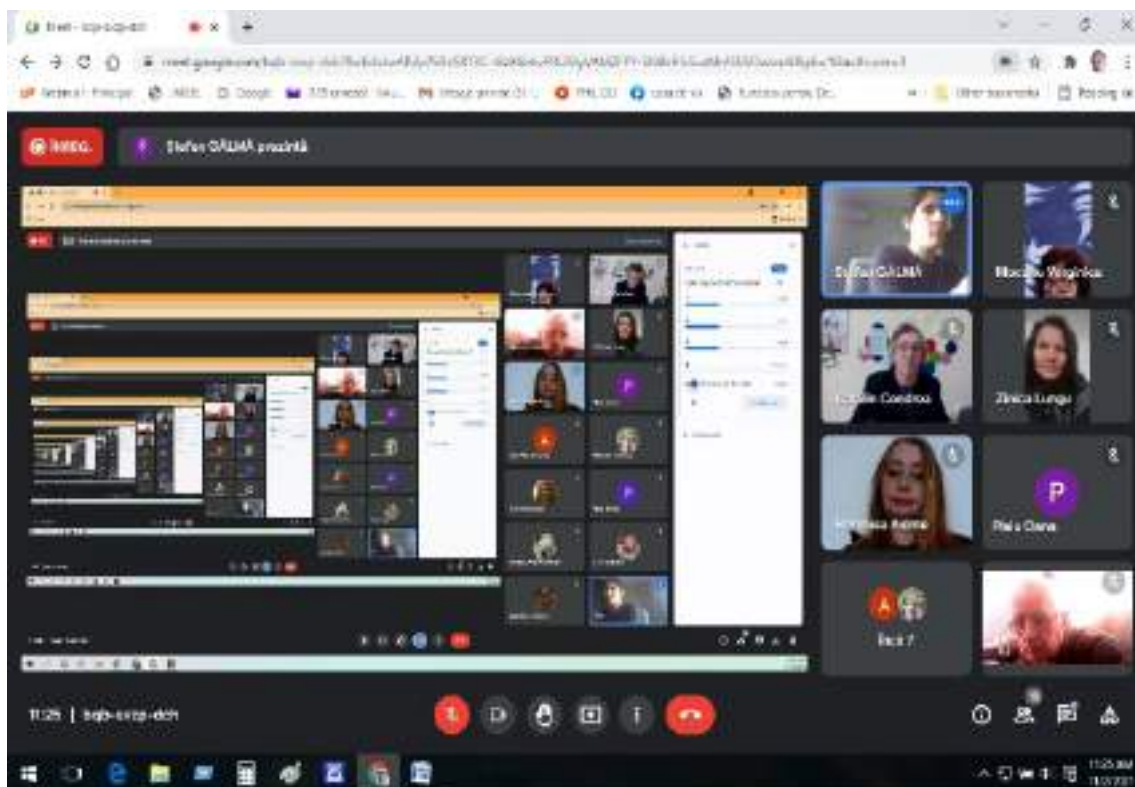
Prezentarea materialelor folosite la cursuri

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Întâlnirea cursanților cu coordonatorul cursului de parenting

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Curs de formare TIC la care aparține atât cadrele didactice cât și părinții copiilor

PARENTINGUL-PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Conferința cu tema „Parentingul-provocări și perspective”- 1 aprilie 2022, Pașcani

Documente de absolvire a cursurilor

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org

Proiect derulat de:

Cu sprijinul:

Inspectoratul Școlar Județean
Iași

„.....În ultimele decenii, *statutul și rolul de părinte*, cuprinzând atribuții de natură fizică, psihică, socială, culturală și economică, au evoluat rapid, sub influența dezvoltării tehnologice și informaționale a întregii lumi și a diversificării modelelor familiale și educaționale, adăugând mereu, noi competențe și abilități. Cu toate acestea, reușita educației nu depinde numai de părinți și de capacitatea acestora de a exersa aceste competențe multiple, ci și de voința instituțiilor chemate să valideze și să valorizeze *responsabilitățile și autoritatea parentală*, de a fi alături de părinți și de a-i susține în misiunea lor educativă în contextul învățării permanente, al învățării de-a lungul întregii vieți.....”

Prof.univ.dr. ȘTEFAN COJOCARU

Proiect derulat de:

Cu sprijinul:

**Inspectoratul Școlar Județean
Iași**

ISBN 978-606-95353-3-2